

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ที่ ศธ.๐๕๕.๑๑/ ๓๒๐

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุมัติการสำเร็จการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

เรียน ประธานสภาวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้พิจารณากลับกรองผลการเรียนของนักศึกษาภาคพิเศษ ที่เรียนครบตามหลักสูตรมีคุณสมบัติที่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาโท ระดับปริญญาเอก ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๗ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๖ ราย แยกเป็นระดับดังนี้

ระดับปริญญาโท จำนวน ๑๙ ราย	แผน ก ๙ ราย	แผน ข ๑๐ ราย	ดังนี้
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต	แผน ก	จำนวน ๖ ราย	
	แผน ข	จำนวน ๑ ราย	
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	แผน ก	จำนวน ๒ ราย	
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	แผน ก	จำนวน ๑ ราย	
	แผน ข	จำนวน ๘ ราย	
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	แผน ข	จำนวน ๑ ราย	
ระดับปริญญาเอก จำนวน ๗ ราย	ดังนี้		
หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)	แบบ ๒.๑	จำนวน ๒ ราย	
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สิ่งแวดล้อมศึกษา)	แบบ ๒.๑	จำนวน ๕ ราย	

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี)

ประธานคณะกรรมการวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ขออนุมัติการให้ปริญญาบัตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

วันที่ 24 เมษายน 2558

ระดับปริญญาโท

ชื่อปริญญา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ			
ครุศาสตรมหาบัณฑิต	2	5	7
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	1	1	2
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	4	5	9
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	1	0	1
รวม	8	11	19
รวมทั้งหมด	8	11	19

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ..........นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โภกนุทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
วันที่ 24 เมษายน 2558
ระดับปริญญาโท

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ การบริหารการศึกษา	2	2	4
หลักสูตรและการสอน	0	3	3
รวม	2	5	7
รวมทั้งหมด	2	5	7

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ.....นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557

1

ครุศาสตรมหาบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	น.ก.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต								
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา								
1	53B54650324	นายจิระวัฒน์ แฟสสันเทียะ	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	43	3.44	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
2	53B54650325	นางวรรณภา วิวัฒนาวิชกุล	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	43	3.55	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
3	53B54650326	นายสุวิทย์ โคตวงษ์	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	43	3.44	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
4	54B54650209	นางสาวพิมพ์พรพรรณ เอ็งเส็ง	14 ม.ค. 2555	24 เม.ย. 2558	43	3.72	ภาคพิเศษ	ภาคนิพนธ์
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน								
5	53B54680117	นางบุญรอม งามคณะ	5 มิ.ย. 2553	24 เม.ย. 2558	43	3.72	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
6	53M54680235	นางพรสุดา พรหมแสนจันทร์	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	56	3.60	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
7	53M54680236	นางรวิรัตน์ คำพิริยะพงศ์	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	56	3.77	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โภกนุทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

อนุมัติผลการศึกษา วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

รายชื่อศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ส่งบทความตีพิมพ์เผยแพร่

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การตีพิมพ์และเผยแพร่
๑	นายจิระวัฒน์ แผลสันเทียะ	การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	งานประชุมสัมมนาวิชาการ-วิจัยระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
๒	นางวรรณภา วิวัฒนวานิชกุล	การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี	งานประชุมสัมมนาวิชาการ-วิจัยระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
๓	นายสุวิทย์ โคตวงษ์	การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	งานประชุมสัมมนาวิชาการ-วิจัยระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(ดร. ชิกมา คุ้มพรต)

อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์
วันที่ 10 ต.ค. 2558

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จิระวัฒน์ แผลสันเทียะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2558

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกมา ของผู้บริหาร
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อนักศึกษา จิระวัฒน์ แพล้นเทียะ

รหัสประจำตัว 53B54650324

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรจนา)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณมา โชติสุกานต์)

.....กรรมการ

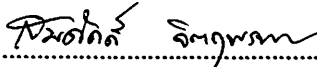
(อาจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ)

.....กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรจนา)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ จิตตพรพงษ์)

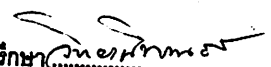

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 7 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
ชื่อนักศึกษา	จิระวัฒน์ แพล้นเทียะ	
รหัสประจำตัว	53854650324	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา	(..... ศักดา สมพรศอมา)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ศักดิ์ สถาพรวงษา	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ	วันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา (2) เปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสังกัด และประสบการณ์การบริหาร ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนกำหนด 2) ขั้นตอนวัด 3) ขั้นตอนวิเคราะห์ 4) ขั้นตอนปรับปรุง และ 5) ขั้นตอนควบคุม กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 380 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครชี และมอร์แกน ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 โดยสุ่มตัวอย่างการวิจัยแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบใช้ค่าที่แบบเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมและรายขั้นตอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขั้นตอนกำหนด อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ขั้นตอนปรับปรุง อยู่ในระดับมาก และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ขั้นตอนวัด อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 เปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสังกัด ภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

2.2 เปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร

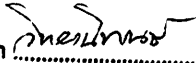
ข

ภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 20 ปีลงมา และที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษามากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ลงชื่อ.....

(ดร. ชัยกานต์ สอนพรม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

๑๘ ๓๖.๔ ๒๕๕๘

years and more than 20 years, in overall and each aspects, indicated significant difference at the level of 0.05.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... SR

(ดร. ชภัดา สภพพรธรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษา..... (รศ.) สภพพรธรรม

วันที่..... 6 พ.ค 2558

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๐๕/ว๐๒๕๗

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เลขที่ ๒๗
อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ตอบรับเข้าร่วมงานประชุมสัมมนาวิชาการ-วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗

เรียน คุณจิระวัฒน์ แพนสันเทียะ

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง “การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อเข้าร่วมงานประชุมสัมมนาวิชาการ-วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” ในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ นั้น คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติตอบรับการเข้าร่วมงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

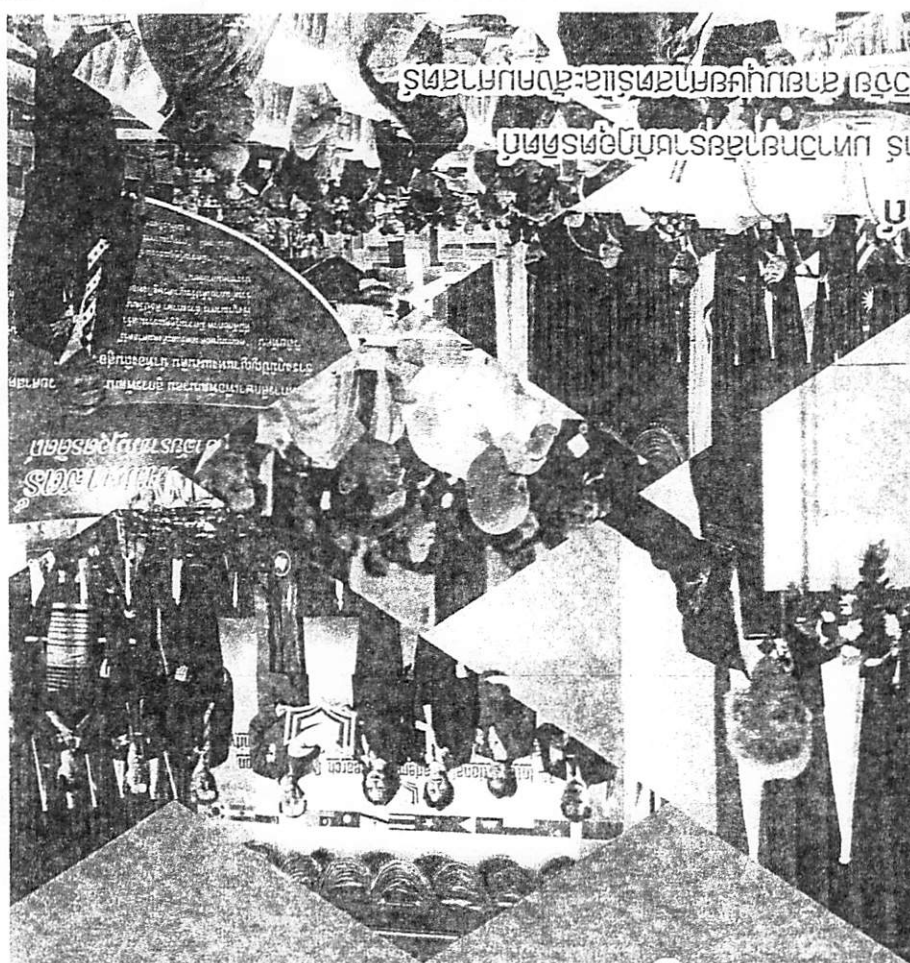
ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ เวชกามา)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

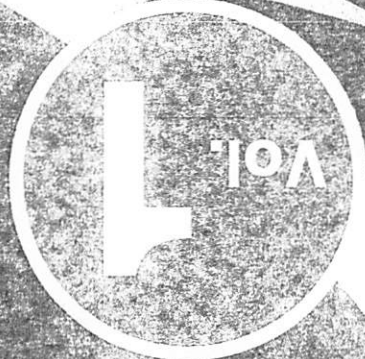
สำนักงานคณบดี

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑ ต่อ ๑๔๐๐

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑ ต่อ ๑๔๒๐

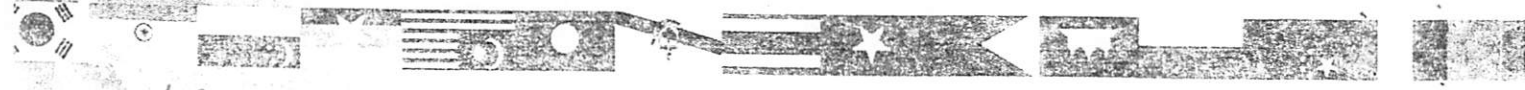

การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ - สหประชาชาติ
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 วันที่ 7 ธันวาคม 2556

การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ
 “การพัฒนากิจการยั่งยืนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”
 The 7th International Academic – Research
 Conference on “Sustainable Local Development
 towards ASEAN Community”

การประชุมวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ - วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ขอขอบุคคลนี้เพื่อแสดงว่า

คุณ จิระวัฒน์ แฟงสันเทียะ

ได้นำเสนอผลงานวิชาการ - วิจัย

ในการประชุมสัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๖

“การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”

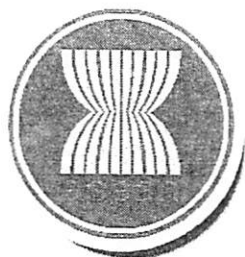
The 7th International Academic – Research Conference on
“Sustainable Local Development towards ASEAN Community”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ เวชกามา)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์ทล้า)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

วารสารฉบับพิเศษ

การประชุมสัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7
 “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”
 The 7th International Academic - Research Conference
 on “Sustainable Local Development towards
 ASEAN Community”

วันที่ 7 ธันวาคม 2556

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

จัดโดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
 ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ - วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ราชภัฏอุบลราชธานี

พิธีการมอบรางวัลและมอบเกียรติบัตรแก่ผู้ชนะเลิศ

การประชุม

สัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7

“การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”

The 7th International Academic - Research Conference on “Sustainable Local Development towards ASEAN Community”

จัดโดย เครือข่ายความร่วมมือวิชาการ - วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

วันที่ 7 ธันวาคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

- ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ
- ศาสตราจารย์ ดร.อนรรักษ์ ปัญญานูวัฒน์
- รองศาสตราจารย์ ดร.สนม ครุฑเมือง
- รองศาสตราจารย์ ดร.มาฆะศิริ เชาวกุล
- รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร
- รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิศักดิ์ อินทนนท์
- รองศาสตราจารย์ นท.ดร.วิวัฒน์ชัย หมั่นยิ่ง
- รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร
- รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสังการ
- รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง
- รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา อินทร์มพรรย์
- รองศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี
- รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนภา พรหมมา
- รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี
- รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวีนี สัตยาภรณ์
- รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย วงศ์นายะ
- รองศาสตราจารย์สมพิศ สุขแสน
- รองศาสตราจารย์พิศมัย หาญสมบัติ
- รองศาสตราจารย์จักรกฤษณ์ พิण्याพงษ์
- รองศาสตราจารย์สธน โรจนตระกูล
- รองศาสตราจารย์ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ พรหมบุตร

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมสงวน ปัสสาโก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษอรี ยี่หมะ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี กรรพุมมาลัย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บัวสุข
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉริยา ชวงค์เลิศ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เกาะวิวัฒนากุล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ เวชกามา
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทยกแก้ว กมลวรรณเดช
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชฎุมิ สีขมภู
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรมล สุวรรณภาค
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ อินทจักร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา มิ่งฉาย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำชาติ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญิตรา ชัยสินิต
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งดาว จินดาเทวิน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิรววัฒน์ ชมระกา
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันต์ อินทุวงศ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชชัย บุญเจริญ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ชันกสิกรรม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิริศรา เหล่าบำรุง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชร บุดสีทา
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือนขวัญ อินทนนท์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี ครองแก้ว
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยาจักษ์กุล บัญญาพิทักษ์
 ดร.วันชาติ นภาศรี
 ดร.อุดมพร อีรวีระกุล
 ดร.วิเชียร อินทหะสี
 ดร.ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร
 ดร.อำนาจ บุญอนันท์
 ดร.ภีร์วัฒน์ นนทะโชติ
 ดร.ยุพิน เกื่อนศรี
 ดร.พนินท์ เครือไทย
 ดร.ศาศวัต แผงแพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 มหาวิทยาลัยพะเยา
 มหาวิทยาลัยพะเยา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
 มหาวิทยาลัยเนชั่น
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จิระวัฒน์ แพล้นเทียะ*

ศักดิ์ดา สถาพรวงษา/เนติ เฉลยวาเรศ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 380 คน โดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และมีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบใช้ค่าที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t - test independent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= .71) เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= .71) รองลงมาได้แก่ ขั้นตอนปรับปรุง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= .73) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ขั้นตอนวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= .74) 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสังกัด โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา มีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า ทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 20 ปีลงมา และที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษามากกว่า 20 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า ทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิด ซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา

* นักศึกษาศาขารบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

** ดร.ศักดิ์ดา สถาพรวงษา ดร.เนติ เฉลยวาเรศ

School Administration Using Six Sigma of School Administrator under Office of the Basic Education Commission

Jirawat Farsantei *

Sakda Sathapornwachana/Neti Chaloeywaes**

Abstract

This objectives of this institutional research. To find out and to compare the school administration using six sigma of school administrator under office of the basic education commission. A sample was selected from 380 person of school administrators under office of the basic education commission by sample size estimation using Krejcie and Morgan. The statistic use for data analysis were frequency, percentage, average, standard deviation and t-test independent.

The results of this research were as follows:

1. The school administration using six sigma of school administrator under office of the basic education commission had in the level "high" management. To show the average as follows: The definition was the highest level. The subordinate was improvement. The minimal average was measurement.

2. The comparison overview of school administration using six sigma school administrator under office of the basic education commission according to decomposition of an office the basic education commission. A school administrator of primary education service area office and a school administrator of secondary educational service area office according to using six sigma was different statistically significant at .05 level. At the time that considering a step of each aspects differs with .05 statistical significance.

3. The comparison overview of school administration using six sigma school administrator under office of the basic education commission according to decomposing the experience in the operation of administrator was included lower and higher 20 years. The overall picture of each aspects differs with .05 statistical significance.

Keywords: School administration using six sigma

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา (2) ระบุว่า มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมาตรา 60(4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและตอบสนองความต้องการของสังคม จึงจะถือว่าสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2541 : 1)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) รัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา และมีการออกแบบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ๔ ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554: 1)

นับจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบันของความพยายามปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบอีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า หลายเรื่องประสบความสำเร็จ เช่น การปรับโครงสร้างหน่วยงานให้มีเอกภาพยิ่งขึ้น ตัวอย่างได้แก่ การรวมทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรีเข้าเป็นกระทรวงเดียวกัน มีการจัดระเบียบบริหารราชการแบบเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้มีการพัฒนาการศึกษาอย่างบูรณาการและประสานเชื่อมโยงกัน โดยยึดเขตพื้นที่เป็นศูนย์กลาง มีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือ สมศ. เป็นองค์กรมหาชน เพื่อประเมินคุณภาพภายนอกและรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา การนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบราชการเพื่อความเป็นอิสระ คล่องตัวในการบริหารจัดการ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกหลายเรื่องที่มีปัญหาที่ต้องเร่งพัฒนาปรับปรุง และต่อยอดโดยเฉพาะด้านผู้เรียน ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการจัดการ รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาที่พบว่า มีสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งการคิด วิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้ และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง คุณธรรม จริยธรรม ในด้านครู คณาจารย์ พบว่า มีปัญหาขาดแคลนครู คณาจารย์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม ไม่ได้คนเก่งคนดี และใจรักมาเป็นครู คณาจารย์ ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ยังไม่มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทั้งสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเป้าหมาย รวมทั้งยังมีการขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

ในปัจจุบันองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีการปฏิรูปการบริหารจัดการองค์กรของตนจากการบริหารจัดการแบบลำดับขั้น ที่มุ่งบริหารจัดการบุคคลตามลำดับขั้น มาสู่การบริหารจัดการแบบคุณภาพ ที่มุ่งการบริหารจัดการระบบแทนการบริหารบุคคลโดยตรง ใช้ระบบเป็นเครื่องมือในการป้องกันข้อบกพร่องและช่วยป้องกันปัญหา รวมทั้งแสดงเป้าหมายวิธีการว่าทำอย่างไรจึงจะให้บรรลุตามเป้าหมายนั้นๆ การบริหารระบบมีด้วยกันหลายรูปแบบ ซิกซ์ ซิกม่า เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญอีกทางหนึ่งที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรต่างๆ ที่มีชื่อเสียงในระดับโลก และ

ปัจจุบันซิกซ์ ซิกม่า เป็นนวัตกรรมบริหารที่มีการนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรที่เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด การบริหารระบบคุณภาพด้วยซิกซ์ ซิกม่า เป็นการบริการจัดการเชิงคุณภาพแบบใหม่ที่มีการขยายผลมาจากการบริหารเชิงสถิติ และเป็นการบริหารที่ใช้การบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรอย่างต่อเนื่อง ทำให้คุณภาพและกระบวนการขององค์กรต่างๆ มีการปรับปรุงคุณภาพการเพิ่มผลผลิต การลดค่าใช้จ่าย มีผลประกอบการที่ดีเยี่ยม เป็นองค์กรที่มีคุณค่า ภูมิใจของลูกค้าและมีการครอบครองตลาดได้เพิ่มมากขึ้น

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการทรัพยากรการบริหารได้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา หากไม่มีระบบการบริหารที่ดีสถานศึกษาจะไม่สามารถดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายและการบริหารสถานศึกษานี้ยังเป็นเครื่องมือชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาอีกด้วย จากการแข่งขันเชิงคุณภาพ จึงได้มีการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพและเทคนิคการบริหารต่างๆ ขึ้นมาหลายรูปแบบ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดขององค์กร และตอบสนองกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ. 2552 - 2561)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสังกัด และประเภทการให้บริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รวมจำนวน 32,196 คน กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) โดยการใช้องการสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน และมีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi-stage Random Sampling)ดังนี้ ขั้นที่ 1 สุ่มจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็น 6 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตก แต่ละภาคที่สุ่มได้ ทำการสุ่มขั้นที่ 2 สุ่มเป็นจังหวัดได้ 6 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช ชลบุรี นครราชสีมา สุพรรณบุรี จากจังหวัดที่สุ่มได้ ทำการสุ่มขั้นที่ 3 สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับ 1 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จากสังกัดที่สุ่มได้ ทำการสุ่มขั้นที่ 4 ได้แก่การสุ่มโรงเรียน

2. เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ข้อคำถาม 2 ข้อ คือ สังกัด ประเภทการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามการบริหารจัดการตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท ทั้งสิ้นจำนวน 23 ข้อ ครอบคลุมการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า (Six sigma) มีกระบวนการปฏิบัติ (DMAIC) 5 ขั้นตอน (วิทยา ลุทธิตดำรง .2546:82-85) ได้แก่ 1.) การกำหนด (Define) 2.) การวัด(Measure) 3.) การวิเคราะห์ (Analyze) 4.) การปรับปรุง (Improve) 5.) การควบคุม (Control) โดยมีความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่ามากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่ามาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ของการวิจัย และการบริหารจัดการตามแนวคิด ซิกซ์ ซิกม่า

3.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้วหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จากสูตรดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้มีค่าระหว่าง 0.60 - 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของข้อคำถามในแบบสอบถาม และเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95

3.7 นำแบบสอบถามที่ทำการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ขอรับความคิดเห็นจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยประสบการณ์และสังกัด วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วรายงานเป็นความเรียง

4.2 ทำการประมวลผลข้อมูลตอนที่ 2 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เกณฑ์การตัดสินใจประเมิน พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงการบริหารตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงการบริหารตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การบริหารตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.50 หมายถึง การบริหารตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 -1.50 หมายถึง การบริหารตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสังกัด และประสบการณ์บริหาร วิเคราะห์โดยใช้ค่าทีแบบสองกลุ่มอิสระต่อกัน (t – test Independent)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

5.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าสมมุติฐานได้แก่การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent)

ผลการวิจัย

1. การบริหารสถานศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17, S.D.= .71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอบ พบว่า ชั้นตอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชั้นการกำหนด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26, S.D.= .71$) รองลงมาได้แก่ ชั้นการปรับปรุง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19, S.D.= .73$) และชั้นตอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ชั้นการวัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08, S.D.= .74$)

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามด้านต่างๆ ได้ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสังกัด โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาได้มีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา เป็นรายชั้นตอบพบว่า ทุกชั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.2 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 20 ปีลงมาและมีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษานานกว่า 20 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า ทุกชั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนด ขั้นตอนการวัด ขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นตอนการปรับปรุง ขั้นตอนการควบคุม พบว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่าของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น อยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารของตนเองอยู่เสมอเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอยู่ตลอดเวลา ในการดำเนินงานขององค์การทุกองค์การย่อมมีทั้งประสบผลสำเร็จและล้มเหลว ในส่วนที่ประสบความสำเร็จองค์การก็ต้องดำรงรักษาไว้หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป ในส่วนที่เป็นปัญหาที่ต้องร่วมมือกันในการหาวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาให้ลุกล่วงไป ทำให้องค์การเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพียงพอต่อการดำรงอยู่และพัฒนาต่อไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง เพราะไม่ว่าเป็นการพัฒนาวิธีการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อผลผลิตขององค์การมากขึ้น จะเป็นการหาวิธีการแก้ไขปัญหา ดังเช่นวิธีการแก้ปัญหาเชิงระบบ การนำกลยุทธ์แบบ Six Sigma มาใช้ เพื่อเป็นการลดปัญหาขององค์การ ต่างก็เป็นวิธีการที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ เพื่อความเจริญก้าวหน้าขององค์การนั่นเอง ดังนั้นองค์การใดสามารถดำเนินควบคู่ไปด้วยกันได้ทั้งสองแนวทาง ย่อมส่งผลให้องค์การแห่งนั้นเป็นองค์การที่มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา และสอดคล้องกับ ศุภชัย สุวรรณนิษฐ์ (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่าในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยทำการศึกษาเพื่อการนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่า ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่าในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่าโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญระดับลึก จำนวน 8 คน ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่า เพื่อปรับปรุงการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า, ลดรอบเวลา (Cycle Time) และการลดความบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า การบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่า ใน 5 ด้าน เห็นว่าสามารถจะนำการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่า มาประยุกต์ใช้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้เพราะการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่า เป็นเครื่องมือ (Tool) หรือกลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพที่นำเอาแนวการบริหารแบบใหม่ ๆ เข้ามาผสมกับเรื่องของสถิติและเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อที่จะลดความแปรปรวนในกระบวนการต่าง ๆ ขององค์การให้ได้ผลงานที่เป็นเลิศ ไม่ใช่มีการนำซิกซ์ซิกม่าไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังนำไปใช้ปรับปรุงงานบริการค่อนข้างมาก และยังคงสอดคล้องกับมณฑิรา ไชยเผือก (2552) ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่า ในสถานศึกษาการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่า ในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน 2) ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 26 คน 3) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่า ในสถานศึกษาประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ ที่นำมาประยุกต์ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของซิกซ์ซิกม่า 2) หลักการของซิกซ์ซิกม่า 3) ลักษณะพื้นฐานของซิกซ์ซิกม่า และ 4) องค์ประกอบของซิกซ์ซิกม่า ส่วนที่ 2 บทบาทหน้าที่ของบุคลากร และส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้ มี 5 ระยะประกอบด้วย ระยะที่ 1 การตัดสินใจ ระยะที่ 2 การเตรียมความพร้อม ระยะที่ 3 การคัดเลือกโอกาสพัฒนา หรือ

การกำหนดปัญหา (D: Define) ระยะที่ 4 การพัฒนาตามขั้นตอน M-A-I-C คือการวัดและรวบรวมข้อมูล (M: Measure) การวิเคราะห์ (A: Analyze) การปรับปรุง (I: Improve) การควบคุมและขยายผล (C: Control) ระยะที่ 5 การทบทวนผล กำเนินการและปรับปรุงระบบซึ่งแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกซ์ซิกม่า ในสถานศึกษา ส่วนประกอบทั้ง 3 ส่วน มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมกับสภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ศาสนาและ วัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและมีความเป็นไปได้ภายใต้ศักยภาพความพร้อมของสถานศึกษา จากการศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้ ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ เพื่อให้มีทิศทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน (Result) ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และแนวทางการเพิ่มคุณภาพของการปฏิบัติงาน

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสังกัด โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ นนุช คุณประสิทธิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาทัศนคติของพนักงานโรงงานของบริษัทเอ็กซ์ วาย แซท จำกัด ที่มีต่อการนำ ระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่าประชากรส่วนใหญ่มีทัศนคติทางลบต่อการนำระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน โดยปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติของพนักงาน ได้แก่ อายุ อายุงาน ระดับการศึกษา ระดับของตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด และประสบการณ์การได้รับการฝึกอบรม ส่วนเพศไม่มีผลต่อทัศนคติของ พนักงานในการนำระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน จากผลการศึกษาสามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้ ประการแรกควรจัดการฝึกอบรมหลักสูตรซิกซ์ ซิกม่า กรีนเบลท์ให้กับพนักงานทุกคน คือ พนักงานในระดับปฏิบัติการ และระดับโพรแมนด้วย เพื่อให้พนักงานทุกคนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และตระหนักถึงประโยชน์ของการนำระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน ประการที่สอง ผู้บริหารระดับสูงและพนักงานในระดับบริหาร ควรเป็นต้นแบบโดยแสดงถึง ความมุ่งมั่น และสนับสนุนการนำระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำ โดยนำเข้ามาใช้เป็น แบบอย่างให้กับพนักงาน ประการสุดท้าย ควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับระบบซิกซ์ ซิกม่า ที่ถูกต้อง อย่างต่อเนื่อง

2.1 เปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ ภาพรวมการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับทฤษฎีของ ลูว์ธิน บัรจินเนอร์ (2549, น.113) ได้วิจัยเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารต่อการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใน การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระดับการปฏิบัติที่มากกว่าและดีกว่า เป็น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษากว่า 20 ปีมาแล้วและมีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษามากกว่า 20 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ นนุช คุณประสิทธิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาทัศนคติของพนักงานโรงงานของบริษัทเอ็กซ์ วาย แซท จำกัด ที่มีต่อการนำระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในงาน าน การศึกษา พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีทัศนคติทางลบต่อการนำระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน โดย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติของพนักงาน ได้แก่ อายุ อายุงาน ระดับการศึกษา ระดับของตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด และประสบการณ์การได้รับการฝึกอบรม ส่วนเพศไม่มีผลต่อทัศนคติของพนักงานในการนำระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน จากผลการศึกษานำไปสู่ข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้ ประการแรกควรจัดการฝึกอบรมหลักสูตรซิกซ์ ซิกม่า กรีนเบลท์ให้กับพนักงานทุกคน คือ พนักงานในระดับปฏิบัติการ และระดับโพรแมนด้วย เพื่อให้พนักงานทุกคนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และตระหนักถึงประโยชน์ของการนำระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน ประการที่สอง ผู้บริหารระดับสูงและพนักงานในระดับสถาปน์ ควรเป็นต้นแบบโดยแสดงถึงความมุ่งมั่น และสนับสนุนการนำระบบซิกซ์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำ โดยนำเข้ามาใช้เป็นแบบอย่างให้กับพนักงาน ประการสุดท้าย ควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับระบบซิกซ์ ซิกม่า ที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ด้านการกำหนด สิ่งที่ควรปฏิบัติ คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดกลุ่มนักเรียน ผู้ปกครองที่มาใช้บริการ
2. ด้านการวัด สิ่งที่ควรปฏิบัติ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทำการเปรียบเทียบข้อมูลปัญหาเดิมกับความต้องการความคาดหวังของนักเรียน ผู้ปกครองและสถานศึกษาอื่น
3. ด้านการวิเคราะห์ สิ่งที่ควรปฏิบัติ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทดสอบสมมุติฐานเพื่อหาทางจัดปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับแผนปรับปรุง
4. ด้านการปรับปรุง สิ่งที่ควรปฏิบัติ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพที่ดีที่สุดของสถานศึกษาอื่น
5. ด้านการควบคุม สิ่งที่ควรปฏิบัติ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเฝ้าติดตามและบันทึกความก้าวหน้าเป็นสถิติให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดซิกซ์ ซิกม่า ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามขอบข่ายภารกิจงานในด้านต่างๆ ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารบุคคล การบริหารทั่วไป และการบริหารงบประมาณ
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการบริหารจัดการแบบซิกซ์ ซิกม่า

บรรณานุกรม

คุณฉวี สุวรรณเกษม (2549). รายงานการวิจัยวิจัยเรื่องการนำเลนอรูปแบบการบริหารจัดการแบบซิกส์ซิกม่าในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.

ณิศา ไชยเมือก (2552) รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการบริหารจัดการแบบซิกส์ซิกม่า ในสถานศึกษา.

นงุช คุณประสิทธิ์ (2546 : บทความย่อ) การวิจัยเรื่องทัศนคติของพนักงานโรงงานของบริษัทเอ็กซ์ วาย แซท จำกัด ที่มีต่อการนำระบบซิกส์ ซิกม่า เข้ามาใช้ในการทำงาน

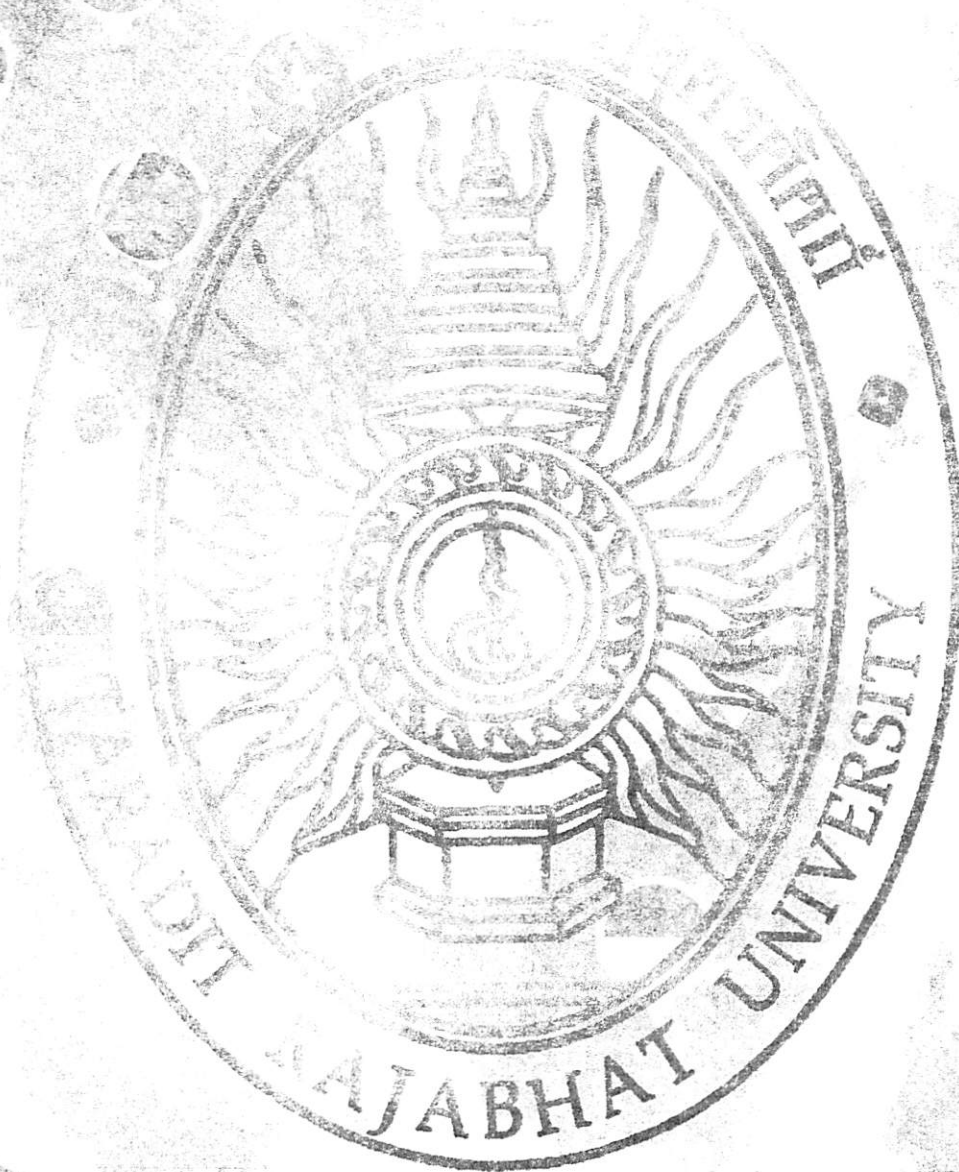
วิทยา สุธฤฑ์ดำรง และนราศรี ถาวรกุล. (2545). เส้นทางสู่ความสำเร็จในการดำเนินโครงการ Six Sigma. กรุงเทพฯ : อินดัสเทรียล เทคโนโลยี รีวิว.. (2546). จำกัดจุดอ่อน TQM ด้วย กลยุทธ์ Six Sigma. กรุงเทพฯ :อินดัสเทรียล เทคโนโลยี รีวิว.

ลัทธิศักดิ์ พฤษชัยกุล. (2546). การพัฒนาคุณภาพแบบก้าวกระโดดด้วยวิธี Six Sigma. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

Dheeraj Mehrotra. (2007). Six Sigma in Education. (Online). Available : <http://www.isixsigma.com/library/content/c011029a.asp>.

Bicylogle III, F.W. J.M., Cupello & B. Meadows. (2001). Managing Six Sigma. New York :John Wiley & Sons.

149

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
27 ถนนอินใจมี ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ 53000
โทรศัพท์ 055-411096, 055-416601-31 ต่อ 1400 แฟกซ์ 1420
<http://human.uru.ac.th>

ลงชื่อ..... สร
(.....อ.ดร.สุภัทรา วัฒนพานิช.....)อาจารย์ที่ปรึกษา กัญญาพัชรวันที่ 10 พ.ค. 2558

การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

วรรณภา วิวัฒน์วานิชกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2558

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(๑.๑๖. ๑๖๑๑ ๑๖๑๑๑๑)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันที่..... 10 มี.ค 2558

IMPLEMENTATION OF CHILD CENTERED LEARNING OF SCHOOL
ADMINISTRATOR UNDER PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE OFFICE AREA

WANNAPA WIWATTANAVANICHAKUL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ชื่อนักศึกษา วรรณภา วิวัฒน์วานิชกุล

รหัสประจำตัว 53B54650325

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ)

..... กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ จัตตพรพงษ์)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิภัส ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 7 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

และครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ โดยรวม พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอนของครู โดยภาพรวมพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ไม่ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(อ.ดร.ดัทดา ดัททพรจกท)

อาจารย์ที่ปรึกษา อัทธนาพร
วันที่ ๒๕ ๙.๑ ๕๘

Thesis Title	Implementation of Child Centered learning of School Administrator under Pathum Thani Primary Educational Service Office Area	
Student	Wannapa Wiwattanavanichakul	
Student ID	53B54650325	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Degree	Master of Education	ลงชื่อ..... <u>SR</u>
Field of Study	Educational Administration	(..... <u>อ.ดร.ดลิต สกทพรจกท</u>)
Thesis Advisor	Dr.Sakda Sathapornwachana	อาจารย์ที่ปรึกษา..... <u>กิตติพิพัทธ์</u>
Thesis Co-Advisor	Dr.Neti Chaloeywaes	วันที่..... <u>๒๕ มี.ค ๕๘</u>

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and compare the implementation of child centered learning of school administrators under Pathum Thani primary Educational service office area, classified by school location, school size and teachers experience. The research focused on 5 topics, there were of Management of planning in teaching and learning with child centered method, Management of teaching and learning's development with child centered method, Management of giving information on child centered method, Management of internal supervision, overseeing, monitoring on child centered method, and Management of evaluation on child center method. The samples consisted of 335 teachers selected by Krejcie & Morgan table at the 95 % of reliability. The sample was chosen by stratified random sampling and simple random sampling. The research Instrument was a questionnaire using a 5 point Likert rating scale with a reliability of 0.91 and index of item objectives congruency was between 0.60 – 1.0. Statisticals used to analyze the data consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results of this research were as follows:

1. Overall, the implementation of child centered learning of school administrators under Pathum Thani primary educational service office area was at a highest level. Considering each aspect, it was found that management of internal supervision overseeing, monitoring on child centered method was at the high level, followed by Management of teaching and learning's planning with child center

method were at high level. On the Other hand, the aspect to obtaining the lowest mean was management of on child centered method which was at a moderate level.

2. The comparisons of implementation of child centered learning of chool administrator under Pathum Thani primary educational service office area were as follows:

2.1 The comparison of school location with the implementation of child centered learning of school administrator under Pathum Thani primary educational service office area showed significant difference at the 0.05 level.

2.2 The comparison of school size with the implementation of child centered learning of school administrator under Pathum Thani primary educational service office area showed significant difference at the 0.05 level.

2.3 The comparison of teachers experience with the implementation of child centered learning of school administrators under Pathum Thani primary educational service office area showed that teachers with less than 20 years and more than 20 years had no significant difference at the 0.05 level.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ชื่อ.....
SR
 (อ.ดร.อภิตา ลัทธพรจอก)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ดิเรกานันท์

วันที่..... ๒๕ ๖๑ ๕๘

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๐๕/ว๐๒๕๗

คณะกรรมการและสังคมาศตวรรษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เลขที่ ๒๗
อำเภอเมือง จงหวัคอุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ตอบรับเข้าร่วมงานประชุมสัมมนาวิชาการ-วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗

เรียน คุณวรรณภา วิวัฒนาภิขกุล

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง “การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี” เพื่อเข้าร่วมงานประชุมสัมมนาวิชาการ-วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” ในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ นั้น คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติตอบรับการเข้าร่วมงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมนิต เวชกานา)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

สำนักงานคณบดี

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑ ต่อ ๑๔๐๐

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑ ต่อ ๑๔๒๐

วารสารฉบับพิเศษ

การประชุมสัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7

“การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”

The 7th International Academic – Research Conference on “Sustainable Local Development towards ASEAN Community”

Vol. **2**

วันที่ 7 ธันวาคม 2556

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

จัดโดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ - วิจัย สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

พิมพ์สด
วิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ภาควิชาการศึกษาศาสตร์
วารสารฉบับพิเศษ
ฉบับที่ 2
ปี 2556

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ - วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ขอมอบวุฒิบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

คุณ วรรณภา วิวัฒน์วานิชกุล

ได้นำเสนอผลงานวิชาการ - วิจัย

ในการประชุมสัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๖

“การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”

The 7th International Academic - Research Conference on

“Sustainable Local Development towards ASEAN Community”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ เวชกามา)

ประธานเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ-วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

วารสารฉบับพิเศษ

การประชุมสัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7
“การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”

The 7th International Academic - Research Conference
on “Sustainable Local Development towards
ASEAN Community”

วันที่ 7 ธันวาคม 2556

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

จัดโดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ - วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วารสารฉบับพิเศษ

การประชุมสัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7 “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” The 7th International Academic - Research Conference on “Sustainable Local Development towards ASEAN Community” เครือข่ายความร่วมมือวิชาการ - วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วันที่ 7 ธันวาคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ดำเนินการโดย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เลขที่ 27 ถ.อินใจมี ต.ท่าอิฐ อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ หรือทางโทรสารหมายเลข 055-411096 ต่อ 1420

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและผลงานวิจัยของนักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นิสิตนักศึกษาทั่วไป ที่ส่งบทความวิจัยตีพิมพ์
2. เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษา ผลงานทางวิชาการ วิจัย ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และศาสตร์ต่างๆ
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการร่วมกัน

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า	อธิการบดี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวินี สัตยาภรณ์	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
ดร.วิวรรธน์ มุขดี	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
รองศาสตราจารย์พิเศษ หาญสมบัติ	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์สมพิศ ลุขแสน	ที่ปรึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ดร.ธนวัฒน์ จอมประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ ลีรสุนทร
ศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนภา พรหมมา
รองศาสตราจารย์ ดร.สนม ครุฑเมือง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัชัย มุ่งไธสง

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ เวชกามา

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิศักดิ์ อินทนนท์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันต์ อินทวงศ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพินธุ์ พูนนารถ
อาจารย์ ดร.อำนาจ บุญอนันท์	อาจารย์ ดร.สุประวีณ์ ภัทรเกียรติเจริญ	อาจารย์ ดร.ภีร์วัฒน์ นนทะโชติ
อาจารย์ ดร.ยุพิน เกื้อนศรี	อาจารย์อภิรักษ์ ปานเพชร	อาจารย์ดวงพร บัณฑิตกิจกุล
นายวัชรพงศ์ เครือคนโท	นางจรรุวรรณ กังวาล	

ออกแบบ/พิมพ์ที่ วนิดาการพิมพ์ โทรศัพท์ 081-783-8569 E-mail: wanida@wanidapress.com

“บทความและความคิดเห็นในวารสารฉบับพิเศษการประชุมสัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7 เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไปและบทความในวารสารฯ สงวนสิทธิ์ตามกฎหมายไทย การจะนำไปเผยแพร่ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกองบรรณาธิการเท่านั้น”

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

พิจารณาบทความวิชาการและวิพากษ์การนำเสนอผลงาน

การประชุม

สัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7

“การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”

The 7th International Academic - Research Conference

on “Sustainable Local Development towards ASEAN Community”

จัดโดย เครือข่ายความร่วมมือวิชาการ - วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

วันที่ 7 ธันวาคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

- ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ
- ศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์
- รองศาสตราจารย์ ดร.สนม ครุฑเมือง
- รองศาสตราจารย์ ดร.มาฆะศิริ เขาวกุล
- รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร
- รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิศักดิ์ อินทนนท์
- รองศาสตราจารย์ นท.ดร.วัฒนชัย หมั่นยิ่ง
- รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร
- รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสังการ
- รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง
- รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา อินทร์ทรัพย์
- รองศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี
- รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนภา พรหมมา
- รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี
- รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวิณี สัตยาภรณ์
- รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย วงศ์นายะ
- รองศาสตราจารย์สมพิศ สุขแสน
- รองศาสตราจารย์พิศมัย หาญสมบัติ
- รองศาสตราจารย์จักรกฤษณ์ พิญาพงษ์
- รองศาสตราจารย์สรณ โรจนตระกูล
- รองศาสตราจารย์ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ พรหมบุตร

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

วรรณภา วิวัฒน์วานิชกุล*

ศร.ศัลลิกา ลดาพรจรรยา/ดร.เนติ เอลยวาเรศ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู จำนวน 335 คน โดยใช้การเปิดตารางของเครชี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน แล้วสุ่มเข้ากลุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบใช้ค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test independent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.54, S.D. = .66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.61, S.D. = .80$) รองลงมา ได้แก่ การวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.59, S.D. = .70$) และด้านที่มีค่าต่ำสุด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.39, S.D. = .72$) 2) ผลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ พบว่า ครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ โดยรวม พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 4) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนของครู โดยภาพรวมพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : การดำเนินงาน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษา

* ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
** ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
* E-mail: wwanwan@pku.ac.th
* E-mail: wwanwan@pku.ac.th

65

IMPLEMENTATION OF CHILD CENTERED LEARNING OF SCHOOL ADMINISTRATOR UNDER PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA IN PATHUM THANI PROVINCE

Wannapa Wiwattanavanichakul*

Sakda Sathapornwachana/Neti Chaloeywaes**

Abstract

The objectives of this research were to study and compare implementation of child centered learning of school administrator under primary educational service area in PathumThani Province, classified by school location, school size and teachers experience. The samples consisted of 335 teachers selected according to Krejcie & Morgan table. The samples were chosen by stratified random sampling and Simple random sampling according to the Krejcie & Morgan's table. The research instrument was a questionnaire using a 5-point Likert rating scale with a Statistical used to analyze the data consisted of percentage mean, standard deviation and t-test.

The results of this research were as follows:

1. Overall, implementation of child centered learning of school administrator under primary educational service area in PathumThani Province were at a high level. Considering each aspect, it was found that Management of teaching and learning's supervision overseeing, monitoring with child center method were at high level, followed by Management of teaching and learning's planning with child center method were at high level. On the Other hand, the aspect obtaining the lowest mean was Management of teaching and learning's evaluation with child center method were at moderate level.
2. The comparison by school location towards implementation of child centered learning of school administrator under primary educational service area in PathumThani Province showed significant difference at the .05 level
3. The comparison by school size towards implementation of child centered learning of school administrator under primary educational service area in PathumThani Province showed significant difference at the .05 level
4. The comparison by teachers experience was teachers with less than 20 years and more than 20 years towards implementation of child centered learning of school administrator under primary educational service area in PathumThani Province showed no significant difference at the .05 level

Keyworde :implementation , Learning that focuses on studentsis significant, administrator

* Student Education administration Master of Education Valaya Alongkorn Rajabhat University

** Dr..Thesis Advisor

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา ระบุว่า "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ..." การปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 เป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้โดยมีสาระสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ 2) ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และ 3) กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการที่ทุกส่วนราชการต้องร่วมมือกันดำเนินงานในการพัฒนาเด็กไทยให้เป็นผู้ที่รักการเรียนรู้โดยเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสามารถปรับตัวได้และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายคือครูและบุคลากรทางการศึกษาดังนั้นผู้บริหารครูผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงต้องดำเนินการในเรื่องนี้ให้ชัดเจนเพื่อกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาจะดำเนินไปในทิศทางใดโดยเฉพาะเรื่องจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และจำเป็นต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, น.12) กล่าวได้ว่าหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้คือปฏิรูปจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้งมาเป็นยึดคนผู้เรียนเป็นสำคัญการเรียนรู้ในสถานการณจริง กิจกรรมและการทำงานอันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้านทั้งทางกายภาพจิตหรืออารมณ์ทางสังคมและทางสติปัญญาการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะทำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคนวันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย การศึกษาจึงต้องเป็นพลวัตที่ปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสภาวะสังคมและการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมโลกตลอดเวลา (วัฒนาพรทิพย์, 2541, น.1) คุณภาพที่สำคัญของการจัดการศึกษาถือการจัดการศึกษตลอดชีวิตและเชื่อว่าสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรมคุณธรรมและวัฒนธรรมเป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อให้คนไทยที่ปรารถนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพโดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษานี้เป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสมบูรณ์ที่ตนเองและพียงกับเองได้และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ (สำนักงานบริหารงานมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (เอชอีกรบ) 2549, น.2)

ปัจจุบันผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษาได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาคงจนผู้เกี่ยวข้องของสังคมส่วนได้จึงเร่งที่จะพยายามหาแนวทางเพื่อพิจารณากำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาในอนาคตโดยเฉพาะการปฏิรูปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งถือได้ว่าเป็นเป้าหมายหรือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งทุกฝ่ายยังคงมีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกันไป ประกอบกับผู้เกี่ยวข้องบางส่วนได้ผู้บริหารที่เรียนเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในปฏิรูปการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จำเป็นต่อการพัฒนาชีวิตและสังคม

สำคัญผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ได้ข้อค้นพบสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีความสนใจสำหรับนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูและบุคลากรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ใน 5 ด้าน โดยสังเคราะห์จากกระทรวงศึกษาธิการ (2542, น.27) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, น.67) วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2541, น.79-83) สมบัติ คชสิทธิ์ (2551, น.336-341) ได้แก่ 1) การวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การนิเทศภายในกำกับติดตามผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) การประเมินผล การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2555 สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 103 โรงเรียน จำนวนครู 1,502 คน และ สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 67 โรงเรียน จำนวนครู 1,009 คน รวมทั้งสิ้น 2 เขต เป็นจำนวน 170 โรงเรียน และจำนวนครুরวมทั้งสิ้น 2,511 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยใช้การเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน จากนั้น

ก
ก
ก
ก
ป
ด
ญ
ร

ผู้วิจัยนำมาสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน แล้วสุ่มเข้ากลุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี มีดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
- ปทุมธานี เขต 1
- ปทุมธานี เขต 2
ขนาดของสถานศึกษา
- ขนาดเล็ก
- ขนาดใหญ่
ประสบการณ์ในการสอน
- ตั้งแต่ 20 ปีลงมา
- มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. การวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การนิเทศภายในกำกับติดตามผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. การประเมินผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2555 สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 103 แห่ง จำนวนครู 1,502 คน และ สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 67 แห่ง จำนวนครู 1,009 คน รวมทั้งสิ้น 2 เขต เป็นจำนวน 170 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 2,511 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 335 คน โดยใช้การเปิดตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากนั้นผู้วิจัยนำมาสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน แล้วสุ่มเข้ากลุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ข้อคำถาม 3 ด้าน คือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อกำหนดขอบเขตและกรอบแนวคิดแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามโดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ค่า .50 ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบบสอบถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.6 – 1.0 ทุกข้อ

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out)กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของข้อคำถามแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ตามวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ 0.91

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 และ เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

4.1 ผลานภาพของชุดตอบแบบสอบถามประกอบด้วยลัทธิเชิงพื้นที่ ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และร้อยละแล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 เปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอน โดยใช้ค่าที่แบบลองกลุ่มอิสระต่อกัน (t – test Independent)

5.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ความถี่ (Frequency)ค่าร้อยละ (percentage)ค่าเฉลี่ย (\bar{X} : Mean)ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. : Standard Deviation) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตัวอย่าง โดยใช้ค่าที่ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน t – test

ผลการวิจัย

1. การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.54, S.D.= .66$)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การนิเทศภายใน ด้านนี้ ค่าเฉลี่ยผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.61, S.D.= .29$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.59, S.D.= .70$) นอกทั้งนี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.39, S.D.= .72$)

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานของครูวิทยากรในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามด้านต่างๆ ได้ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 และผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความเห็นงานในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ มาก และมากน้อยแตกต่างกันเล็กน้อย

2.2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาด สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ โดยรวม พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความเห็นงานในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1

2.3 การเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนของครู ตั้งแต่ 20 ปีลงมา และประสบการณ์ในการสอนของครูมากกว่า 20 ขึ้นไป โดยรวม พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก และด้านการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารคอยให้คำปรึกษา ชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน คอยเอาใจใส่สร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทำให้ครูมีกำลังใจและมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ กรมวิชาการ (2543, น.13) ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือแนะนำเสนอแนะคอยเอาใจใส่ให้กำลังใจเพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้และค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้เคลื่อนไหวประกอบกิจกรรมได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและรู้จักการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดม ธารณะ (2553, น.124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

2. เปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ ภาพรวมผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีระดับการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังที่ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 1982, P.185-186) กล่าวว่าบรรยากาศในโรงเรียนหมายถึงคุณลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนที่เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน

ดังกล่าวทำให้โรงเรียนเกิดความแตกต่างกันนั้นคือบรรยากาศภายในโรงเรียนย่อมมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในโรงเรียนเช่นเดียวกับที่ทิลเลียน (Tillean, 1968, P.202-203) กล่าวว่าบรรยากาศของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการเกิดแรงจูงใจความพึงพอใจตลอดจนความสำเร็จของการปฏิบัติงาน

2.2 เปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ ภาพรวมการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ บัวจันทร์ (2549, น.113) ได้วิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามบทบาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนของครูตั้งแต่ 20 ปีลงมา และประสบการณ์ในการสอนของครูตั้งแต่ 20 ขึ้นไปภาพรวม พบว่า การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างเหมาะสมหรือสอดคล้องกับการดำเนินงานตามหน้าที่รับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรปฏิบัติ ตาม อย่างเป็นระบบและคงไว้เสมอต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชาว เพชรภา (2553, น.106) ได้วิจัยเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 3 พบว่า ครูที่ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกับมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาคณาจารย์ควรนำผลวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลและยอมรับหรือสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลวิจัยครั้งนี้ไปส่งเสริม สนับสนุนแนวทางปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในเชิงคุณภาพ
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนทุกสังกัด

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2542). แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร
- เขวง เพชรภา. (2553). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ต้นอ้อ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, (2549). มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2549-2553). กรุงเทพฯ : สมศ.
- สุวัฒน์ บัวจันทร์. (2549). บทบาทผู้บริหารต่อการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อุดม ธารณะ. (2553). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (1982). *Educational administration*. (2nd ed). New York: Random House.
- Killian, R.A. (1968). *Managing by Decision for Maximum Executive Effectiveness*. North Carolina : Valle – Balou Presws.

โครง
จังหวัด
อาจารย์
รองค.

74

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....**ส**.....
(**ศาสตราจารย์ ดร. พัชรา สตามวาท**.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา**วิฑูรย์พนธ์**.....

วันที่**14 เมษายน 2558**.....

**การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

สุวิทย์ โคตวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2558

75

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... SR
(อ.อ.ร. ศักดิ์ สักการะจง)
อาจารย์ที่ปรึกษา ศุภกมลพัชร์
วันที่ ๗ พ.ค 2558

QUALITY SYSTEM MANAGEMENT OF WORLD-CLASS STANDARD SCHOOLS
UNDER OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION

SUWIT KOTEWONG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อนักศึกษา สุวิทย์ โคตวงษ์

รหัสประจำตัว 53854650326

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

SR ประธาน

(อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เนติ เกลยวาเรศ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เนติ เกลยวาเรศ)

SR กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา)

SR ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ จัดตุพรพงษ์)

SR Solome

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
ชื่อนักศึกษา	สุวิทย์ โคดวงษ์	
รหัสประจำตัว	53854650326	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา	(<i>ศาสตราจารย์ ดร. นันทนา สรภพพรกุล</i> ...)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. ศักดา สถาพรวงษา	อาจารย์ที่ปรึกษา..... <i>วิศวะวิทย์</i>
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. เนติ เฉลยวาเรศ	วันที่ 2 พฤศจิกายน 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสพการณ์ปฏิบัติงาน และวุฒิการศึกษาของผู้บริหารตามองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบคุณภาพ 7 ด้าน คือ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การจัดการกระบวนการและผลลัพธ์ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 217 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน โดยการสุ่มตัวอย่างการวิจัยแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.91 สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบใช้ค่าที่แบบเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัด การวิเคราะห์และจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รองลงมา ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากรและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การนำองค์กร

2. เปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 เปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 เปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามประสพการณ์การปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น การนำองค์กร และการมุ่งเน้นบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 เปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... SR

(ศาสตราจารย์ ดร. สักกาศร มณฑลพรหม)

อาจารย์ที่ปรึกษา วิศวะวิมลพันธ์

วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙

Thesis Title	Quality System Management of World-class Standard Schools under Office of the Basic Education Commission	
Student	Suwit Kotewong	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Student ID	53B54650326	ลงชื่อ..... <u>SR</u>
Degree	Master of Education	(<u>ศาสตราจารย์ ดร. สักดา สัทธปornsวचना</u>)
Field of Study	Educational Administration	อาจารย์ที่ปรึกษา..... <u>วิมลฉัตร นพพร</u>
Thesis Advisor	Dr.Sakda Sathapornwachana	วันที่..... <u>๕ มิถุนายน ๒๕๕๙</u>
Thesis Co-Advisor	Dr.Neti Chaloeywaes	

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) study the quality system management of world-class standard schools under the Office of the Basic Education Commission 2) compare quality system management of world-class standard schools under the Office of the Basic Education Commission classified by school size, work experience and educational level. The research was divided into 7 aspects of quality system management, consisting of leadership, strategy planning, student and stakeholder focus, measurement, analysis and knowledge management, workforce focus, process management and performance results. The samples were 217 school administrators using Krejcie and Morgan’s Table and multi-stage random sampling. The instrument was a 5-rating scale questionnaire with Index of Item – Objective Congruence between 0.60-1.00 and the reliability at 0.91. The Statistics used in data analysis. were percentage, mean, standard deviation and t-test Independent

The research results were as follows:

1. Overall, the quality system management of world-class standard schools under the Office of the Basic Education Commission in general and in each aspect were at high levels in all 7 aspects. The highest level consisted of measurement, analysis and knowledge management, student and stakeholder focus, followed by workforce focus. The lowest aspect was leadership.

2. The comparison of quality system management of world-class standard schools under the Office of the Basic Education Commission.

2.1 The comparison of quality system management of world-class standard schools under Office of the Basic Education Commission, classified by school size, as a whole and in each aspect, were at the 0.05 level of statistically significant difference.

2.2 The comparison of quality system management of world-class standard schools under Office of the Basic Education Commission, classified by administrators' working experience, overall, were not different. Leadership and workforce focus were at the 0.05 level of statistically significant difference.

2.3 The comparison of quality system management of world-class standard schools under Office of the Basic Education Commission, classified by administrators' educational levels, overall, were not different. Student and stakeholder focus was significantly different at the 0.05 level.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(*ดร. พิศาล สอนพรวน*)

อาจารย์ที่ปรึกษา *วิมลนิพนธ์*

วันที่ *๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔*

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๐๕/ว๐๒๕๗

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เลขที่ ๒๗
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ตอบรับเข้าร่วมงานประชุมสัมมนาวิชาการ-วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗

เรียน คุณสุวิทย์ โคดวงษ์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง “การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียน
มาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อเข้าร่วมงานประชุมสัมมนา
วิชาการ-วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” ในวันที่
๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ นั้น คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติตอบรับการเข้า
ร่วมงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ เวชกามา)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

สำนักงานคณบดี

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑ ต่อ ๑๔๐๐

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑ ต่อ ๑๔๒๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ - วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ขอมอบวุฒิบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

คุณ สุวิทย์ โคตวงษ์

ได้นำเสนอผลงานวิชาการ - วิจัย

ในการประชุมสัมมนาวิชาการ - วิจัย ระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๖

“การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”

The 7th International Academic - Research Conference on

“Sustainable Local Development towards ASEAN Community”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ เวชกามา)

ประธานเครือข่ายความร่วมมือวิชาการ-วิจัย สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สุวิทย์ โคดวงษ์

ศักดา สถาพรวงษา และเนติ เฉลยวาเรศ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพปฏิบัติงาน และวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร โดยศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพ 7 หมวด ได้แก่ การนำองค์กร, การวางแผนเชิงกลยุทธ์, การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้, การมุ่งเน้นบุคลากร, การจัดการกระบวนการ, และ ผลลัพธ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้นจำนวน 217 คน โดยการเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่, ร้อยละ, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent for t – test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานภาพทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 217 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ต่ำกว่า 15 ปีลงมา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 และวุฒิการศึกษาผู้บริหารต่ำกว่าปริญญาโทลงมา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 98.2 2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพ ภาพรวมมีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การนำองค์กร 3) การบริหารระบบคุณภาพจำแนกตามขนาดโรงเรียน ภาพรวมและรายด้านของโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีขนาดกลาง และโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีขนาดใหญ่ มีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การบริหารจัดการระบบคุณภาพ จำแนกตามประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ภาพรวมพบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต่ำกว่า 15 ปีลงมาและผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพที่ผู้บริหารมีประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 15 ปีลงมาและผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ด้านการนำองค์กร และด้านการมุ่งเน้นบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้นด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์, การ

มุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้, การจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ มีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 5) การเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพ จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ภาพรวมพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโทลงมา และผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปมีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการระบบคุณภาพ เป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพ ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโทลงมาและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการนำองค์กร, การวางแผนเชิงกลยุทธ์, การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้, การมุ่งเน้นบุคลากร, การจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

*สาขาวิชา การบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี E
- mail : suwil1978@live.com

**ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา, ดร.เนติ เถลยวาเรศ

บทนำ

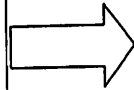
ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในประเทศไทยมีการพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้เป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในหลายรูปแบบ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายสำคัญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันและทัดเทียมนานาชาติ แต่ปัจจุบันสังคมเริ่มหันมามองว่าผลที่ทำให้เยาวชนมีคุณลักษณะเชิงด้วยคุณภาพดังที่เห็นในปัจจุบันเป็นเพราะปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ถึงมาตรฐานที่ควรจะเป็น มุมมองของคนในสังคมที่มองในหลายมิติ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่นักการศึกษา นักวิชาการ นักบริหารการศึกษาทุกระดับ ทุกภาคส่วนต้องตระหนักและต้องหาวิธีแก้ปัญหาคือตอบโจทย์สังคมให้หายข้องใจ และให้ความไว้วางใจต่อไปทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงทำให้กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้มีการขับเคลื่อนในเชิงรุกเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างเต็มที่ โดยมีนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่อยู่ในโครงการพัฒนาต่าง ๆ รวมถึงโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเร่งเดินหน้าเพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้จริงเพราะต้องเตรียมเข้าเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนและเตรียมยกระดับมาตรฐานการศึกษาสู่ความเป็นมาตรฐานสากลและได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน แต่สิ่งที่น่าเป็นกังวลอยู่มาก คือ การขับเคลื่อนการศึกษาในขณะนี้ สถานศึกษา ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ มีเป้าหมายและทิศทางที่ไม่ชัดเจน ผู้ปฏิบัติไม่มีความเข้าใจในเป้าหมายและทิศทางรวมถึงวัตถุประสงค์ หรืออาจจะมีความเข้าใจตรงกันเฉพาะเป้าหมายแต่ทิศทางไม่ตรงกับความเป็นมาตรฐานของสากลจึงทำให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการศึกษามากเท่าไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและค่านิยมหลักขององค์ประกอบระบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพ 7 หมวด เพื่อนำไปสู่ผลการปฏิบัติการที่เป็นเลิศขององค์กร

ตัวแปรอิสระ

1. ขนาดโรงเรียน
 - 1.1) ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนไม่เกิน 1,000 คน)
 - 1.2) ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,001 คนขึ้นไป)
2. ประสบการณ์ปฏิบัติงานของผู้บริหาร
 - 2.1) ต่ำกว่า 15 ปีลงมา
 - 2.2) ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร
 - 3.1) ต่ำกว่าปริญญาโทลงมา
 - 3.2) ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป

ตัวแปรตาม

การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียน
 มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและค่านิยม
 หลักการบริหารจัดการระบบคุณภาพ 7 หมวด ดังนี้
 (แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล
 กระทรวงศึกษาธิการ 2553 : 31-43)

- 1) การนำองค์กร (Leadership)
- 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning)
- 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Student and Stakeholder Focus)
- 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management)
- 5) การมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus)
- 6) การจัดการกระบวนการ (Process Management)
- 7) ผลลัพธ์ (Performance Results)

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 500 คน กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 217 คน โดยการเปิดตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (อ้างอิงมาจาก วาโร เฟิงส์วีสต์, 2548 : 205-206) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร รวมทั้งสิ้นจำนวน 217 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของโรงเรียน คือ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) ดังนี้ 1) ขนาดของโรงเรียน 2) ประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้บริหาร 3) วุฒิการศึกษาผู้บริหาร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยถามความคิดเห็นด้านองค์ประกอบของระบบบริหารจัดการระบบคุณภาพ 7 หมวด การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1) ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอความอนุเคราะห์โรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 2) ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามโดยส่งทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง ขั้นตอนที่ 3) การส่งและติดตามแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยลงรหัสแบบสอบถามเพื่อง่ายต่อการตรวจสอบและติดตามคืน ซึ่งผู้วิจัยนำส่งและขอรับแบบสอบถามคืนด้วยทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้ง 2 ตอน มาตรวจความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ของการ

ตอบ

2. นำข้อมูลที่ได้ออกเป็นกลุ่มตามตัวแปรของขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษาของผู้บริหารเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติการทดสอบทีเทส (t-test)

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronback's - Coefficient) และการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of items objective congruency) 3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติการทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for Independent)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1) สถานภาพทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 217 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ต่ำกว่า 15 ปีลงมา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 และวุฒิการศึกษาผู้บริหาร ต่ำกว่าปริญญาโทลงมา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 98.2

2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($=4.33$, $SD = .39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลอยู่ในระดับ มาก ทั้ง 7 ด้าน ด้านการวิเคราะห์การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ในระดับมาก ($= 4.39$, $SD = .75$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ($= 4.37$, $SD = .06$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การนำองค์กร ($= 4.30$, $SD = .43$)

3) เปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า โรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีขนาดกลาง และโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีขนาดใหญ่ มีการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีขนาดกลาง และโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีขนาดใหญ่ มีการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผลการศึกษากิจการการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยภาพรวมพบว่า

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 15 ปีลงมาและผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 15 ปีลงมา และผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ด้านการนำองค์กร และด้านการมุ่งเน้นบุคลากร แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้นด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์, การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้, การจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ มีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

5) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาโทลงมาและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปมีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโทลงมา และผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการนำองค์กร, การวางแผนเชิงกลยุทธ์, การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้, การมุ่งเน้นบุคลากร, การจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยดังนี้ 1. การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งถ้าพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ในระดับ มาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการนำองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสัยพรหม เสรวิวัฒน์.(2555 : บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่อง การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล มีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นหาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างปี 2553-2554 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด 2. เปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้ 2.1) การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ภาพรวมและรายด้านของโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีขนาดกลาง และโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีขนาดใหญ่

มีการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรวยพร แจ็งกระจ่าง (บทคัดย่อ) .การบริหารและจัดการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 1 ซึ่งวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารและจัดการศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน คือ สถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก จำแนกได้โดยใช้จำนวนนักเรียนไม่เกิน 1,500 คน สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ จำแนกได้โดยใช้จำนวนนักเรียนมากกว่า 1,500 คน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก และการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 2.2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้บริหาร ภาพรวมพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 15 ปีลงมาและผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ผู้บริหารมีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 15 ปีลงมาและผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ด้านการนำองค์กร และด้านการมุ่งเน้นบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้น ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์, การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้, การจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ มีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาภาวะผู้นำสถานศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียน ของจตุรงค์ ธนสีลังกูร (2554) ที่พบว่า ประสบการณ์การทำงานเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์และการมีผลงานเป็นที่ประจักษ์อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับนโยบายทางการศึกษาในทุกระดับที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังปรากฏใน แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และนโยบายประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ภายในปี ค.ศ. 2020 โดยระบุให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกๆ ส่วนของเศรษฐกิจโดยผ่านการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนาทักษะ ศักยภาพ และการฝึกอบรม สอดคล้องกับ ผลการวิจัยและแนวความคิดของนักการศึกษา ดังนี้ Abbasi, L (2012) พบว่า สิ่งที่แสดงถึงความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ มีผู้นำที่เข้มแข็ง (Strong Leadership) มีการคัดเลือกครู (Qualified Teachers) มีความซื่อสัตย์ต่อองค์กร (Institutional Integrity) มีหลักสูตรที่ดี (Good Curriculum) และ มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (Resources) 3) การเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ภาพรวมพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโทลงมาและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปมีการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรายด้าน พบว่า การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโทลงมาและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปริญญา

โทขึ้นไป ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ยกเว้นด้านการนำองค์กร, การวางแผนเชิงกลยุทธ์, การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้, การมุ่งเน้นบุคลากร, การจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยวิสัยพรณ์ เสรีวิวัฒน์ (2555) เรื่องการประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านคุณภาพผู้บริหารโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีคุณภาพในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากลและ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือผู้บริหารสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาน้อย 15 ปี วุฒิทางการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท และมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกถึงร้อยละ 9 ผ่านการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ ค่อนข้างมาก

ข้อเสนอแนะ

1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดแนวทางการดำเนินงาน สร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติของโรงเรียนให้มีมาตรฐานเดียวกัน

2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาในทุกๆ ด้านให้เหมาะสมเพียงพอและทันต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล และควรวิเคราะห์ถึงจุดด้อยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพในองค์ประกอบด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมทุกประเด็น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้ที่สนใจทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบ คุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล และควรศึกษาการประเมินผลโครงการการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบ เพื่อศึกษาจุดเด่นและจุดด้อยต่างๆ นำมาประยุกต์ปรับปรุงระบบการบริหารคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- นางชนบทรณ์ แก้วคงคา .(2554). ความพร้อมและความต้องการพัฒนาสมรรถนะผู้โรงเรียน
มาตรฐานสากล ของครูโรงเรียนราชวินิต มัธยม.กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กระทรวงศึกษาธิการ .(2553). คู่มือพัฒนาหลักสูตรการสอน.กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศ.
- _____.(2553). คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ.กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทยจำกัด
- _____.(2553). คู่มือการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาและการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน.กรุงเทพฯ :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
- _____.(2553). คู่มือการนิเทศและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา.กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
- _____.(2553). คู่มือแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล.กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
- วิชัย ต้นศิริ. (2547). ขับเคลื่อนการพัฒนายกระดับโรงเรียนชั้นนำที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนที่มี
มาตรฐานสากล
- อัญญาชลี สิทธิ .(2553). การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล.(วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.
2553 เวลา 20: 30: 01 น.)
- กษิต์เดช พุ่มสาขา .(2553: บทคัดย่อ) การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียน
มาตรฐานสากลของโรงเรียนสตรีอ่างทอง ปีการศึกษา 2553. จังหวัดอ่างทอง
- ไพชยนต์ จันทเขตและคณะ .(2553). พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลของ
โรงเรียนประสาทวิทยาคาร.จังหวัดสุรินทร์
- ศักดิ์สิน โรจน์สราญรมย์ .(2555). โครงการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนา
คุณภาพวิชาการ(พว.)
- _____.(2543 : 90). บทบาทการสร้างคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ

อนุมัติผลการศึกษา วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

รายชื่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่ส่งบทความตีพิมพ์เผยแพร่

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การตีพิมพ์และเผยแพร่
๑	นางบุญรวม งามคณะ	การพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๒	วารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ เดือน กรกฎาคม- ธันวาคม ๒๕๕๖
๒	นางพรสุดา พรหมแสนจันทร์	ผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟที่มี ต่อทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย	การประชุมนำเสนอผลงานวิจัย บัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ ๘ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๗ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ในวันที่ ๑๓-๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๗
๓	นางรวิรัตน์ คำพิริยะพงศ์	การศึกษาความสามารถทาง คณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูป เรขาคณิตของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุด กิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	การประชุมนำเสนอผลงานวิจัย บัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ ๘ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๗ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ในวันที่ ๑๓-๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... *ย. งามคณะ*
 (ศาสตราจารย์ ดร. ย. งามคณะ) (ค.ศ. ๒๕๕๘)

อาจารย์ที่ปรึกษา..... *วิทย์ วิวัฒน์*

วันที่..... ๗ เมษายน ๒๕๕๘

การพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทาน
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

บุญรวม งามคณะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
 บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
 พ.ศ. 2558

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... *ย.ป.อ. น.ส. ฐิติพร*.....

(*ศาสตราจารย์ ดร. ย.ป.อ. น.ส. ฐิติพร*)

อาจารย์ที่ปรึกษา..... *วิทยาศาสตร์*.....

วันที่..... *๖ เมษายน ๒๕๕๘*.....

THE DEVELOPMENT OF READING SUMMARIZING SKILL USING ELECTRONIC
STORY BOOKS FOR GRADE 2 STUDENTS

BOONROUM NGAMKANA

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANAI

2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

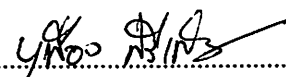
ชื่อนักศึกษา บุญรวม งามคณะ

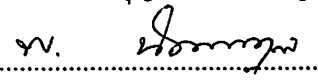
รหัสประจำตัว 53B54680117

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

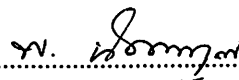
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

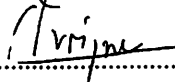
..... ประธาน
 (อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ)

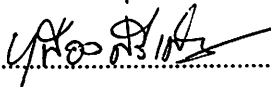
..... กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ)

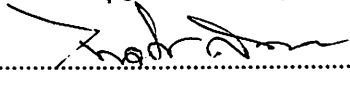
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี เกิดธรรม)

..... กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ)

..... กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.กนต์ฤทัย คลังพหล)

..... กรรมการและเลขานุการ
 (อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (อาจารย์ ดร.ไพจิตร สดวกการ)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิภักดิ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน เมษายน พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๐๕/๘๘๔

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
จังหวัดปทุมธานี
๑ หมู่ ๒๐ ต. คลองหนึ่ง อ. คลองหลวง
จ. ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาเพื่อตีพิมพ์บทความลงในวารสาร

เรียน คุณบุญธรรม งามคณะ

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตินิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เพื่อเผยแพร่ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์ นั้น

ในการนี้ กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์ ขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความของท่านได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ประเมินอิสระ (Peer review) เพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. ฤศักดิ์ กัลยาณมิตร)
เลขานุการกองบรรณาธิการวารสาร
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์

สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๒๕๒๙ ๐๖๗๔-๗ ต่อ ๑๓๙

โทรสาร ๐ ๒๕๒๙ ๓๙๑๔

Faculty of Humanities and Social Sciences.

Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage.

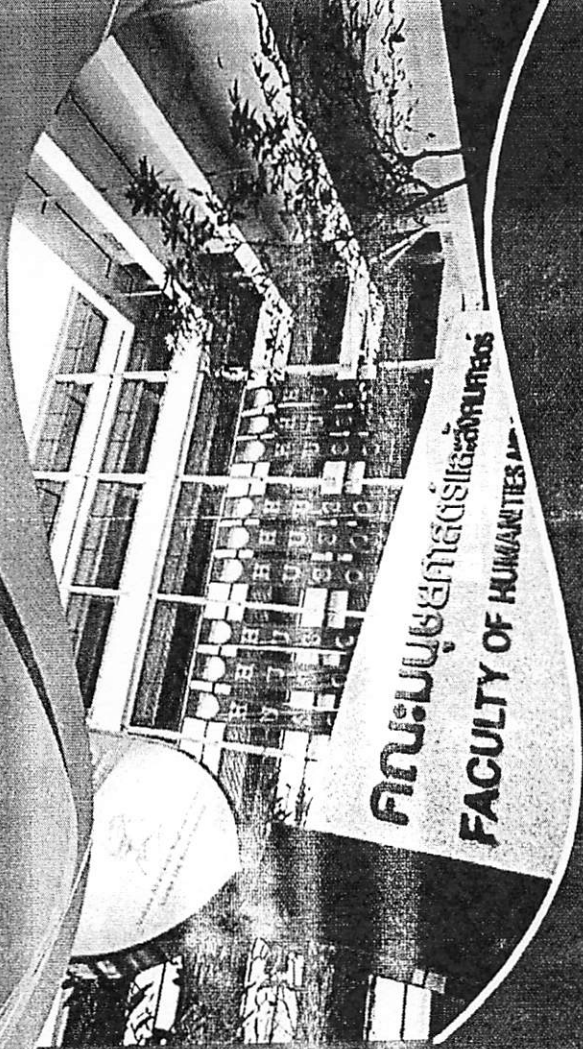
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2

Journal of Humanities and Social Sciences Valaya Alongkorn

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2556 Vol.1 No.1 July-December 2013 ISSN 2600-1205

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไลยอลงกรณ์
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2556

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ISSN 2408 - 1205

กำหนดออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 (ม.ค. - มิ.ย.) และ ฉบับที่ 2 (ก.ค. - ธ.ค.)

เจ้าของ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180
โทรศัพท์ 0-2529-3914 ต่อ 10.11 โทรสาร 0-2529-3914 ต่อ 13

ที่ปรึกษา :

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการ :

รองศาสตราจารย์ศศิพันธ์ เศรษฐวิวัฒน์บดี

กองบรรณาธิการ :

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศาสตราจารย์ ดร.อิมรอน มะลูลีม

ศาสตราจารย์ ดร.จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ปัทมศิริวัฒน์

รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยชนะ อิงค์วัตร

ดร.นงเยาว์ เปรมกมลเนตร

ดร.วิทยา เจียรพันธุ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

อาจารย์เสธ พิมพ์พยอม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภา อีระกาญจน์

อาจารย์มนัส สายเสมา

อาจารย์พิชญานี เจริญศิริ ไชยยะ

อาจารย์เจตติง คชฤทธิ์

อาจารย์สิริภัทร เชื้อกุล

อาจารย์ชยพล ใจสูงเนิน

อาจารย์ดรณรงค์ศักดิ์ ดติยะลาภะ

อาจารย์สิริวิทย์ สุขกันต์

อาจารย์พรศิริ นาควิษระ

อาจารย์ปฎิยพรรณ เมื่อกสวัสดิ์

ผู้พิสูจน์อักษร :

คณะผู้ช่วยบรรณาธิการ

เลขานุการกองบรรณาธิการ :

อาจารย์ ดร.ภิกษิตี กัลยาณมิตร

ผู้ช่วยเลขานุการ :

อาจารย์ ดร.สมทรง บรรจงธิตินานต์

นางนิธิตี เจริญสุข

นางสาวศิริลักษณ์ ประเจียด

การพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทาน
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

The Development of Reading Summarizing Skill Using Electronic
 Story Books for Prathomsuksa 2 Students.

บุญรวม งามคณะ*

Boonroum Ngamkana*

ดร. บุญเรือง ศรีเทระญู*

Dr. Boonrueng Sriharun*

ดร. พิทักษ์ นิลนพคุณ*

Dr. Phithack Nilnopkoon*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทาน

โดยมีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษาศุวรรณโยธิน อำเภอหนองแค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน โดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวม 6 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 180 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดหนองครก จำนวน 28 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Anova)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 คือ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.07/82.50
2. ผลการศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสูงขึ้นทุกครั้งที่ทำการวัด โดยผลการเปรียบเทียบรายคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานมีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop electronic story books for reading summarizing skills of Prathomsuksa 2 Students to have the efficiency according to criteria of 80/80, 2) study the development of reading summarizing skill using electronic story books for Prathomsuksa 2 students and 3) study the satisfaction towards using electronic story books of Prathomsuksa 2 Students. The Population of this research comprised 180 Prathomsuksa 2 students studying in the second academic year 2556 from 6 schools of Sahawithayasuksa Suwan Yothin School Cluster under the Office of Saraburi Primary Educationnal Service Area 2. The samples used were 28 Prathomsuksa 2 students obtained by Cluster RandomSampling. The statistics used in this research were mean, standard deviation, percentage and test variance repeated measures ANOVA

The findings were as follows

- 1) The electronic story books for PrathomSuksa 2 Students had the efficiency of 81.07/82.50 according to the criteria determined at 80/80.
- 2) Reading summarizing skills using electronic story books of PrathomSuksa 2 Students showed higher score every time of measurement comparing in pairs at the statistically significant level .05.
- 3) The satisfaction on reading summarizing skills using electronic story books of Prathomsuksa 2 students was overall at a high level.

คำสำคัญ : ทักษะการอ่านสรุปความ, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทาน, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้ประกอบธุรกิจ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูล

สารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านเป็นทักษะสำคัญในการทำให้อนุชนรุ่นหลังได้มีโอกาสเรียนรู้ภูมิปัญญาของบรรพชนในภายหน้า การอ่านเป็นทักษะสำคัญยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาชีวิต นอกจากทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ที่ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับและเป็นเครื่องมือของการแสวงหาความรู้ เรื่องราวเหตุการณ์ การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพต้องอ่านและจับใจความได้ และสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้จากผลการสำรวจการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ปัญหาที่สำคัญในการอ่านของนักเรียนคืออ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถจำแนกใจความสำคัญกับใจความรองได้ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควรและทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้วิชาต่างๆ ด้วย (กรมวิชาการ, 2546)

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจำเป็นต้องพัฒนาทักษะทุกด้านพร้อมกัน จะพัฒนาทักษะใดทักษะหนึ่งเพียงทักษะเดียวไม่ได้ การเรียน พร้อมทักษะทั้งสี่มีความสัมพันธ์กันทางธรรมชาติอยู่แล้ว ในบางโอกาสอาจมุ่งเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งเป็นสำคัญ แต่จะมีทักษะอื่นๆ ผสมอยู่เสมอ การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะการอ่านสรุปความ เป็นทักษะที่นักเรียนต้องนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้ให้กับตนเอง เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ต่างๆ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดีและโดยการจัดการเรียนการสอนของการอ่านสรุปความในปัจจุบันของนักเรียนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เห็นได้จากรายงานผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผลการจัดทดสอบ โดยสำนักงานมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนวัดหนองครกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 2 ปีการศึกษา 2554 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ย 49.55 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ย 46.03 สาระที่ 1 การอ่านมาตรฐาน ท 1.1 ได้คะแนนเฉลี่ย 66.32 จากผลการวิเคราะห์รายงานดังกล่าวพบว่าทักษะด้านการอ่านมีคะแนนต่ำ แสดงให้เห็น

ว่านักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านโดยเฉพาะการอ่านสรุปความ อันเกิดจากปัญหาหลายประการ เช่น วิธีสอนของครูไม่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูมุ่งแต่สอนให้นักเรียนอ่านเพียงอย่างเดียว หรืออ่านพร้อมกันทั้งชั้น ซึ่งเป็นกิจกรรมการสอนที่ซ้ำซาก น่าเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียนไม่กระตือรือร้นในการเรียน และครูไม่สอนให้แสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์ และสร้างความเข้าใจในเรื่องที่อ่านทำให้นักเรียนไม่สามารถสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่มีข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนส่งเสริมการเรียนรู้แบบ E - learning เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยผู้เรียนสามารถนำบทเรียนไปทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว ใช้เป็นสื่อซ่อมเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสามารถแก้ปัญหาและส่งเสริมการอ่านได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการทดลองของ พิสุทธิธา จันทร์สมบัติ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีประสิทธิภาพ 88.87/86.80 และมะลิวัลย์ ศรีประไหม (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องสำนวนไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีประสิทธิภาพ 89.19/84.93

ผู้วิจัยเห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อการอ่านสรุปความเป็นแนวทางการพัฒนาการอ่านที่ดี ดังนั้นครูต้องสร้างบรรยากาศตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ให้ผู้เรียนมีความสุข อยากรู้ใฝ่เรียน ไม่เบื่อ สามารถสร้างสรรค์จินตนาการความรู้ ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนสอดคล้องกับแนวคิดของ ประภาพร บุญยโพธิ์ (2547) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวธรรมชาติ เรื่องนิตานพื้นบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นิตานช่วยให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 65.95 ในเรื่องการอ่านสรุปความ แต่การพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความไม่สามารถพัฒนาได้ในระยะสั้นที่จะเป็นพื้นฐานของการอ่านสรุปความได้ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพราะนักเรียนระดับชั้นนี้มีความสามารถในการอ่านและเขียนคำได้ในระดับหนึ่งเหมาะสมที่จะเริ่มพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน และเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความในช่วงชั้นที่สูงขึ้นต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาการวิจัย

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่

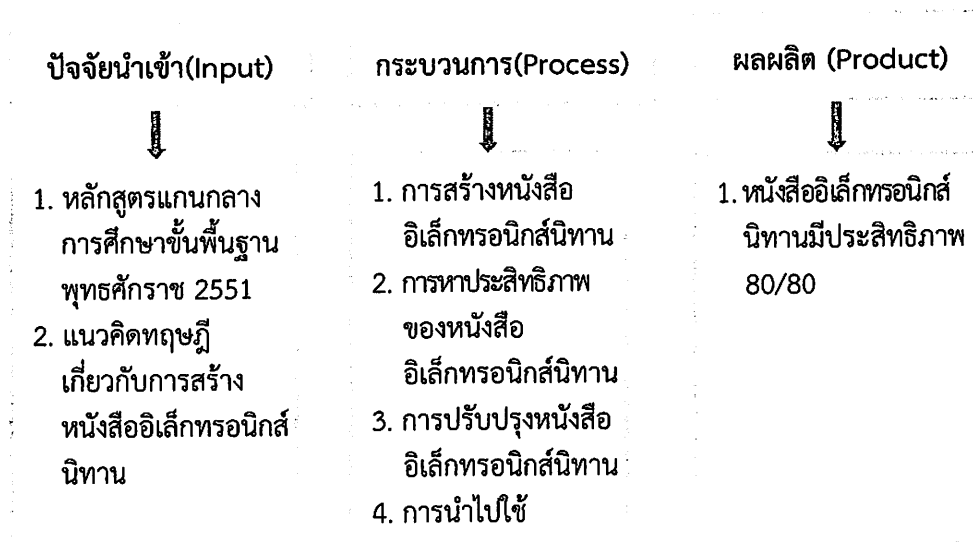

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อการสอนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

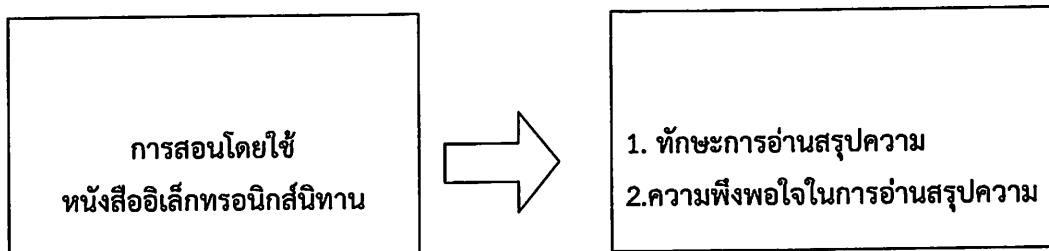
1. กรอบแนวคิดในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน
กรอบขั้นตอนในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ภาพที่ 1.1 กรอบขั้นตอนในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 ทฤษฎี การเรียนรู้ของ ธอร์นไคค์ วิธีการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการอ่านสรุปความหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อน การพัฒนา
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 กลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษาศูวรรณโยธิน อำเภอหนองแค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน โดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวม 6 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 180 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความในครั้งนี้เป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนวัดหนองครก กลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษาศูวรรณโยธิน อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 28 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

2. แบบแผนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวมีการวัดก่อนเรียน - หลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) มีลักษณะการทดลอง ดังนี้

กลุ่มทดลอง	T ₁	X	T ₂
------------	----------------	---	----------------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T ₁	แทน	การสอบก่อนทำการทดลอง
T ₂	แทน	การสอบหลังทำการทดลอง
X	แทน	การจัดการเรียนรู้โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 เรื่อง ผึ้งนกกับแรดใจร้าย
- เล่มที่ 2 เรื่อง เกษตรกรกับลูกชาย
- เล่มที่ 3 เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับแพะ
- เล่มที่ 4 เรื่อง ลิงกับกระต่าย
- เล่มที่ 5 เรื่อง แมวคบเสือ

3.2 แบบทดสอบวัดผลก่อนเรียนและหลังการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แต่ละเล่มเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 3 ตัวเลือก เล่มละ 10 ข้อ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 เล่ม รวมข้อทดสอบ 50 ข้อ

3.3 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน และหลังเรียนเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3.4 แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3.5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3.6 แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบชุดการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผน ใช้เวลาเรียน 10 ชั่วโมง

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทดสอบก่อนเรียน

4.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานจำนวน 5 เล่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

4.3 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Post Test)

4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1. ทาคณภาพเครื่องมือ

5.1.1 วิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0

5.1.2 วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) แบบทดสอบประจำเล่ม การพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ค่าความยาก (p) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.70 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.67 ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ถือว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ

5.1.3 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดทักษะประจำเล่ม การพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านสรุปความ โดยใช้สูตร Kuder Richardson (KR - 20) คำนวณจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทุกคนในแต่ละเล่มโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานจำนวน 5 เล่ม (50 คะแนน) ค่าเฉลี่ยรวม 40.53 คิดเป็นร้อยละ 81.07

5.2. วิเคราะห์หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

5.2.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนประจำเล่ม และแบบทดสอบวัดทักษะการพัฒนาการอ่านสรุปความโดยใช้

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2

5.2.2 วิเคราะห์ผลการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน ใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA) นักเรียนมีทักษะการอ่านสรุปความ จากการวัดแต่ละครั้งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากค่า Greenhouse-Geisser ค่า $F = 10.964$ และ $Sig = .001$

5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน

ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 คือ มีคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทุกคนในแต่ละเล่มโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานทุกเล่ม (E_1) เท่ากับ 40.53 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.07 และคะแนนเฉลี่ยที่ทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านสรุปความโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (E_2) เท่ากับ 16.50 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.50 แสดงว่าประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (E_1/E_2) มีค่าเท่ากับ $81.07/82.50$ เมื่อเทียบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 ปรากฏว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

2. ผลการศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสูงขึ้นทุกครั้งที่ทำการวัด ผลการเปรียบเทียบรายคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการอ่านสรุปความเล่ม 5 มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

รองลงมา คือ เล่ม 4 เล่ม 3 เล่ม 2 และ เล่ม 1 ตามลำดับ เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA) บางคู่แตกต่างกัน คือ เล่ม 1, 4 เล่ม 1, 5 เล่ม 2, 4 เล่ม 2, 5 เล่ม 3, 4 และ เล่ม 3, 5

3. ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตาน มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .14) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 เสียงบรรยายชัดเจน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 เนื้อหาชัดเจนอ่านเข้าใจ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .33)

อภิปรายผล

จากการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาสื่อการสอนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 คือ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.07/82.50 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1 เพราะว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานทั้ง 5 เล่ม เป็นสื่อการสอนประเภทมัลติมีเดียมีทั้งตัวอักษร รูปภาพ และเสียง เนื่องจากสร้างขึ้นโดยผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบศึกษาหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทฤษฎีการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานตามขั้นตอนที่จัดไว้อย่างเป็นระเบียบแบบแผนซึ่งแสดงเนื้อหาที่มามีภาพนิ่งสีสันสวยงาม มีเสียงอ่านเนื้อเรื่องที่เข้าใจ และเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากผลการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานมีประสิทธิภาพจึงช่วยให้นักเรียนมีทักษะการอ่านสรุปความมีคะแนนสูงขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับ กิดานันท์ มลิทอง (2548) สื่อที่มีการแปลงเนื้อหาที่พิมพ์ด้วยซอฟต์แวร์โปรแกรมประมวลคำให้เป็นรูปแบบ pdf (Portabledocument File) เพื่อสะดวกในการอ่านด้วยโปรแกรมสำหรับอ่านหนังสือส่งผ่านอินเทอร์เน็ต มีทั้งเนื้อหาที่เป็นข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวแบบแอนิเมชัน และแบบวีดิทัศน์ และเสียงประเภทต่างๆ รวมถึงเสียงจากการอ่านข้อความในเนื้อหาด้วย และไปสอดคล้องกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของ บาร์คเกอร์ (Barker, 1992) ข้อ 2 ที่ว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือเสียงอ่านเมื่อเปิดหนังสือมีเสียงคำอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภทนี้เหมาะสมกับเด็กเริ่มเรียนหรือฝึกออกเสียงฝึกพูดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ชนิดนี้ เน้นด้านการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร และเสียงเป็นคุณลักษณะหลักสอดคล้องกับงานวิจัย ทองม้วน พิมพ์เกา (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง คำเป็น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพดีพอใช้ (88.38/84.00) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับเหมาะสมมาก

ที่สุด ($X=4.61, S.D=0.49$) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ทักษะการอ่านสรุปความก่อนเรียนและหลังการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานเป็นสื่อมัลติมีเดียที่มีทั้งภาพเคลื่อนไหว มีเสียงประกอบ และเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับนิทานซึ่งใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจเรื่อง มีการกระทำต่างๆ ของตัวละครที่เป็นเหตุการณ์ มีผลกระทบ มีแนวคิด ผู้อ่านจับสาระของเรื่องได้ง่าย ดังนั้นจึงสามารถนำนิทานมาช่วยตัวกระตุ้นให้เกิดทักษะในการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาลินี แสนวง (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านสรุปความสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก สารที่ให้ความรู้สึกทางลบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำนวน 60 คน จาก 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นห้องละ 30 คน คือ กลุ่มที่อ่านสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก และกลุ่มที่อ่านสารที่ให้ความรู้สึกทางลบ แต่ละกลุ่มใช้เวลาการทดลอง 12 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยแบบ Pretest - Posttest Design With Nonequivalent Group ผลการทดลองพบ คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนที่อ่านสรุปความจากสารที่ให้ความรู้สึกทางบวกสูงกว่าสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนที่อ่านสรุปความจากสารที่ให้ความรู้สึกทางลบสูงกว่าสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานมีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทาน กระบวนการสร้างอย่างมีขั้นตอนสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน เป็นนิทานที่นักเรียนในวัยนี้สนใจอยากติดตามเนื้อเรื่องสนุกสนาน ตื่นเต้น และชวนติดตาม นักเรียนจะชอบเรียนคอมพิวเตอร์จึงไปสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมบัติ พลอยสี (2554) ความพึงพอใจเป็นผลมาจากทัศนคติ เป็นความรู้สึกชอบ พอใจสบายใจ เกิดความสุขในการปฏิบัติงาน

จึงสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความได้ตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานมีประสิทธิภาพ 81.07/82.50 โดยมีผลคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนการอ่านสรุปความ โดยเฉพาะครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการอ่านสรุปความให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านสรุปความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความโดยใช้หนังสือนิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 มีประสิทธิภาพทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านสรุปความ ดังนั้น ครูผู้สอนควรนำไปจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานกับนักเรียนชั้นอื่น ๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทาน ร่วมกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เช่น การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบบูรณาการ เป็นต้น

2.2 สถานศึกษาควรพัฒนาครูผู้สอนในด้านการทำสื่อการสอนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยการส่งเข้าอบรมพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับครูผู้สอนในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้มากกว่าเดิมและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

ทองม้วน พิมพ์เกา. (2553). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องคำเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประภาพร บุญยโพธิ์. (2547). การพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนว
ธรรมชาติ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พิสุทธา จันทร์สมบัติ. (2553). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิลาสินี แสนวัง. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านสรุปความสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก
สารที่ให้ความรู้สึกทางลบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมบัติ พลอยสี (2554). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำประสมในแม่
ก กา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

Baker, Philip. (June 1992). "Electronic Book and Libraries of the Future".
The Electronic Library. 10, 139 - 149.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....*ศาสตราจารย์ ดร. ปิ่นทอง*.....
(*อ.ดร. ปิ่นทอง ปิ่นทอง*.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....*วิมลณีพงษ์*.....

วันที่.....*10 เม.ย. 2558*.....

THE EFFECTS OF CREATIVE ACTIVITIES BASED ON WALDORF EDUCATIONAL
APPROACH TOWARDS SCIENCE PROCESS SKILLS OF YOUNG CHILDREN

PORNSUDA PHROMSAENCHAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออนไลน์
ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

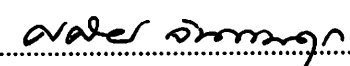
ชื่อนักศึกษา พรสุดา พรหมแสนจันทร์

รหัสประจำตัว 53M54680235

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

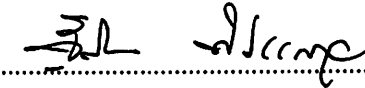
 ประธาน

(อาจารย์ ดร.ศศิธร จันทมฤก)

 กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธาน

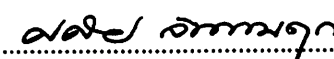
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติพร พิษณุกุล)

 กรรมการ

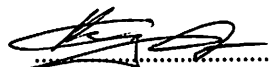
(อาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์)

 กรรมการ

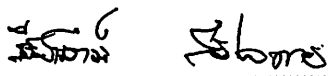
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง)

 กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ ดร.ศศิธร จันทมฤก)

 ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.แสงโสม กชกรกมุต)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิภัช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน เมษายน พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟ ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย	
ชื่อนักศึกษา	พรสุดา พรหมแสนจันทร์	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	53M54680235	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	ลงชื่อ..... <i>ดวงใจ อ่างทอง</i>
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน	(<i>0.๑๙.๑๖๑๑๑ วันนมฤกษ์</i>)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ศศิธร จันทมฤก	อาจารย์ที่ปรึกษา..... <i>จินตนา โปษะ</i>
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์	วันที่..... <i>10 เม.ย. 2558</i>

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟ 2) เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟและกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 40 คน โดยแยกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 30 นาที รวมทั้งหมด 32 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.92 แผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟ แผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทีแบบอิสระ

ผลการวิจัย พบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งรายด้านและโดยรวม
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Thesis Title	The Effects of Creative Activities Based on Waldorf Educational Approach towards Science Process Skills of Young children	
Student	Pornsuda Phromsaenchan	
Student ID	53M54680235	ใจตทวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Degree	Master of Education	ส่งชื่อ.....
Field of Study	Curriculum and Instruction	(.....)
Thesis Advisor	Dr.Sasithorn Janthamaruk
Thesis Co-Advisor	Dr.Ganchana Sucheenapong	รายชื่อที่ปรึกษา..... วันที่.....

ABSTRACT

This research aimed to 1) compare science process skills of young children before and after using creative activities through the Waldorf educational approach, 2) compare the science process skills of young children after using creative activities through the Waldorf educational approach and the traditional approach. The samples of this study consisted of 40 boys and girls aged about 5-6 years old in kindergarten class 2/1, semester 2, academic year 2012 at Ubon Ratchathani Kindergarten School under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1, divided into 20 children in an experimental group and 20 children in a control group, using multi-stage random sampling method. The researcher conducted the experiment 32 times with 8 weeks, 4 days a week and 30 minutes per day. The research instruments were a science process skills test for young children with the 0.92 of reliability, activity plans through the Waldorf educational approach, activity plans through traditional approach and a young children observation form. Data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test for independent samples

The result revealed that:

1. Young children's science process skills after learning with creative activities through the Waldorf educational approach were higher than before in overall and in each aspect.

2. Young children's science process skills after learning with creative activities through the Waldorf educational approach were higher than the traditional approach at 0.05 level of statistical significance.

ที่ ศธ ๐๕๔๓.๐๗/ว ๕๔๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อ.เมือง จ.อุดรธานี ๔๑๐๐๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ตอบรับการส่งบทความในการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ ๘
เรียน นางพรสุดา พรหมแสนจันทร์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “ผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ส
ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย” เพื่อนำเสนอในรูปแบบโปสเตอร์ ในการ
ประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ ๘ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๗ ณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ในวันที่ ๑๓ - ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

บัดนี้บทความของท่าน ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ตีพิมพ์บทความใน Proceedings การ
ประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีพร สร้อยน้ำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๔๒ - ๒๑๑๐๔๐ ต่อ ๑๗๐๑ และ ๐๔๒-๒๔๘๖๘๐

โทรสาร ๐๔๒-๒๔๘๖๘๐

31

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางพรสุดา พรหมแสนจันทร์

ผู้นำเสนอผลงานวิจัย แบบโปสเตอร์

ในการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ 8 ประจำปีการศึกษา 2557

ระหว่างวันที่ 13-14 ธันวาคม พ.ศ. 2557

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2557

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รพีพร สร้อยน้ำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.นิตเทพ พิทักษานุรัตน์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ 8

CONFERENCE
2014

Research Conference 2014

13 - 14 ธันวาคม 2557

ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

รายนามคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ และขอบข้ายหน้าที่
โครงการ“การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ ๘”
วันที่ ๑๓-๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

๑. ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๑. ดร.ณัติเทพ พิทักษานุรัตน์
๒. รองศาสตราจารย์สมชาย ชื่นวัฒนาประนินิ
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ ฉายายนต์
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.วรัญญา จีระวิพูลวรรณ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม จำรัสพันธ์
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพัน ด้วงแพง
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา สารिया
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา ณ หนองคาย
๑๐. ดร.ประจัญ กิ่งมิ่งแฮ
๑๑. ดร.ไพศาล แน่นอุดร
๑๒. ประธานสาขาวิชาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกทุกสาขาวิชา

๒. ฝ่ายอำนวยการ

- รองศาสตราจารย์สมชาย ชื่นวัฒนาประนินิ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รพีพร สร้อยน้ำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แนนน้อย ย่านาวารี
ดร.พนายุทธ เขยบาล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัย เอี่ยมธูรพจน์
ดร.ปิยวดี ยาบุษดี

**ผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ
ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย**

**THE EFFECT OF CREATIVE ACTIVITIES BASED ON WALDORF APPROACH TOWARD
SCIENCE PROCESS SKILLS OF YOUNG CHILDREN**

พรสุดา พรหมแสนจันทร์, อาจารย์ ดร.ศศิธร จันทมฤก, อาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน แขนงวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลง
กรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์,

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง
ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ 2) เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็ก
ปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟและกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555
ของโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 40 คน โดยแยกเป็น
กลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)
ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 30 นาที รวมทั้งหมด 32 ครั้งเครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
0.92 แผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ แผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ แบบสังเกตและ
บันทึกพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบ Non-
Randomized Control Group Pretest – Posttest Design และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test for Independent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งรายด้านและโดยรวม
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ มีทักษะกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์สูงกว่าการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ, เด็กปฐมวัย, ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ABSTRACT

This research aimed to 1) compare Science Process Skills of Young Children before and after exposure to the
creative activity along the Waldorf Approach, 2) to compare the science process skills of young children have been
organized activities along the Waldorf Approach, and regular activities. The subject of this study consisted of boys and
girls aged about 5-6 years old in kindergarten 2/1, semester 2 of the 2012 academic year at Anubanubonratchathani

School, Office of Elementary Ubonratchathani Field 1, of 40 Divided into an experimental group and a control group of 20 people to 20 people. Multi-stage random sampling method, the researcher conducted manually. for a period of 8 weeks, 4 days a week, for 30 minutes, a total 32 of times. The research instrument as a test measurement science process skills work- shops for young children. With confidence, both the 0.92 plan activity along the Waldorf Approach Plan regular activities and observe and record the behavior of children planned quasi probation (Quasi Experimental Research) A Non - Randomized Control Group Pretest- Posttest Design and analyze data using statistical t-test for Independent Samples

The result revealed that :

1. Young Children were creative by activities based on the Waldorf Approach, Science process skills after learning than before learning both the side and total.
2. Young Children have been the creative activities based on the Waldorf Approach, Science process skills are higher than the normal activities statistically significant at .05 level.

KEYWORDS: creative activity based on Waldorf Approach, young children, science process skill,

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยฝึกปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง รู้จักคิดวิเคราะห์มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และแก้ปัญหาด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พ.ศ. 2545-2559): การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา การวางพื้นฐานการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมสู่การเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น ทั้งนี้หากจัดการศึกษาที่ไม่ได้รับความเอาใจใส่และความสนใจเท่าที่ควรจะทำให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาครบทุกด้านทำให้เป็นอุปสรรคและเกิดปัญหาในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและสายเกินไปที่จะแก้ไขสิ่งต่างๆ ได้ ความสำคัญของเด็กวัยนี้จึงเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญของความเป็นมนุษย์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550:) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 24 ระบุว่าจัดการเรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญและประยุกต์ใช้ปัญญาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผสมผสานความรู้อย่างสมดุล ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รอบด้าน และประสานความร่วมมือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ การจัดกระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้ประสบความสำเร็จต้องครอบคลุมด้านเนื้อหา ด้านวิธีสอน และด้านบริบทการเรียนรู้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2551) เพีย-เจท์ (Piaget) กล่าวว่า พัฒนาการของเด็กปฐมวัยจะเป็นรากฐานให้แก่การพัฒนาทางสติปัญญาในระดับต่อไป เด็กระดับปฐมวัยเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส สิ่งแวดล้อมรอบตัว สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ท่าทางในการสื่อความหมาย รู้จักสิ่งที่เป็นตัวแทนสามารถหาเหตุผลอ้างอิงได้ (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2550) บรูเนอร์ (Bruner) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงความเชื่อมโยงทฤษฎีพัฒนาการกับทฤษฎีความรู้และทฤษฎีการสอน เพราะการจัดเนื้อหาและวิธีการสอนจะต้องคำนึงถึงพัฒนาการ และปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถในการคิด หรือการรับรู้รวมถึงการเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ฉัฐพรหม อินทุยศ, 2553)

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้นับเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม การศึกษาในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ในฐานะของกลไกในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนคิดเก่งและมีความสุขตามเจตนารมณ์(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2, 2545) ซึ่งการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติอย่างเต็มตามศักยภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ควรจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, 2543)

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากทักษะหนึ่งที่เด็กควรได้รับการพัฒนาตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ วิจัย มีเหตุผล มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่าวิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้(Knowledge - based society) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มุ่งหวังให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ โดยใช้กระบวนการในการสืบเสาะหาความรู้ และการแก้ปัญหาที่หลากหลายให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน มีการทำกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับระดับชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการต่างๆ มีบทบาทในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ทั้งทางการแพทย์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐศาสตร์และแขนงวิชาอื่นๆ ต้องอาศัยวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้แทบทั้งสิ้น การจะส่งเสริมให้เด็กเกิดการคิดอย่างเป็นระบบและศึกษาสิ่งต่างๆ ด้วยการนำทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้กระตุ้นพัฒนาการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เกิดขึ้นอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ(ประสาธน์เนื่องเฉลิม, 2546) การพัฒนาสติปัญญาเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพต้องอาศัยประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ช่วยตั้งแต่การสร้างประสบการณ์ขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการลงความเห็นและทักษะการหามิติสัมพันธ์ ทักษะการคิดที่เป็นเหตุและผล ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร โดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เหล่านี้ช่วยสร้างพลังการเรียนรู้ให้กับมนุษย์ การสอนวิทยาศาสตร์มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องฝึกฝนเด็กให้รู้จักนำทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการเรียนทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้รู้จักพัฒนาความคิดและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง (ทวงทอง มีมั่งคั่ง, 2542) พฤติกรรมที่เกิดจากการปฏิบัติและการฝึกฝนความนึกคิดอย่างมีระบบก่อให้เกิดความออกงามทางสติปัญญา (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในประเทศไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมามีอาจกล่าวได้ว่ายังประสบปัญหาเนื่องจากค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ช่วงปีการศึกษา 2552 - 2554 พบว่า นักเรียนทั่วประเทศสามารถทำคะแนนวิชาวิทยาศาสตร์ได้ร้อยละ 38.67, 41.51 และ 40.82 ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2554) ผลการทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สะท้อนให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบในวิชาวิทยาศาสตร์ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งแต่ผลการจัดการเรียนการสอนสะท้อนทั่วประเทศ และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี พบว่าในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ประถมศึกษา พบว่าทุกตัวบ่งชี้มีระดับคุณภาพดีมาก

ยกเว้น ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีระดับคุณภาพพอใช้ โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์อยู่ในเกณฑ์พอใช้ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2554) จึงนับว่าเป็นปัญหาที่โรงเรียนทุกโรงเรียนและรัฐบาลต้องตระหนักถึงผลกระทบที่จะตามมาในอนาคต

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เพราะวิทยาศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่งทำให้มนุษย์มีความคิดอย่างมีเหตุมีผล เป็นระบบ มีแบบแผน ตลอดจนการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์วางแผนการแก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม วิทยาศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นๆ เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้ มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต ชอบสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัว วิทยาศาสตร์สามารถพัฒนาและเสริมสร้างให้เด็กรู้เข้าใจธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัว การที่เด็กมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในศาสตร์อื่นๆ ซึ่งการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยครูผู้สอนต้องยึดเด็กเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่ยึดเป็นสำคัญควรเป็น การเรียนรู้ โดยให้เด็กมีส่วนร่วมรู้ ร่วมคิดร่วมทำ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน คำนึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2553) ซึ่งการสอนที่หลากหลายการศึกษาของวอลดอร์ฟเป็นแนวคิดที่นำหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ส่งเสริมให้เด็ก ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ เด็กเป็นผู้สร้างความรู้และความเข้าใจด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ เติริมกิจกรรมและสถานการณ์ที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ (Piaget อ้างถึงในวัฒนาพร ระเบียบ ฤกษ์, 2542)

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาของวอลดอร์ฟ มุ่งหวังจะพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้ซึ่งมีความคิดแยกแยะ สดใส มีพลัง และสร้างสรรค์มีความรู้สึกในใจเปี่ยมล้นไปด้วยความเมตตา กล้าหาญ ศรัทธาคือชีวิตและมีจิตใจใฝ่รู้มีพลัง เจตจำนงแน่วแน่สามารถบรรลुरูกรกิจแห่งชีวิตที่ตนเองเป็นผู้เลือกสรร และมุ่งหมายที่จะคงศักยภาพซึ่งแฝงเร้นอยู่ในตัวเด็ก แต่ละคนให้แสดงออกมาโดยพลังความกระตือรือร้นและปัญญาที่ตนเองมีอยู่เพื่อนำมาซึ่งคุณภาพสูงสุดของตัวเขาเองมาใช้ จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงและบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สังคม และภาษาลงในศิลปะที่ผลิตผลิตและสัมผัสได้ สามารถสื่อสารให้คนอื่นรับรู้ ดังทฤษฎีทฤษฎีปัญหาของ Howard Gardner ที่ได้จำแนกความสามารถของมนุษย์ ออกเป็น 9 ด้าน คือ ปัญญาด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านตนเองหรือความเข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติ ด้านจิตนิยม ด้านมิติสัมพันธ์ (สิริมา ภิญ โยอนันตพงษ์, 2545)

การจัดกิจกรรมที่ให้เด็กได้ลงมือทดลองและปฏิบัติจริงด้วยตนเองเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความซื่อสัตย์สุจริตในการลงข้อมูล มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะให้การส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปส ทักษะการสื่อความหมายและทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูลของเด็กปฐมวัยตามแนวการศึกษาของวอลดอร์ฟ โดยเน้นพื้นฐานการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้การสืบเสาะแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหา โดยผ่านการปฏิบัติ และฝึกฝนโดยใช้การสังเกต การวัด การจำแนก การหาความสัมพันธ์ การจัดกระทำ การสื่อสาร การลงความเห็นการพยากรณ์และการตั้งสมมติฐาน (ณัฐชอุดา สาครเจริญ, 2548) การปลูกฝังให้เด็กในชั้นภายในใจพร้อม ได้เรียนรู้ด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นน้อมรับคุณค่า เพื่อหาข้อเท็จจริงในการตอบสนองความอยากรู้ การแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล ชั้นพัฒนามิติสัมพันธ์โดยการนำทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาปลูกฝังให้กับเด็ก การจัดประสบการณ์ที่มีความสอดคล้องกับวัยและความสนใจช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินพร้อมทั้งส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ ว่ามีผลต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยหรือไม่เพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้กับผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้สนใจในการเลือกและพิจารณากิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟและกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ

สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี)

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี กำลังเรียนอยู่ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เครือข่ายเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 1 จำนวน 6 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 25 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 3,277 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย - หญิงอายุระหว่าง 5 - 6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุภราชธานี เขต 1 จำนวน 40 คน โดยแยกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling))

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ จำนวน 32 แผน แผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ จำนวน 32 แผน แบบทดสอบเชิงปฏิบัติการวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยจำนวน 20 ข้อ แบบบันทึกพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบ Non-Randomized Control Group Pretest- Posttest Design ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 1 ครั้งครั้งละ 30 นาที รวม 32 ครั้ง ในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ เวลา 10.00-11.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

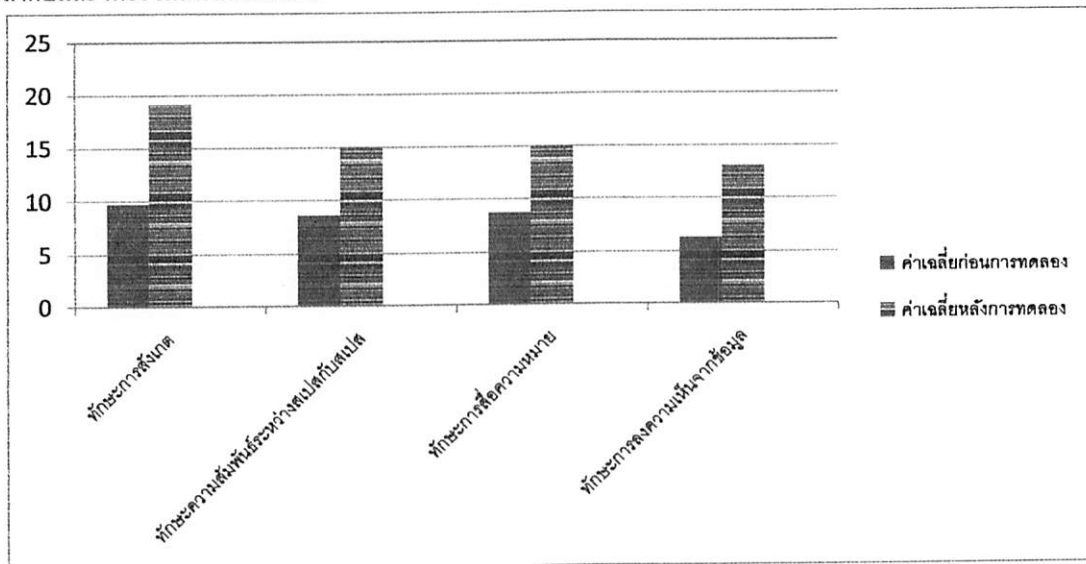
ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	คะแนนเต็ม	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทักษะการสังเกต	5	20	9.74	1.30	19.10	1.14	15.21*
ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปส	5	20	8.66	1.14	15.02	1.14	
ทักษะการสื่อความหมาย	5	20	8.80	1.48	15.05	1.30	
ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล	5	20	6.28	1.48	13.03	1.14	
รวม	20	20	8.37	1.35	16.55	1.18	

จากตารางที่ 1 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษา วอลดอร์ฟของกลุ่มทดลอง ก่อนการจัดกิจกรรม มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการสังเกต รองลงมา ได้แก่ ทักษะสื่อความหมาย ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปส ตามลำดับ ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล และโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 8.37 และหลังการจัดกิจกรรมพบว่า ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการสังเกต รองลงมา ได้แก่ ทักษะการสื่อความหมาย และทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปส ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล ตามลำดับและ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 16.55

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

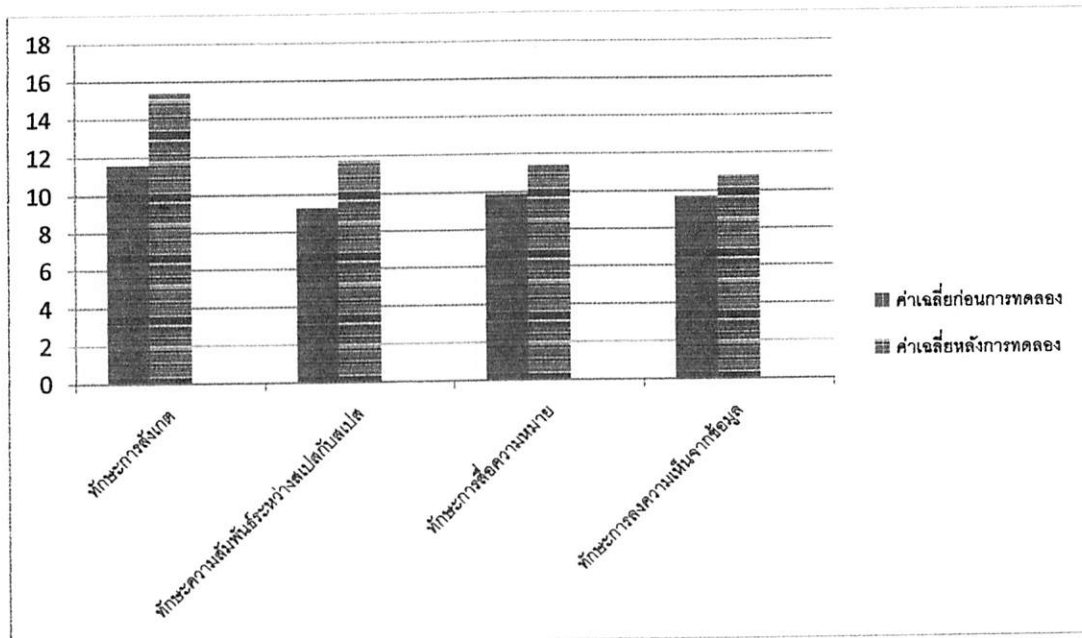
ผลการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อนทดลองและหลังทดลอง พบว่า มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	คะแนนเต็ม	n	ก่อนการจัดกิจกรรม		หลังการจัดกิจกรรม		t
			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ทักษะการสังเกต	5	20	11.59	1.92	15.40	1.14	18.43*
ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปสกับสเปส	5	20	9.28	1.30	11.80	0.83	
ทักษะการสื่อความหมาย	5	20	9.89	2.07	11.40	1.14	
ทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูล	5	20	9.72	1.81	10.80	1.30	
รวม	20	20	10.12	1.77	12.35	1.14	

จากตารางที่ 2 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ของกลุ่มปกติก่อนการจัดกิจกรรม มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการสังเกต รองลงมา ได้แก่ ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูล ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปสกับสเปส และโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 10.12 และหลังการจัดกิจกรรมพบว่า ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการสังเกต รองลงมา ได้แก่ ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปสกับสเปส และทักษะการสื่อความหมาย ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูล และโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 12.35

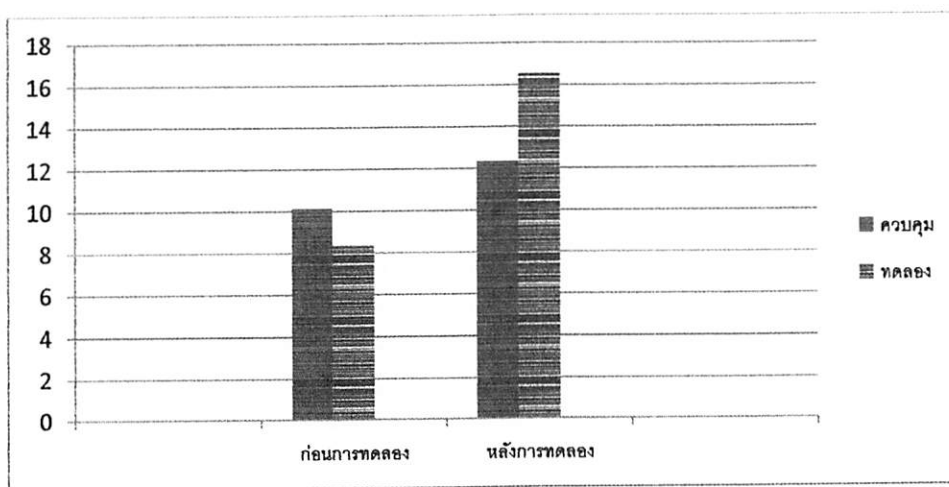

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังทดลองกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ

ผลการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อนทดลองและหลังทดลองการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ พบว่า มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟและการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติหลังทดลอง ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t ของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟและการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ

กลุ่ม	กิจกรรม	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	Df	P
ควบคุม	ก่อน	20	20	10.12	1.73	15.21	19.00	.00*
	หลัง	20	20	12.35	1.07			
ทดลอง	ก่อน	20	20	8.37	1.28	18.43	19.00	
	หลัง	20	20	16.55	1.09			

ภาพที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟและการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ

ผลการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยกลุ่มปกติมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม 2.23 ส่วนคะแนนเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม 8.18

สรุปผลการวิจัย

1 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งรายด้านและโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟและกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ อภิปรายผลได้ ดังนี้

1 การอภิปรายผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ

คะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 อาจเป็นเพราะกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาเอกสารหลักสูตร เอกสารเกี่ยวกับพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารเกี่ยวกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ตลอดจนขั้นตอนการทำกิจกรรมและการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มควบคุมมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ในสัปดาห์แรกเด็กเริ่มจากการเลือกกิจกรรมที่คนสนใจ และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมบางคนยังลังเลในการเลือกใช้อุปกรณ์ หยิบขึ้นมาดูแล้ววางไว้ที่เดิม เด็กส่วนใหญ่วาดภาพด้วยสีเทียนขีดเขียนภาพเป็นเส้นตรง เส้นหยัก ต่อเชื่อมกันเป็นรูปบ้าน รถไฟ ต้นไม้ เด็กบางคนยังไม่เข้าใจว่าเส้นหยักเป็นอย่างไร ผู้วิจัยได้ทบทวนเรื่องเส้นตรง และเส้นหยักอีกครั้ง โดยให้เหตุผลว่า “เส้นตรงจะขีดเป็นเส้นยาวลงมา เส้นหยักจะขีดขึ้นขีดลงสลับกันเป็นเส้นเดียวกัน” สัปดาห์ที่ 2-4 เด็กปั้นดินเหนียว วาดภาพด้วยสีเทียน ระบายสีบ้าน ต้นไม้ สระน้ำ ปลา เด็กพยายามเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง ขนาด รูปร่าง ตำแหน่ง มีเด็กบางคนตอบถูก บางคนตอบไม่ถูก เด็กส่วนใหญ่เริ่มเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์และพูดคุยกันว่า “แม่ปลาตัวใหญ่กว่าลูกปลาเหมือนกับต้นไม้ใหญ่กับต้นไม้เล็ก เด็กส่วนส่วนมากนำเสนอผลงานโดยการเล่าเรื่องจากผลงานว่า “บ้านผมอยู่ใกล้สระน้ำ ในน้ำมีปลาแม่ลูกว่ายหาอาหาร มีต้นไม้อยู่หน้าบ้าน” แต่เด็กส่วนน้อยขาดความมั่นใจ ไม่กล้าที่จะเล่าเรื่องผลงานตนเอง บางคนจะพูดเป็นคำ ไม่เป็นประโยค “มีรถ มีต้นไม้ มีบ้าน” สัปดาห์ที่ 5 เด็กสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ได้แล้ว “เด็กก่อนเมฆฝนกำลังจะตกต้องเป็นก้อนสีเทาและสีดำ” เด็กนำเสนอผลงานว่า “วันนี้ฝนกำลังจะตกมีเมฆสีดำก้อนใหญ่ลอยอยู่บนฟ้า” แต่เด็กส่วนน้อยขาดความมั่นใจไม่กล้าที่จะเล่าเรื่องผลงานตนเอง และบางคนเล่าผลงานเป็นคำ ไม่เป็นประโยค “มีต้นไม้ มีเรือ มีทะเล มีปลาฉลาม” แสดงให้เห็นว่าเด็กส่วนมาก สังเกต เปรียบเทียบ บอกความสัมพันธ์และเล่าเรื่องผลงานของตนได้เป็นเรื่องราว สัปดาห์ที่ 5-6 เด็กจับพู่กันเริ่มนิ่งและมั่นคงขึ้น ไม่พูด ไม่จากับใคร นั่งทำงานเงียบๆ ทำให้ภาพที่วาดสวยงาม ชัดเจนขึ้น รู้จักนำสีมาผสมกันให้เกิดสีใหม่แสดงออกขณะปฏิบัติกิจกรรมด้วยท่าทางอย่างมีความสุขสนุกสนานเด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปกิจกรรมวาดภาพด้วยสีเทียน ระบายสีน้ำ และงานปั้นดินเหนียวเกี่ยวกับความเหมือน ความแตกต่าง ขนาด สี ตำแหน่งบน - ล่าง ซ้าย - ขวา ใหญ่ - เล็ก สูง - ต่ำ ระยะทางใกล้ - ไกล มีความสัมพันธ์กัน มีการสร้างมิติมากขึ้นประกอบเป็นรูปร่างสมบูรณ์ขึ้นมาก เด็กมีความมั่นใจเล่าเรื่องผลงานตนเองมากขึ้นและเป็นประโยคต่อเนื่องสั้นๆ ได้ “ผมนั่งรถชมสวนสัตว์เห็นช้างแม่กับลูกเดินหาอาหารกิน แม่ช้างตัวใหญ่ ลูกช้างตัวเล็ก” สัปดาห์ที่ 7 - 8 เด็กวาดภาพด้วยสีเทียน ปั้นดินเหนียว ระบายสีน้ำ ด้วยความสนใจ ไม่พูด ไม่จากับใครนั่งทำงานเงียบๆ ทุกคนมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจสร้างสรรค์ ตกแต่งผลงานมีความละเอียดเพิ่มขึ้นมาก เป็นรูปร่าง รูปทรง การวางตำแหน่งมีความสัมพันธ์มากขึ้น บน - ล่าง ซ้าย - ขวา ใกล้ - ไกล ใหญ่ - เล็ก สูง - ต่ำ เช่น ส่วนของน้ำตกที่อยู่สูงจะมองดูแคบ ส่วนที่อยู่ต่ำใกล้สายน้ำจะมีขนาดกว้าง การลงสีน้ำจะเน้นสีเข้ม สีจาง สร้างมิติมากขึ้นประกอบเป็นรูปร่างสมบูรณ์ขึ้นมาก เช่น การปั้นสัตว์จะมีส่วนหัว ลำตัว ขา หาง หู ตา จมูก นำมาประกอบเป็นตัวสัตว์ได้อย่างสมดุล การจับพู่กันนิ่งและมั่นคงขึ้นทำให้ภาพที่วาดสวยงาม ชัดเจนขึ้น เช่น การระบายสีต้นไม้ส่วนลำต้นจะใหญ่ ส่วนปลายจะเล็ก ใบไม้แกสีเข้ม ใบไม้เล็กสีอ่อน รู้จักนำสีมาผสมกันให้เกิดสีใหม่เด็กทุกคนแสดงออกขณะปฏิบัติกิจกรรมด้วยท่าทางอย่างมีความสุข การจัดวางตำแหน่งอย่างหลากหลาย เด็กนำเสนอผลงาน เด็กมีความมั่นใจในการเล่าเรื่องผลงานตนเองมากขึ้นและเป็นประโยคต่อเนื่องยาวๆ ได้ เด็กชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและผู้อื่น และยอมรับฟังความ

คิดเห็นของผู้อื่น สอดคล้องกับ เฮอร์วอร์ธ ศรีจักร (2550) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบชุดแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบชุดแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และจำแนกรายทักษะมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงขึ้นทุกทักษะ อยู่ในระดับดีมาก 3 ทักษะ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการสื่อสาร ทักษะการลงความเห็นและอยู่ในระดับดี 1 ทักษะ คือ ทักษะการจำแนกประเภท เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการทดลองพบว่า แยกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ฌูซุคา ศาครเจริญ (2548) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์พื้นฐานของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า หลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยรวมและจำแนกรายทักษะอยู่ในระดับดี และเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองพบว่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2 การอภิปรายผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟและการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติหลังทดลอง

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟและการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ พบว่า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและกลุ่มปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบจากคะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการสังเกต มีค่าเฉลี่ย 19.10/15.40 ส่วนคะแนนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 13.03/10.80 จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองจะสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการศึกษาวอลคอร์ฟเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก โดยคำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ การทำซ้ำ จังหวะที่สม่ำเสมอ การเคารพและยอมรับคุณค่าของทุกสิ่ง สอดคล้องกับ ฌูซุคา ศาครเจริญ (2548) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์พื้นฐานของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า หลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยรวมและจำแนกรายทักษะอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยการลงมือกระทำกับสื่อและวัสดุโดยผ่านประสาทสัมผัส ได้คิดอย่างมีเหตุผลและเป็นขั้นตอนระหว่างการทำกิจกรรมเด็กได้ใช้วิธีการต่างๆ ในการวาดภาพด้วยสีเทียน การระบายสีน้ำ และการปั้นดินเหนียวที่หลากหลาย เด็ก ได้สังเกต เลือกวัดสุ - ุปรกรณ์ เปรียบเทียบ ความเหมือน ความต่าง และเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองพบว่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3 การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟตลอดช่วงเวลาจัดกิจกรรม

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยรวมทั้ง 8 สัปดาห์ พบว่า เด็กปฐมวัยที่รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาออลคอร์ฟ มีพฤติกรรมการแสดงออกนำไปสู่การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทั้ง 4 ทักษะ ดังนี้ ทักษะการสังเกต เด็กมีการสังเกต เปรียบเทียบรายละเอียด ความเหมือน ความแตกต่างของรูปร่าง รูปทรง ขนาด สี ($\bar{X} = 19.10$, S.D.=1.14) ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสและสเปส การวางตำแหน่งมีความสัมพันธ์ บน-ล่าง ซ้าย-ขวา ใกล้-ไกล ใหญ่-เล็ก สูง-ต่ำ ($\bar{X} = 15.02$, S.D.= 1.14) ทักษะการจัดกระทำและสื่อความหมาย เด็กมีการวางแผนเป็นขั้นตอน ออกแบบผลงานและการจัดวางตำแหน่งอย่างหลากหลายและสัมพันธ์กัน มีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจ

สร้างสรรค์ ตกแต่งผลงานมีความละเอียดเพิ่มมากขึ้น เช่น การวาดต้นไม้ ส่วนของน้ำตกที่อยู่สูงจะมองดูแคบ ส่วนที่อยู่ต่ำใกล้สายตกจะมีขนาดกว้าง การลงสีน้ำจะเน้นสีเข้ม สีจาง สร้างมิติมากขึ้นประกอบเป็นรูปร่างสมบูรณ์ขึ้นมาก เช่น การปั้นสัตว์จะมีส่วนหัว ลำตัว ขา หาง หู คา จมูก นำมาประกอบเป็นตัวสัตว์ได้อย่างสมดุล การจับพู่กันนิ่งและมั่นคงขึ้นทำให้ภาพที่วาดสวยงาม ชัดเจนขึ้น เช่น การระบายสีต้นไม้ส่วนลำต้นจะใหญ่ ส่วนปลายจะเล็ก ใบไม้แก่สีเข้ม ใบไม้เล็กสีอ่อน รู้จักน้ำหนักสีผสมกันให้เกิดสีใหม่เด็กทุกคนแสดงออกขณะปฏิบัติกิจกรรมด้วยท่าทางอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 15.05$, S.D. = 1.30) และทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูลเด็กมีความมั่นใจเล่าเรื่องผลงานตนเองเป็นประโยคต่อเนื่องยาวๆ ได้ ชื่นชมผลงานของตนเองและผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในผลงานของตนและผู้อื่น ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ขณะปฏิบัติกิจกรรมเด็กมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการสร้างสรรค์ผลงานให้สำเร็จอย่าง เพลิดเพลิน มีความสุข ชี้มเข้มแจ่มใส อารมณ์ดี รู้จักช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่น เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมสังคมอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 16.55$, S.D. = 1.18)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดให้ทักษะอื่นเพิ่มเติม เช่น ทักษะการวัด การจำแนกประเภท ทักษะการคำนวณ และทักษะการพยากรณ์

1.2 ทักษะมิติสัมพันธ์ เป็นทักษะที่เด็กบางคนยังขาดความใคร่ชอบและไม่เกิดทักษะ ครูต้องจัดกิจกรรมซ้ำๆ ทบทวนอยู่เสมอ จึงควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่องให้เด็กได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ ที่ส่งผลต่อทักษะด้านอื่นๆ ได้แก่ ทักษะด้านการวัด ทักษะการจำแนก

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมอื่นนอกจากกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยเลือกจากกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมในการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟที่มีผลต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.ศศิธร จันทร์ฤกษ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ รวมทั้งให้กำลังใจกับผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร ธิปัตติ อาจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกัตถัญญ อาจารย์จินดา น้ำเจริญ อาจารย์สันสนีย์ บุญเฉลียว และคุณครูเพ็ญวิไล ผาสุขขุม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี คณะครู และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีซึ่งจนการทดลองและเก็บข้อมูลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). *การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- จิตเกษม ทองนาค. (2548) *การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา*. ปรินญาณิพนธ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ณัฐชญา ศาครเจริญ.(2548). *การพัฒนากระบวนการวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัย โดยการใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้*. ปรินญาณิพนธ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- คูสิตา เหลืองจันทร์.(2546). *การศึกษากิจกรรมสอนวาดภาพพระบายสีในระดับชั้นประถมศึกษาที่ใช้แนวทางการศึกษาออลคอร์ฟ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์และการสอน.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- นิพนิตา ถาวรเศรษฐ.(2545). *การเขียนของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนที่ใช้แนวทางการศึกษาไฮสโคปออลคอร์ฟ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร
- บุษบง คันติวงศ์.(2542). *การศึกษาวอลดอร์ฟ*.กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อค์สำเนา.
- ประสาธ นื่องเฉลิม.(2546). *การสอนวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย*. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 9(1): 6 - 10
- พิมพ์พันธ์ เศษะคุปต์.(2545). *พฤติกรรมการสอนวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- พร พันธุ์ไอสด.(2550)*การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ไทยตามแนวคิดวอลดอร์ฟ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- วีณา กัญสมบุรณ์.(2542)*การศึกษากิจกรรมพัฒนาและการใช้หลักสูตรในโรงเรียนที่ใช้แนวคิดทางการศึกษาแบบมอนเตสซอร์และวอลดอร์ฟ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (<http://www.niets.or.th/newmenu.php?bid=85>)
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.(2554). *กรอบมาตรฐานและคู่มือการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546*.กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (2545-2559)*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.๕
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2536). *แนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3: กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เอราวรรณ ศรีจักร. (2550). *การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบชุดแบบฝึกทักษะ*. ปรินญาณิพนธ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- Abruscato.J (2000). *Teaching Children Science*. Masschusetts: Allyn&Bacon
- Anderson, E. (1998). *Motivational and Congnitive Influences on Conceptual Knowledge : The Combination of Science Observation and Interesting Texts*. Dissertation Abstract
- Martin,D.J (2001). *Constructing Early Childhood Science For Young Children*. New York.

NGRC 2014

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

โทร. 042-21 1040 ต่อ 701, 042-248680 โทรสาร. 042-248680

<http://graduate.udru.ac.th/NGRC2014>

Email:udru.ngrc2014@gmail.com

137
ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ... วชิระ อภิรักษ์กุล
(อ.ดร. วชิระ อภิรักษ์กุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา... ทนายจันทร์

วันที่... 23 มี.ค. 2558

การศึกษาความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัย
โดยใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

รวีรัตน์ คำพิริยะพงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2558

ขอแสดงความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

.....
 ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗
 วิชาศึกษาวិทยาลัย
 ๖ พ.ค. ๕๗

THE STUDY OF MATHEMATICAL ABILITIES ON NUMBERS AND
 GEOMETRIC SHAPES OF YOUNG CHILDREN BY USING LEARNING
 ACTIVITIES PACKAGES “REAN ROO KHOO LOOK RAK”
 THROUGH PARENTS’ INVOLVEMENT

RAWIRAT KAMPIRIYAPONG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
 FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
 IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
 GRADUATE SCHOOL
 VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
 UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI
 2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปเรขาคณิตของ
 เด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ชื่อนักศึกษา รวีรัตน์ คำพิริยะพงศ์

รหัสประจำตัว 53M54680236

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.ศศิธร จันทมฤก)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติพร พิษณุกุล)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง)

..... กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ ดร.ศศิธร จันทมฤก)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.แสงโสม กษกรกมฺท)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษฐ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๑๔..... เดือน พฤษภาคม..... พ.ศ. ๒๕๕๖.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การศึกษาความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและ รูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	
ชื่อนักศึกษา	รวีรัตน์ คำพิริยะพงศ์	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	53M54680236	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	นางสาว นวรัตน์ จันทนุก
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน	(อาจารย์ ดร. ศศิธร จันทนุก)
สถานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ศศิธร จันทนุก	อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์	วันที่ 1 ต.ค. 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาความสามารถทางคณิตศาสตร์ ชุด “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้ คือเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนบ้านแก่งขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม และแบบทดสอบความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัย มีความเชื่อมั่น 0.88 และแบบสังเกตพฤติกรรม ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าทีแบบไม่อิสระ

ผลการวิจัยพบว่า

- ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางคณิตศาสตร์ ชุด “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพเท่ากับ $84.71 / 87.94$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ $80/80$
- ความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัย หลังใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม สูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

Thesis Title	The Study of Mathematical Abilities on Numbers and Geometric Shapes of Young Children by Using Learning Activities Packages "Rean Roo Khoo Look Rak" through Parents' Involvement	
Student	Rawirat Kampiriyapong	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว.
Student ID	53M54680236	
Degree	Master of Education	ลงชื่อ..... X นวดี อิ่มทอง
Field of Study	Curriculum and Instruction	(..... อ.ดร. ศศิธร ชันถามารุก
Thesis Advisor	Dr.Sasithorn Chanthamaruk	
Thesis Co-Advisor	Dr.Ganchana Sucheenapong	อาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.กชชญา สุขเย็น
		วันที่..... 1 พ.ค. 2558

ABSTRACT

The purposes of this study were to develop and find out the efficiency of learning activities packages to develop mathematical abilities "Rean Roo Khoo Look Rak" through parents' involvement and to compare the mathematical abilities on numbers and geometric shapes of young children before and after using learning activities packages. The sample consisted of 20 boys and girls, 5-6 years old, studying in the second year of kindergarten in the second semester of the academic year 2012 of Bankaengsao School under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1, selected by Cluster Random Sampling. The instruments used for collecting the data were learning activities packages "Rean Roo Khoo Look Rak" through parents' involvement, mathematical abilities on numbers and geometric shapes with a reliability of 0.88 and a behavior observation form. The duration of the experiment covered 24 class periods within 8 weeks, 3 days a week and 30 minutes per day. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, percentage and dependent t-test.

The results were as follows:

1. The learning activities packages to develop mathematical abilities "Rean Roo Khoo Look Rak" through parents' involvement were efficient at 84.71/87.94 which met the set criterion of 80/80.
2. The mathematical abilities on numbers and geometric shapes of young children after using learning packages "Rean Roo Khoo Look Rak" through parents' involvement were higher than before using learning activities packages at the level of statistical significant 0.05 in overall and in each aspect.

ที่ ศธ ๐๕๔๓.๐๗/ว ๕๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อ.เมือง จ.อุดรธานี ๔๑๐๐๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ตอบรับการส่งบทความในการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ ๘
เรียน นางรวิรัตน์ คำพิริยะพงศ์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “การศึกษาความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวน และรูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม” เพื่อนำเสนอในรูปแบบโปสเตอร์ ในการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ ๘ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๗ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ในวันที่ ๑๓ - ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

บัดนี้บทความของท่าน ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ตีพิมพ์บทความใน Proceedings การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาในครั้งนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิพร สร้อยน้ำ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๔๒ - ๒๑๑๐๕๐ ต่อ ๑๗๐๑ และ ๐๔๒-๒๔๘๖๘๐

โทรสาร ๐๔๒-๒๔๘๖๘๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางวีรัตน์ คำปรียะพงศ์

ผู้นำเสนอผลงานวิจัย แบบโปสเตอร์

ในการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับชาติ ครั้งที่ 8 ประจำปีการศึกษา 2557

ระหว่างวันที่ 13-14 ธันวาคม พ.ศ. 2557

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2557

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพพร สร้อยน้ำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.นิตเทพ พิทักษานุรัตน์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

การศึกษาความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวน และรูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรม
“เรียนรู้คู่ลูกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

THE STUDY OF MATHEMATICAL ABILITY ABOUT NUMBER AND GEOMETRIC
FIGURES OF YOUNG CHILDREN BY USING LEARNING ACTIVITIES PACKAGE, REAN
ROO KHOO LOOK RAK, THROUGH GUARDIANS PATICIPATION

รวิรัตน์ คำพิริยะพงศ์¹

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังจากใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้ คือเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนบ้านแก้งขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วันๆ ละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม และแบบทดสอบความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัย มีค่าความเชื่อมั่น 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติค่าทีแบบ Dependent t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.71 / 87.94
2. ความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปเรขาคณิตของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยรวมและแยกรายด้าน พบว่าด้านความสามารถด้านจำนวน และความสามารถด้านรูปเรขาคณิต สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมเรียนรู้คู่ลูกรัก อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถทางคณิตศาสตร์, ด้านจำนวน, รูปเรขาคณิต, ชุดกิจกรรม

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ABSTRACT

The purposes of this 1) study were to investigate and find out the efficiency of learning package ‘Rean Roo Khoo Look Rak’ 2) develop the mathematics abilities on numbers and geometric figures of young children by using learning activities package through the parents’ participation.

The subjects consisted of cluster random sampling selected of 5-6 years old kindergarten 2 of Bankaengsao School, Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 1, during the first semester, academic year 2012. The duration of the experiment covered 24 class periods within 8 weeks – 3 days a week and 30 minutes per day.

The instruments used for gathering data were: 1) the learning activities package through parents’ participation 2) mathematics abilities on numbers and geometric figures abilities test with a reliability of 0.88. The quality method was used for observing the children individually through the experiment.

The statistics used to analyze the data were means, standard deviation and dependent t-test.

The results of the study were as follows:

1. The efficiency of learning activities package was 84.71/87.94.
2. The students’ score on mathematics abilities on numbers and geometric figures of young children after using learning activities package through the parents’ participation was statistically significant higher than that before using learning activities package through the parents’ participation at the .05

Keywords: Mathematics Abilities, Numbers, Geometric, Activities

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ของโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคสมัยของโลกาภิวัตน์มีการประสานความร่วมมือกันขององค์กรต่าง ๆ เพื่อที่จะดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะประเทศไทยที่เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกในสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องปรับเปลี่ยนกลไกของประเทศให้สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่ระบบสังคมเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านการศึกษาต้องปรับตัวเข้าสู่การเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการเตรียมกำลังคนเพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ให้เป็นผู้ใฝ่รู้ ค้นคว้าและฝึกทักษะใหม่ๆ ให้แก่ตนเองกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญของมวลบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเอง ปฏิบัติเอง และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ฝึกการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง

การพัฒนาสติปัญญาของทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพต้องอาศัยทักษะทางคณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการคิดที่เป็นเหตุและผล ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร โดยใช้คณิตศาสตร์ทักษะเหล่านี้ช่วยสร้างพลังการเรียนรู้ให้กับมนุษย์ ดังนั้นเด็กปฐมวัยจึงควรได้รับการพัฒนาทักษะและความคิดรวบยอดพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์และวิชาอื่นๆ ในขั้นที่สูงขึ้น การส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะและความคิดรวบยอดโดยการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม (เพ็ญจันทร์ เจริญประเสริฐ, 2542) คณิตศาสตร์มีความสำคัญและเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทั้งในเรื่องของเวลา ตำแหน่งที่ตั้ง การนับ การวัดการจัด

ประเภท การเปรียบเทียบการเรียงลำดับ และรูปเรขาคณิตต่างๆ ตัวเลขคณิตศาสตร์ช่วยพัฒนาคนให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีระเบียบ มีขั้นตอนในการคิด ได้ดีตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เพ็ญจันทร์ เจริญประเสริฐ, 2542 และ นิติยา ประพุดติกิจ, 2541) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ระบุว่า การเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับปฐมวัย มุ่งหวังให้เด็กทุกคนได้เตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ทางคณิตศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา โดยกำหนดสาระหลักที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องเรียนรู้พื้นฐานของคณิตศาสตร์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรจัดให้สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดความเข้าใจซึ่งกฤษณา ดันติผลาชีวะ (2547) กล่าวว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเป็นขั้นๆ ตามลำดับอายุ โดยอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์เฉพาะด้านความคิดความเข้าใจของเพียงแต่พบว่าเด็กคิดและเข้าใจสิ่งต่างๆ แตกต่างจากผู้ใหญ่ ควรจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้เด็กได้รับรู้โดยเหมาะสมกับขีดความสามารถและสอดคล้องกับความสามารถของเด็กโดยฝึกให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ เพื่อพัฒนาประสาทการรับรู้ การเคลื่อนไหวและจัดกิจกรรมที่จะช่วยกระตุ้นความคิดเพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์เพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาขั้นต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (พัชรีย์ สวนแก้ว, 2545)

ปัจจุบันพบว่า การศึกษาของประเทศไทยประสบปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านคุณภาพการศึกษาปีพ.ศ. 2555 การประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศสมาชิกในสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่จัดโดย WEF พบว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของไทยอยู่ลำดับที่ 6 และจากผลการวิจัยถึงแนวโน้มการจัดการศึกษาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติปี พ.ศ. 2554 ที่จัดโดย IEA พบว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาคณิตศาสตร์อยู่ในลำดับที่ 28 จาก 45 ประเทศ ถูกจัดอยู่ในกลุ่มระดับต่ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชาคณิตศาสตร์อยู่ลำดับที่ 34 อยู่ในกลุ่มลำดับต่ำสอดคล้องกับการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ โครงการ PISA 2009 จำนวน 65 ประเทศโดยประเมินด้านการอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในภาพรวมพบว่า เด็กไทยมีผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (OECD) ทุกวิชาและมีแนวโน้มผลการประเมินต่ำลงทุกวิชาเมื่อเทียบกับการประเมินครั้งแรก (PISA 2000) โดยในวิชาคณิตศาสตร์ประเทศไทยได้คะแนนเฉลี่ย 419 อยู่ในระดับ 1 จากเกณฑ์ ระดับความสามารถทางคณิตศาสตร์ 7 ระดับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555) สอดคล้องกับผลการสำรวจพัฒนาการของเด็กปฐมวัยล่าสุด ในปีพ.ศ. 2550 พัฒนาการโดยรวมของเด็กล่าช้าเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กไทย พบว่า ระดับสติปัญญาเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง นอกจกนั้นก็ยังมีพบว่า เด็กไทยยังมีปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ปัญหาการจัดการศึกษาต้องยอมรับว่ามาจากการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในระดับการศึกษาดอนต้น มักใช้วิธีการสอนในรูปของการใช้สัญลักษณ์ คือ สอนด้วยวาจา และใช้ภาษาเขียน ไม่ใช้วิธีการให้เด็กเป็นผู้กระทำด้วยตนเอง วิธีการเดียวที่จะช่วยให้เด็กสามารถทำความเข้าใจคณิตศาสตร์ได้ คือเปิดโอกาสให้เด็กสร้างความรู้ด้วยตนเองจากการทำกิจกรรม (हररररर नीलविलेख, 2535) สาเหตุส่วนหนึ่งคือการจัดการเรียนการสอนในระดับต้นน้อยเกินไป โดยเฉพาะในระดับการศึกษาปฐมวัย ซึ่งทำให้เด็กขาดความคิดความเข้าใจ และไม่สนุกในการเรียนรู้ (เพ็ญจันทร์ เจริญประเสริฐ, 2542) การเรียนรู้ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่โรงเรียนแล้วยังคงไม่เพียงพอสำหรับเด็กพ่อแม่ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กร่วมกับกับครูผู้สอนซึ่งบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้เล็งดูให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีความสุขผู้ปกครองต้องใส่ใจในการให้การศึกษาแก่เด็ก การส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย นอกจากการเรียนรู้ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแล้ว พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาเด็กให้เกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากบ้านจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนในโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในความสำเร็จในการเรียนและความก้าวหน้าในชีวิตการทำงานของเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย ถือเป็นพื้นฐานในการพัฒนาบุคลิกภาพในอนาคต พ่อแม่ผู้ปกครองจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความรักความอบอุ่น

อบรมเลี้ยงดูให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์ อารี คำสังจะ (2554) กล่าวว่าคุณภาพของโรงเรียนปฐมวัยจะดีได้ต้องมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับเด็กโรงเรียนไม่สามารถสอนโดยแยกเด็กออกจากครอบครัวเด็กควรได้เรียนรู้ร่วมกันทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครองที่โรงเรียนทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้จะมีประโยชน์มากสิ่งที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองคือคุณค่าของความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับโรงเรียนที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปกครองนักเรียนและโรงเรียนกุลยา ตันติผลาชีวะ (2542) การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553 ได้กำหนดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม "เรีนรู้คู่ลูกรัก" ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม
2. เพื่อหาปริมาณที่หาความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างเรขาคณิตก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม "เรีนรู้คู่ลูกรัก" ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

สมมุติฐานของการวิจัย (ถ้ามี)

1. ชุดกิจกรรม "เรีนรู้คู่ลูกรัก" ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างเรขาคณิตหลังการใช้ชุดกิจกรรม "เรีนรู้คู่ลูกรัก" ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีพัฒนาการสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยในอำเภอเมืองในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 จำนวน 32 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 620 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านแก้งขาว อำเภอเมืองใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 จำนวน 1 โรงเรียน 1 ห้องเรียนนักเรียน 20 คนซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้นคือการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรม "เรีนรู้คู่ลูกรัก" ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ตัวแปรตามคือความสามารถทางคณิตศาสตร์ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจำนวน 2) ด้านรูปร่างเรขาคณิต

3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มี 2 ด้านจากคู่มือกรอบมาตรฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้แก่ ด้านจำนวน มี 6 เรื่องดังนี้ การนับ 1-20 การรู้ค่าจำนวน 1-20 การเปรียบเทียบจำนวน การเรียงลำดับจำนวน การรวมกลุ่ม และการแยกกลุ่มและด้านรูปร่างเรขาคณิต มี 2 เรื่องดังนี้ เรื่องรูปร่างเรขาคณิตสองมิติ (รูปทรง) ได้แก่ รูปวงกลม รูปสี่เหลี่ยม รูปสามเหลี่ยม และเรื่องรูปร่างเรขาคณิตสามมิติ (รูปทรง) ได้แก่ ทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยม ทรงสามเหลี่ยม และทรงกรวย

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

การศึกษาครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2555 ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วันรวม 24 ครั้ง ได้แก่วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ในช่วงเวลา 17.00 -17.30 น.

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6ปี กำลังศึกษาชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยในอำเภอเชิงฉ่องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 จำนวน 32 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 620 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านแก้งขาว อำเภอเชิงฉ่องใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 จำนวน 1 โรงเรียน 1 ห้องเรียน นักเรียน 20 คนซึ่งได้มา โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

- 1..ชุดกิจกรรม“เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย
- 2. แบบทดสอบแบบปฏิบัติจริงวัดความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างลักษณะของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการ โรงเรียนดำเนินการออกหนังสือเชิญผู้ปกครองประชุมรับฟังคำชี้แจง
2. ผู้วิจัยประชุมอบรมผู้ปกครองของเด็กกลุ่มตัวอย่างก่อนในสัปดาห์แรกของการทดลอง เพื่อชี้แจงการจัด กิจกรรม“เรียนรู้คู่ลูกกรัก”และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดหาวัสดุที่มีในท้องถิ่นและเป็นวัสดุเหลือใช้เพื่อนำมา เป็นสื่ออุปกรณ์ประกอบการทำกิจกรรมในแต่ละชุด โดยมีเด็ก ผู้ปกครอง ครูร่วมกันในการคัดเลือกสื่อ อุปกรณ์ร่วมกัน แล้วจัดไว้เป็นชุดๆเพื่อเตรียมแจกให้ผู้ปกครองตามกำหนดวัน เวลา ในการจัดกิจกรรม
3. ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างลักษณะของเด็กปฐมวัย ก่อนการ ทดลอง (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างลักษณะของเด็กปฐมวัย 24 ข้อ ที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับเด็กกลุ่มทดลอง
4. ดำเนินกิจกรรมโดยผู้ปกครองของเด็กกลุ่มตัวอย่างจัดกิจกรรมที่บ้าน โดยใช้ชุดกิจกรรม“เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ใน วันจันทร์ วันพุธและวันศุกร์ ในช่วงเวลา 17.00-17.30 น.
5. ในระหว่างการใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก”ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับเด็ก ผู้ปกครองสังเกตพฤติกรรม ความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและเรขาคณิตของเด็กและประเมินพฤติกรรมของเด็กตามแบบประเมินพฤติกรรม ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อชุดกิจกรรม ตลอดจนบันทึกข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองทุกครั้ง และ ส่งคืนผู้วิจัย โดยชุดกิจกรรมวันจันทร์นำส่งในวันพุธ ชุดกิจกรรมวันพุธนำส่งในวันศุกร์ และชุดกิจกรรมวันศุกร์นำส่งใน วันจันทร์ และในระหว่างการทดลองผู้วิจัยออกเยี่ยมผู้ปกครองทุกสัปดาห์เพื่อติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมที่บ้านและให้ คำแนะนำในการทำกิจกรรมของผู้ปกครองและเด็ก ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
6. เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างลักษณะของ เด็กปฐมวัย หลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างลักษณะของเด็กปฐมวัย จำนวน 24 ข้อ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการจัดกิจกรรม

7. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและสรุปผลการวิจัยต่อไป
การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม “เรีนรู้คู่ลูกรัก” สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วน
ส่วนปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม “เรีนรู้คู่ลูกรัก” สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ค่าสถิติ	การทดสอบระหว่างเรียน	การทดสอบหลังเรียน
	รวม (E ₁)	รวม (E ₂)
\bar{X}	4.24	17.59
S.D.	0.79	0.94
ร้อยละ	84.71	87.94

จากตาราง 1พบว่า ชุดกิจกรรม “เรีนรู้คู่ลูกรัก” สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมี
ประสิทธิภาพกระบวนการเมื่อพิจารณาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางคณิตศาสตร์
เท่ากับ 17.59คิดเป็นร้อยละ 87.94ดังนั้นประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเรีนรู้คู่ลูกรัก” สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วน
ร่วม มีประสิทธิภาพ 84.71/87.94 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างเรขาคณิตก่อนและหลัง
ทดลอง โดยรวมและรายด้านปรากฏผลดังตารางที่ 2 และภาพที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่าง
เรขาคณิตก่อนและหลังทดลอง โดยรวมและรายด้าน

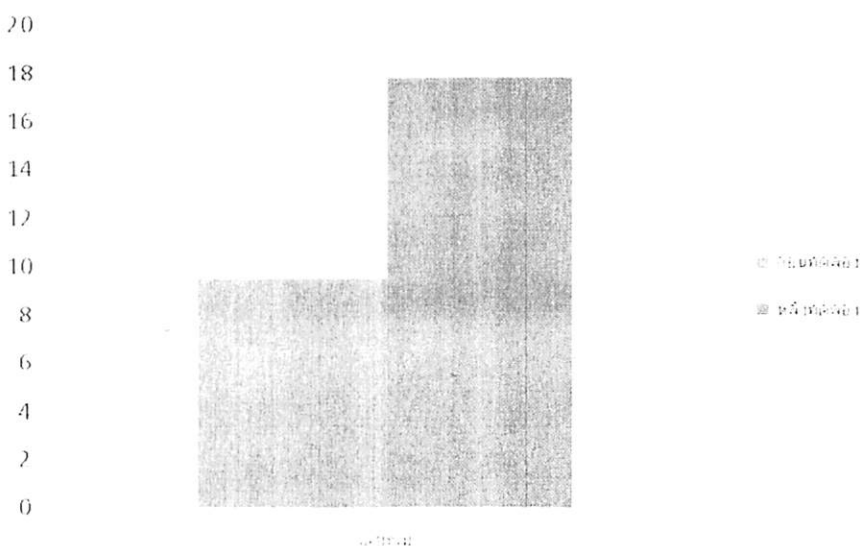
ความสามารถ ทาง คณิตศาสตร์	n	คะแนน เต็ม	ก่อนการ ทดลอง		ระดับ	ร้อยละ	หลังการ ทดลอง		ระดับ	ร้อยละ	t
			\bar{X}	S. D			\bar{X}	S. D			
1.ด้านจำนวน	20	18	7.95	1.47	ปรับปรุง	44.17	17.00	0.92	ดี	94.44	33.98*
2.ด้านเรขาคณิต	20	6	3.00	0.79	ปรับปรุง	50.00	5.90	0.85	ดี	95.00	11.13*

					ง						
โดยรวม	20	24	10.95	2.06	ปรับปรุง ง	45.63	22.70	1.08	ดี	94.45	33.86*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” สำหรับที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ก่อนและหลังทดลอง มีความสามารถด้านจำนวนและรูปร่างาคณิต โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ก่อนทดลอง เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” สำหรับที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างาคณิตโดยรวมอยู่ในระดับ ปรับปรุง ($\bar{X} = 10.95, S. D = 2.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างาคณิตของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับ ปรับปรุง คือ ด้านจำนวน ($\bar{X} = 7.95, S. D = 1.47$) ด้านเรขาคณิต ($\bar{X} = 3.00, S. D = 0.79$) ตามลำดับ

หลังทดลอง เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างาคณิตโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 22.70, S. D = 1.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างาคณิตของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับ ดี คือ ด้านจำนวน ($\bar{X} = 17.00, S. D = 0.92$) ด้านเรขาคณิต ($\bar{X} = 5.90, S. D = 0.85$) ตามลำดับแสดงได้ดังภาพที่ 2 และภาพที่ 1

ภาพที่ 1 คะแนนเฉลี่ยความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างาคณิตก่อนและหลังทดลอง โดยรวม

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.71 / 87.94
2. ความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยรวมและแยกรายด้าน พบว่าด้านความสามารถด้านจำนวน และความสามารถด้านรูปร่างคณิต สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมเรียนรู้คู่ลูกกรัก อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างคณิตสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.71/87.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทั้งนี้เนื่องจาก

- 1) ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการสร้างอย่างมีระบบ และมีวิธีการสร้างที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่ การศึกษาเอกสารหลักสูตร เอกสารเกี่ยวกับพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการเลือกเนื้อหา การเรียบเรียงเนื้อหา เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ตลอดจนขั้นตอนการทำกิจกรรมและการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กและความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้นชุดกิจกรรมจึงช่วยให้เด็กมีความพร้อมทางคณิตศาสตร์สูงขึ้น ศิรินทิพย์ คำพุทธ (2548) กล่าวว่าชุดการเรียนการสอนจะช่วยเพิ่มศักยภาพการสอนของครูและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจจึงทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กรกฏ แพทย์หลักฟ้า (2552) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมสามารถสร้างความสนใจของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นมีอิสระในการเรียน ไม่ต้องเรียนตามอารมณ์ของครูผู้สอนผู้เรียนจำนวนมากมีความรู้แนวเดียวกันครูผู้สอนทุกคนสามารถสอนได้แม้จะพูดไม่เก่งและวัดผลการเรียนรู้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย เช่นเดียวกับกับ ทิพวรรณ สุขผล (2553) กล่าวว่า ชุดฝึกเป็นเครื่องมือที่ครูผลิตขึ้นเพื่อวัดผลการเรียนและทบทวนหลังจากการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนจะเรียนรู้ประสบการณ์ตรงได้จากการได้ลงมือปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับ บุญเยี่ยม จิตรดอน (2526) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์กับเด็กปฐมวัย ควรเริ่มจากสิ่งใกล้ตัวเด็ก เริ่มจากง่ายไปยาก สร้างความเข้าใจให้เด็กได้เรียนรู้ความหมาย และค้นหาเหตุผลด้วยตนเองมากกว่าให้เด็กจำ ซึ่งจะช่วยให้พัฒนาความพร้อมของเด็กได้มากและรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของอารี

คำสังฆะ (2554) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจ โดยผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรม “เล่นกับลูกปลูกปัญญา” มีความเข้าใจภาษา โดยรวมและจำแนกรายด้านสูงขึ้น

- 2) ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกกรัก” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน ซึ่งก่อนดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมของผู้ปกครองร่วมกับเด็กที่บ้านโดยมีการอธิบายขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม การใช้สื่อเพื่อสาธิตการดำเนินกิจกรรม มีการสนทนาซักถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างผู้ปกครองกับผู้วิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กร่วมกับครู ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจและสนใจที่จะเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครอง ส่งผลให้เด็กมีความสามารถทางคณิตศาสตร์สูงขึ้นนิดดา ประพฤติกิจ (2541) กล่าวว่า ชุดฝึกเสริมทักษะที่ดีต้องสร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยาทางการศึกษา ต้องคำนึงถึงกฎแห่งผล การฝึกหัด การเสริมแรง การจูงใจผู้เรียน คำนึงถึงวัยและความสนใจ ฝึกให้คิดเร็ว และสนุก น่าสนใจ ใช้เวลาสั้น ๆ เด็กจึงจะไม่เบื่อหน่ายสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ

(2551) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่สัมพันธ์โดยตรงกับผู้ปกครอง เด็กจะเรียนรู้ได้ดี ถ้าได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยยังช่วยให้การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาเป็นการร่วมจัดการศึกษาและการเรียนการสอนที่สร้างคุณค่าทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาการเด็กร่วมกันด้วยเช่นเดียวกัน ครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยแรกของเด็ก จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่ วัยแรกเริ่มและวัยต่อมา เพราะหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของครอบครัวคือ การอบรมเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้เด็กของตนเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งผลผลิตของการอบรมเลี้ยงดูนี้จะเป็นเสมือนฐานรองรับบทบาทอื่นๆ ต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญประไพ แก่นเกษ (2551) กล่าวว่า 1) ชุดฝึกเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.04/92.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาด้วยการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนการพัฒนาด้วยการใช้ชุดฝึกเสริมทักษะ

2. ความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างคณิตสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ด้านจำนวน ด้านรูปร่างคณิต จากการเปรียบเทียบความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างคณิต โดยรวมทุกด้านหลังการใช้ชุดกิจกรรม "เรียนรู้คู่ลูกรัก" สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจาก

1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาด้วยการใช้ชุดกิจกรรม "เรียนรู้คู่ลูกรัก" โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมแสดงให้เห็นว่าเด็กมีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้วยจำนวนและรูปร่างคณิต ซึ่งอาจเป็นผลมาจากก่อนการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้มีการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดการดำเนินการ ทำให้ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านจำนวนและรูปร่างคณิต ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดีดังที่ไว้

สก็อตต์ (Vygosky อ้างถึงใน ทิพากร บุญกุลศรีรุ่ง, 2547) กล่าวว่า เด็กพัฒนาได้โดยอาศัยวุฒิภาวะภายในและการค้นพบที่เกิดขึ้นเองจนกระทั่งอายุ 2 ปี หลังจากนั้นวัฒนธรรมและสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม จะส่งผลให้การขยายความคิดของเด็ก การสื่อสารปฏิสัมพันธ์เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพราะเด็กจะเกิดการเรียนรู้พัฒนาสติปัญญาและทัศนคติขึ้นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นภายในการทำงานของส่วนที่เป็นบริเวณของความใกล้เคียงการพัฒนาตัวปัญญา เป็นสภาวะที่เด็กต้องเผชิญปัญหาที่ท้าทาย ซึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาได้โดยลำพังแต่ถ้าได้รับการช่วยเหลือ แนะนำจากผู้ใหญ่หรือเพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่า เด็กจะสามารถแก้ปัญหาและเกิดการเรียนรู้สอดคล้องกับ กุลชา ดันตผลาชีวะ (2542) กล่าวว่า การส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ นอกจากการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ก็เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเด็กให้เกิดการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนาเด็กในระยาะปฐมวัย เพราะผู้ปกครองเป็นบุคคลใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เด็กมักจะพูดคุยกับผู้ปกครอง ได้ทุกเรื่อง ผู้ปกครองจึงควรส่งเสริมพัฒนาการและทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยได้อย่างดี เช่นเดียวกับกับอริย์ คำสังฆะ (2554) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไปประโยชน์หลากหลาย ทั้งต่อผู้ปกครอง ครูและเด็ก ผู้ปกครองจะได้รับความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการ การเจริญเติบโต มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กซึ่งผู้ปกครองสามารถนำมาประยุกต์ใช้ที่บ้าน ได้ ในขณะที่เด็กจะได้รับประโยชน์คือ มีความคุ้นเคยกับโรงเรียน ครูและสภาพแวดล้อมที่แปลกใหม่ มีการปรับตัวมากขึ้น และครูจะได้รับประโยชน์ในการให้ความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันของครูและผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์ ได้เห็นความสัมพันธ์ของเด็กและครอบครัว ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากผู้ปกครองที่หลากหลายสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประไพ โลหารจุน (2554) กล่าวว่า 1) การรับรู้บทบาทของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทพิพิธภัณฑ์หลังการใช้คู่มือผู้ปกครองในแหล่งเรียนรู้ประเภท

พิพธิภณท์สูงกว่ก่อนใช้คู่มือ 2) การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับความสำคัญของการใช้คู่มือผู้ปกครองในแหล่งเรียนรู้ประเภทพิพธิภณท์หลังการใช้คู่มือผู้ปกครองในแหล่งเรียนรู้ประเภทพิพธิภณท์ สูงกว่ก่อนใช้คู่มือ 3) ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้คู่มือผู้ปกครองในแหล่งเรียนรู้ประเภทพิพธิภณท์อยู่ในระดับพึงพอใจมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี ปาณะโตะ (2551) กล่าวว่าหลังการทดลองระดับความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาโดยรวมและรายค้ำอยู่ในระดับดีมากและความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาที่มีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้นอย่างชัดเจน

2) กิจกรรมในชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่ใช้สื่อประกอบการทำกิจกรรมที่ผู้วิจัยและผู้ปกครองเตรียมไว้ ทำให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองที่บ้าน และเปิดโอกาสให้เด็กได้มีการสนทนาพูดคุยกับผู้ปกครอง ทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เด็กเกิดประสบการณ์ตรงและลงมือปฏิบัติในเรื่องที่เด็กสนใจสอดคล้องกับเขาพา เศรษฐ์ (2542) กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือกระทำ ค้นคว้า สํารวจกับวัสดุของจริง และการใช้จินตนาการ จนสามารถค้นพบคำตอบ นำมาสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง แล้วจึงนำไปสู่การเรียนรู้ที่เป็นนามธรรม ได้จากสื่อและวัสดุเหลือที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นสื่อที่อยู่ใกล้ตัวและคุ้นเคยในชีวิตประจำวันของเด็กแต่ไม่เคยนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์จึงทำให้เด็กเห็นคุณค่าประโยชน์ของวัสดุ และเป็นการเรียนรู้จากวัสดุของจริง สอดคล้องกับเพียเจท์ (Piaget, 1965 อ้างถึงใน นิติยา ประพฤติกิจ, 2541) กล่าวว่า การสอนโดยใช้อุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรมจะช่วยให้เด็กเข้าใจลักษณะต่างๆ ได้ดีขึ้นและสามารถสร้างภาพในใจได้ชัดเจน เช่นเดียวกับ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ให้เด็กมีโอกาสดังเกต สัมผัส ทดลอง ค้นหา แก้ปัญหาด้วยตนเอง เด็กจะเรียนคณิตศาสตร์ได้ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. การสื่อสารกับผู้ปกครองควรเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถปฏิบัติ

ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเข้าใจตรงกัน จึงจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในการทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน

1.2. ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ในการปรับใช้กับการศึกษาเรื่องอื่นๆ ได้แก่ การจำแนก การเปรียบเทียบด้านภาษา

1.3. ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก แต่ไม่ควรใช้ชุดกิจกรรม “เรียนรู้คู่ลูกรัก” โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมทุกวัน ควรทำเป็นการบ้านสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ตามความพร้อมและความเหมาะสมของผู้ปกครอง

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ศศิธร จันทมฤก ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง และตรวจแก้ไข ปรับข้อบกพร่องต่างๆ ของการวิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติพร พิษณุกุล ประธานสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง อาจารย์ ดร.กาญจนา สุจินะพงษ์ อาจารย์ ดร.แสงโสม กชกรกมุต และอาจารย์ ดร.ศศิธร จัน

หมวดกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและแนะนำเพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ตลอดจนประสานการที่มีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านประกอบด้วย อาจารย์ ศันสนีย์ บุญเฉลียว อาจารย์จินดา น้าเจริญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา บรรณประสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิตรา ชนะกุล และอาจารย์นันทา โพธิ์คำ ที่ได้กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร โรงเรียนบ้านแก้งขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรราชธานี เขต 1 ที่ได้ชี้แนะแนวทางและให้การสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น พร้อมทั้งขอบคุณคณะครู ผู้ปกครอง และขอใจนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการทดลอง และอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีจึงจนการทดลองและเก็บข้อมูลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกคนที่เรียนสาขาหลักสูตรและการสอน แขนงการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนกราบขอบพระคุณ ครอบครัวคำพิริยะพงศ์ ทุกคนที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือด้วยดีมาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

คุณค่าและคุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดาตลอดจนครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

รวิรัตน์ คำพิริยะพงศ์

เอกสารอ้างอิง

- กรกฎ แพทย์หลักฟ้า. (2552). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กระดับปฐมวัย ก่อน และ หลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กุลยา ดันติผลาชีวะ. (2542). การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. (เอกสารประกอบการสอน) กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2537). ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย. ใน ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัยหน่วย ที่ ๙. นนทบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทิพากร บุญกุลศรีรุ่ง. (2548). เด็กปฐมวัยกับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรราชธานี.
- นิตยา ประพุดติกิจ. (2541). คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญชัย จิตรดอน. (2526). หนังสือชุดคู่มือครูการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: หน้ศึกษาณิตศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ.
- เพ็ญประไพ แก่นเกษ. (2551). การพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดย ผู้ปกครองมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรราชธานี.
- พัชรี สานแก้ว. (2545). เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ก ณะ ค รุ ศาสตรสถานบันราชภัฏสวนดุสิต.

- เพ็ญจันทร์ เวียงประเสริฐ. (2542). *คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย*. ภูเก็ต: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ ภูเก็ต.
- เพลิกา โลหารชุน. (2554). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการอบรมใช้คู่มือผู้ปกครองในแหล่งเรียนรู้ประเภท พิพิธภัณฑ์*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เขวหา เฉชะกุลได้. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- ศิริทิพย์ คำพุทธ. (2548). *กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบ STAD เรื่อง เบบรูปและความสัมพันธ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). *ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารี คำสังฆะ. (2554). *การส่งเสริมความเข้าใจภาษาของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรม "เล่นกับลูกปลูกปัญญา"*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
วันที่ 24 เมษายน 2558
ระดับปริญญาโท

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ สิ่งแวดล้อมศึกษา	1	1	2
รวม	1	1	2
รวมทั้งหมด	1	1	2

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ.....นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทากรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

157

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557

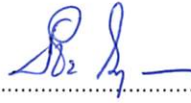
1

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	น.ก.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา								
1	54M54740108	ว่าที่ร้อยตรีภัญญาภัทร เกิดศิริ	9 ก.ค. 2554	24 เม.ย. 2558	42	3.56	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
2	54M54740118	นายวิเชียร สมงาม	9 ก.ค. 2554	24 เม.ย. 2558	42	3.80	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โคนันทภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

อนุมัติผลการศึกษา วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

รายชื่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่ส่งบทความตีพิมพ์เผยแพร่

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การตีพิมพ์และเผยแพร่
๑	ว่าที่ร้อยตรีกาญญาภัทร เกิดศิริ	ความรู้และพฤติกรรมการใช้ ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีใน ชีวิตประจำวันของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี	วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑๑ ฉบับพิเศษ (ครบรอบ ๕ ปี) ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗
๒	นายวิเชียร สมงาม	การศึกษาภูมิปัญญาด้านพืช สมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคม แพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑๑ ฉบับพิเศษ (ครบรอบ ๕ ปี) ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗

159
ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(รองศาสตราจารย์ คร.มานะ ขาวแมน)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันที่ ๑ พ.ค. ๕๕

ความรู้และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชน
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

กัญญาภัทร เกิดศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2558

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวเมฆ)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันที่.....

KNOWLEDGE AND BEHAVIOR ON USING PRODUCTS WITH CHEMICALS IN
DAILY LIFE OF THE PEOPLE IN HUASUMRONG SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, THA WUNG DISTRICT,
LOP BURI PROVINCE

KANYAPHAT KERDSIRI

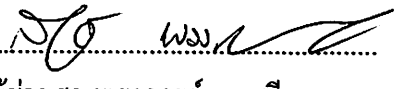
A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCES
IN ENVIRONMENTAL EDUCATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI
2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

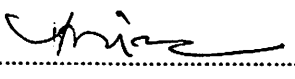
ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความรู้และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันของ
 ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัด
 ลพบุรี
 ชื่อนักศึกษา กัญญาภัทร เกิดศิริ
 รหัสประจำตัว 54M54750108
 ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา

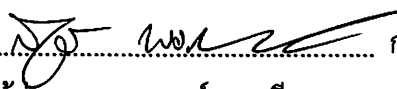
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

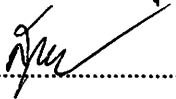

 ประธาน
 (รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวเมฆ)

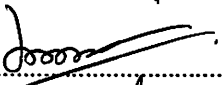

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธี พรรณหาญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

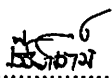

 ประธาน
 (อาจารย์ ดร.อรรรณ ภัสสรศิริ)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธี พรรณหาญ)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวารี ศรีปุณณะ)

 กรรมการและเลขานุการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวเมฆ)

 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน)

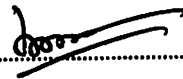

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จีรธนิช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน เมษายน พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ความรู้และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวัน ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
ชื่อนักศึกษา	กัญญาภัทร เกิดศิริ	
รหัสประจำตัว	54M54740108	ลงชื่อ.....
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต	(รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวเมฆ...)
สาขาวิชา	สิ่งแวดล้อมศึกษา	
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวเมฆ อาจารย์ที่ปรึกษา	
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธี พรรณหาญธน	๑ พ.ย. ๕๕

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี 2) ระดับความรู้ในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชน 3) พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้องของประชาชน และ 4) เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้อง จำแนกตามระดับความรู้ของประชาชน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี จำนวน 15 หมู่ รวม 1,848 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนจำนวน 317 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางเครซี่และมอร์แกน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามโดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี มีการใช้สารทำความสะอาดร่างกายเป็นประเภทสบู่นิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่เป็นชนิดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 77.29 มีความถี่ของการใช้ คือ ใช้ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 100 การใช้สารทำความสะอาดบ้านและเครื่องใช้ ส่วนใหญ่เป็นประเภทน้ำยาล้างจาน คิดเป็นร้อยละ 76.97 โดยใช้ชนิดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 91.80 มีความถี่ของการใช้ คือ ใช้ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 37.22 และการใช้สารประเภทสารกำจัดแมลง ส่วนใหญ่เป็นประเภทสารกำจัดแมลงทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 42.59 โดยใช้ชนิดสเปรย์ คิดเป็นร้อยละ 50.47 มีความถี่ของการใช้ คือ ใช้ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 35.65

2. ความรู้ในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 66.25

3. พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดลพบุรี มีพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 1.16) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อ่านฉลากการใช้จนเข้าใจอย่างถูกต้องก่อนใช้งานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.95) ส่วนข้อที่

มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเลือกใช้สารเคมีตามที่เห็นในโฆษณาประเภทต่าง ๆ เท่านั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18, S.D. = 1.20$)

4. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันที่ถูกต้อง จำแนกตามระดับความรู้ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี พบว่า ประชาชนที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันแตกต่างกันมีระดับพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันที่ถูกต้องแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(รงศาสตราจารย์ คร.มานะ ชวณฆ)

อาจารย์ที่ปรึกษา ..

วันที่ .. ๑ พ.ค. ๕๕

Thesis Title Knowledge and Behavior on Using Products with Chemicals in Daily Life of the People in Huasumrong Subdistrict Administrative Organization, Tha Wung District, Lop Buri Province

Student Kanyaphat Kerdsiri

Student ID 54M54740108

Degree Master of Science

Field of Study Environmental Education

Thesis Advisor Associate Professor Dr.Mana Kaomek

Thesis Co-Advisor Assistant Professor Dr.Suthi Phanthan

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ คร.มานะ ขาวเมฆ)

วันที่.....

9 ม.ค. 55

ABSTRACT

This research aims were to study 1) conditions of using products with chemicals in daily life of people in Huasumrong Subdistrict Administrative Organization, Tha Wung District, Lop Buri Province, 2) knowledge level of using products with chemicals in daily life of people, 3) behavior of using products with chemicals in daily life of people, and 4) comparison of behavior of using products with chemicals of people in daily life according to the knowledge level of people. The population of this research was 15 Villages, a total of 1,848 households in Huasumrong Subdistrict Administrative Organization, Tha Wung District, Lop Buri Province. The sample was 317 household leaders selected by Quota Sampling technique and using Krejcie and Morgan table. Data were collected using a questionnaire with reliability of 0.95. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and F-test.

The results showed as follows:

1. Conditions of using products with chemicals in daily life of people in Huasumrong Subdistrict Administrative Organization, Tha Wung District, Lop Buri Province, most of using body cleaner was soap of 100 %, using as liquid of 77.29 %, and using every day of 100 %. Most of using house cleaning was dishwashing of 76.97 %, using as liquid of 91.80 %, and using every day of 37.22 %. Most of using types of insecticide was insecticide of 42.59 %, using as spray of 50.47 %, and using one time a week of 35.65 %.

2. The level of knowledge in products with chemicals using in daily life of the people in Huasumrong Subdistrict Administrative Organization, Tha Wung District, Lop Buri Province was at a medium level of 66.25 %.

3. The products with chemicals using behavior in daily life of the people in Huasumrong Subdistrict Administrative Organization, Tha Wung District, Lop Buri

Province was correct behavior at a high level ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 1.16) Item with the highest average was reading the label to use and understand properly before use, at a high level ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.95) Item with the lowest average was using products with chemicals as seen in advertisements only, at a medium level. ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 1.20)

4. Behavioral comparison of the correct use of products with chemicals of people in daily life according to the knowledge level of people in Huasumrong Subdistrict Administrative Organization, Tha Wung District, Lop Buri Province found that people with different knowledge level of the use of chemicals in daily life had different behavior levels of the correct use of chemicals in daily life have statistically significant difference at 0.05.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวมณ)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันที่ ๑ พ.ค. ๕๖

The Association for Environmental Education of Thailand : AEE-T
สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย-สสศท
188 หมู่ 1 ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

ที่ สสศท 068/ 2557

31 ตุลาคม 2557

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน นางสาวกัญญาภัทร เกิดศิริ

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “ความรู้และพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี” เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท นั้น กองบรรณาธิการได้ทำตามกระบวนการพิจารณาบทความ โดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณา และตรวจแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์

ในการนี้ กองบรรณาธิการขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความวิจัยของท่าน ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ 5 ฉบับที่ 11 (ฉบับพิเศษ ครอบรอบ 5 ปี) ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)
นายกสมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

ฉบับพิเศษครบรอบ 5 ปี

สืบแนวคิด... พัฒนาการ...
 วิจัย...
 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการอนุรักษ์ความหลากหลายของพืชพรรณ
 ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์
 เครื่องสำอางสมุนไพร ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์ด้วยไอเซน
 วิถีชีวิตชุมชนรอบเขื่อนหลังการสร้างเขื่อนพินาย

www.aee-t.or.th
E-Mail : ee-vru@hotmail.com

วารสาร

สิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท

AEE-T Journal of Environmental Education

© 2010 The Association for Environmental Education of
Thailand

ปีที่ 5 ฉบับที่ 11 ฉบับพิเศษครบรอบ 5 ปี

กรกฎาคม - ธันวาคม 2557

www.aee-t.or.th, E-Mail : ee-vru@hotmail.com

วารสารราย 6 เดือน ปีละ 2 ฉบับ

ISSN : 1906-8557

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.สมจิตต์ สุพรรณเทสิณ

ศาสตราจารย์ นพ.อดุลย์ วิริยะเวทกุล

Assoc. Prof. Dr. Bob Jickling

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวิวัฒนานนท์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.วิญญู สะตะ

สร.บุญเลิศ วงศ์ไธย์

พิสุจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิศักดิ์ สิงห์สีโว

นางสาวจรัสลักษณ์ ทิมพีรส

ประชาสัมพันธ์และงานโฆษณา

นายมนุญ มนุชจร

นายพัฒนา พรหมณี

นางพัชรีย์ ประสงค์วิโย

นางศกัญญา แก้วนิ่ม

เจ้าของ

สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

สำนักงาน

สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

188 ม.1 ต.น้ำรีด อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ 53000

โทร.084-8127512, 086-5900964

พิมพ์ที่

สจ.จะตุ๊กตาสานคร 170/8 ต.คันทนา อ.ศาลาข. อ.เมือง

จ.มหาสารคาม โทร.043-743480

ความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชน
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวลำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

กัญญาภัทร เกิดศิริ¹, รศ.ดร.มานะ ขาวเมฆ², ผศ.ดร.สุธี พรรณหาญ³

¹นิสิตปริญญาโท, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

²อาจารย์, คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

³อาจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวลำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้ในการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชน พฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้องของประชาชน และ 3) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้อง จำแนกตามระดับความรู้ของประชาชน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวลำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี จำนวน 15 หมู่ รวม 1,848 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนจำนวน 317 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางเครซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐาน และสภาพการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวลำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.68 มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.72 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 49.84 มีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในขนาดกลางซึ่งมีจำนวนสมาชิก 3 – 5 คน คิดเป็นร้อยละ 74.13 และส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 37.54 ส่วนใหญ่ใช้สารทำความสะอาดร่างกาย ประเภทสบู่ คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยใช้ชนิดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 77.29 มีความถี่ของการใช้ คือ ใช้ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่ใช้สารทำความสะอาดบ้านและเครื่องใช้ ประเภทน้ำยาล้างจาน คิดเป็นร้อยละ 76.97 โดยใช้ชนิดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 91.80 มีความถี่ของการใช้ คือ ใช้ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 37.22 ส่วนใหญ่ใช้สารประเภทสารกำจัดแมลงคิดเป็นร้อยละ 42.59 โดยใช้ชนิดสเปรย์ คิดเป็นร้อยละ 50.47 มีความถี่ของการใช้ คือ ใช้ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 35.65 2) ระดับความรู้ในการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวลำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 68.14 3) พฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวลำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง อยู่ในระดับปฏิบัติเกือบทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.90$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้สารเคมี ถูกต้องตามวัตถุประสงค์กับประเภทการใช้ ($\bar{X} = 4.25$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเลือกใช้สารเคมี ตามที่เห็นในโฆษณาประเภทต่าง ๆ เท่านั้น อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.18$) และ 4) เปรียบเทียบ พฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้องกับระดับความรู้ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล หัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี พบว่า ประชาชนที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันแตกต่างกันมีระดับพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้องไม่แตกต่างกัน โดย ความรู้ระดับต่ำ ความรู้ระดับปานกลาง และความรู้ระดับสูง ไม่ทำให้มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้องแตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความรู้, พฤติกรรม, การใช้สารเคมี

บทนำ

สารเคมีบางชนิดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น สารปรุงรสอาหาร สารทำความสะอาด และสารกำจัดแมลง เป็นการตอบสนองต่อความต้องการตามประเภทการใช้งานภายในบ้านได้เป็นอย่างดี และมีแนวโน้มการใช้งานเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้มีผลิตภัณฑ์หลายประเภทที่ถูกผลิตขึ้น ในแต่ละชนิดสามารถนำมาใช้งานได้เพียงหนึ่งกิจกรรม โดยมีการเพิ่มสารเคมีลงไปในผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความมั่นใจและสร้างตัวเลือกให้กับผู้บริโภคมากขึ้น จึงทำให้มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ออกมาให้เลือกใช้ตามความต้องการของผู้บริโภค

สารเคมีในชีวิตประจำวันของมนุษย์ มีการใช้อย่างแพร่หลายและในปริมาณที่สูงมากขึ้นทุกวัน ทำให้เกิดการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ เมื่อมีการนำน้ำจากแหล่งดังกล่าวมาใช้ จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (กรมทรัพยากรน้ำ, 2553: 1 - 3) นอกจากนั้น ผลิตภัณฑ์ที่นิยมใช้ทุกครัวเรือนโดยเฉพาะสารเคมีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ประเภทสารทำความสะอาด เช่น น้ำยาล้างห้องน้ำ จัดเป็นวัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนที่มีอันตรายร้ายแรงหากใช้ไม่ถูกต้อง เนื่องจากน้ำยาล้างห้องน้ำส่วนใหญ่มักจะมีสภาพเป็นกรด โดยกรดที่นิยมใช้กัน คือ กรดเกลือหรือกรดไฮโดรคลอริก มีฤทธิ์กัดกร่อนบริเวณเนื้อเยื่อต่าง ๆ หากรับประทานเข้าไปจะเกิดพิษเฉียบพลัน คือ เจ็บปวดรุนแรงจากการกัดกร่อนเนื้อเยื่อบริเวณปาก คอหอย และช่องท้อง มีอาการถ่ายเหลวสีดำน้ำ ความดันโลหิตลด หลอดอาหาร และกระเพาะอาหารทะลุ หากสูดดมเข้าไปจะเกิดการไอ สำลัก ปวดศีรษะ ปอดบวม หายใจลำบาก หากสัมผัสผิวหนังจะเกิดการ ระคายเคือง โดยทั่วไปผลิตภัณฑ์น้ำยาล้างห้องน้ำจะใช้ทำความสะอาดห้องน้ำ

ที่มีคราบสกปรกมาก และไม่นิยมใช้ทำความสะอาดห้องน้ำประจำวันเพราะจะกัดกร่อนซีเมนต์ที่ใช้ยาแนวห้องน้ำให้หลุดลอกได้ รวมทั้งมีฤทธิ์กัดกร่อนภาชนะโลหะ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวจึงไม่เหมาะที่จะนำมาล้างภาชนะใส่อาหารใด ๆ เพราะเป็นการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์ รวมทั้งยังอาจเป็นอันตรายกับผู้น้ำยานั้น และหากชะล้างไม่หมดอาจเป็นอันตรายกับผู้ใช้ภาชนะได้ ทางที่ดีควรใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่ระบุวัตถุประสงค์การใช้งานประเภทล้างภาชนะ อุปกรณ์ครัวเรือนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ ออย. ก่อนใช้ควรอ่านฉลากให้ละเอียด โดยเฉพาะวิธีใช้ และคำเตือน (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, 2549: 1) และยังมีรายงานทางการแพทย์ระบุว่า ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่ใช้ในบ้านปัจจุบันมีหลายประเภท เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาถูพื้น น้ำยาเช็ดกระจก หรือสารซักฟอก โดยปกติน้ำยาล้างห้องน้ำ หรือผลิตภัณฑ์แก้ไขการอุดตันของท่อมีส่วนประกอบเป็นสารเคมีประเภทกรดหรือด่าง จึงต้องขึ้นทะเบียนเป็นวัตถุอันตรายที่ใช้ทางสาธารณสุข ตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ซึ่งกำหนดให้มีเลขทะเบียน "วอส." ฉลากเตือนอันตรายรูปหัวกะโหลกไขว้ และรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ (ไพจิตร วราจิต, 2549: 22)

จากปัญหาข้างต้นที่พบทั้งในเรื่องของสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย จากความเป็นพิษที่เกิดจากการใช้สารเคมี ซึ่งสาเหตุมาจากการขาดความรู้และมีพฤติกรรมการใช้ที่ไม่ถูกต้องซึ่งส่งผลต่อปัญหาสุขภาพอนามัยของผู้ใช้ นอกจากนี้ตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วงมีอาชีพทำนา เป็นแหล่งของการปลูกข้าวเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรจึงมีการใช้สารเคมีประเภทปุ๋ยเคมีและยากำจัดศัตรูพืชเป็นจำนวนมาก เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต (ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี: 15 - 16) ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาระดับความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้ความรู้เกี่ยวกับสารเคมีในชีวิตประจำวัน และการรณรงค์การมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ในการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ถูกต้องของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

4. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้องจำแนกตามระดับความรู้ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นหัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี จำนวน 15 หมู่ รวม 1,848 ครัวเรือน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือน จำนวน 317 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีตัวแปรต้น คือ ระดับความรู้เกี่ยวกับสารเคมีในชีวิตประจำวัน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และต่ำ และตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการใช้สารทำความสะอาด และสารกำจัดแมลงที่ถูกต้องแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ทุกครั้ง เกือบทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง และไม่เคย

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดระดับความรู้เกี่ยวกับสารเคมีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test

สรุปผลการวิจัย

1. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุ อยู่ในช่วง 41 – 60 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในขนาดกลางซึ่งมีจำนวนสมาชิก 3 – 5 คน และส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร สภาพการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้สารทำความสะอาดร่างกาย ประเภทสบู่ มีความถี่ของการใช้สารประเภททำความสะอาดร่างกายทุกวัน ใช้สารทำความสะอาดบ้านและเครื่องใช้ประเภทน้ำยาล้างจาน มีความถี่ของการใช้สารทำความสะอาดบ้านและเครื่องใช้ทุกวัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้สารประเภทสารกำจัดแมลง ชนิดสเปรย์ มีความถี่การใช้ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ระดับความรู้ในการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการใช้

สารเคมีในชีวิตประจำวัน มีการปฏิบัติเกือบทุกครั้ง โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การใช้สารเคมี ถูกต้องตามวัตถุประสงค์กับประเภทการใช้ ส่วนพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเลือกใช้สารเคมีตาม ที่เห็นในโฆษณาประเภทต่าง ๆ อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีใน ชีวิตประจำวัน พบว่า ประชาชนที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันแตกต่างกันมีระดับ พฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้องไม่แตกต่างกัน โดยความรู้ระดับต่ำ ความรู้ระดับปาน กลาง และความรู้ระดับสูง ไม่ทำให้มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้อง แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตองค์การ บริหารส่วนตำบลหัวสำโรง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. ประชาชนมีการนำสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมาใช้อย่างแพร่หลาย โดยที่เกษตรกรทั้งเพศหญิงและ เพศชายที่มีระดับการศึกษาต่ำไม่ทราบถึงผลกระทบจากการใช้สารเคมีที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดย ส่วนใหญ่ใช้ทุกวัน เช่น สนุ่ น้ำยาล้างจาน ส่วนสารกำจัดแมลง มีความถี่ในการใช้ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

2. ความรู้ในการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ในการใช้สารเคมีอยู่ ในระดับปานกลาง เนื่องจากได้ผ่านการอบรมให้ความรู้ของเจ้าหน้าที่เกษตร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือผู้ที่ เชี่ยวชาญในการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นเองจากสมุนไพร จากการศึกษาจากกรมการ ใช้สารเคมี และ ต้องเกี่ยวข้องกับสารเคมีอยู่แล้ว จึงทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิด และความรู้ มีพฤติกรรมการใช้สารเคมี รวมถึงมีการจัดเก็บ และการบำรุงรักษาสารเคมีอย่างถูกวิธีมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของมานะ เพชรคง (2549) ที่ได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตรของเกษตรกรอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัด พิชณุโลก พบว่า เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตรในระดับปานกลาง

3. พฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันที่ต้องของประชาชน อยู่ในระดับปฏิบัติ เกือบ ทุกครั้ง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การใช้สารเคมีถูกต้องตามวัตถุประสงค์กับประเภทการใช้งาน อยู่ใน ระดับปฏิบัติเกือบทุกครั้ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเลือกใช้สารเคมีตาม ที่เห็นในโฆษณาประเภท ต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี ภูแพง (2553) ที่ได้เปรียบเทียบความรู้ เจตคติและพฤติกรรม การ ป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชก่อนและหลังการทดลองใช้โปรแกรมการอบรมแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองเกษตรกรมีพฤติกรรมหลังการทดลองที่เหมาะสมในระดับมากเพิ่มขึ้นจาก ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน พบว่า หัวหน้าครัวเรือน ที่มีระดับ ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการใช้สารเคมีใน

AEE-TJ. Environ. Ed., 5(11): 1-8, 2014

ชีวิตประจำวันที่ต้องไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากประชาชนมีความคิดที่เหมือนกันว่าปัญหาของการใช้สารเคมีต่างเป็นเรื่องที่ทุกคนทุกระดับจะต้องให้ความสำคัญโดยทั้งนี้ต้องร่วมมือกันในการระมัดระวังพร้อมทั้งเฝ้าระวังการใช้สารเคมีเพื่อเป็นการปกป้องสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยในชีวิตของประชาชนทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของมุกดา หนูศรี และกรรองกาญจน์ ศิริภักดี (2551) ที่ได้ศึกษาความรู้และพฤติกรรมการใช้ยาฆ่าแมลงของประชาชนในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ เพศ รายได้ ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับยาฆ่าแมลงและวิธีการไม่แตกต่าง

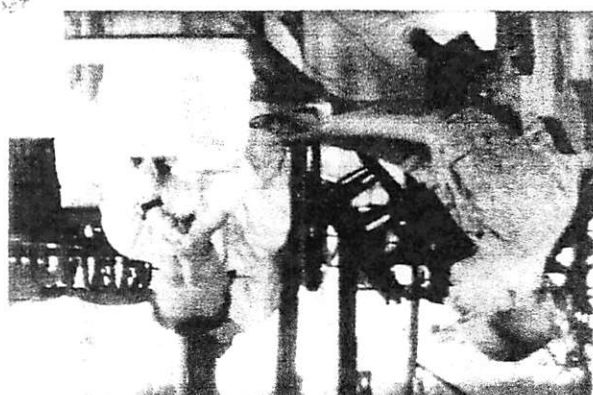
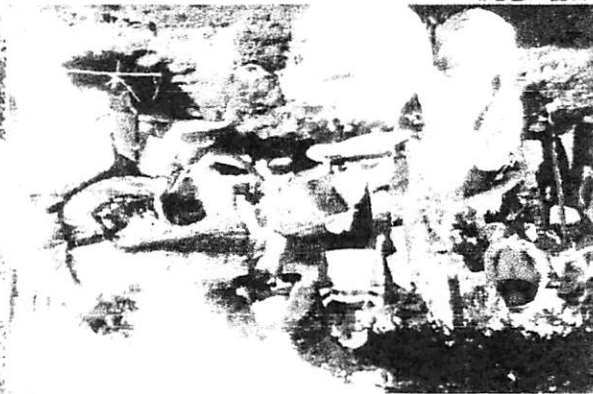
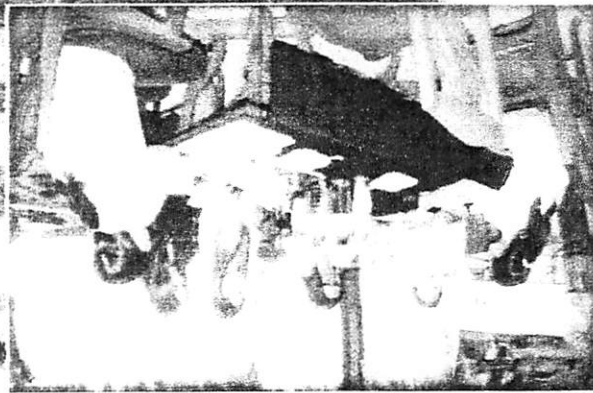
ข้อเสนอแนะ

1. นำผลการวิจัยที่เป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง ทำเป็นเอกสารเผยแพร่พร้อมให้คำแนะนำให้กับประชาชน
2. นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางวางแผนแก้ไขปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมการใช้สารเคมีของประชาชน และหน่วยงานของภาครัฐ และภาคเอกชน เช่น หน่วยงานด้านการเกษตร หน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงาน ด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ทำเป็นบทเรียนในการเรียนรู้ให้กับพื้นที่ที่มีการดำเนินการใช้สารเคมีในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งในปัจจุบันมีการทั้งสารเคมีในการเกษตร และที่ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นจำนวนมาก

บรรณานุกรม

- กรมทรัพยากรน้ำ. (2553). อันตรายจากสารปนเปื้อนในน้ำ สารน้ำรู้เรื่องน้ำ. สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2556 จาก www.dwr.go.th/contents/content/files/.../0012762_1.pdf.
- ไพจิตร วราจิต. (2549, มีนาคม). ระวังอันตรายจากน้ำยาล้างห้องน้ำ. *Health Today*, 5(60): 22.
- มานะ เพชรคง. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการใช้สารเคมีทางการเกษตรของเกษตรกรอำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มุกดา หนูศรี และกรรองกาญจน์ ศิริภักดี. (2551). รายงานวิจัย ความรู้และพฤติกรรมการใช้ยาฆ่าแมลงของประชาชนในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิทธิชัย ยอดสุวรรณ. (2550). พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสวนผลไม้ของเกษตรกรอำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- สุกัญญา พงษ์เจตสุพรรณ. (2555). การศึกษาประสิทธิผลของกระบวนการมีส่วนร่วมต่อความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในเกษตรกร อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. รายงานการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค. (2549, มีนาคม). เตือนอย่าใช้น้ำยาล้าง หอ้งน้ำทำความสะอาดภาชนะใส่อาหาร. ข่าวเพื่อสื่อมวลชน ข่าวแจก 52/ปีงบประมาณ 2549. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา.
- สมศรี ภูแพง. (2553). ผลของกระบวนการมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัด ศัตรูพืช ในการปลูกเห็ดกระด้างของเกษตรกร ตำบลโนนสะอาด อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุดร ชมาฤกษ์. (2551). พฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช :กรณีศึกษาเกษตรกรอำเภอ เขมราษฎร์ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- Clarke, E.E.K. and others. (1977). The Problems Associated with Pesticide use by Irrigation Workers in Ghana. Birmingham : Institute of Occupational Health, University of Birmingham United Kingdom.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(อ.ดร. กุญชร จันธรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....วิทย์จันทร์

วันที่ ๕ มี.ค. ๕๘

การศึกษานิติปัญญาด้านพิษสมุนไพรรักษาไข้ในสมาคมแพทย์แผนไทย
ตำบลคลองสาม อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วิเชียร สมงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2558

179
ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ชื่อ.....
(อ.ดร. กิ่งทอง ใจดีธรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.ทศพร
วันที่..... 3 พ.ค. 58

A STUDY ON WISDOM CONSERVATION OF LOCAL HERBAL
FOR THAI TRADITIONAL MEDICINE SOCIETY, KHLONG SAM SUB DISTRICT,
KHLONG LUANG DISTRICT, PATHUM THANI PROVINCE

VICHIEEN SOMNGARM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
IN ENVIRONMENTAL EDUCATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาภูมิปัญญาด้านพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย
 ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ชื่อนักศึกษา วิเชียร สมงาม

รหัสประจำตัว 54M54740118

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.สุนทรี่ จินธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.บุญเลิศ วงศ์โพธิ์)

..... กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ ดร.สุนทรี่ จินธรรม)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษฐ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 14 เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การศึกษาภูมิปัญญาด้านพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	
ชื่อนักศึกษา	วิเชียร สมงาม	ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	54M54740118	
ปริญญา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	ชื่อ.....
สาขาวิชา	สิ่งแวดล้อมศึกษา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.สุนทรี จินธรรม	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
		ชื่อ.....

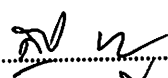
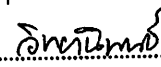
บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาชนิดและสรรพคุณทางยาของพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 2) ศึกษาภูมิปัญญาการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรค ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และ 3) จัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพร ที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยจำนวน 25 คน ได้แก่ แพทย์แผนไทย จำนวน 10 คน หมอนวดแผนไทย จำนวน 10 คน หมอพื้นบ้านจำนวน 5 คน ที่เป็นสมาชิกอยู่ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม การตรวจสอบข้อมูลใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า ทั้งจากครุภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชสมุนไพร ตำราเกี่ยวกับสมุนไพรและผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ชนิดและสรรพคุณทางยาของพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีพืชสมุนไพร จำนวน 111 ชนิด จำแนกได้ 55 วงศ์ และมีสรรพคุณทางยามากที่สุด ได้แก่ ใช้รักษาไข้ต่าง ๆ รักษาโรคผิวหนัง บำรุงโลหิต รักษาโรคระบบทางเดินปัสสาวะ และใช้น้อยที่สุด ได้แก่ พืชสมุนไพรที่ใช้กวาดคอเด็กแก้เด็กเจ็บคอ แก้ไอ แก้เสมหะตามลำดับ

2. ภูมิปัญญาในการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรคที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามสรรพคุณทางยาของพืชสมุนไพรให้ตรงกับกลุ่มอาการของโรค พบว่า มีภูมิปัญญาในการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาอาการเจ็บป่วยในระบบทางเดินอาหาร การรักษากลุ่มโรคในระบบทางเดินหายใจ การรักษากลุ่มโรคระบบทางเดินปัสสาวะ และการรักษากลุ่มโรคผิวหนัง

3. การจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยจัดทำซีดีฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและเอกสารฐานข้อมูลพืชสมุนไพร ที่ประกอบด้วย ชื่อพืชสมุนไพร ภาพถ่าย ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ชื่อสามัญ ชื่อท้องถิ่น ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ สารสำคัญ สรรพคุณ การขยายพันธุ์ และถิ่นกำเนิด เพื่อใช้ในการเผยแพร่ความรู้ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ และใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาด้านการนำพืชสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ ใช้เป็น ยารักษาโรค และการอนุรักษ์พืชสมุนไพรเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

Thesis Title	A Study on Wisdom Conservation of Local Herbal for Thai Traditional Medicine Society, Khlong Sam Sub District, Khlong Luang District, Pathum Thani Province	
Student	Vichien Somngarm	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Student ID	54M54740118	
Degree	Master of Science	ลงชื่อ.....
Field of Study	Environmental Education	(..... ๑๕-๑-๒๕๖๕)
Thesis Advisor	Dr.Suntaree cheentham	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
		วันที่..... 3 พ.ค. ๖๕

ABSTRACT

The objectives of this qualitative research are to 1) study the types and properties of conserved medicinal plants in the Union of Thai Traditional Medicine Society, Khlong Sam Sub District Khlong Luang District, Phatum Thani Province 2) study the local wisdom of using medicinal plants in the Union of Thai Traditional Medicine Society, Khlong Sam Sub District, Khlong Luang District, Pathum Thani Province, and 3) to prepare the database of conserved medicinal plants in the Union of Thai Traditional Medicinal Society. The research key informant were collected from 25 peoples in Thai Traditional Medical Doctor 10 persons, Thai massage therapist 10 persons and folk Healer 5 persons in the Union of Thai Traditional Medicine Society, Khlong Sam Sub District, Khlong Luang District, Pathum Thani Province. A data validation was performed by using data triangulation method from medicinal plants local wisdom teachers textbooks, and experts. The research instrument were interview form and survey record field study and data analysis was performed with Content analysis method.

The research findings were as follow:

1. Regarding the types and treatment properties of medicinal plants conserved in the Union of Thai Traditional Medicine Society, Khlong Sam Sub District, Khlong Luang District, Pathum Thani Province, there were 111 species of medicinal plants which could be classified into 55 families. The most found types of treatment properties were fever treatment, skin disease treatment, blood nourishment, and urinary tract disease treatment, respectively, and the least found types of treatment properties were of throat coating to cure sore throat for babies, coughing treatment and phlegm treatment, respectively.

2. The wisdom of using conserved medicinal plants for medical treatment in the Union of Thai Traditional Medicine Society, Khlong Sam Sub District, Khlong Luang District, Pathum Thani Province, classified by drug activities of the medicinal

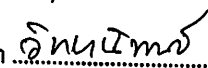
plants to cure The digestive system from diseases, the treatment of symptom complexes for respiratory system diseases the treatment of symptom complexes of urinary tract disease the treatment of skin diseases.

3. The database of conserved medicinal plants in the Union of Thai Traditional Medicine Society, Khlong Sam Sub District, Khlong Luang District, Pathum Thani Province was prepared in the form of CD-ROM and documents. It contains medicinal plants name Photograph scientific names, family names, common names, local names, botanical characteristics, main substances, properties, propagation and their origins for benefits of interested persons wanting to study on conserved medicinal plants. In summary, the study of local wisdom and conservation of medicinal plants in the Union of Thai Traditional Medicine Society, Khlong Sam Sub District, Khlong Luang District, Pathum Thani Province, could be used as a learning source of environmental education in utilization of medicinal plants and sustainable conservation of medicinal plants.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....

(... อ. ดร. อภิมาศ อภิธรรม ...)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ ๒ พ.ค. ๕๘

184

The Association for Environmental Education of Thailand : AEE-T
สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย-สสศท
188 หมู่ 1 ตำบลนาริต อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี 53000

ที่ สสศท 058/ 2557

10 ตุลาคม 2557

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน นายวิเชียร สมงาม

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาภูมิปัญญา พืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท นั้น กองบรรณาธิการได้ทำตามกระบวนการพิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณาและตรวจแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์

ในการนี้ กองบรรณาธิการขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความวิจัยของท่าน ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ (ครบรอบ 5 ปี) ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)
นายกสมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

การศึกษาภูมิปัญญา พืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย
ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วิเชียร สมงาม¹, ดร.สุนทรี จินธรรม², รศ.ยุพดี เศรษฐพรธรรม³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3}อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชนิด และสรรพคุณของพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้และภูมิปัญญาในการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรค ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้สนใจและต้องการศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยได้แก่ เวชกรรมไทย เกษตรกรรมไทย หมอนวดแผนไทย ภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี การตรวจสอบข้อมูลใช้แบบสามเส้า ทั้งจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำราและผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีอุปนัย (Analytic Induction)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชนิดและสรรพคุณของพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มี 111 ชนิด จำแนกได้ 55 วงศ์ และมีสรรพคุณมากที่สุด ได้แก่ พืชสมุนไพรที่ใช้รักษาไข้ต่างๆ พืชสมุนไพรที่ใช้รักษาโรคผิวหนัง พืชสมุนไพรที่ใช้บำรุงโลหิต พืชสมุนไพรที่ใช้รักษาโรคระบบทางเดินปัสสาวะ และพบน้อยที่สุดได้แก่ พืชสมุนไพรที่ใช้กวาดคอเด็กแก้เด็กเจ็บคอ แก้ไอ แก้เสมหะตามลำดับ

2. ภูมิปัญญาในการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรคที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามสรรพคุณของพืชสมุนไพรให้ตรงกับกลุ่มอาการของโรค ได้แก่ การรักษากลุ่มอาการเจ็บป่วยในระบบทางเดินอาหาร เช่น ใช้เหง้าข่าแก่ ผนกับน้ำปูนใสในฝ่าละมึ้นแก้อาการปวดท้องจากการอักเสบของโรคกระเพาะอาหาร การรักษากลุ่มโรคในระบบทางเดินหายใจ เช่น ใช้ใบมะขามสดๆ 1-2 กำมือหั่นหอมแดง 2 หัว หัวเปราะหอม 1 หัวตำรวมกันให้แตกพอกที่กระหม่อมเด็ก แก้หวัด คัดจมูก น้ำมูกไหล การรักษากลุ่มโรคในระบบทางเดินปัสสาวะ เช่น ใช้รากมะละกอดัวผู้ยาว 1 คืบ แกลบข้าวกล้อง 4-5 กำมือ น้ำตาลกรวด 10 บาทห่อผ้าขาวบางต้มเอาน้ำดื่มวัน

เมื่อภาครัฐเข้ามาสนับสนุน ทำให้มีการสัมพันธ์และการขยายเครือข่ายของการแพทย์แผนไทย มีการจัดตั้งสมาคมแพทย์แผนไทย มีสมาชิกแพทย์แผนไทย มีชมรมแพทย์แผนไทย มีมูลนิธิแพทย์แผนไทยพัฒนา มีการเรียนการสอนเวชกรรมไทย เกษัตริกรรมไทย นวดไทย ผดุงครรภ์ไทย

สมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้ก่อตั้ง เมื่อ พ.ศ.2546 บนเนื้อที่ 25 ไร่ จัดเป็นพื้นที่สวนสมุนไพร 12 ไร่ มีอาคารสำหรับสอนเวชกรรมไทย เกษัตริกรรมไทย นวดไทย และผดุงครรภ์ไทย เปิดทำการรักษาโรคแบบแผนไทย ผลิตยาสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากสมุนไพรหลายชนิดออกจำหน่าย รวมถึงนำไปใช้ในการรักษาโรค ใช้ดูแลส่งเสริมสุขภาพภายในสมาคม มีกลุ่มบุคคลคณะต่างๆ สถาบันการศึกษาและองค์กรต่างๆ มาศึกษาดูงานด้านการแพทย์แผนไทยอยู่บ่อยครั้ง จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่สมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่ายังขาดข้อมูลองค์ความรู้ด้านชนิด และสรรพคุณของพืชสมุนไพร และขาดฐานข้อมูล มีข้อมูลพรรณไม้ไม่ครบตามชนิดของพรรณไม้ บางชนิดคลาดเคลื่อน

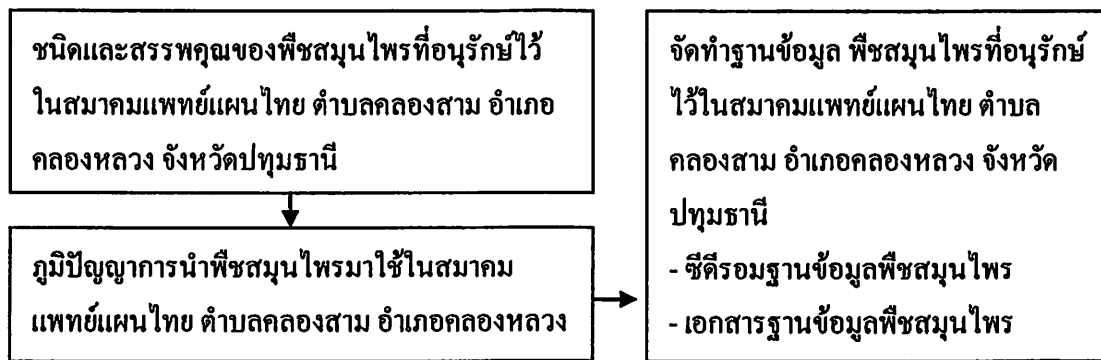
ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาชนิด สรรพคุณของพืชสมุนไพร และภูมิปัญญาการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรค และจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาชนิดและสรรพคุณของพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรคในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

จากการศึกษาภูมิปัญญาพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้กำหนดแนวคิดไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการศึกษาภูมิปัญญาพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลของชนิดและสรรพคุณของพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. สืบสานภูมิปัญญา การนำพืชสมุนไพรมาใช้รักษาโรคในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
3. ได้ฐานข้อมูลพรรณไม้ พืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และได้เผยแพร่ความรู้ประโยชน์ของพืชสมุนไพร ซึ่งเป็นการสร้างจิตสำนึกให้เกิดการอนุรักษ์พืชสมุนไพรให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แบบสำรวจ พืชสมุนไพรที่ปลูกไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. แบบสัมภาษณ์ นายกสมาคม ผู้อำนวยการ โรงเรียนแพทย์แผนไทย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
3. แบบบันทึกฐานข้อมูลพืชสมุนไพรเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

4. แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการใช้พืชสมุนไพรในการรักษาโรคและอนุรักษ์พืชสมุนไพรสำหรับครูและผู้ทรงภูมิปัญญา ที่สมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การปฏิบัติงานภาคสนามเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว แม่นยำ ในการศึกษา ผู้วิจัยได้เข้าไปพบปะพูดคุย และขอคำแนะนำต่างๆ เป็นความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพืชสมุนไพรก่อนที่จะทำการสำรวจ แล้วจึงค่อยปฏิบัติงานสำรวจ พืชสมุนไพรที่ใช้รักษาโรคในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สำรวจจำนวน ชื่อ ชนิด สรรพคุณ ชื่อวิทยาศาสตร์ และถ่ายรูปเก็บไว้
2. บันทึกชื่อพื้นเมือง รายละเอียด ประโยชน์ หรือโทษของพืชสมุนไพร
3. บันทึกส่วนของพืชสมุนไพรที่นำมาใช้ในการรักษาโรคของสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
4. ทำการสัมภาษณ์บุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักด้านความรู้ในการนำเอาพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรค ภูมิปัญญาและประโยชน์ของสมุนไพร
5. บันทึก ชื่อ อายุ เพศ และความรู้ของผู้ให้ข้อมูลหลัก
6. จัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรที่ใช้ในการรักษาโรค เผยแพร่ชนิด และประโยชน์ของพืชสมุนไพรให้กับบุคคลที่เข้ามาศึกษาในสมาคม ผู้ป่วย ประชาชน โดยจัดทำเป็นแผ่นซีดีรอม และเอกสารเผยแพร่ความรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสำรวจมาจัดระเบียบข้อมูลโดยจำแนกตามประเด็นการศึกษาให้ครบและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์แก้ไขปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาชนิดและสรรพคุณของพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้และภูมิปัญญาการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรคในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีสรุปผลได้ดังนี้

1. การศึกษาชนิดและสรรพคุณของพืชสมุนไพรในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ตัวอย่างดังต่อไปนี้

กาหลงสรรพคุณลดความดันโลหิตสูง กระดังงา สรรพคุณบำรุงโรหิต บำรุงหัวใจ กระดาษแดง สรรพคุณดับพิษร้อนในดับ แก้ไข้ กฤษณา สรรพคุณ บำรุงตับ ปอด และหัวใจ กำแพงเจ็ดชั้น สรรพคุณแก้ปวดตามข้อ ลดน้ำตาลในเลือด กลิ้งกล่อม สรรพคุณแก้ร้อนในและต้านเชื้อ HIV พังโหม สรรพคุณแก้พิษตานทราง กระทิง สรรพคุณรักษาตาแดง กรุงเขมา สรรพคุณแก้ดีซ่าน ข่า สรรพคุณกลากเกลื้อน เขตตาย สรรพคุณแก้พิษไข้ พิษฝ้ายภายใน ขี้เหล็ก สรรพคุณขับปัสสาวะ แก้วระดูขาว ขลุ่ สรรพคุณขับปัสสาวะ ขันทองพยาบาท สรรพคุณแก้พิษในกระดุกแก้มะเร็ง

2. ภูมิปัญญาการนำพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานีมาใช้รักษาโรค บำบัดอาการเจ็บป่วยและประโยชน์อื่นๆ ตามกลุ่มอาการของโรค ดังนี้

2.1 อาการเจ็บป่วยในระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ โรคกระเพาะอาหาร โรคท้องเดิน โรคบิด โรคท้องผูก โรคริดสีดวงทวาร สมุนไพรที่ใช้ เช่น กระเพรา ข่าตาแดงแคตตะไคร้ เพชรสังฆาต มะขาม รางจืด

2.2 อาการเจ็บป่วยในระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ อาการเจ็บคอ อาการหวัด ไข้หวัดคัดจมูก อาการไอ เจ็บคอบมีเสมหะ ริดสีดวงจมูก หอบหืด สมุนไพรที่ใช้ เช่น ข่า มะขาม มะแว้งเครือ เสนียดหนาด หนุมานประสานกาย

2.3 อาการเจ็บป่วยโรคในระบบทางเดินปัสสาวะ ได้แก่ อาการขัดปัสสาวะ ปัสสาวะพิการ สมุนไพรที่ใช้เช่น ขลุ่ ครอบฟันสี ไทรย้อย ตะไคร้ บานไม่รู้โรยดอกขาว พลุควา มะละกอ ลำเจียก สมอพิเภก

2.4 อาการเจ็บป่วยในโรคผิวหนัง ได้แก่ กลาก เกลื้อน เรื้อนกว้าง คันตามผิวหนัง แผลงสัตว์กัดต่อย อักเสบตามผิวหนัง ปวดแสบปวดร้อน โรคชันนะตุ แผลฝีพุง เปื่อยลาม น้ำเหลืองเสีย แผลเรื้อรัง แผลไฟไหม้น้ำร้อนลวก แพ้เครื่องสำอาง โรคเริม งูสวัด ลมพิษ หัด สุกใส ฟกช้ำ ไฟรามทุ่ง ปวดบวมแดง บำรุงผิวพรรณ สมุนไพรที่ใช้ได้แก่ ข่าแก่ ขี้เหล็ก เหงือกปลาหมอ ชุมเห็ดเทศ ตำลึง ทองพันชั่ง หนาด เปล้าใหญ่ พลุ พิลังกาศา มะกรูด มะขาม มะยม ย่านาง ว่านมหากาฬ ว่านหางจรเข้ เสดดพังพอน

2.5 อาการ โรคอื่นๆ ได้แก่ อาการไอและเจ็บคอ น้ำลายเหนียว เสมหะจุกคอ สำรอกเป็นเสมหะในเด็กๆ ลื่นเป็นฝ้าขาว มักใช้สมุนไพรกวาดคอ เช่น กระเพราแดง ตะไคร้ มะนาว โรคและอาการต่างๆ เกี่ยวกับระบบประจำเดือนสตรี เช่น อาการตกขาว อาการปวดประจำเดือน ประจำเดือนมาไม่ปกติ เป็นลิ่ม เป็นก้อน ขับน้ำคาวปลา สมุนไพรที่ใช้ ได้แก่ ขมิ้นชัน มะขาม ลูกยอ โรคและอาการใช้อื่นๆ เช่น

ใช้มาลาเรีย ใช้เปลี่ยนอากาศ เปลี่ยนฤดู ใช้หัด สมุนไพรที่ใช้ ได้แก่ ขมิ้นอ้อย ตะไคร้ หนาด เปล้าใหญ่ ไพล พลับพลึง มะกรูด มะขาม ละหุ่งแดง ว่านน้ำ อาการหอบหืด สตรีหลังคลอดบุตรและส่งเสริมสุขภาพ สมุนไพรที่ใช้ได้แก่ ขมิ้นชัน ตะไคร้ เหงือกปลาหมอ หนาด เปล้าใหญ่ ไพล มะกรูด ย่านาง

3. จัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้ทำการสังเคราะห์และเรียบเรียงข้อมูลพืชสมุนไพร มีชื่อสมุนไพร ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ชื่อสามัญ ชื่อท้องถิ่น ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ สารสำคัญ สรรพคุณ การขยายพันธุ์ และถิ่นกำเนิด เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าไปเยี่ยมชม หรือเข้าไปศึกษาหาความรู้ ตลอดจนผู้เรียนแพทย์แผนไทยได้นำไปใช้ หรือบอกกล่าวแก่ผู้อื่นที่สนใจและเห็นความสำคัญของการปลูกการขยายพันธุ์ การอนุรักษ์พืชสมุนไพรให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

จากการศึกษาภูมิปัญญาพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ชนิดและสรรพคุณของพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่ามีพืชสมุนไพร 111 ชนิด มีสรรพคุณหลากหลาย ผู้ที่จะนำพืชสมุนไพรมาใช้ต้องมีความรู้ รู้จักชนิดและสรรพคุณของพืชสมุนไพร ตลอดจนชื่อพืชสมุนไพรในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมีชื่อเรียกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสารานุกรมไทย ฉบับเยาวชน เล่มที่ 21 (2553) ได้กล่าวว่า พืชสมุนไพรในตำรายาไทยมีหลายร้อยชนิด และมีตัวอย่างให้เห็นชัด สามารถนำเอาไปใช้ได้ถูกต้องตรงตามสรรพคุณ และสอดคล้องกัน เพ็ญจันทร์ กรุณามัยวงศ์ (2547) ได้กล่าวถึง พืชสมุนไพรเพื่อรักษาตามกลุ่มโรค ชนิดและสรรพคุณ ชื่อท้องถิ่น มีความจำเป็นมากสำหรับผู้ที่จะนำเอาไปใช้ต้องมีความรู้เพื่อที่จะได้ไม่ผิดพลาด และใช้ตรงตามสรรพคุณ

2. ภูมิปัญญาการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรคในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้ศึกษาความรู้ของขั้นตอน วิธีการและการนำส่วนต่างๆ ของพืชสมุนไพรมาใช้ถูกต้องตรงตามกลุ่มอาการของโรค ซึ่งสามารถใช้รักษาและบำบัดอาการเจ็บป่วย ใช้ดูแลสุขภาพรวมถึงเป็นอาหาร จากการผู้มีความรู้และประสบการณ์ ภายในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และทางเว็บไซต์ เพื่อให้มีความรู้และความถูกต้องในการนำพืชสมุนไพรไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับสารานุกรมไทย ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม 1 (2550) ที่กล่าวถึง การนำพืชสมุนไพรมาใช้ตามสรรพคุณการรักษาเกี่ยวกับกลุ่มอาการเจ็บป่วย ทำให้ทราบว่าพืชสมุนไพรแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันในการรักษาตามกลุ่มอาการเจ็บป่วย ซึ่งแพทย์

แผนไทยนอกจากจะต้องรู้สรรพคุณของพืชสมุนไพรแต่ละชนิดแล้ว จะต้องทราบถึงส่วนต่างๆ ของพืชสมุนไพรที่มีฤทธิ์และสรรพคุณไม่เหมือนกันได้สอดคล้องกับ กิจจาศักดิ์ บุญปลูก และคณะ (2554)

ที่ศึกษาการใช้ใบพลูในการรักษาแผลอักเสบเกิดฝีหนอง และสอดคล้องกับ พิสิฐฐ์ บุญไชย (2552) ที่ศึกษาการพัฒนาสมุนไพรภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ซึ่งนำเอาสมุนไพรท้องถิ่นมาทำเป็นลูกประคบ ลดอาการปวดเมื่อย ลดการอักเสบ และสอดคล้องกับ มัลลิกา เขมา (2551) ที่ศึกษาการใช้สมุนไพรรักษาผู้ป่วยโรคเบาหวาน โดยใช้พืชสมุนไพรในท้องถิ่น ซึ่งลดน้ำตาลในกระแสเลือดได้ดี

3. จัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรที่อนุรักษ์ไว้ในสมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีข้อมูลชื่อพืชสมุนไพร ภาพถ่าย ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ชื่อสามัญ ชื่อท้องถิ่น ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ สารสำคัญ ส่วนที่ใช้และสรรพคุณ การขยายพันธุ์และถิ่นกำเนิด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อรพินท์ พิเนตรพงษ์ และคณะ (2548) ที่ศึกษาความหลากหลายและภูมิปัญญาผักพื้นบ้านในจังหวัดสระแก้ว และยังสอดคล้องกับการศึกษา สุนทรีย์ จินธรรม การพัฒนาศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านความหลากหลายของพรรณไม้ที่บ้านศิระชะเอ โศก ตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีข้อมูลพืชอาหาร และพืชสมุนไพรที่สอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ควรจัดให้มีสื่อความรู้เกี่ยวกับสรรพคุณของพืชสมุนไพรให้แพร่หลายเพิ่มขึ้น

1.2 สมาคมควรจัดเชิญชวน และให้ความรู้แก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพของตนเอง และครอบครัวโดยใช้พืชสมุนไพร

1.3 สมาคมควรจัดชี้้นำให้เห็นถึงความสำคัญของพืชสมุนไพร นอกจากจะนำไปใช้ในการรักษาโรคแล้ว ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์พืชสมุนไพรที่ใช้ในการรักษาโรคที่หายากและใกล้สูญพันธุ์

2.2 ควรมีการศึกษาพืชสมุนไพรที่ควรปลูกขึ้นทดแทนโดยไม่ต้องไปหายากจากแหล่งป่าธรรมชาติ

2.3 การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการอนุรักษ์พืชสมุนไพรใน
สมาคมแพทย์แผนไทย ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบ
ทอดภูมิปัญญาการอนุรักษ์พืชสมุนไพรให้คงอยู่สืบไป

บรรณานุกรม

กิจจาศักดิ์ บุญปลุก และคณะ.(2554). การใช้สมุนไพรใบพญาในการรักษาและแผลอักเสบ เกิดฝีหนอง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลมะแวะ

เพ็ญจันทร์ กรุณามัยวงศ์. การแปรรูปสมุนไพร เล่ม 2 (2547). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เฟื่องฟ้า

เพ็ญนภา ทรัพย์เจริญ. (2550) การดูแลสุขภาพโดยการใช้สมุนไพรเป็นยาและอาหารในประวัติวิวัฒนาการ
และการประยุกต์ใช้การแพทย์แผนไทย. กรุงเทพฯ: สยามเจริญพานิช (กรุงเทพ) จำกัด

พิสิฎฐ์ บุญไชย. (2551) การพัฒนาสมุนไพรศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณลุ่มแม่น้ำโขง
ตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มัลลิกา เขมา. (2551) การใช้สมุนไพรของผู้ป่วยโรคเบาหวานในตำบลพระอาจารย์ อำเภอองครักษ์
จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่มที่ 1 พิมพ์ครั้งที่ 8 (2550). อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพฯ.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 21 พิมพ์ครั้งที่ 9 (2553). ด่านสุทธาการพิมพ์ กรุงเทพฯ.

สุนทรี่ จินธรรม. (2554). การพัฒนาศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาด้านความหลากหลายของพรรณไม้

บ้านศิระชะอโศก ตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. ปริญญาปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อรพินท์ พิเนตรพงษ์ และคณะ (2548) ความหลากหลายและภูมิปัญญาผักพื้นบ้านในจังหวัดสระแก้ว

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
วันที่ 24 เมษายน 2558
ระดับปริญญาโท

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ บริหารธุรกิจ	4	5	9
รวม	4	5	9
รวมทั้งหมด	4	5	9

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ..........นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โกกนุทากรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

195

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557

1

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	น.ก.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต								
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ								
1	52B53180410	นายสุชิน พันธุ์เอก	30 ม.ค. 2553	24 เม.ย. 2558	43	3.68	ภาคพิเศษ	ภาคนิพนธ์
2	52B53180417	นางสาววิไลลักษณ์ บุญยัง	30 ม.ค. 2553	24 เม.ย. 2558	40	3.56	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
3	53B53180303	นางสาววนิดา สารมะโน	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	43	3.40	ภาคพิเศษ	ภาคนิพนธ์
4	53B53180304	นายศุภชาตมากร ปองเสงี่ยม	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	43	3.65	ภาคพิเศษ	ภาคนิพนธ์
5	53B53180312	นายจิรากร รอดทอง	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	43	3.55	ภาคพิเศษ	ภาคนิพนธ์
6	53B53180320	นายเดชวัช ใจมอย	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	43	3.80	ภาคพิเศษ	ภาคนิพนธ์
7	54B53180301	นางสาวจุฑามาส โกยทา	14 ม.ค. 2555	24 เม.ย. 2558	40	3.75	ภาคพิเศษ	ภาคนิพนธ์
8	54B53180302	นางสาวนทกช ศรีสวัสดิ์	14 ม.ค. 2555	24 เม.ย. 2558	40	3.85	ภาคพิเศษ	ภาคนิพนธ์
9	54B53180309	นางสาวพนิดา คำกิ่ง	14 ม.ค. 2555	24 เม.ย. 2558	40	3.75	ภาคพิเศษ	ภาคนิพนธ์

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

อนุมัติผลการศึกษา วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

รายชื่อศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ที่ส่งบทความตีพิมพ์เผยแพร่

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การตีพิมพ์และเผยแพร่
๑	นางสาววิไลลักษณ์ บุญยัง	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ สมาร์ทโฟนในกรุงเทพมหานคร	วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม- มิถุนายน ๒๕๕๘

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(มศ.ดร.วดีจิรา สิริรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันที่..... 10 ธันวาคม 2558

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในกรุงเทพมหานคร

วิไลลักษณ์ บุญยัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2558

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(ผศ.ดร.วราตรี สุทธิรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....
กัญญาดีพันธ์

วันที่ 1 พ.ค. 58

FACTORS AFFECTING DECISION MAKING TO BUY SMARTPHONE
IN BANGKOK METROPOLIS

WILAILUK BOONYANG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
IN BUSINESS ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI
2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในกรุงเทพมหานคร
 ชื่อนักศึกษา วิไลลักษณ์ บุญยัง
 รหัสประจำตัว 52B53180417
 ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
 สาขาวิชา บริหารธุรกิจ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงศ์ธีรา สุวรรณิน)
 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรณิกษ์ ศิริโวหาร)
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ วรณี เขาวนสุขุม)
 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ)
 กรรมการและเลขานุการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงศ์ธีรา สุวรรณิน)
 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิตินันท์ ชานูโกศล)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรณิกษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๑๕ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน	
	ในกรุงเทพมหานคร	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
ชื่อนักศึกษา	วิไลลักษณ์ บุญยัง	
รหัสประจำตัว	52B53180417	ลงชื่อ.....
ปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	(.....)
สาขาวิชา	บริหารธุรกิจ	(.....)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงศ์ธิดา สุวรรณวิภา	วันที่ปรึกษา.....
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ	วันที่..... 10 เมษายน ๒๐๑๕

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน ในกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน ในกรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาระดับความจงรักภักดีต่อตราสินค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในกรุงเทพมหานคร ประชากร คือ ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่ใช้สมาร์ทโฟนระบบปฏิบัติการไอโอเอส และระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน โดยคำนวณจากสูตรของ คอแครน แต่ผู้วิจัยป้องกันความคลาดเคลื่อนจึงเก็บกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือการถดถอยโลจิสติก แบบทวิ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการของการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนระบบปฏิบัติการไอโอเอส และระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ อยู่ในระดับมาก
2. ผลการวิเคราะห์ความจงรักภักดีต่อตราสินค้าของการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน ระบบปฏิบัติการไอโอเอส อยู่ในระดับมาก และระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ อยู่ในระดับมากที่สุด
3. ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความจงรักภักดีต่อตราสินค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความจงรักภักดีต่อตราสินค้าไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในกรุงเทพมหานคร

Thesis Title	Factors Affecting Decision Making to Buy Smartphone in Bangkok Metropolis	
Student	Wilailuk Boonyang	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Student ID	52B53180417	ลงชื่อ.....
Degree	Master of Business Administration	(.....)
Field of Study	Business Administration	(.....)
Thesis Advisor	Assistance Professor Dr.Wongtheera Suvannin
Thesis Co-Advisor	Dr.Boonrueng Sriharan
		วันที่ 1 พ.ค. ๖๕

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study personal factors affecting decision making to buy smartphone in Bangkok Metropolis 2) to study the level of services marketing mix that affecting decision making to buy smartphone in Bangkok Metropolis and 3) to study the level of brand royalty that affecting decision making to buy smartphone in Bangkok Metropolis. The populations were the people in the Area of Bangkok Metropolis who used smartphone for operational system in IOS and Android with the sample of 385 respondents. The sample size was obtained by Cochran's formula and the sample was increased to be 400 respondents in order to prevent error and selected by purposive sampling. The tool for data collection was a questionnaire with reliability of 0.85. Statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation and hypotheses testing by binary logistic regression.

The research findings were as follows:

1. The level of services marketing mix that affecting decision making to buy smartphone in the Area of Bangkok Metropolis in overall were at the high level. The people decided to buy smartphone for operational system in IOS and Android at the high level also.
2. The level of brand royalty that affecting decision making to buy smartphone in Bangkok Metropolis in overall were at the high level. The people decided to buy smartphone for operational system in IOS at the high level.
3. The personal factors, services marketing mix and the brand royalty affecting decision making to buy smartphone in the Area of Bangkok Metropolis was found that there were no affected to decision making to buy smartphone in the Area of Bangkok Metropolis.

ที่ ศธ ๐๕๕๑.๑๑/พิศษ ๐๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๓ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง แจ้งบทความได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

เรียน คุณวิไลลักษณ์ บุญยัง

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร” เพื่อเผยแพร่ในวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์นั้น กองบรรณาธิการวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ ขอแสดงความยินดี และขอแจ้ง ให้ท่านทราบว่า บทความของท่านได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ เดือน มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ และจะส่งเล่มวารสารให้ท่านในลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวเมฆ)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๙ ๐๖๗๔ - ๗ ต่อ ๓๒๒ , ๓๒๓

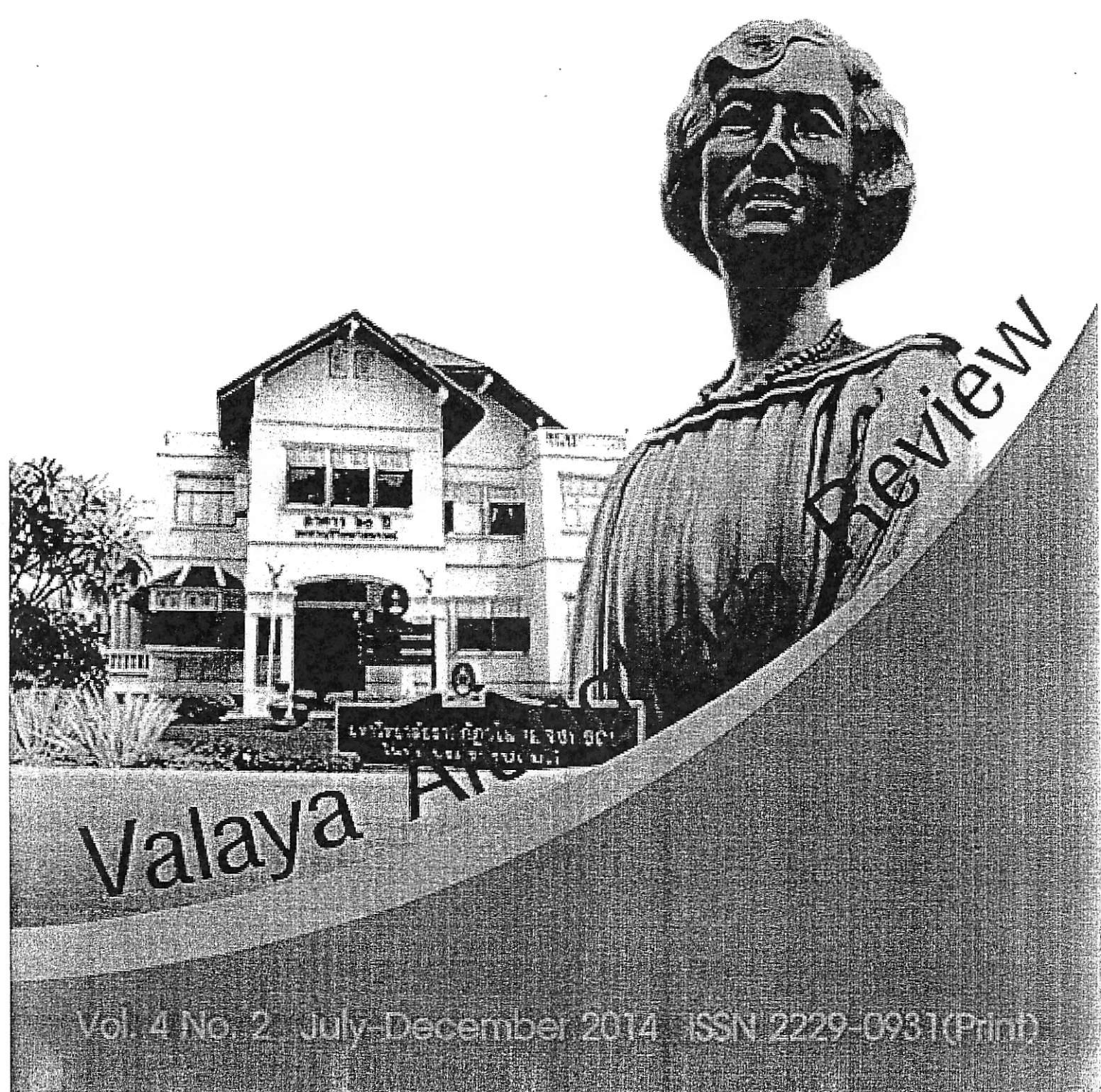
โทรสาร ๐ ๒๕๒๙ ๓๕๙๘

203

วารสาร

วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2557

Valaya And Review

Vol. 4 No. 2 July-December 2014 ISSN 2229-0931(Print)

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
Valaya Alongkorn Review
ISSN 2408-1019 (Online)

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2557

Volume 4 Number 2 July - December 2014

คณะที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ	คชสิทธิ์	อธิการบดี
รองศาสตราจารย์ศศิรินทร์	เศรษฐวัฒน์	รองอธิการบดี
รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ	ชาวเมฆ	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.สุภณิดา	พัทธ์ธร	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
--------------------	---------	--

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.ติน	ปรัชญพฤทธิ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก	ปัทมสิริวัฒน์	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน	ดอกไฮสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์	สินลาร์ตัน	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ศาสตราจารย์ พลโท ดร.โอภาส	รัตนบุรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ	ว่องวัฒนาภิกุล	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
รองศาสตราจารย์ ดร.ทองหล่อ	วงศ์อินทร์	มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์	พรหมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา	เลาหนันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรุญ	พริกบุญจันทร์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทน์	อินทรสุด	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิวัฒน์	จินนาทศิริกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์	โกกนุทานนท์	อาจารย์พัชรินทร์	สินธิพงษ์
นางกนกพร	สันต์ฤทัย	นางสาวสุมาลี	ธรรมนิธา

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ (วารสารราย 6 เดือน) มกราคม-มิถุนายน; กรกฎาคม-ธันวาคม จำนวน 200 เล่ม

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร

FACTORS AFFECTING TO THE DECISION MAKING TO BUY SMART PHONE IN BANGKOK ARE

วิไลลักษณ์ บุญยัง¹, วงศ์ธีรา สุวรรณิน¹ และบุญเรือง ศรีเหรียญ¹
Wilailuk Boonyang, Wongthreera Suwannin and Boonruene Sriharun

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน: Wilailuc.663@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ความสำคัญของปัจจัย ส่วนประสมการตลาดบริการต่อการซื้อสมาร์ทโฟน ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาระดับคุณภาพ การบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาระดับ ความจงรักภักดีต่อตราสินค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนก ปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่ตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร ในระดับการความสำคัญต่อปัจจัยส่วนผสมทาง การตลาดบริการต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผู้ซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร ในระดับคุณภาพการบริการต่อปัจจัยส่วนผสม ทางการตลาดบริการต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก
3. ผู้ซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร ในระดับความภักดีต่อตราสินค้าต่อปัจจัย ส่วนผสมทางการตลาดบริการต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

คำสำคัญ: สมาร์ทโฟน

ABSTRACT

This study examines the factors that influence the decision to buy a smart phone in Bangkok. To study the efficacy of the marketing mix to buy a smart phone in Bangkok. To evaluate the quality of service that influence the decision to buy a smart phone in Bangkok. And to determine the degree of brand loyalty that influence the decision to buy a smart phone in Bangkok. By personal factors. The population in this study include the population decide to buy a smartphone in a total of 400 was used to collect data query and statistical methods used to analyze the data were frequency, percentage, mean. Standard deviation

The results showed that

1. Buyers smart phone in Bangkok. Important factor in the marketing mix to buy a smart phone in Bangkok were at a high level.
2. Buyer smart phone in Bangkok. The quality of services marketing mix factors on the decision to buy a smartphone in Bangkok were at a high level.
3. Buyer smart phone in Bangkok. The loyalty and brand marketing mix factors on the decision to buy a smart phone in Bangkok were at a high level.

Keywords: Smart Phone

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีเริ่มเข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้นยิ่งช่วง 5-6 ปี ที่ผ่านมาเรื่อยๆเช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ก็เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่เหมือนกันนอกจากการใช้งานในการติดต่อสื่อสารแล้ว ชีตความสามารถของโทรศัพท์เคลื่อนที่ยังคงถูกพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจนในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือยังถูกใช้ในด้านความบันเทิง รับส่งข้อมูลข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่ด้านการศึกษาโทรศัพท์เคลื่อนที่จึงกลายมาเป็นอุปกรณ์ที่ขาดไม่ได้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้คนสังคมยุคใหม่กันเลยทีเดียว ทำให้การแข่งขันในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ เมื่อโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟนได้เข้ามาอยู่ในกระแสความนิยมของผู้บริโภคทำให้ผู้ผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่หันมาให้ความสำคัญในการพัฒนาและผลิตสมาร์ทโฟนมากยิ่งขึ้น (วิรินดา บุญพิทักษ์, 2554)

โทรศัพท์เคลื่อนที่ไม่ได้มีประโยชน์เพียงใช้ในการติดต่อสื่อสารเท่านั้น แต่ยังสามารถให้บริการต่างๆ ได้ เช่น การติดกล้องถ่ายรูปซึ่งความคมชัดเท่ากล้องดิจิตอล,สามารถรับฟังวิทยุ FM ได้ หรือแม้กระทั่งการฟังเพลงแบบ MP3 เป็นต้น และในปัจจุบัน โทรศัพท์เคลื่อนที่ยังมีคุณสมบัติพิเศษอื่นๆอีกมากมาย เช่น บริการ WAP ซึ่ง เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆที่สนผ่านทางระบบการเชื่อมต่อ Internet แบบไร้สายได้ทุกที่เป็นการโต้ตอบสื่อสารกันระหว่างคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งโดยการรับ-ส่ง ข้อความสั้นๆ (SMS) และการส่งรูปภาพและเสียงเพลงผ่านบริการ MMS ซึ่งคุณสมบัติพิเศษเหล่านี้ยังสามารถพัฒนารูปแบบไปได้

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
ปีที่ ... ฉบับที่ เดือน..... พ.ศ.

1 เรื่อยๆจนถึงมีการ Chat เล่นอินเทอร์เน็ตจึงเป็นเครื่องจูงใจให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคโทรศัพท์เคลื่อนที่
2 อย่างมาก (พรพิมล พุ่งสี, 2545)

3 ในปัจจุบันสมาร์ตโฟนจะมีราคาอยู่ระหว่าง 10,000-25,000 บาท ซึ่งเป็นราคาที่จับกลุ่ม
4 ตลาดระดับกลางถึงบน ในปี 2554 ตลาดสมาร์ตโฟนจะเป็นตลาดที่มีการขยายตัวสูงที่สุด โทรศัพท์
5 ไอโฟน (iPhone) เป็นโทรศัพท์ประเภททัชโฟน (Touch Phone) ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดอันดับ
6 ต้นๆ ของโลก ผลการสำรวจของ (IDC Analyze the Future) ของยอดส่วนแบ่งตลาดมือถือทั่วโลกใน
7 ไตรมาสที่ 1 ปี 2011 ปรากฏว่าแอปเปิล (Apple) และซัมซุง (Samsung) ได้เข้ามาเปิดตลาดแข่งขัน
8 กัน ดังนั้นในปัจจุบันจึงมีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่กันเป็นจำนวนมากซึ่งไม่ใช่เรื่องแปลก ซึ่งจะเห็นได้ว่า
9 การสื่อสารโดยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ได้
10 มากกว่าการสื่อสารประเภทอื่นนั่นเองทำให้การดำเนินธุรกิจประเภทโทรศัพท์เคลื่อนที่มีการขยายตัว
11 เป็นอย่างมากตลอดมา สำหรับการที่บริษัทโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่าง ๆ ต่างมุ่งเน้นที่จะหาตลาดใหม่ ๆ
12 ลูกค้านี้ปัจจุบันจะเป็นทุกเพศ และทุกอาชีพ แต่ละอาชีพจะมีกำลังซื้อแตกต่างกัน

13 จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันบริษัทต่างๆได้มีการแข่งขันกันอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออก
14 แคมเปญหรือโปรโมชั่นต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็น การลดค่าโทรให้ถูกลง,การลดราคา
15 โทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยที่ราคาเฉลี่ยต่อเครื่อง หากเทียบรุ่นต่อรุ่นจะปรับตัวลดลง ซึ่งเป็นไปตามการ
16 ปรับตัวของเทคโนโลยีของแต่ละบริษัทจึงนับว่าเป็นผลดีต่อผู้บริโภค ในการที่จะเลือกซื้อสินค้าที่มี
17 คุณภาพและราคาที่เป็นธรรมมาใช้ มีนักวิเคราะห์หลายคนกล่าวว่าในอนาคตอันใกล้นี้กิจการสื่อสาร
18 ประเภทโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่างต้องพบกับภาวะการอิ่มตัวของตลาด เนื่องจากปริมาณผู้ใช้
19 โทรศัพท์เคลื่อนที่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งประเทศไทยในปัจจุบันมีสัดส่วนค่อนข้างสูง
20 อีกทั้งยังมีคู่แข่งใหม่ ๆ เข้าสู่ตลาดเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหาสินค้าและบริการล้น
21 ตลาด ซึ่งในอดีตนั้น ตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ยังไม่มีการแข่งขันกันมากนัก ผู้ที่เข้าสู่ตลาดมีเพียงไม่กี่
22 รายทำให้ไม่เกิดปัญหาการล้นตลาดของสินค้าและบริการอย่างเช่นในปัจจุบัน ซึ่งสาเหตุของการเริ่ม
23 อิ่มตัวในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ นั้นมาจากการที่กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายแรกๆซึ่งเป็นประเภทรักธุรกิจ
24 ได้ถึงจุดอิ่มตัว อันเนื่องมาจากความสำเร็จในการสร้างภาพลักษณ์ให้กับโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัท
25 ต่าง ๆ ที่เน้นสร้างภาพลักษณ์ให้กลายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตของผู้คน เปรียบเสมือน
26 ปัจจัยที่ 5 (พชรา , 2554 : 2)

27 ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความสำคัญของปัจจัยส่วนผสมทาง
28 การตลาดบริการต่อการซื้อสมาร์ตโฟน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาถึงส่วนคุณภาพการให้บริการ
29 การ สิ่งสัมผัสได้ ความน่าเชื่อถือ การตอบสนอง ความมั่นใจ การเอาใจใส่ ความภักดีต่อตราสินค้า
30 การซื้อซ้ำเป็นปกติ การซื้อซ้ำสายผลิตภัณฑ์และการบริการเกี่ยวเนื่อง การบอกต่อบุคคลอื่น การมี
31 ภูมิคุ้มกันในการถูกดึงดูไปหาคู่แข่ง ซึ่งปัจจุบันผู้ผลิตต้องให้ความสนใจในเรื่องกระบวนการให้บริการ
32 และกลยุทธ์ทางการตลาด เนื่องจากสภาวะแข่งขันรุนแรงมากขึ้นและมีการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจที่ดี
33 และมีความหลากหลายของผู้บริโภคไปปรับปรุงคุณภาพการบริการเพื่อเสริมสร้างกลยุทธ์ในการรักษา
34 ฐานลูกค้าและเพิ่มความจงรักภักดีต่อตราสินค้าต่อไป

35
36

1 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2 1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร
- 3 2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน
- 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 5 3. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขต
- 6 กรุงเทพมหานคร
- 7 4. เพื่อศึกษาระดับความจงรักภักดีต่อตราสินค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนใน
- 8 เขตกรุงเทพมหานคร

9

10 วิธีดำเนินการวิจัย

11 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ใช้

12 สมาร์ทโฟนระบบปฏิบัติการ ios และระบบปฏิบัติการ Andriod ใช้ในกรณีที่ไม่ทราบขนาดของ

13 ประชากรที่แน่นอน (ณ สิงหาคม 2557)

14 กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่แน่นอนจึงใช้วิธีกำหนด

15 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรโดยใช้สูตรของคอคแรน (Cochran, 1977 อ้างใน ชีรวิทย์ เอกะกุล,

16 2543) ใช้ในกรณีที่ไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน แต่ทราบว่ามีจำนวนมากและต้องการ

17 ประเมินค่าสัดส่วนของประชากร ซึ่งกล่าวไว้ว่าอัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างได้กำหนดกลุ่ม

18 ตัวอย่าง

19 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจะต้องได้ขนาดของ

20 กลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสม เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรให้มากที่สุด ดังนั้นการแจกแบบสอบถาม

21 จึงจำเป็นต้องใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด เพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อนของประชากร

22 กลุ่มตัวอย่าง

23

24 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

25 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ผู้วิจัยได้

26 สร้างขึ้นมา เพื่อนำไปใช้สำหรับสอบถามหาความภักดีต่อตราสินค้าของหมู่บ้านบัวทองในจังหวัด

27 นนทบุรี ซึ่งสามารถแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังนี้

28 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้

29 ต่อเดือน สถานภาพ การศึกษา

30 ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับส่วนผสมทางการตลาด (4P) ของ (E. Jerrome McCarthy,

31 1960, 36-39) และ (3P) ของ Boom and Bitner, 2004:24-25) ดังนี้ 1. ผลិតภัณฑ์ 2. ราคา 3.

32 สถานที่ตั้ง 4. การส่งเสริมการตลาด 5. บุคคล 6. ลักษณะทางกายภาพ 7. กระบวนการให้บริการ

33 โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-Ended Questions) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5

34 ระดับ (Likert 's Five Rating Scale)

35 ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ ได้แก่ - สิ่งสัมผัสได้ - ความ

36 นำเชื่อถือ - การตอบสนอง - การให้ความมั่นใจ - การเอาใจใส่

- 1 โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-Ended Questions) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5
2 ระดับ (Likert 's Five Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
- 3 ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความภักดีต่อตราสินค้า 1. การซื้อซ้ำเป็นปกติ 2. การซื้อซ้ำ
4 สายผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้อง 3. การบอกต่อกับบุคคลอื่น และ 4. การมีภูมิคุ้มกันในการถูก
5 ดึงดูดไปหาคู่แข่ง
- 6 ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเลือกใช้ระบบปฏิบัติการ ได้แก่ ระบบ ios – ระบบ
7 Andriod โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-Ended Questions) เป็นมาตราส่วน
8 ประมาณค่า 5 ระดับ (Likert 's Five Rating Scale)
- 9 การอภิปรายผลการวิจัยของลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท อันตร
10 ภาควัด (Interval Scale) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการอภิปรายผลและแปลความหมายค่าคะแนน
11 อภิปรายผล 5 ระดับ ดังนี้ (Best, 1978)
- 12 จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมายตามลำดับคะแนน ดังนี้
- 13 คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 14 คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับมาก
- 15 คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง
- 16 คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับน้อย
- 17 คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด
- 18
- 19 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
- 20 เครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตาม
21 แนวความคิดทางด้านทฤษฎีส่วนผสมทางการตลาด คุณภาพการให้บริการ และความภักดีต่อตรา
22 สินค้า และหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้
- 23 1. การศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่จะวิจัย
- 24 2. ร่างข้อความแบบสอบถามให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย ความสำคัญ และตัวแปรการวิจัย
- 25 3. สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับปัญหา ความมุ่งหมาย ความสำคัญ และ
26 ตัวแปรการวิจัย
- 27 4. นำคำถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และตรวจสอบความถูกต้องตรง
28 ตามปัญหา ความมุ่งหมาย ความสำคัญ และตัวแปรการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตาม
29 โครงสร้างความเป็นปรนัย ความถูกต้องของการใช้ภาษา การสะกดคำ รายละเอียดอื่น ๆ ของข้อ
30 คำถาม ตลอดจนรูปแบบของการพิมพ์
- 31 5. ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ
- 32 6. จัดพิมพ์ข้อคำถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเป็นฉบับที่สมบูรณ์ ให้มีจำนวนเท่ากับ
33 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มไว้แล้วเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามต่อไป
- 34
- 35
- 36

- 1 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- 3 1. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบ
- 4 เครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (ภาคผนวก)
- 5 2. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้วมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ
- 6 คำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Index of Items Objective Congruency : IOC)
- 7
- 8 การทดสอบการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
- 9 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดสอบใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อ
- 10 ตรวจสอบข้อคำถามในแต่ละข้อแต่ละตอนของแบบสอบถามสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่ผู้วิจัย
- 11 ต้องการ และคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่ รวมถึงการจัดกลุ่มของคำถามหรือมีคำถามความยากง่าย
- 12 ต่อการเข้าใจเพียงใด ได้ค่าเท่ากับ 0.85
- 13
- 14 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 15 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้
- 16 1. ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรื่องข้อมูลจำนวนประชากร
- 17 2. เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
- 18 3. ทำการสุ่มหากกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานคร
- 19 4. แจกแบบสอบถามพร้อมทั้งเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้แจกให้แก่กลุ่มตัวอย่าง
- 20 5. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา เพื่อนำไปวิเคราะห์
- 21
- 22 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 23 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้
- 24 1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
- 25 2. การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้
- 26 ค่าสถิติดังนี้
- 27
- 28 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 29 ใช้สถิติไบนารี ในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกทวิ (binary logistic regression
- 30 analysis) เพื่อมุ่งหาความสัมพันธ์หรือทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระตัว
- 31 แปรตามมีค่าได้เพียงสองค่า (0,1) ในการวิจัยนี้ตัวแปรตาม ค่าศูนย์คือกลุ่มประชากรในเขต
- 32 กรุงเทพมหานคร
- 33 การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (logistic Regression Analysis) แบบ Binary
- 34 Logistic Regression มีแบบจำลอง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544)
- 35
- 36

1 ผลการวิจัย

2 ผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน ในเขตกรุงเทพมหานคร.
3 สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

4 1. ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม
5 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 235 คน อายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-24 ปีจำนวน 257 คน คิดเป็น
6 ร้อยละ ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 386 คน คิดเป็น
7 ร้อยละ 96.5 รายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท จำนวน 165
8 คน และส่วนใหญ่มีการเลือกซื้อโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการ ios จำนวน 210 คน คิดร้อยละ 52.5

9 2. ผลการวิเคราะห์ผู้ซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร ในระดับการความสำคัญต่อ
10 ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดบริการต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวม
11 อยู่ในระดับมาก เมื่อเป็นพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ มีระดับการความสำคัญมาก
12 ที่สุด รองลงมาด้านช่องทางการจัดจำหน่าย รองลงมาด้านกระบวนการให้บริการ รองลงมาด้าน
13 ลักษณะทางกายภาพ รองลงมาด้านบุคคล รองลงมาด้านราคา และมีความสำคัญน้อยที่สุด ด้านการ
14 ส่งเสริมการตลาด

15 3. ผลการวิเคราะห์ผู้ซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร ในระดับคุณภาพการบริการ
16 ต่อปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดบริการต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานครใน
17 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเป็นพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า สิ่งสัมผัสได้ มีระดับการความสำคัญ
18 มากที่สุด รองลงมาด้านความน่าเชื่อถือ รองลงมาด้านความมั่นใจ รองลงมาด้านการเอาใจใส่ และมี
19 ความสำคัญน้อยที่สุด ด้านการตอบสนอง

20 4. ผลการวิเคราะห์ผู้ซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร ในระดับความภักดีต่อตรา
21 สินค้าต่อปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดบริการต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานครใน
22 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเป็นพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า การซื้อซ้ำเป็นปกติ มีระดับการ
23 ความสำคัญมากที่สุด รองลงมาการมีภูมิคุ้มกันในการถูกดึงดูดไปหาคู่แข่ง รองลงมาการบอกต่อกับ
24 บุคคลอื่น และมีความสำคัญน้อยที่สุด การซื้อข้ามสายผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้อง

25
26 อภิปรายผลการวิจัย

27 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดบริการต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขต
28 กรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการความสำคัญอยู่
29 ในระดับมากและมากที่สุด

30 ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า คุณภาพของสินค้า มีรูปแบบสวยงาม ทันสมัย สมาร์ทโฟนมีชื่อเสียง
31 เป็นที่ยอมรับ มีฟังก์ชันการใช้งานหลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา พยุ่งสิน (2553)
32 ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย พบว่า (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของ
33 ผู้ใช้บริการสปา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 31-40 ปี รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ระดับ
34 การศึกษาปริญญาตรี สถานภาพโสด อาชีพประกอบกิจการส่วนตัว คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการ
35 ธุรกิจสปา ได้แก่ ด้านทัศนคติของผู้ใช้บริการ ด้านแรงจูงใจในการใช้บริการ ด้านประสบการณ์ในการ
36 ใช้บริการ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยมาก กลยุทธ์การตลาดบริการ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
ปีที่ ... ฉบับที่ เดือน..... พ.ศ.

1 ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการสื่อสารทางการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ
2 บริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยมาก ประสิทธิภาพ
3 ของการใช้กลยุทธ์การตลาด ได้แก่ ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและความจงรักภักดีของ
4 ผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยมาก (2) คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกลยุทธ์
5 การตลาดของธุรกิจสปา คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งทางตรงและ
6 ทางอ้อมกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา ส่วนกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา
7 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย (3) โมเดล
8 กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย พบว่า ควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดของ
9 ธุรกิจสปาโดยคำนึงถึงประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทยในส่วนของ
10 ความพึงพอใจและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการตามลำดับ

11 ด้านราคา มีความคุ้มค่ากับคุณภาพเครื่อง สามารถผ่อนชำระเป็นเป็นงวดได้ราคา
12 อุปกรณ์เสริมเหมาะสมกับคุณภาพ ราคาค่าซ่อมและค่าบริการที่เหมาะสม มีราคาให้เลือกหลายระดับ
13 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา พยุงสิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา
14 ในประเทศไทย พบว่า (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการสปาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ
15 31-40 ปี รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพโสด อาชีพ
16 ประกอบกิจการส่วนตัว คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการธุรกิจสปา ได้แก่ ด้านทัศนคติของผู้ใช้บริการ
17 ด้านแรงจูงใจในการใช้บริการ ด้านประสบการณ์ในการใช้บริการ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต
18 มีค่าเฉลี่ยมาก กลยุทธ์การตลาดบริการ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย
19 ด้านการสื่อสารทางการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
20 ด้านการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยมาก ประสิทธิภาพของการใช้กลยุทธ์การตลาด ได้แก่ ด้านความ
21 พึงพอใจของผู้ใช้บริการและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยมาก (2) คุณลักษณะทั่วไปของ
22 ผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา คุณลักษณะทั่วไปของ
23 ผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของ
24 ธุรกิจสปา ส่วนกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์
25 การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย (3) โมเดลกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย
26 พบว่า ควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาโดยคำนึงถึงประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์
27 การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทยในส่วนของความพึงพอใจและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ
28 ตามลำดับ

29 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า ศูนย์บริการมีสินค้าจำหน่ายสามารถรองรับเครื่องได้เลย
30 ให้บริการมีหลายรูปแบบ เช่น โทรสายด่วน ทาง Line และ ทาง Internet รองลงมาสถานที่จัด
31จำหน่ายมีมาก หลายสาขา สามารถหาซื้อได้ง่ายและศูนย์บริการมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อ
32การใช้งาน ศูนย์บริการตั้งอยู่ในแหล่งที่มีสาธารณูปโภคหลากหลาย(เช่น ห้างสรรพสินค้า,
33โรงพยาบาล, โรงเรียน) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา พยุงสิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์
34การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย พบว่า (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการสปาส่วนใหญ่
35เป็นเพศหญิงอายุ 31-40 ปี รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ระดับการศึกษาปริญญาตรี
36สถานภาพโสด อาชีพประกอบกิจการส่วนตัว คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการธุรกิจสปา ได้แก่ ด้าน

1 ทศนคติของผู้ใช้บริการ ด้านแรงจูงใจในการใช้บริการ ด้านประสบการณ์ในการใช้บริการ ด้านรูปแบบ
2 การดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยมาก กลยุทธ์การตลาดบริการ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทาง
3 การจัดจำหน่าย ด้านการสื่อสารทางการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริการ ด้านสิ่งแวดล้อม
4 ทางกายภาพ ด้านการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยมาก ประสิทธิภาพของการใช้กลยุทธ์การตลาด
5 ได้แก่ ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยมาก
6 (2) คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา
7 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมกับประสิทธิผลการใช้
8 กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา ส่วนกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ
9 ประสิทธิภาพการใช้กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย (3) โมเดลกลยุทธ์การตลาดของ
10 ธุรกิจสปาในประเทศไทย พบว่า ควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาโดยคำนึงถึง
11 ประสิทธิภาพการใช้กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทยในส่วนของความพึงพอใจและความ
12 จงรักภักดีของผู้ใช้บริการตามลำดับ

13 ด้านการส่งเสริมการตลาด มีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์
14 แผ่นพับ วิทยุ อินเทอร์เน็ต อย่างสม่ำเสมอ รองลงมาขายร่วมกับแพคเกจอินเทอร์เน็ต มีการรับประกัน
15 สินค้า มีการจัดแสดงสินค้าตามสถานที่ต่างๆและมีโปรโมชั่น ส่วนลดและของสมนาคุณให้กับลูกค้า
16 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา พยุงสิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา
17 ในประเทศไทย พบว่า (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการสปาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ
18 31-40 ปี รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพโสด อาชีพ
19 ประกอบกิจการส่วนตัว คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการธุรกิจสปา ได้แก่ ด้านทัศนคติของผู้ใช้บริการ
20 ด้านแรงจูงใจในการใช้บริการ ด้านประสบการณ์ในการใช้บริการ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต
21 มีค่าเฉลี่ยมาก กลยุทธ์การตลาดบริการ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทาง การจัดจำหน่าย
22 ด้านการสื่อสารทางการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
23 ด้านการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยมาก ประสิทธิภาพของการใช้กลยุทธ์การตลาด ได้แก่ ด้านความ
24 พึงพอใจของผู้ใช้บริการและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยมาก (2) คุณลักษณะทั่วไปของ
25 ผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา คุณลักษณะทั่วไปของ
26 ผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของ
27 ธุรกิจสปา ส่วนกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์
28 การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย (3) โมเดลกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย
29 พบว่า ควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาโดยคำนึงถึงประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์
30 การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทยในส่วนของความพึงพอใจและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ
31 ตามลำดับ

32 ด้านบุคคล พบว่า พนักงานขายสามารถให้บริการหลังการขายเป็นอย่างดี พนักงานขาย
33 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า พนักงานขายมีความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินค้าเป็นอย่างดี มีพนักงาน
34 ขายมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาและมีความสำคัญน้อยที่สุด พนักงานขาย
35 มีความสามารถในการนำเสนอขายสินค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา พยุงสิน (2553) ได้
36 ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย พบว่า (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของ

1 ผู้ใช้บริการสปาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 31-40 ปี รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ระดับ
2 การศึกษาปริญญาตรี สถานภาพโสด อาชีพประกอบกิจการส่วนตัว คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการ
3 ธุรกิจสปา ได้แก่ ด้านทัศนคติของผู้ใช้บริการ ด้านแรงจูงใจในการใช้บริการ ด้านประสบการณ์ในการ
4 ใช้บริการ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยมาก กลยุทธ์การตลาดบริการ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์
5 ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการสื่อสารทางการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ
6 บริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยมาก ประสิทธิภาพของ
7 การใช้กลยุทธ์การตลาด ได้แก่ ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ
8 มีค่าเฉลี่ยมาก (2) คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกลยุทธ์การตลาดของ
9 ธุรกิจสปา คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมกับ
10 ประสิทธิภาพการใช้กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา ส่วนกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาที่มีความสัมพันธ์
11 เชิงบวกกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย (3) โมเดลกลยุทธ์
12 การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย พบว่า ควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา
13 โดยคำนึงถึงประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทยในส่วนของความพึง
14 พอใจและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการตามลำดับ

15 ด้านลักษณะทางกายภาพ พบว่า ศูนย์บริการมีความโปร่งสบาย อากาศถ่ายเทที่ดี สวยงาม
16 ทันสมัยและศูนย์บริการมีเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย พนักงานชายมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า
17 ศูนย์บริการมีชื่อเสียงและมีความน่าเชื่อถือ มีป้ายแสดงราคาชัดเจน มีการจัดทำป้ายชื่อร้านมองเห็น
18 ได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา พยุงสิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตลาด
19 ของธุรกิจสปาในประเทศไทย พบว่า (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการสปาส่วนใหญ่เป็นเพศ
20 หญิงอายุ 31-40 ปี รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพโสด
21 อาชีพประกอบกิจการส่วนตัว คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการธุรกิจสปา ได้แก่ ด้านทัศนคติของ
22 ผู้ใช้บริการ ด้านแรงจูงใจในการใช้บริการ ด้านประสบการณ์ในการใช้บริการ ด้านรูปแบบการดำเนิน
23 ชีวิต มีค่าเฉลี่ยมาก กลยุทธ์การตลาดบริการ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัด
24 จำหน่าย ด้านการสื่อสารทางการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทาง
25 กายภาพ ด้านการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยมาก ประสิทธิภาพของการใช้กลยุทธ์การตลาด ได้แก่
26 ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยมาก (2) คุณลักษณะ
27 ทั่วไปของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา คุณลักษณะทั่วไปของ
28 ผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของ
29 ธุรกิจสปา ส่วนกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์
30 การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย (3) โมเดลกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย
31 พบว่า ควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาโดยคำนึงถึงประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์
32 การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทยในส่วนของความพึงพอใจและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ
33 ตามลำดับ

34 ด้านกระบวนการให้บริการ พบว่า สะดวกในการสั่งซื้อและชำระสามารถติดต่อได้ทุกครั้งที่
35 มีปัญหา พนักงานเต็มใจในการให้บริการ มีความถูกต้องแม่นยำในการให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัย
36 ของ สุกัญญา พยุงสิน. (2553). ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย. พบว่า

- 1 (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการสปาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 31-40 ปี รายได้ต่อเดือน
2 10,001-20,000 บาท ระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพโสด อาชีพประกอบกิจการส่วนตัว
3 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการธุรกิจสปา ได้แก่ ด้านทัศนคติของผู้ใช้บริการ ด้านแรงจูงใจในการใช้
4 บริการ ด้านประสบการณ์ในการใช้บริการ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยมาก กลยุทธ์
5 การตลาดบริการ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการสื่อสารทาง
6 การตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการบริการ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการจัดการลูกค้า
7 สัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยมาก ประสิทธิภาพของการใช้กลยุทธ์การตลาด ได้แก่ ด้านความพึงพอใจของ
8 ผู้ใช้บริการและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยมาก (2) คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการมี
9 ความสัมพันธ์เชิงบวกกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา คุณลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการมี
10 ความสัมพันธ์เชิงบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา
11 ส่วนกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของ
12 ธุรกิจสปาในประเทศไทย (3) โมเดลกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย พบว่า ควรให้
13 ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาโดยคำนึงถึงประสิทธิผลการใช้กลยุทธ์การตลาดของ
14 ธุรกิจสปาในประเทศไทยในส่วนของความพึงพอใจและความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการตามลำดับ
15 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยคุณภาพการบริการต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขต
16 กรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับคุณภาพการบริการ
17 อยู่ในระดับมากและมากที่สุด
18 ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ พบว่า สามารถเล่น Social Network เช่น Facebook, Instatram
19 สามารถโหลดโปรแกรมแชท เช่น Line, Wang App สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้รวดเร็วและ
20 สามารถโหลดและเล่นเกมได้หลากหลาย สามารถเช็คเมลได้ สอดคล้องกับทฤษฎีของพาราซูรามัน
21 ซีแอมส์ และเบอร์รี่ (Parasuraman, Zeithaml & Berry, 1990) ได้พัฒนาและสร้างเครื่องมือในการ
22 ประเมินคุณภาพการบริการ เรียกว่า SERVQUAL (Service Quality) ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์
23 ความสัมพันธ์ โดยสรุปมิติการประเมินคุณภาพจาก 10 ด้าน เหลือเพียง 5 ด้าน
24 ด้านความน่าเชื่อถือ พบว่า สร้างความสัมพันธ์ผ่านทาง Social Media เช่น Facebook
25 การสร้างความเชื่อมั่น โปร่งใส สามารถสื่อสารได้ตลอดเวลาหากเกิดปัญหาให้กับลูกค้าสามารถเปลี่ยน
26 คินสินค้าได้ มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง พนักงานสามารถสร้างความประทับใจให้กับ
27 ลูกค้า สอดคล้องกับทฤษฎีของพาราซูรามัน ซีแอมส์ และเบอร์รี่ (Parasuraman, Zeithaml &
28 Berry, 1990) ได้พัฒนาและสร้างเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการบริการ เรียกว่า SERVQUAL
29 (Service Quality) ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยสรุปมิติการประเมินคุณภาพจาก 10
30 ด้าน เหลือเพียง 5 ด้าน
31 ด้านการตอบสนอง พนักงานมีความเต็มใจในการให้บริการ ให้บริการตรงตามความ
32 ต้องการของลูกค้า สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที มีความบริการรวดเร็ว สามารถตอบสนองลูกค้าได้
33 ทันเวลา สอดคล้องกับทฤษฎีของพาราซูรามัน ซีแอมส์ และเบอร์รี่ (Parasuraman, Zeithaml &
34 Berry, 1990) ได้พัฒนาและสร้างเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการบริการ เรียกว่า SERVQUAL
35 (Service Quality) ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยสรุปมิติการประเมินคุณภาพจาก 10
36 ด้าน เหลือเพียง 5 ด้าน

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
ปีที่ ... ฉบับที่ เดือน..... พ.ศ.

1 ด้านความมั่นใจ พนักงานมีความรู้ความสามารถในการให้บริการ เช่น ตอบข้อสงสัยและ
2 ให้คำแนะนำช่วยแก้ปัญหาได้ทุกอย่าง ให้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่ถือปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์
3 สุจริตในการให้บริการ มีความพร้อมในการให้บริการ และเต็มใจบริการ มีความชำนาญการในการ
4 ให้บริการแก่ลูกค้า สอดคล้องกับทฤษฎีของพาราซูรามัน ซีแถมส์ และเบอร์รี่ (Parasuraman,
5 Zeithaml & Berry, 1990) ได้พัฒนาและสร้างเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการบริการ เรียกว่า
6 SERVQUAL (Service Quality) ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยสรุปมิติการประเมิน
7 คุณภาพจาก 10 ด้าน เหลือเพียง 5 ด้าน

8 ด้านการเอาใจใส่ พนักงานให้ความสนใจยิ้มแย้มแจ่มใสบริการเป็นมีวิสัยทัศน์เพียงพอ
9 ให้แก่ผู้รับบริการ มีจุดให้บริการมีความเหมาะสมและเข้าถึงได้สะดวก มีป้าย/สัญลักษณ์/
10 ประชาสัมพันธ์ บอกจุดบริการอย่างชัดเจน มีศูนย์บริการมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่งรอรับ
11 บริการ สอดคล้องกับทฤษฎีของพาราซูรามัน ซีแถมส์ และเบอร์รี่ (Parasuraman, Zeithaml &
12 Berry, 1990) ได้พัฒนาและสร้างเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการบริการ เรียกว่า SERVQUAL
13 (Service Quality) ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยสรุปมิติการประเมินคุณภาพจาก 10
14 ด้าน เหลือเพียง 5 ด้าน

15 ผลการวิเคราะห์ความภักดีต่อตราสินค้าต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ตโฟนในเขต
16 กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความภักดีต่อ
17 ตราสินค้าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด

18 ด้านการซื้อซ้ำเป็นปกติ พบว่า สมาร์ตโฟนมีความโดดเด่นด้านรูปลักษณะ เป็นสินค้าที่มี
19 คุณภาพสูงและเหมาะกับการใช้งานหลายรูปแบบ มีฟังก์ชันหลากหลายรูปแบบให้เลือก ท่านจดจำ
20 ตราสินค้าได้เป็นอย่างดี มีความละเอียดของกล้องด้วยคุณภาพที่สูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ
21 จุฑามาศ บรรเจิดสุข (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณภาพการบริการ กรณีศึกษา การรถไฟแห่ง
22 ประเทศไทย. 1. ผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 21.30
23 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ คือ ระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา รายได้
24 ปัจจุบันต่ำกว่า 10,000 บาท และมีภูมิลำเนาในต่างจังหวัด 2. ผู้ใช้บริการที่ส่วนใหญ่เคยใช้บริการการ
25 รถไฟประเทศไทยเป็นจำนวน 2-3 ครั้ง พาหนะที่ใช้ในการเดินทางไปและกลับจากการรับบริการส่วน
26 ใหญ่ คือ รถโดยสารประจำทาง โดยมีวัตถุประสงค์ของการเดินทาง คือ กลับภูมิลำเนา ผู้ใช้บริการมัก
27 เดินทางคนเดียว และพบว่าส่วนใหญ่มีความประทับใจในการบริการในส่วนของอาคารสถานีรถไฟมาก
28 ที่สุด 3. คุณภาพการบริการของรถไฟแห่งประเทศไทยในภาพรวมสรุปได้ว่า มีความแตกต่างระหว่าง
29 การรับรู้และความคาดหวังทั้ง 5 ด้าน ด้านที่มีความแตกต่างระหว่างการรับรู้และความคาดหวังสูงสุด
30 คือ ด้านความเอาใจใส่ของผู้ให้บริการ และมี 2 ด้านมิติคุณภาพการบริการที่มีความแตกต่างระหว่าง
31 การรับรู้และความคาดหวังต่ำที่สุดเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการ และด้าน
32 ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ 4. คุณภาพการบริการของรถไฟแห่ง
33 ประเทศไทยในภาพรวม พบว่าคุณภาพการบริการของการรถไฟแห่งประเทศไทยในภาพรวม ตาม
34 ความคิดเห็นของ เพศหญิงต่ำกว่าเพศชายระดับอายุที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการบริการใน
35 ภาพรวมต่ำที่สุด คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี ระดับการศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
36 คุณภาพการบริการต่ำที่สุด อาชีพที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการบริการในภาพรวมต่ำที่สุด คือ

1 ลูกจ้างบริษัทเอกชน ระดับรายได้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการบริการในภาพรวมต่ำที่สุด คือ
2 ผู้ที่มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพ
3 การบริการในภาพรวมต่ำกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด 5. ผลประเมินความพึงพอใจของ
4 ผู้ใช้บริการ พบว่าข้อที่มีหน้าที่ดึงดูดเพื่อเพิ่มความพึงพอใจ 2 ลำดับแรก เรียงตามลำดับ คือสถานี
5 รถไฟมีบริการเครื่องขายตั๋วอัตโนมัติและสถานีรถไฟมีบริการสำรองที่นั่งและจำหน่ายตั๋วโดยสาร
6 ออนไลน์ 6. ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการที่สำคัญที่สุด คือ ควรแก้ไขในเรื่องความ
7 ล่าช้าไม่ตรงต่อเวลาของขบวนรถไฟ 7. การทดสอบสมมุติฐาน พบว่า 7.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลมี
8 ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการการรถไฟแห่งประเทศไทย 7.2 ความคาดหวังและการรับรู้ต่อ
9 การให้บริการของการรถไฟแห่งประเทศไทยในภาพรวมมีความแตกต่างกัน 7.3 ความคิดเห็นของ
10 ผู้ใช้บริการเกี่ยวกับคุณภาพการบริการรถไฟ-แห่งประเทศไทยในภาพรวม แตกต่างกันตามตัวแปร
11 ปัจจัยส่วนบุคคล

12 ด้านการซื้อข้ามสายผลิตภัณฑ์และการบริการที่เกี่ยวข้อง พบว่า เปรียบเทียบรูปลักษณ์
13 ของสินค้า เป็นสินค้าที่ทันสมัยออกแบบมาใหม่ เปรียบเทียบราคาของสินค้า

14 เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของสินค้า และเปรียบเทียบคุณภาพของสินค้า เช่น ที่นั่งรอรับ
15 บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำานวล ชุมณี. (2554). ได้ศึกษาเรื่อง โมเดลแสดงอิทธิพลของ
16 คุณภาพบริการของโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงาต่อความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยว.
17 พบว่า อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปรต่างๆ พบว่า อิทธิพลทางตรงระหว่างตัว
18 แปรดังต่อไปนี้ 1) คุณภาพบริการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับคุณค่าที่รับรู้ 2) คุณภาพบริการมี
19 อิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับความไว้วางใจ 3) คุณภาพบริการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับความพึง
20 พอใจ 4) คุณภาพบริการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับความจงรักภักดี 5) คุณค่าที่รับรู้มีอิทธิพล
21 ทางตรงเชิงบวกกับความไว้วางใจ 6) ความไว้วางใจมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับความพึงพอใจ
22 7) ความพึงพอใจมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับความจงรักภักดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผล
23 การศึกษาได้พบอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปร ดังต่อไปนี้ 1) คุณภาพบริการมีอิทธิพลทางอ้อมเชิง
24 บวกกับความไว้วางใจ 2) คุณภาพบริการมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกกับความพึงพอใจ 3) คุณภาพ
25 บริการมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกกับความจงรักภักดี 4) คุณค่าที่รับรู้อิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกกับความ
26 พึงพอใจ 5) คุณค่าที่รับรู้มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกกับความจงรักภักดี 6) ความไว้วางใจมีอิทธิพล
27 ทางอ้อมเชิงบวกกับความจงรักภักดี

28 ด้านการบอกต่อกับบุคคลอื่น พบว่า มักจะพูดถึงด้านคุณภาพของโทรศัพท์ให้คนอื่นฟัง
29 บ่อยๆ แนะนำการใช้บริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์แก่เพื่อนๆ คนรู้จักให้ใช้ยี่ห้อเดียวกับจะแนะนำ
30 ข้อมูลด้านการบริการต่างๆ ให้เพื่อนหรือคนที่รู้จักให้ไปใช้บริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่
31 เดียวกัน พูดถึงสิ่งดีๆ เกี่ยวกับการบริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์ให้ผู้อื่นฟังบ่อยๆ จะพูดซ้ำๆ ให้เพื่อนๆ
32 ญาติๆ เกี่ยวกับโทรศัพท์ที่ท่านใช้อยู่บ่อยๆ ครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมกร เข็มน้อย. (2554).
33 ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์องค์กรและคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีของลูกค้าธนาคาร
34 ออมสินในสังกัดเขตสมุทรสาคร พบว่า ผลการวิจัยลูกค้าของธนาคารออมสินในสังกัดเขตสมุทรสาคร
35 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 26-35 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพพนักงาน
36 บริษัทเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาท คุณภาพการบริการของธนาคารออมสินใน

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
ปีที่ ... ฉบับที่ เดือน..... พ.ศ.

1 สังกัดเขตสมุทรสาคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยพบว่าลูกค้าธนาคารออมสินในสังกัดเขต
2 สมุทรสาครให้ความสำคัญในด้านความน่าเชื่อถือมากที่สุดให้ความสำคัญในด้านความเชื่อมั่นอยู่ใน
3 อันดับรองลงมา และให้ความสำคัญในด้านการตอบสนองน้อยที่สุด ภาพลักษณ์ขององค์กรของ
4 ธนาคารออมสินในสังกัดเขตสมุทรสาคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ลูกค้าธนาคารออม
5 สินในสังกัดเขตสมุทรสาคร ให้ความสำคัญในด้านความรู้ ด้านการกระทำมากที่สุด ให้ความสำคัญใน
6 ด้านความรู้สึกอยู่ในอันดับรองลงมา และให้ความสำคัญในด้านการรับรู้ที่น้อยที่สุด ความจงรักภักดีของ
7 ลูกค้าต่อธนาคารออมสินในสังกัดเขตสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยพบว่า ลูกค้าธนาคาร
8 ออมสินในสังกัดเขตสมุทรสาครให้ความสำคัญในด้านคุณสมบัติของบริษัทมากที่สุด ให้ความสำคัญ
9 ด้านบุคลิก ตราสินค้าของผู้บริโภคอยู่ในอันดับรองลงมา และให้ความสำคัญในด้านการไว้วางใจในตรา
10 สินค้ามากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวมของธนาคารออมสินกับความ
11 จงรักภักดีของลูกค้าต่อธนาคารโดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง
12 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการบริการโดยรวมกับความจงรักภักดีของลูกค้าต่อธนาคารออมสิน
13 โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า ธนาคาร
14 ออมสินควรปรับปรุงในเรื่องการตอบสนองต่อลูกค้า เช่น ควรให้พนักงานมีความตรงต่อเวลาในการนัด
15 หมาย พนักงานควรมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ ควรปรับปรุงในเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้
16 ลูกค้าทราบถึงโครงการหรือกิจกรรมต่างๆของธนาคาร ที่ได้จัดทำขึ้น ควรปรับปรุงคุณภาพและตรา
17 สินค้าของธนาคารออมสินให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นเพื่อให้ลูกค้ามีความไว้วางใจในตราสินค้ามากขึ้น

18 ด้านการมีภูมิคุ้มกันในการถูกดึงดูดไปหาคู่แข่ง มีความจงรักภักดีต่อยี่ห้อโทรศัพท์ของท่าน
19 เป็นอย่างมาก รู้สึกผูกพันกับโทรศัพท์ที่ท่านใช้อยู่ จะเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เดิมต่อไป
20 ถึงแม้จะมีบุคคลอื่นมาแนะนำให้ไปใช้บริการโทรศัพท์ยี่ห้อ รู้สึกไม่ลำบากใจที่จะเปลี่ยนไปใช้โทรศัพท์
21 ยี่ห้ออื่น และมีความมั่นใจกับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่ท่านใช้อยู่และมีความสุขทุกครั้งที่ใช้
22 โทรศัพท์ยี่ห้อเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภากร สุจริตชัย (2553). ศึกษาเรื่อง การรับรู้คุณภาพ
23 การบริการสารสนเทศของงานวิทยุบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
24 ภูมิภาคตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี. ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้บริการสารสนเทศ
25 วัตถุประสงค์ที่นักศึกษาส่วนใหญ่มาใช้บริการยืมหนังสือ ใช้วีดิทัศน์หาตามชั้นหนังสือ ทรัพยากร
26 สารสนเทศที่ใช้มากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ และบริการสารสนเทศที่ใช้คือ บริการยืม-คืน ความถี่ในการ
27 ใช้บริการสัปดาห์ละ 2-3 ครั้งและช่วงเวลาที่มาใช้บริการมากที่สุดคือ 13.00-16.00 น. ระดับการรับรู้
28 และความคาดหวังของผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพบริการสารสนเทศ พบว่า มิติทรัพยากรสารสนเทศ
29 และการเข้าถึง และมิติสภาพแวดล้อมห้องสมุด อยู่ในระดับมาก มิติความรู้สึกต่อผู้ให้บริการมีระดับ
30 การรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับความคาดหวังอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบช่องว่าง
31 ระหว่างระดับการรับรู้และความคาดหวังจากมิติทรัพยากรสารสนเทศและการเข้าถึง และมิติ
32 สภาพแวดล้อมห้องสมุด พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคาดหวังต่ำกว่าระดับการรับรู้ผลต่างมีค่าเป็นบวก
33 แสดงว่าห้องสมุดให้บริการเกินกว่าคุณภาพที่ผู้ให้บริการคาดหวัง ทำให้ผู้ให้บริการประทับใจในการ
34 บริการของห้องสมุด ส่วนมิติความรู้สึกที่มีต่อผู้ให้บริการ พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่า
35 ระดับการรับรู้ผลต่างมีค่าเป็นลบแสดงการบริการของห้องสมุดไม่ประทับใจ คุณภาพการบริการ
36 สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมากและปัญหาการใช้บริการสารสนเทศอยู่ระดับปานกลาง

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
ปีที่ ... ฉบับที่ เดือน..... พ.ศ.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟน ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรให้ความสนใจการตลาดบริการด้านช่องทางการจัดจำหน่าย บุคลากร ลักษณะทางกายภาพเป็นหลัก แต่ส่วนประกอบอื่นๆ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านกระบวนการ และด้านผลิตภาพ ก็มีความสำคัญในการช่วยสร้างความพึงพอใจของผู้ใช้บริการให้ เกิดขึ้นได้เช่นกัน ดังนั้นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ครอบคลุมเพื่อให้เกิด ความพึงพอใจสูงสุดต่อผู้ใช้บริการ

2. ควรสร้างความภักดีต่อตราสินค้าให้เกิดขึ้นต่อผู้ใช้บริการ เป็นการสร้างทัศนคติที่ดีของผู้ใช้บริการให้เกิดขึ้นต่อตราสินค้า และเกิดการซื้อซ้ำต่อเนื่อง ดังนั้น จึงควรสร้างความภักดีต่อตราสินค้า เพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดต่อผู้ใช้บริการ

3. จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่าความไว้วางใจในตราสินค้า ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่การสร้าง ความไว้วางใจในตราสินค้าให้เกิดขึ้นต่อผู้ใช้บริการนั้น ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ยาวนานระหว่างผู้ใช้บริการ ดังนั้นจึงควรสร้างความไว้วางใจในตราสินค้า เพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดต่อผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะจากผลทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร นั้น ได้แก่

ปัจจัยด้านบุคลิก ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด โดยเมื่อพบว่าถ้าปัจจัยด้านบุคลิกมีการบริการที่เพิ่มขึ้น (ดีขึ้น) โอกาสที่บุคคล เลือกซื้อโทรศัพท์ระบบ ios จะเพิ่มขึ้นถึง 2.359 เท่าเมื่อเทียบกับการเลือกซื้อโทรศัพท์ระบบ andriod ดังนั้น การตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร ควรมีการฝึกอบรมบุคคลในด้านความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสมาร์ทโฟน การบริการ ความสุภาพอ่อนน้อม และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับลูกค้าได้

ปัจจัยด้านราคา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร รองลงมา ซึ่งพบว่า ถ้าปัจจัยทางด้านราคาเพิ่มขึ้น จะทำให้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสมาร์ทโฟนในเขตกรุงเทพมหานคร มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1 1. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บริการ ในเขต กรุงเทพมหานครและ
- 2 ปริมาณพล ดังนั้นผู้ที่ศึกษาครั้งต่อไปควรจะศึกษาโดยเน้นกลุ่มตัวอย่างของทั้ง ประเทศ เพื่อให้ได้
- 3 ผลการวิจัยที่ครอบคลุม และเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการวางกลยุทธ์ทางการตลาด ในอนาคต
- 4 2. ผู้วิจัยได้ใช้ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านส่วนประสมทาง
- 5 การตลาด บริการ (8P's) ปัจจัยด้านความภักดีต่อตราสินค้า และปัจจัยด้านความไว้วางใจในตราสินค้า
- 6 จึงควร ทำการศึกษาเจาะลึกไปยังช่องทางการจัดจำหน่าย บุคลากร ลักษณะทางกายภาพ และความ
- 7 ภักดีในตรา สินค้า
- 8 3. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการในเขต กรุงเทพมหานครและ
- 9 ปริมาณพล ดังนั้นผู้ที่ศึกษาครั้งต่อไปควรจะศึกษาถึงพฤติกรรมในการเลือกซื้อซ้ำของผู้ใช้บริการ เพื่อ
- 10 องค์กรจะได้ทราบถึงเหตุผลของการเลือกใช้บริการของ ประชากร และนำผลมาพัฒนาปรับปรุงให้
- 11 สามารถบริการลูกค้าได้อย่างเป็นมืออาชีพ
- 12
- 13 เอกสารอ้างอิง
- 14 เขมกร เข็มน้อย. (2554). ภาพลักษณ์องค์กรและคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความจงรักภักดี
- 15 ของลูกค้าธนาคารออมสินในสังกัดเขตสมุทรสาคร. นครปฐม สาขาวิชาการ
- 16 ประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- 17 คำนวล ชุมณี. (2554). โมเดลแสดงอิทธิพลของคุณภาพบริการของโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต กระบี่
- 18 และพังงาต่อความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยว.
- 19 ศุภากร สุจริตชัย. (2553). การรับรู้คุณภาพการบริการสารสนเทศของงานวิทยบริการและ
- 20 เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคตะวันออก
- 21 วิทยาเขตจันทบุรี.
- 22 สุกัญญา พยุงสิน. (2553). กลยุทธ์การตลาดของธุรกิจสปาในประเทศไทย.
- 23 Parasuraman, A. et al. (1990). Delivering Quality Service: Balancing Customers
- 24 Perceptions and Expectations. New York: The Free Press.
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
วันที่ 24 เมษายน 2558
ระดับปริญญาโท

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ รัฐประศาสนศาสตร์	1	0	1
รวม	1	0	1
รวมทั้งหมด	1	0	1

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ..........นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โภกนุทากรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557

222

1

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	นศ.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
		รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต						
		สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์						
1	55B53330125	นายอนันต์ รุ่งแสง	12 ม.ค. 2556	24 เม.ย. 2558	46	3.75	ภาคพิเศษ	ภาคพิเศษ

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ขออนุมัติการให้ปริญญาบัตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

วันที่ 24 เมษายน 2558

ระดับปริญญาเอก

ชื่อปริญญา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ			
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต	1	1	2
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	5	0	5
รวม	6	1	7
รวมทั้งหมด	6	1	7

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ.....นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โกกนุทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
วันที่ 24 เมษายน 2558
ระดับปริญญาเอก

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ การบริหารการศึกษา	1	1	2
รวม	1	1	2
รวมทั้งหมด	1	1	2

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ.....นายทะเบียน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทากรณ์)
รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

225

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557

1

ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	น.ก.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา								
1	52B74650110	นางจรรวรรณ เปรมสวัสดิ์	30 พ.ค. 2552	24 เม.ย. 2558	78	4.00	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
2	52B74650117	นายธนกฤต เปรมสวัสดิ์	30 พ.ค. 2552	24 เม.ย. 2558	78	3.93	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

อนุมัติผลการศึกษา วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

รายชื่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ส่งบทความตีพิมพ์เผยแพร่

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การตีพิมพ์และเผยแพร่
๑	นางจรรุวรรณ เปรมสวัสดิ์	การพัฒนาตัวบ่งชี้องค์การแห่งการ เรียนรู้ของวิทยาลัยในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา	วารสารวิชาการคุณภาพชีวิตกับ กฎหมาย ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗) มหาวิทยาลัยมหิดล
๒	นายธนกฤต เปรมสวัสดิ์	รูปแบบวัฒนธรรมองค์กรของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัย ธนบุรี ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑๙ พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๘

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....*hich*.....
(ผศ. ดร. ศวรรต ไซติสกันต์)อาจารย์ที่ปรึกษา *อิตาพิพนธ์*วันที่ *3 พฤษภาคม ๒๕๕๘*

การพัฒนาตัวบ่งชี้องค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัย
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จากรุวรรณ เปรมสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. ๒๕๕๘

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
 (ผศ. ดร. สุวรรณา โชติสภานนท์)
 อาจารย์ที่ปรึกษา ธีระทิพย์
 วันที่..... 3 พฤษภาคม 2558

DEVELOPMENT OF LEARNING ORGANIZATION INDICATORS
 OF COLLEGES UNDER OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION

JARUWAN PREMSAWAS

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
 FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF EDUCATION
 IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
 GRADUATE SCHOOL
 VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
 UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI
 2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาตัวบ่งชี้องค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัย
 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 ชื่อนักศึกษา จารุวรรณ เปรมสวัสดิ์
 รหัสประจำตัว 52B74650110
 ปริญญา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์)
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
 (อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา)
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ช่อเพชร เบ้าเงิน)
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม)
 กรรมการและเลขานุการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์)
 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ จิตตพรพงษ์)
 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (อาจารย์ ดร.วัฒนธรรม ระยับศรี)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษฐ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

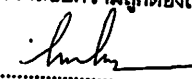
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนาตัวบ่งชี้องค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัย ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	
ชื่อนักศึกษา	จารุวรรณ เปรมสวัสดิ์	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	52B74650110	
ปริญญา	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา	(มอ. ๑๖. สวสค. วิชาศึกษาศาสตร์)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์	อาจารย์ที่ปรึกษา วิชาศึกษา
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม	วันที่ 3 พฤษภาคม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้องค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัย ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) ตรวจสอบความสอดคล้องของตัวบ่งชี้องค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิธีการวิจัยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิพากษ์วิจารณ์และประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ สมการโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างเป็นครูของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 1,296 คน ใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ องค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบ ความสอดคล้องของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้องค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา มี 52 ตัวบ่งชี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วม 5 ตัวบ่งชี้ ด้านผู้นำองค์การ 5 ตัวบ่งชี้ ด้านวัฒนธรรมองค์การ 5 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดการความรู้ 5 ตัวบ่งชี้ ด้านการเสริมสร้าง อำนาจ 3 ตัวบ่งชี้ ด้านการประเมินผลและติดตามผลงาน 5 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดองค์การ 4 ตัวบ่งชี้ ด้านกลยุทธ์องค์การ 5 ตัวบ่งชี้ ด้านการเรียนรู้ 5 ตัวบ่งชี้ ด้านวิสัยทัศน์องค์การ 5 ตัวบ่งชี้ และ ด้านเทคโนโลยี 5 ตัวบ่งชี้ 2) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวบ่งชี้องค์การแห่งการเรียนรู้ ของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้องค์การแห่งการเรียนรู้ ของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.69 ถึง 0.92 เรียงลำดับค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้จากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม (0.92) ด้านผู้นำองค์การ (0.89) ด้านวัฒนธรรมองค์การ (0.89) ด้านการจัดการความรู้ (0.86) ด้านการเสริมสร้างอำนาจ (0.86) ด้านการประเมินผลและติดตามผลงาน (0.84) ด้านการจัดองค์การ (0.84) ด้านกลยุทธ์องค์การ (0.82) ด้านการเรียนรู้ (0.82) ด้านวิสัยทัศน์องค์การ (0.73) และด้านเทคโนโลยี (0.69) ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ องค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความสอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 4711.85$, RMSEA = 0.05, NFI = 0.99, CFI = 0.99, RMR = 0.04)

Thesis Title	Development of Learning Organization Indicators of Colleges under Office of the Vocational Education Commission	
Student	Jaruwan Premasawas	
Student ID	52B74650110	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Degree	Doctor of Education	ลงชื่อ.....
Field of Study	Educational Administration	(มศ. ๓๖.๕๐๕๕๓๓) วิชาศึกษาศาสตร์
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Suwanna Chotisukan	อาจารย์ที่ปรึกษา วิชาศึกษาศาสตร์
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Dr.Orasa Charoontham	วันที่ 3 พฤษภาคม ๒๕๕๘

ABSTRACT

The purpose of this research were to 1) develop learning organization indicators of colleges under Office the Vocational Education Commission, 2) examine the consistency of learning organization indicators of colleges under Office of the Vocational Education Commission with the empirical data. Mixed methods were used in the research. In implementing qualitative research, 7 experts obtained by Purposive Sampling method, criticized and evaluated. For quantitative study, the sample was 1,296 teachers of colleges under Office of the Vocational Education Commission using stratified random sampling. The instrument used was which is also a more appropriate, of learning organization indicators of colleges under Office the Vocational Education Commission who have gone through the questionnaires by 5 experts. The statistics used were the Linear Structural Relationship, mean, percentage, standard deviation, and Fundamental Statistics and Confirmatory Factor Analysis.

The finding were as follows: 1) learning organization indicators of colleges under Office of the Vocational Education Commission consisted of 52 indicators: 5 indicators on Participation, 5 indicators on Leadership, 5 indicators on Organizational Culture, 5 indicators on Knowledge Management, 3 indicators on Empowerment, 5 indicators on Evaluation and Monitoring, 4 indicators on Management, 5 indicators on Strategy, 5 indicators on Learning, 5 indicators on Vision, and 5 indicators on Technology, 2) the results of the consistency examination of learning organization indicators of colleges under Office of the Vocational Education Commission found that the weight range were between 0.92 to 0.69 in the descending order as follows: Participation (0.92), Leadership (0.89), Culture (0.89), Knowledge Management (0.86), Empowerment (0.86), Evaluation and Monitoring (0.84), Management (0.84), Strategy (0.82), Learning (0.82), Vision (0.73), and Technology (0.69). Learning organization indicators of colleges under Office of the Vocational Education Commission were consistent with empirical data ($\chi^2 = 4711.85$, RMSEA = 0.05, NFI = 0.99, CFI = 0.99, RMR = 0.04).

ศูนย์กฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
โทร. ๐๒-๘๐๐๒๘๔๐-๗๙ ต่อ ๑๒๕๗ โทร./แฟกซ์ ๐๒-๔๔๑๙๗๘๗

ที่ ศธ ๐๕๑๗.๑๒๗/ ๓๒๐

วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ตอบรับลงวารสารวิชาการคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

เรียน คุณจากรุวรรณ เปรมสวัสดิ์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้องค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยใน
สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ลงในวารสารวิชาการคุณภาพชีวิตกับกฎหมายนั้น

ทางศูนย์กฎหมายการแพทย์ฯ ได้รับบทความดังกล่าวแล้วและบทความของท่านได้ผ่านการ
ประเมินพิจารณาจาก Peer review แล้ว และจะดำเนินการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการคุณภาพชีวิตกับ
กฎหมาย ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๗)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล)

บรรณาธิการ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ISSN : 1686 - 9443

วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ผลงานวิจัย ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในทางวิชาการ ด้านกฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ ตลอดจนสหวิทยาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต 2. เพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางวิชาการด้านกฎหมายการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ ตลอดจนสหวิทยาการต่างๆ ของคณาจารย์ นักวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบัน 3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาทั้งภายใน และภายนอกสถาบันได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 4. เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในรูปแบบของวารสารวิชาการ 5. เพื่อให้เป็นเอกสารประกอบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา 	
คณะที่ปรึกษา	<p>สมเด็จพระมหามุนีวงศ์ (อัมพร อมพรโร) ศาสตราจารย์นายแพทย์วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร ศาสตราจารย์นายแพทย์สมพล พงศ์ไทย ศาสตราจารย์นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานีพานิชสกุล ศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. ชินนุสร สวัสดิวัตน์ ศาสตราจารย์ ดร.รัศมีดารา หุ่นสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วริยา ชินวรรณโณ</p>	
บรรณาธิการ	รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ เบียดนอก	มหาวิทยาลัยปทุมธานี
กองบรรณาธิการ	<p>ศาสตราจารย์นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานีพานิชสกุล รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ ณ หนองคาย รองศาสตราจารย์พรรณิภา บุรพาชีพ รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์ รองศาสตราจารย์ ดร.พนอเนือง สุทัศน์ ณ อยุธยา</p>	<p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา</p>

๒๓๕
ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(รศ.ดร.ศรอนาโรยาศานต์)
.....
อาจารย์ที่ปรึกษา.....
วันที่..... ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

รูปแบบวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ธนกฤต เปรมสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. ๒๕๕๘

๒๓๖
ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(ผู้ศ.ดร.ฉัตรอนา ไชยศิริภนดี)
อาจารย์ที่ปรึกษา.....
วันที่..... 3 พฤษภาคม 2558

CULTURAL ORGANIZATION MODEL OF SECONDARY SCHOOL
UNDER OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION

TANAGRIT PREMSAWAS

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI
2015

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	รูปแบบวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ชื่อนักศึกษา	ธนกฤต เปรมสวัสดิ์
รหัสประจำตัว	52874650117
ปริญญา	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา โชติสุกานต์
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรุงธรรม

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....

.....
.....
....
.....

วันที่ 3 พฤษภาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา สังเคราะห์รูปแบบและองค์ประกอบวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา ตามแนวคิดทฤษฎี 2) สร้างรูปแบบวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3) ตรวจสอบยืนยันรูปแบบวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคเดลฟายและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้เทคนิคเดลฟายคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมองค์การและผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ที่ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบและองค์ประกอบวัฒนธรรมของสถานศึกษา จำนวน 19 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจงและใช้เทคนิคสโนว์บอล กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ตอบแบบสอบถามเพื่อยืนยันรูปแบบวัฒนธรรม จำนวน 1,198 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

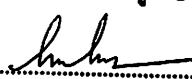
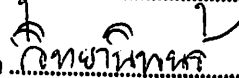
1) รูปแบบวัฒนธรรมที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีมี 4 รูปแบบ ได้แก่ วัฒนธรรมแบบครอบครัว วัฒนธรรมแบบป้องกันเชิงรับ วัฒนธรรมแบบสร้างสรรค์ วัฒนธรรมแบบป้องกันเชิงรุก และองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความคิด องค์ประกอบด้านพิธีการ องค์ประกอบด้านวัตถุ องค์ประกอบด้านองค์การ

2) รูปแบบวัฒนธรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและยืนยันองค์ประกอบเมื่อเทียบกับรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎี 4 รูปแบบ มีความสอดคล้องกับรูปแบบวัฒนธรรมแบบสร้างสรรค์ ตามตัวแปรสังเกตที่เป็นองค์ประกอบของรูปแบบวัฒนธรรม คือ 1) รูปแบบวัฒนธรรมแบบครอบครัว มีองค์ประกอบ จำนวน 5 ข้อ 2) รูปแบบวัฒนธรรมแบบป้องกันเชิงรับ มีองค์ประกอบ จำนวน 5 ข้อ 3) รูปแบบวัฒนธรรมแบบสร้างสรรค์ มีองค์ประกอบ จำนวน 30 ข้อ และ 4) รูปแบบวัฒนธรรมแบบป้องกันเชิงรุก มีองค์ประกอบ จำนวน 4 ข้อ

3) รูปแบบวัฒนธรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อยืนยันองค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน แสดงว่าโมเดลการวัดรูปแบบวัฒนธรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความตรงเชิงโครงสร้าง

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(ผศ.ดร.สิทธินิพัทธ์ วัฒนศิริ)
|
อาจารย์ที่ปรึกษา วิมลนาถ นพพร
วันที่ ๖ พฤษภาคม 25๕8

Thesis Title	Cultural Organization Model of Secondary School under Office of the Basic Education Commission	
Student	Tanagrit Premsawas	
Student ID	52B74650117	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Degree	Doctor of Education	ลงชื่อ.....
Field of Study	Educational Administration	(ศาสตราจารย์สุวัทนา โชติสุคนธ์)
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Suwanna Chotisukan	ค
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Dr.Orasa Charoontham	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
		วันที่..... 3 พฤษภาคม 2558

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study a cultural organization model of secondary schools and synthesize the elements according to concepts and theories 2) create a cultural organization model of secondary schools and 3) verify the cultural Organization model of secondary schools. The research employed mixed methods using Delphi techniques in qualitative research and confirmatory factor analysis (CFA) in quantitative research. The samples for the qualitative research using Delphi technique consisted of 19 specialists specialized in organizational culture and school administration, selected by purposive sampling and snowball technique. The samples for quantitative study to verify the cultural model were 1,198 school administrators and teachers answering the questionnaire selected by stratified sampling. The instruments used in the research were structured interviews and a 5 rating scale questionnaire. Data analysis was Median, Mode, Standard Deviation, Interquartile Range, Chi-Square: χ^2 and Factor Loading.

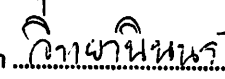
The research findings revealed that

1) There were 4 cultures derived from synthesizing included Clan Culture, Passive-Defensive Culture, Constructive Culture, Aggressive-Defensive Culture and whereas the 4 elements derived from synthesizing included thoughtfulness, ritual, materials, organizations.

2) According to the specialists opinions on the 4 cultural model and the elements of the secondary schools, the elements were clearly congruent with Constructive Culture according to observable variables which consisted of the following elements of culture: 1) Clan Culture with 5 elements, 2) Passive-Defensive Culture with 5 elements, 3) Constructive Culture with 30 elements, and 4) Aggressive-Defensive Culture with 4 elements.

3) The constructed cultural model of secondary schools under the Office of Basic Education Commission was congruent with the empirical data at Interquartile Range, Chi-Square: χ^2 and Factor Loading. This showed the construct validity of the cultural model of secondary schools under Office of the Basic Education Commission.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(ผศ.ดร.สุพรรณไขตรีภนดี)
อาจารย์ที่ปรึกษา.....
วันที่..... 3 พฤษภาคม 2558

มหาวิทยาลัยธนบุรี
THONBURI UNIVERSITY

242

วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2558

ที่ มธร. กธ. 092/2557

เรื่อง รับรองผลงานเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี

เรียน คุณธนาภต เปรมสวัสดิ์ และคุณสุวรรณา โชติสุกานต์

ตามที่ท่าน ได้จัดส่งบทความวิจัยเรื่อง "รูปแบบวัฒนธรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน SECONDARY SCHOOL CULTURE MODEL FOR OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION" เพื่อขอตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี ทางกองบรรณาธิการได้นำเรื่องของท่านเข้าสู่กระบวนการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรอง (Peer Review) และการตรวจสอบจากกองบรรณาธิการประจำวารสารเรียบร้อยแล้ว มีความยินดีจะแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความวิจัยของท่านจะได้รับตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี ปีที่ 9 ฉบับที่ 19 พฤษภาคม - สิงหาคม 2558

หากกองบรรณาธิการจัดพิมพ์รูปเล่มเสร็จสมบูรณ์แล้ว ทางกองบรรณาธิการจะดำเนินการจัดส่งให้ท่านทางไปรษณีย์ จิงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. อุไรรัตน์ แยมชุตี)

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยธนบุรี

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี

โทร (02) 809-0823-28 ต่อ 229 โทรสาร (02) 809-0832

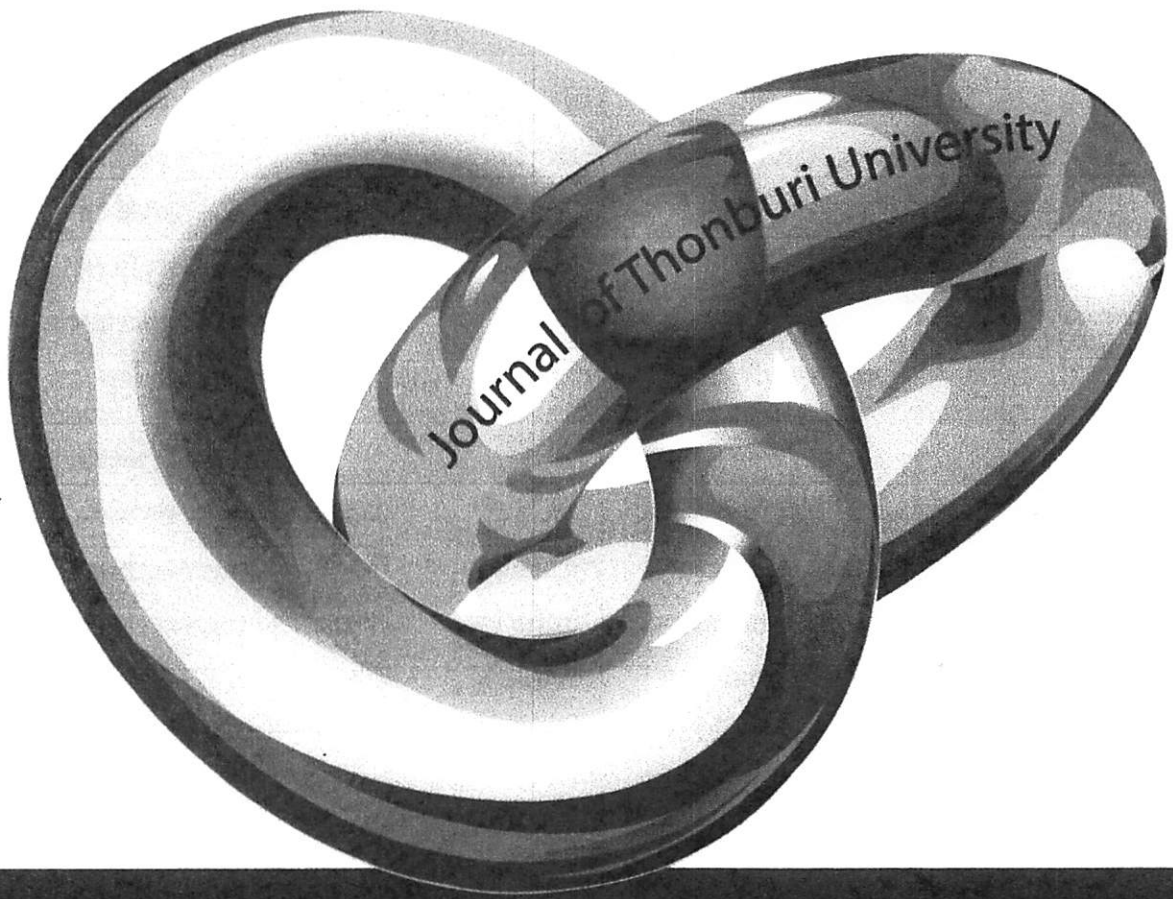

มหาวิทยาลัยธนบุรี
Thonburi University

243

วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยธนบุรี
Journal of Thonburi University

ปีที่ 9 ฉบับที่ 18 มกราคม - เมษายน 2558
Vol 9 No 18 January - April 2015

ISSN XXXX-XXXX

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานการวิจัยและผลงานวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้ทันสมัย และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
2. เพื่อเป็นสื่อกลางและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ ให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยธนบุรี

ผู้ดำเนินการ

ดร.บัญญัติ เกิดมณี อธิการบดี มหาวิทยาลัยธนบุรี

บรรณาธิการ

ดร.อุไรรัตน์ แย้มชุตี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

วารุณี มิตินทปัญญา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ	ทีฆทรัพย์	มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
รองศาสตราจารย์ ดร. ทรงศรี	สรณสถาพร	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร. อรสา	อร่ามรัตน์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. มนต์ชัย	เทียนทอง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุพงษ์	อินฟ้าแสง	มหาวิทยาลัยธนบุรี

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ (มกราคม – เมษายน , พฤษภาคม – สิงหาคม และ กันยายน – ธันวาคม) ของทุกปี
พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธนบุรี

- บทความวิชาการและวิจัยทุกเรื่องได้รับการพิจารณากลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewer) จากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
- ผลงานที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์เฉพาะส่วนบุคคลของผู้เขียนซึ่งต้องรับผิดชอบต่อผลทางกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นได้ และไม่มีผลต่อกองบรรณาธิการ

คณะกรรมการกลั่นกรอง (Peer Review)

ศาสตราจารย์ เสนาะ	ติเยาร์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. ธนาคม	สุนทรชัยนาคแสง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีฯ พระนครเหนือ
รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์	อยู่ถนอม	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิวิมล	มีอำพล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.พยอม	วงศ์สารศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะบุตร	วานิชพงษ์พันธุ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงพรรณ	กวิชชาญชัย	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ลักษณ์	อัครีวงศ์	สถาบันเทคโนโลยีฯ เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ ดร.เตือนใจ	สมบุญวิวัฒน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.อังสนา	จันแดง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา	วสุศรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.ไกร	โพธิ์งาม	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร. พงศ์	หรรตาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.คำรณ	ศรีน้อย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีฯ ราชชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช	ถิ่นธานี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ชาญ	ณัดงาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีฯ พระนครเหนือ
รองศาสตราจารย์ วิทยา	ทิพย์สุวรรณพร	สถาบันเทคโนโลยีฯ เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ มุสดี	รุมาคม	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ สุนา	สิทธิเลิศประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ไกรวิชิต	ตันติเมธ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ศิริ	ภูพงษ์วัฒนา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ สวาท	แย้มวงษ์ศรี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์	นิลสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีฯ พระนครเหนือ
รองศาสตราจารย์ สมจิตร	ล้วนเจริญ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันวร	จะบุญ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ฝ่ายจัดการ และเลขานุการกองบรรณาธิการ

กุลยา	สุขพงษ์ไทย	สำนักวิทยบริการ	มหาวิทยาลัยธนบุรี
จิรศักดิ์	ส่งบุญแก้ว	คณะวิศวกรรมศาสตร์	มหาวิทยาลัยธนบุรี
หัทธยา	แย้มชุตติ	สำนักวิชาการ	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ศิริวัลย์	จันทร์แก้ว	คณะบัญชี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ศรัณย์ธร	บรรจงคณิต	คณะบริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ลินดา	เชตตัน	คณะบริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยธนบุรี
วัฒนา	เอกปมิตศิลป์	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ธัญญา	พุ่มมะเคือ	สำนักงบประมาณและการเงิน	มหาวิทยาลัยธนบุรี
อรรชาวี	เจ๊ะสะแม	ศูนย์คอมพิวเตอร์และสารสนเทศ	มหาวิทยาลัยธนบุรี

บัญชีสรุปจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ปรัชญาคุณภิรมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

วันที่ 24 เมษายน 2558

ระดับปริญญาเอก

สาขาวิชา	ชาย	หญิง	รวม
ภาคพิเศษ สิ่งแวดล้อมศึกษา	5	0	5
รวม	5	0	5
รวมทั้งหมด	5	0	5

ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ.....นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โทกนุทาภรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บัญชีรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา

247

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557

1

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ลำดับที่	เลขประจำตัว	ชื่อ-สกุล	วันเข้าศึกษา	วันอนุมัติจบ	น.ก.	คะแนนเฉลี่ย	ประเภทนักศึกษา	หมายเหตุ
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา								
1	53B74740108	นายสมาน ด้วงพรหม	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	78	-	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
2	53B74740122	นายมนตรี ไยระย้า	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	75	-	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
3	53B74740128	นายเสรี แซ่ตัน	26 ก.พ. 2554	24 เม.ย. 2558	81	-	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
4	54M74740114	นายปรัชญกุล ตูลาชม	9 ก.ค. 2554	24 เม.ย. 2558	81	-	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์
5	54M74740120	นายพัฒนา พรหมณี	9 ก.ค. 2554	24 เม.ย. 2558	75	-	ภาคพิเศษ	วิทยานิพนธ์

ตรวจสอบและตรวจทานถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ)

นายทะเบียน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์ โคนันทากรณ์)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

อนุมัติผลการศึกษา วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

รายนามนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่ส่งบทความตีพิมพ์เผยแพร่

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การตีพิมพ์และเผยแพร่
๑	นายสมาน ด้วงพรหม	รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ (ครบรอบ ๕ ปี) ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗
๒	นายมนตรี ไยระย้า	การพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา	วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ (ครบรอบ ๕ ปี) ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗
๓	นายเสรี แซ่ตัน	การศึกษาและพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจังหวัดกาฬสินธุ์	วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ (ครบรอบ ๕ ปี) ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗
๔	นายปรัชญกุล ตูลาชม	การพัฒนาสื่อประสมเรื่องภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย	วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ (ครบรอบ ๕ ปี) ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗
๕	นายพัฒนา พรหมณี	การพัฒนาแบบการฝึกอบรมเกษตรกรในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ ๕ ฉบับพิเศษ (ครบรอบ ๕ ปี) ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันที่.....

รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมาน ต้วงพรหม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2558

ได้ตรวจลอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(.....)
อาจารย์ที่ปรึกษา.....
วันที่.....

AN INTEGRATED ENVIRONMENTAL EDUCATION TEACHING MODEL ON
FOREST RESOURCES CONSERVATION FOR GRADE 6 STUDENTS

SAMARN DUANGPROM

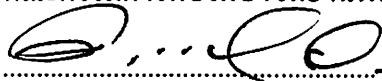
A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN ENVIRONMENTAL EDUCATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2015

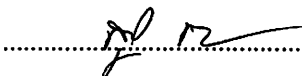
ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่อง การอนุรักษ์
 ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 ชื่อนักศึกษา สมาน ด่วงพรหม
 รหัสประจำตัว 53B74740108
 ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒน์นันท์)

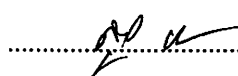
..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุนทรี จินธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ช่อเพชร เบ้าเงิน)

..... กรรมการ

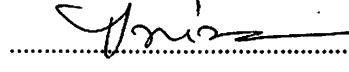
(อาจารย์ ดร.สุนทรี จินธรรม)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.บุญเลิศ วงศ์โพธิ์)

..... กรรมการและเลขานุการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒน์นันท์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.อรารรณ ภัสสรศิริ)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรฉนิภัช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ลิขสิทธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	
ชื่อนักศึกษา	สมาน ด้วงพรหม	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	53874740108	
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	สิ่งแวดล้อมศึกษา	(.....)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์	
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.สุนทรี จินธรรม	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
		วันที่.....

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาและพัฒนารูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และเจตคติ จากการเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการกับการสอนปกติ 4) ศึกษาความคงทนของความรู้และเจตคติของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอน และ 5) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาของการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาและสภาพการอนุรักษ์ป่าไม้ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูจำนวน 11 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนกลุ่มสาธิตีลิ่ง จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำข้อมูลที่ได้ มาเป็นรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการสอน จำนวน 5 คน ประเมินคุณภาพรูปแบบ ด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.96 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบ โดยทดลองกับนักเรียนโรงเรียนพรหมรังษี จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม แล้วศึกษาผลการเรียนรู้โดยเปรียบเทียบความรู้และเจตคติก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบความรู้ มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.67 ค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.77 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที และใช้แบบวัดเจตคติ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีความเชื่อมั่น 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้และเจตคติของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนแบบบูรณาการกับการสอนแบบปกติ ด้วยการทดสอบค่าที ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความคงทนของความรู้และเจตคติของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบบูรณาการ 2 ครั้ง โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ จำนวน 20 คน ด้วยแบบทดสอบความรู้และแบบวัดเจตคติชุดเดิม หลังเรียน 2 สัปดาห์ และ 6 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าเอฟ และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ ด้วยแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพปัญหาการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาพบว่า ในโรงเรียนไม่มีหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา และครูผู้สอนไม่ได้จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยตรง นักเรียนขาดความรู้และเจตคติในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ถูกต้อง รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้จากการสังเคราะห์ทฤษฎีทฤษฎีปัญญากับรูปแบบการสอนด้วยกระบวนการสืบสอบ การแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มและกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา มีลักษณะสำคัญคือ เป็นรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่กระตุ้นความคิดเพื่อการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ประกอบด้วย (1) ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ (2) แนวคิดและทฤษฎีสำหรับการสร้างรูปแบบ (3) ความหมายของรูปแบบ (4) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (5) ขั้นตอนของรูปแบบ จำนวน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นกระตุ้นให้คิด ขั้นนำเสนอความคิดขั้นลำดับความคิดใหม่ ขั้นนำไปใช้ ขั้นทบทวนความคิดและขั้นประเมินผลความคิด (6) การนำไปใช้ โดยใช้ผ่านทางแผนการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและรูปแบบการสอนมีคุณภาพที่ระดับ มากที่สุด
- 2) ความรู้และเจตคติ จากการเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียน หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- 3) นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความรู้และเจตคติมากกว่าการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01
- 4) นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความคงทนหลังเรียน 2 สัปดาห์ กับ 6 สัปดาห์ พบว่า ทั้งความรู้และเจตคติไม่แตกต่างกัน
- 5) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในระดับมากที่สุด

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....

.....
(...อ. อรุณรัตน์ ใจงาม...)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ ๒๖/๑๐/๕๘

Thesis Title	An Integrated Environmental Education Teaching Model on Forest Resources Conservation for Grade 6 Students	
Student	Samarn Duangprom	แต่ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Student ID	53B74740108	ลงชื่อ.....
Degree	Doctor of Philosophy	(.....)
Field of Study	Environmental Education	
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Winai Weerawattananont	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
Thesis Co-Advisor	Dr.Suntaree Cheentam	วันที่.....

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the state of problems of the environment education teaching and develop the teaching model of integrated environment education on forest resource conservation for grade 6 students 2) compare the knowledge and attitude of students before and after the teaching model of integrated environment education 3) compare the knowledge and attitude of students between the teaching model of integrated environment education and usual teaching 4) study the durability of knowledge and attitude of students on the teaching model of integrated environment education and 5) study the satisfaction of students on the teaching model of integrated environment education. This research was a mixed methods by divided into 3 phases; phase 1: study the state of problems of the environment education teaching and state of forest resource conservation. The sample were 11 teachers and 15 students of grade 6 of Salikadeelung group school, the tool for data collection was a structured interviewing and data were analyzed by content analysis, then developed the teaching model of integrated environment education. The 5 experts on environment education and teaching evaluated the quality of model with the 5 level rating scale questionnaire at reliability of 0.96 and data were analyzed by mean and standard deviation. Phase 2: try out the model; by experimenting with 40 students of Phuemrangsri school, divided into 2 groups as 20 students of treatment group and 20 control group which selected by cluster sampling. Then compared the knowledge and attitude before and after by the tool of knowledge test with reliability 0.96, discriminant power 0.20-0.67, difficulty power 0.23-0.77. The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test. Moreover, the attitude test was used with the 5 level rating scale questionnaire at reliability of 0.87 and data were analyzed by mean and standard deviation and the knowledge and attitude of students between the teaching model of integrated environment education and usual teaching by t-test. Phase 3: study the durability of knowledge and attitude of students on the teaching model of integrated

environment education with 2 times; collecting data from 20 students by knowledge and attitude tests after learning 2 weeks and 6 weeks, the data were analyzed by F-test and study the satisfaction of learning on the teaching model of integrated environment education with rating scale questionnaire and data were analyzed by mean and standard deviation.

The research results were found that:

1) The state of problems of the environment education teaching was found that this school had no curriculum of environment education and the teachers did not graduated in this field, the students lacked knowledge and attitude on forest resource conservation. The teaching model of integrated environment education on forest resource conservation for grade 6 students was synthesized from the multiple intelligence and inquiry process, group inquiry. The process of environment education was key attributed with the activating of concepts to create the awareness on forest resource conservation composed of (1) states and significance of model (2) concepts and theory for model creation (3) the meaning of model (4) the objectives of model (5) the phase of model comprising 6 stages namely activating, presenting, reviewing new concepts, application, refinement and evaluation and (6) the application was used by training plan with the model quality at the highest level.

2) The knowledge and attitude of students on the forest resource conservation after the teaching model of integrated environment education had higher than before at a statistical significance of 0.01.

3) The knowledge and attitude of students on the teaching model of integrated environment education had more than the usual teaching at a statistical significance of 0.01.

4) The durability of knowledge and attitude of students on the teaching model of integrated environment education was found that after learning 2 weeks and 6 weeks did not different.

5) The satisfaction of students for the teaching model of integrated environment education on the forest resource conservation was at the highest level.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(.....อ.ดร. นันทกร จันทรพร.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....อ.ทศนีย์พร.....
วันที่.....3 พ.ย. 58.....

256

The Association for Environmental Education of Thailand : AEE-T
สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย-สสศท
188 หมู่ 1 ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

ที่ สสศท 054/ 2557

10 ตุลาคม 2557

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน นายสมาน ดั่งพรหม

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6” เพื่อลงตีพิมพ์ ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท นั้น กองบรรณาธิการได้ทำตามกระบวนการพิจารณาบทความ โดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณาและตรวจแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์

ในการนี้ กองบรรณาธิการขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความวิจัยของท่าน ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ (ครบรอบ 5 ปี) ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒน์นันท์)
นายกสมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

An Integrated Process Environmental Education Teaching Model on Forest Resources Conservation for 6th Prathomsuksa Students

Saman DuangProm¹, Assoc.Prof.Dr.Vinai Veerawatnanond², Dr.Soontaree Cheentham³

¹Doctor of Philosophy Degree, Environmental Education Program, Valaya Alongkorn
Rajabhat University, Under The Royal Patronage

^{2,3}Lecturer Environmental Education Program, Valaya Alongkorn Rajabhat University

Abstract: The purposes of this research were to develop a Teaching Model on Environmental Education Learning on Integrated Process for 6th Prathomsuksa Students to the best quality, to compare knowledge and attitude before and after learning through a Teaching Model, to compare knowledge and attitude between the experimental group and the control group, to study the retention from learning by using a Teaching Model on Environmental Education Learning on Integrated Process for 6th Prathomsuksa Students and to evaluate the satisfaction of learning by using a Teaching Model. The sample was consisted of 40 students by cluster Random Sampling and assignment with 20 in an experimental group and controllable group. The instruments for this research were Training Model on Environmental Education Learning for 6th Prathomsuksa Students, Questionnaire for quality evaluation model, posttest for experimental group and control group, pretest – posttest and retention test for learning through a teaching model and normal learning and questionnaire for satisfaction of learning from teaching model. The research design consisted of The Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design. Results were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test (Dependent), t-test (Independent) and F-test (One-way Repeated Measure ANOVA).

The results showed that :

1) The Integrated Process Environmental Education Teaching Model for 6th Prathomsuksa Students was 6 steps as follows: Thinking Stimulation, Thinking Presentation, Thinking Ordering, Thinking Adoption, Thinking Review and Thinking Processing and quality of the Teaching Model was the best quality.

2) Knowledge and Awareness in posttest was higher than pretest at 0.01 significantly.

3) Knowledge and Awareness in Integrated Process Environmental Education Teaching Model was higher than normal teaching at 0.01 significantly.

4) The retention of knowledge and awareness in posttest, 2 week posttest and 4 week posttest was no significant difference.

5) The satisfaction of the Integrated Process Environmental Education Teaching Model for 6th Prathomsuksa Students was the most level.

Keywords: 6th Prathomsuksa Students, Environmental Education Teaching Model,
Forest Resources Conservation

รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6

สมาน คิ้วพรหม¹, รศ.ดร.วินัย วิระวัฒนานนท์², อาจารย์ ดร. สุนทรี จินธรรม³
นักศึกษาปริญญาเอก, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และเจตคติ จากการเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการกับการสอนปกติ 4) ศึกษาความคงทนของความรู้และเจตคติของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอน และ 5) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 175 คน ในกลุ่มโรงเรียนสาริกาศิลป์ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพรหมรังษี อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี จำนวน 40 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ข้อกำหนดของงานวิจัย เชิงทดลอง เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ใช้วิธีจับสลากนำตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มทดลองตามแบบแผนการวิจัยที่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ 2 กลุ่ม ทดสอบ ก่อน - หลัง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบประเมินคุณภาพรูปแบบ แบบทดสอบวัดความรู้ แบบวัดเจตคติก่อนเรียน หลังเรียนและวัดความคงทนของความรู้หลังการเรียนตามรูปแบบการสอน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test (Dependent) ค่า t - test (Independent) และค่า F - test (One Way Repeated Measure ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นกระตุ้นให้คิด ขั้นนำเสนอ

ความคิด ขึ้นลำดับความคิดใหม่ ขึ้นนำไปใช้ ขึ้นทบทวนความคิดและขึ้นประเมินผลความคิด และมีคุณภาพของรูปแบบที่ระดับ มากที่สุด

2) ความรู้และเจตคติ จากการเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3) การเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความรู้และเจตคติมากกว่าการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4) นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความคงทนของความรู้และเจตคติ หลังเรียน ไม่แตกต่างกัน

นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความพึงพอใจ ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา, นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6, การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

บทนำ

ประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการพัฒนาประเทศโดยยึดเศรษฐกิจเป็นตัวนำ โดยหวังว่าจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น สังคมมีความสุข หากแต่สิ่งที่คาดหวังไว้ไม่ได้เป็นไปตามความมุ่งหมาย สืบเนื่องจากการเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ที่ก่อให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (วินัย วีระพัฒนานนท์, 2553) การพัฒนาประเทศที่หลงทางใน 40 ปีที่ผ่านมา เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นทางด้านวัตถุ เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจในเชิงปริมาณ โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นแกนนำที่สำคัญคือการขาดจริยธรรมของการพัฒนา ส่งผลให้เกิดการใช้เทคโนโลยีไปในทิศทางที่ไม่เหมาะสม เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทรัพยากรน้ำ ดิน ทรัพยากรชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรป่าไม้ ที่ได้ถูกทำลายไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลเสียต่อความสมดุลของระบบนิเวศ เกิดความแปรปรวนของสภาพลมฟ้าอากาศ และฤดูกาล การพังทลายของดิน เกิดอุทกภัย ภัยแล้งและภัยพิบัติอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย ที่สำคัญคือ เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตปัจจัยในการดำรงชีวิต (วิทยากร เชิงกุล, 2542)

ความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ อาจกล่าวได้ว่าป่าไม้มีคุณค่าอันนับเป็นแหล่งรวมของปัจจัยทั้งสิ้นที่สนับสนุนให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ ป่าไม้มีประโยชน์ต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นหัวใจของ

สิ่งแวดล้อมอันประกอบด้วย ดิน พรรณไม้ สัตว์ป่าและสิ่งมีชีวิตต่างๆ ที่สำคัญ คือ เป็นแหล่ง รับน้ำ สำหรับหล่อเลี้ยงทุกสรรพสิ่งบนโลกนี้ พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยเมื่อปี 2504 มีจำนวน 171 ล้านไร่ (ร้อยละ 53 ของพื้นที่ประเทศไทย) ในปี พ.ศ. 2540 ลดลงเหลือไม่ถึง 80 ล้านไร่ (ไม่ถึงร้อยละ 25 ของพื้นที่ประเทศไทย) เป็นผลมาจากการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ ส่งผลให้ปัจจุบันเหลือพื้นที่ป่าไม้เพียงร้อยละ 33 ของพื้นที่ประเทศไทยเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549)

ความสำคัญในการนำสิ่งแวดล้อมศึกษามานบูรณาการการสอนในชั้นเรียนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยการนำสาขาวิชาหลายๆ สาขาและประสบการณ์ทางการศึกษา เช่น วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ ศิลปะ สังคมศาสตร์และภาษา มาจัดการเรียนการสอนและเรียกชื่อใหม่ให้เหมาะสม เกิดการเรียนรู้อย่างบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ต้องแยกออกมาเป็นวิชาใหม่หรือใช้เวลาของวิชาอื่นมาสอน เพราะสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นสาระและจุดมุ่งหมายที่สำคัญอย่างหนึ่งในหลักสูตรอยู่แล้ว จุดสำคัญอยู่ที่ว่า ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อมศึกษาเสียก่อน และนำมาบูรณาการเข้าให้เห็นความสำคัญในกิจกรรม การเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวิชานั้นๆ (แสงจันทร์ เจริศพราว, 2552)

วิธีการสอนและรูปแบบการสอนที่ดี เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนที่ดี ผู้เรียนจะเข้าใจเนื้อหาหรือเกิดความรู้ความเข้าใจหรือไม่อย่างไรนั้นรูปแบบวิธีการสอนมีบทบาทสำคัญ (สุกัญญา นิมานนท์, 2542) ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าหากมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการดูแลรักษาและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ต้องอาศัยความตระหนักการรับผิดชอบร่วมกัน และการมีจริยธรรมสิ่งแวดล้อมที่ดี (วินัย วีระพัฒนานนท์ และสิวลี ศิริโล, 2539) ภายใต้หลักการที่ว่า การศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ค่านิยมและเจตคติของมนุษย์ได้ (ศกุนตลา สุขสมชัย, 2536) อีกทั้งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ เป็นการบูรณาการที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นำไปสู่การสร้างคุณค่าและคิดอย่างมีเหตุผลมีเจตคติที่นำไปสู่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติ จากการเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับการสอนปกติ
4. เพื่อศึกษาความคงทนของความรู้และเจตคติของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) มีขอบเขตของการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6
2. ประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 175 คน ในกลุ่มโรงเรียนสาริกาติ่ง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556
3. กลุ่มตัวอย่างการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนสาริกาติ่ง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ดำเนินการใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คน ห้องละ 20 คน จำนวน 2 ห้อง ของโรงเรียนพรหมรังษี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ประเภทงานวิจัยเชิงทดลองเป็นตัวกำหนด (สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2554) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้วิธีจับสลากนำตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มทดลองสำหรับการวิจัยแบบ 2 กลุ่ม ทดสอบก่อน - หลัง (The Randomized Pretest – Posttest control group) เป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้อง จำนวน 20 คน และกลุ่มทดลอง 1 ห้อง จำนวน 20 คน รวมกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 40 คน
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
 - 4.1 รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
 - 4.2 แบบประเมินคุณภาพรูปแบบ
 - 4.3 แบบทดสอบวัดความรู้ ก่อนเรียน หลังเรียน และวัดความคงทนของความรู้ หลังการเรียน
 - 4.4 แบบวัดเจตคติ ก่อนเรียนและหลังเรียน และวัดความคงทนของเจตคติหลังการเรียน
 - 4.5 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการดำเนินการทดลองจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เก็บข้อมูลการทดสอบ การวัดเจตคติ

และความพึงพอใจของผู้เข้ารับการเรียนรู้การสอนตามรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ครบถ้วน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

6. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การ วิเคราะห์ค่าสถิติ ในรูปของค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีองค์ประกอบดังนี้

1) ความเป็นและความสำคัญของรูปแบบ

2) แนวคิดและทฤษฎี

3) ความมุ่งหมายของรูปแบบ

4) ขั้นตอนและกิจกรรมของรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการสอน 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นให้คิด คือ ขั้นที่นักเรียนได้รับรู้จุดประสงค์เกิดแรงจูงใจในการเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอความคิด เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการคิดในขั้นกระตุ้นให้คิด อันเป็นความรู้เดิมที่นักเรียนมีอยู่เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมาทางการค้นคว้าทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ขั้นลำดับความคิดใหม่ ผู้สอนนำเสนอความรู้ใหม่ให้กับนักเรียน จะเกิดการเชื่อมโยงความรู้กันระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ นักเรียนจะลำดับความรู้ความคิด เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมาใหม่ เป็นแผนภาพความคิดของความรู้ใหม่

ขั้นที่ 4 ขั้นนำไปใช้ นักเรียนบันทึกจัดเตรียมความรู้ที่ได้ พร้อมทั้งกำหนดจุดประสงค์ของการนำความรู้ไปใช้ สำหรับทำกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 5 ขั้นทบทวนความคิด นักเรียนจัดทำรายงานแนวความคิด ความรู้ และวิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ครบถ้วน เข้าใจง่ายและเหมาะสม

ขั้นที่ 6 ขั้นประเมินผลความคิด เสนอรายงานความรู้ วิเคราะห์ สรุป ได้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ทบทวน ตรวจสอบความคิดอย่างรอบคอบอีกครั้ง

5) การนำรูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการผ่านทางแผนการสอนที่ได้เตรียมความพร้อมล่วงหน้าแล้ว ให้เกิดความมั่นใจในการสอน ทั้งด้านการเลือกหน่วยการเรียนรู้ เรื่องที่จะสอน ระดับ ระยะเวลา จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล

ในด้านการประเมินคุณภาพรูปแบบ พบว่า รูปแบบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพ อยู่ในระดับความ

- วินัย วีระพัฒนานนท์. (2553). สิ่งแวดล้อมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเคชั่นสโตร์.
- ศกุลดลา สุขสมชัย. (2536). การจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับนักเรียนอนุบาล. วิจัยสนเทศ. 13(148) 28-31.
- สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุตรธานี: อักษรศิลป์การพิมพ์.
- สิปปนนท์ เกตุทัต. (2535). วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม : ผู้ออกของสังคมไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- แสงจันทร์ เทร็ดพราว. (2551). รูปแบบการจกักระบวนการเรียนรู้บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับการศึกษานขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุกัญญา นิมานนท์. (2542). กระบวนการใช้สื่อการเรียนการสอนของนักศึกษาฝึกสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2549). ร่างแผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ตุกศักดิ์ เมืองพรหม. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้การจัดการมูลฝอยในชุมชนชนบท จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรพล บุญลือ. (2550). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ การศึกษาคุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... *M N* *คณบดี*
 (อ.ดร.สุนทร จันเชษฐม)

 อาจารย์ที่ปรึกษา *วิทยานิพนธ์*

 วันที่ *๒ พ.ค. ๕๘*

การพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม
 สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

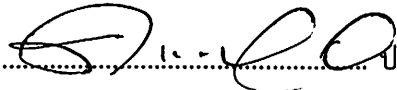
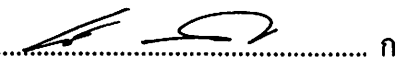
มนตรี ไยระย้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
 พ.ศ. 2558

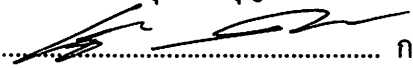
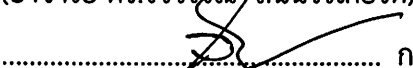

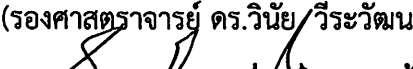
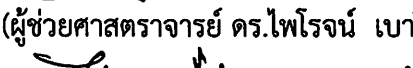
ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม
 สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา
 ชื่อนักศึกษา มนตรี ไยระย้า
 รหัสประจำตัว 53B74740122
 ปริญญา ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

 ประธาน
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)
 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.รวีวรรณ สนั่นนรเกียรติ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธาน
 (อาจารย์ ดร.สุเทพ บุญซ้อน)
 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.รวีวรรณ สนั่นนรเกียรติ)
 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.บุญเลิศ วงศ์โพธิ์)
 กรรมการและเลขานุการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)
 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาลใจ)
 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ)

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ ศรีโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 14 เดือน เมษายน พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา	
ชื่อนักศึกษา	มนตรี ไยระย้า	
รหัสประจำตัว	53874740122	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	ลงชื่อ..... <i>(ลงชื่อ)</i>
สาขาวิชา	สิ่งแวดล้อมศึกษา	
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒน์นนท์
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.วีวรรณ สนั่นวรกิจธรตี
		อาจารย์ที่ปรึกษา..... <i>วิทย์</i>
	 <i>บ.นค. 53</i>

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา 2) สร้างกลยุทธ์และตรวจสอบกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา และ 3) ประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 111 โรงเรียน ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน และ ครูที่สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 111 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ขั้นที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยใช้ในการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ จำนวน 320 คน เลือกจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 209 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้ตารางเลขสุ่ม ขั้นที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการจัดการเรียนรู้ในการส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ในด้านหลักสูตรดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.07$) ด้านการเร่งรัดพัฒนาครู ดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.11$) ด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อม

ดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.06) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.10)

2) การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ในการสร้างกลยุทธ์ได้ 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 63 กลวิธี 63 ตัวชี้วัด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม มี 15 กลวิธี 15 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม มี 16 กลวิธี 16 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มี 12 กลวิธี 12 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น (1) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มี 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด (2) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ มี 8 กลวิธี 8 ตัวชี้วัด และ (3) ด้านการพัฒนาการนิเทศติดตามผล มี 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด หลังจากนั้นได้ทำการตรวจสอบกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา แล้วปรับปรุงได้กลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 40 กลวิธี 40 ตัวชี้วัด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม มี 10 กลวิธี 10 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม มี 10 กลวิธี 10 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์ การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มี 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น (1) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มี 5 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด (2) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ มี 5 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด และ (3) ด้านการพัฒนาการนิเทศติดตามผล มี 4 กลวิธี 4 ตัวชี้วัด

3) ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ ทั้ง 4 กลยุทธ์ มีคุณภาพในด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... ดร. น. (กน๖)
(ดร. สุนทร จันทรม)

อาจารย์ที่ปรึกษา วิฑูรย์พันธ์

วันที่ ๖ ม.ค.๕๘

Thesis Title	A Development of Learning Strategies to Promote the Environmental Ethics for Primary Students	
Student	Montri Yairaya	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Student ID	53B74740122	
Degree	Doctor of Philosophy	ลงชื่อ..... <u>ด.ว. ม.</u> (คณ.)
Field of Study	Environmental Education	(<u>ด.ว. สันติ</u> <u>จิตธรรม</u>)
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Vinai Veeravatnanand	<u>วิฑนนิพนธ์</u>
Thesis Co-Advisor	Dr.Raveevan Sananvorakiat	วันที่..... <u>บ.พ.ด.58</u>

ABSTRACT

The objective of this research were to 1) study the states of learning management to promote the environmental ethics for primary students 2) create and examine the learning strategies to promote the environmental ethics for primary students and 3) evaluate the learning strategies to promote the environmental ethics for primary students. This research studied the schools under the office of Tak Primary Educational Service Area 1. The 3 stages were applied; stage 1: study the states of learning to promote the environmental ethics for primary students. The sample was the 111 school administrators and 111 environmental teachers who selected by purposive sampling. The tool for data collecting was a rating scale questionnaire with reliability of 0.96. Stage 2: create and examine the learning strategies to promote the environmental ethics for primary students. The participants were the 15 experts in creation of learning strategies composed of academicians in environment, school administrators and teacher, by using focus group discussion and the sample for examination of learning strategies were 320 respondents from 111 school administrators and 209 teachers. The sample size was obtained by Taro Yamane's formula and selected by simple random sampling of random number. Stage 3: evaluate the learning strategies to promote the environmental ethics for primary students. The participants were 15 experts composed of academicians in environment, school administrators which selected by purposive sampling. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation.

The research findings were as follows:

1) The states of learning management to promote the environmental ethics for primary students were found that the aspect of curriculum was at the high level ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.07), the aspect of teacher development was at the high level ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.11), the aspect of environmental development was at the moderate

level ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.06) and the aspect of learning activities was at the high level ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.10).

2) The creation and examination of the learning strategies to promote the environmental ethics for primary students was found that 4 strategies composed of 63 tactics, 63 indicators namely strategy 1; strategy of curriculum development to promote the environmental ethics comprising 15 tactics, 15 indicators, strategy 2; strategy of teacher development to promote the environmental ethics comprising 16 tactics, 16 indicators, strategy 3; strategy of environmental development and learning sites in school comprising 12 tactics, 12 indicators, strategy 4; strategy of learning activities to promote the environmental ethics divided into (1) the aspect of learning media comprising 6 tactics, 6 indicators (2) the aspect of desirable ethics comprising 8 tactics, 8 indicators (3) the aspect of supervision comprising 6 tactics, 6 indicators. After the creation, the examination was used and refined to be 4 strategies comprising 40 tactics, 40 indicators namely strategy 1; strategy of curriculum development to promote the environmental ethics comprising 10 tactics, 10 indicators, strategy 2; strategy of teacher development to promote the environmental ethics comprising 10 tactics, 10 indicators, strategy 3; strategy of environmental development and learning sites in school comprising 6 tactics, 6 indicators, strategy 4; strategy of learning activities to promote the environmental ethics divided into (1) the aspect of learning media comprising 5 tactics, 5 indicators (2) the aspect of desirable ethics comprising 5 tactics, 5 indicators (3) the aspect of supervision comprising 4 tactics, 4 indicators.

3) The evaluation of the learning strategies to promote the environmental ethics for primary students was found that all of 4 learning strategies were qualified in the aspect of benefits, possibility, appropriately and accuracy at the most high level.

...ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

..... ก. น. (ก.น.)
 ๐๐๘.๕๖๗ ๕๖๗๕๕๕

 อาจารย์ที่ปรึกษา วิทิตนิพนธ์
 ๖ พ.ค.๕๘

274

The Association for Environmental Education of Thailand : AEE-T
สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย-สสศท
188 หมู่ 1 ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

ที่ สสศท 066/ 2557

21 ตุลาคม 2557

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน นายมนตรี ไชระยา

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม” เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท นั้น กองบรรณาธิการได้ทำตามกระบวนการพิจารณาบทความ โดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณาและตรวจแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์

ในการนี้ กองบรรณาธิการขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความวิจัยของท่าน ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ (ครบรอบ 5 ปี) ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)
นายกสมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

A Development Learning Strategies to Cultivate Environmental Ethics

Montri Yairaya¹, Assoc.Prof.Dr.Vinai Veerawatnanond², Dr.Raweewan Sananworakiat³

¹Student of Doctoral Degree, Environmental Education Program, Valaya Alongkorn Rajabhat University, Under The Royal Patronage

^{2,3}Lecturer Environmental Education Program, Valaya Alongkorn Rajabhat University

Abstract : This research was intended to develop learning strategies to promote environmental ethics for primary school pupils. Research methodology followed 2 main steps : 1) investigating the state of learning management to promote environmental ethics. Data were collected from the 111 school administrators purposely selected as the sample; 2) validating the drafted strategies to promote environmental ethics through focus group discussion among 320 school administrators, simple randomly selected, by employing random number table, and questionnaire was employed to evaluate appropriateness of the drafted strategies. Data analysis was done through the descriptive statistics and inferential statistics : item-objective-congruence (IOC), percentage, means and standard deviations.

Research results : 4 learning strategies to promote environmental ethics have been developed :Strategy 1: curriculum development to promote environmental ethics, with 10 tactics, and 10 indicators , strategy 2 :urgent teacher development to conduct activities to promote environmental ethics, with 10 tactics, and 10 indicators, strategy 3 : developing environments and sources of learning in school ,with 5 tactics and 5 indicators, 4: learning management to promote environmental ethics, comprised of 3 sub-domains, namely, Developing instructional media, with 5 tactics and 5 indicators, Conducting activities to cultivate ethical and moral values on the environments, with 5 tactics and 5 indicators, and Developing follow-up supervisions, with 5 tactics and 5 indicators.

Keywords: Learning Strategies to Cultivate Environmental Ethics

การพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม

มนตรี ไชระยา¹, รศ.ดร.วินัย วีระพัฒนานันท์², อาจารย์ ดร.รวิวรรณ สนันวรเกียรติ³
 นักศึกษาปริญญาเอก, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ : การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน และครูที่สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 111 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรแบบเจาะจง (Purposive Selection) การตรวจสอบกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดาก เขต 1 จำนวน 320 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากรแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Random number table) และการประเมินกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบประเมิน (Evaluation) ที่ผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่นแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 40 กลวิธี 40 ตัวชี้วัด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม มี 10 กลวิธี 10 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม มี 10 กลวิธี 10 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มี 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น 1) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มี 5 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด 2) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ มี 5 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด และด้านการพัฒนาการนิเทศติดตามผล มี 4 กลวิธี 4 ตัวชี้วัด ผลการประเมินกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า กลยุทธ์การเรียนรู้ทั้ง 4 กลยุทธ์ มีคุณภาพทั้งด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์การเรียนรู้จริยธรรมสิ่งแวดล้อม

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมากและเริ่มทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกวันทั้งนี้การเพิ่มขึ้นของประชากรนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดในโลก การใช้ทรัพยากรของโลกจะยังคงเพิ่มขึ้นอยู่ต่อไป เมื่อพิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพของประชากรเอง โดยในอดีตแม้จะมีการเพิ่มขึ้นของประชากรอยู่ตลอดเวลา ก็ตาม แต่ปริมาณทรัพยากรของโลกยังมีอยู่อย่างพอเพียงจึงยังไม่มีผลกระทบอะไรมาก แต่เมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันและจะเพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคต ย่อมจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชากรโลกอย่างทั่วถึงกัน สิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม είοต่อปัจจัยการเป็นอยู่ของมนุษย์ ทั้งในด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม พลังงาน ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และความสะอาดสบาย นอกเหนือจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว มนุษย์ยังใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างวัฒนธรรมของตนเอง ตั้งแต่เรื่องความเชื่อ การกิน การแต่งกาย วิถีชีวิต การตั้งถิ่นฐาน ภาษาสถาปัตยกรรม ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น ลักษณะทางวัฒนธรรมเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อกัน ต่างต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน การเพิ่มขึ้นของประชากร โลกอย่างรวดเร็วในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา ก่อให้เกิดภาวะวิกฤตทางสิ่งแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งแวดล้อมถูกใช้ และถูกทำลายเสื่อมโทรมลงเรื่อยๆ จึงพบว่าปัญหาความร่อยหรอของทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในขั้นวิกฤต โดยเฉพาะทรัพยากรหลักอันได้แก่ ป่าไม้ สัตว์ป่า สัตว์น้ำ ดิน หิน แร่ น้ำ และนอกจากนี้ยังมีปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ได้แก่ น้ำท่วม ความแห้งแล้ง ดินเสื่อมโทรม คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม การปนเปื้อนของฝุ่นละออง และก๊าซพิษในอากาศ เป็นต้น มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชากร ทั้งทางด้านสุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ และสังคม (นิวัตติ เรืองพานิช, 2546)

สิ่งแวดล้อมจึงเป็น ปัจจัยในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในรูปของปัจจัยสี่ และเป็นเงื่อนไขในการก่อให้เกิดวิธีการดำรงชีวิต วัฒนธรรมการผลิต การใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และเป็น แรงบันดาลใจของมนุษย์ ในอดีตสมัยที่จำนวนมนุษย์ยังมีไม่มากเมื่อมนุษย์นำทรัพยากรธรรมชาติจากสิ่งแวดล้อมมาใช้ ธรรมชาติพื้นตัวหรือมีการหมุนเวียนผลิตขึ้นมาใหม่ได้ทันกับการนำไปใช้ของมนุษย์ แต่ทุกวันนี้จำนวนมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและ โดดเดี่ยวจากธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์ได้เข้าไปรบกวนหรือหยุดชะงักการดำเนินไปของระบบนิเวศ อันเป็นผลมาจากการพัฒนาการของสังคมและความคิดของมนุษย์ในด้านสิ่งแวดล้อมสมัยใหม่ วิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมทุกวันนี้ผูกพัน ใกล้ชิดอยู่กับเทคโนโลยีมากกว่าธรรมชาติ มนุษย์จึงพัฒนา และใช้เทคโนโลยีมาแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ดูเหมือนเป็นการระดมปัญหา หรือยังเป็นการทำลายธรรมชาติรุนแรงมากขึ้นทุกที (อนุชาติ พวงคำลี, 2547)

สำหรับประเทศไทย สิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มของการถูกทำลายเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ซึ่งเป็นผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมามากมายปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ โดยสาเหตุใหญ่เกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและค่านิยมที่ถูกต้องต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น แนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

จำเป็นต้องพัฒนาที่คุณภาพของมนุษย์ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหา โดยการให้ "การศึกษา" โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ปลุกฝังเจตคติ และความเชื่อที่เหมาะสมทางสิ่งแวดล้อมให้แก่บุคคล เพราะเมื่อบุคคลมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีเจตคติความเชื่อที่เหมาะสมในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแล้ว ย่อมจะช่วยให้เขาสามารถเลือกตัดสินใจปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์โดยไม่ต้องอาศัยการบังคับของกฎหมายหรือระเบียบใด ๆ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในวิถีของความยั่งยืน ไม่ว่าจะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การศึกษาการยอมรับว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ สามารถเข้าถึงศักยภาพของเขาได้อย่างสมบูรณ์ การศึกษาเป็นปัจจัยในการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการปรับปรุงสมรรถนะของผู้เรียนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ถูกกำหนดไว้ภายใต้สิ่งแวดล้อมต่างๆ การพัฒนาด้านการศึกษา จึงมีความจำเป็นในการที่จะต้องบูรณาการสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันภายใต้หลักสูตรการศึกษาเดียวกัน การศึกษายังเป็น ปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงความสำเร็จ มีจิตสำนึก มีความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม สร้างคุณธรรมจริยธรรม เกิดทักษะและมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2547)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะทำการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม โดยทำการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในการส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมจริยธรรม ให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยใช้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดาก เขต 1 เป็นพื้นที่ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้เป็นการศึกษาหาความรู้ภายใต้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยการสร้างกลยุทธ์เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยกลยุทธ์ 4 ด้าน คือ 1) กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม 2) กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม 3) กลยุทธ์การพัฒนาสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 4) กลยุทธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คนและครู จำนวน 1,425 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดาก เขต 1

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.2.1 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน และครูที่สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 111 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรแบบเจาะจง

2.2.2 การตรวจสอบกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตาก เขต 1 จำนวน 320 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากรแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตาราง เลขสุ่ม (Random number table)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบมาตรประเมินค่า (Rating Scale) ตามลักษณะการสร้างแบบวัด 5 ระดับ ของลิเคิร์ท โดยมีการสร้างและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence : IOC) ทั้งฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.90 (ค่าดัชนีความสอดคล้อง ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.60-1.00) หาค่าความเชื่อมั่นตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) มีค่า Alpha = .9614 และแบบประเมิน มีการสร้างและตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence : IOC) ทั้งฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 220 คน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม นำผลจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (SWOT) และจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตาก เขต 1 จำนวน 320 คน ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริม จริยธรรมสิ่งแวดล้อม นำแบบประเมินกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมที่ผ่านการตรวจสอบ ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ประเมินคุณภาพของกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป การตรวจกลยุทธ์และการประเมินคุณภาพของกลยุทธ์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมพบว่าโรงเรียนมีการดำเนินการ 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 15 กลวิธี 15 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาครู จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 16 กลวิธี 16 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ประกอบด้วย 12 กลวิธี 12 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม

ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ มี 8 กลวิธี 8 ตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาการนิเทศติดตามประเมินผล มี 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด และผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการเรียนรู้ (SWOT) พบว่า จุดแข็ง คือ โรงเรียนมีนโยบายและแผนการดำเนินงานในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรม สิ่งแวดล้อม จุดอ่อน คือ ครูบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม โอกาส คือ โรงเรียนรับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการจัดการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และผู้บริหารของท้องถิ่นมีนโยบายสนับสนุนสถานศึกษาให้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจริยธรรมสิ่งแวดล้อม อุปสรรค คือ ประชาชนมีฐานะยากจนไม่มีงบประมาณสนับสนุนโรงเรียน

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 15 กลวิธี 15 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 16 กลวิธี 16 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ประกอบด้วย 12 กลวิธี 12 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ มี 8 กลวิธี 8 ตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาการนิเทศติดตามประเมินผล มี 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด

ผลการตรวจสอบกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม โดย ครูและผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 320 คน พบว่า กลยุทธ์การเรียนรู้ทั้ง 4 กลยุทธ์ มีความเหมาะสมในระดับมากและมากที่สุด

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า กลยุทธ์การเรียนรู้ทั้ง 4 กลยุทธ์ มีคุณภาพทั้งด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมพบว่ากลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 10 กลวิธี 10 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 10 กลวิธี 10 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ประกอบด้วย 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ มี 5 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาการนิเทศติดตามประเมินผล มี 4 กลวิธี 4 ตัวชี้วัด ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากความสำคัญของการพัฒนาของการจัดการเรียนรู้ที่ควรคำนึงถึงมาก ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ ทีระพงษ์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2541) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า 1) การสอดแทรกในการสอน รายวิชาต่างๆ ครูอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนได้ปลูกฝัง คุณธรรม โดยในชั้นการนำเข้าสู่บทเรียนการสอน รายวิชาต่าง ๆ ได้พูดถึงเนื้อหา หรือกิจกรรมที่ครอบคลุมหมายให้นักเรียนปฏิบัติได้มากน้อยเท่าไร โรงเรียนกำหนดการปลูกฝังคุณธรรมทุกด้านในการสอนเนื้อหาวิชาในทุกรายวิชาและทุกครั้งที่ทำการสอน ปัญหา ที่พบส่วนมากจะเกิดจากตัวนักเรียนเอง คือ นักเรียนบางส่วนไม่ได้ให้ความสนใจ อีกทั้งยังไม่ตระหนักถึงความ สำคัญของเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร การสอดแทรกคุณธรรมด้านต่างๆ ในเนื้อหาวิชาที่สอน เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยาก เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนขาดเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้าน ต่างๆ ซึ่งโรงเรียนแก้ปัญหาโดย จัดทำโครงการ อบรมสัมมนาเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ครูอาจารย์ 2) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียน ได้ดำเนินการ โดยการสอนรายวิชาที่มีเนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรมมีการใช้สื่อการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีการอบรมหน้าเสาธงโดยครูเวรและครูที่ปรึกษา มีการอบรมประจำสัปดาห์ โดยคณะกรรมการงาน คุณธรรมและจริยธรรมเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้การอบรม มีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญอื่นๆ การจัดกิจกรรมค่ายพุทธบุตร แต่โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินการนักเรียน บางส่วน ยังไม่มีการปฏิบัติตนตามเป้าหมายเนื่องจากสื่อจากภายนอกมีอิทธิพล เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ มีการลอกเลียนแบบในตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม โรงเรียนได้แก้ปัญหา โดยการให้คำแนะนำในการเลือกสื่อ การเชิญ วิทยากรมาให้การอบรมมากขึ้นและจัดสรรงบประมาณ ให้เพิ่มเติม 3) การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอก โรงเรียน โรงเรียนได้มีการกำหนดกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกัน อาจารย์ทุกคนและนักเรียนร่วมมือกัน การจัด กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมพิเศษนอกเหนือจากการเรียนการสอนจัด บรรยายสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาสำคัญที่พบคือ การจัด กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมไม่สามารถจัดได้ครบทุกระดับชั้น นักเรียนบางส่วนขาดความสนใจและไม่กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดให้มีป้ายคำเตือน คำสุภาพเพื่อปลูกฝังคุณธรรม ด้านต่าง ๆ ขอความร่วมมือจากส่วนราชการ ชุมชนและวัดเพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน นอกจากนี้ วินัย วีระพัฒนานนท์ (2546) ได้วิจัยการพัฒนาโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนา สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับดีมาก การจัดทำแผนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดี และเจตคติ ที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับดี และ ธนินาฏ ณ สุนทร (2545) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การบริหาร คุณภาพสำหรับกิจการนัศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ผลการวิจัยพบว่ากิจการนัศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน มีภารกิจ 2 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนานักศึกษาได้แก่ งานกิจกรรม นักศึกษาและงานวินัยนักศึกษา 2) ด้านการ บริหารนัศึกษได้แก่ งานบริการสวัสดิการ ทุนการศึกษาแนะแนวและงานอนามัย สำหรับเกณฑ์มาตรฐานกิจการ นักศึกษามี 7 ด้านคือ 1) สภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้น ความต้องการของนักศึกษา 4) การนำสารสนเทศมาวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจ 5) การบริหารทรัพยากรบุคคล 6) การควบคุมกระบวนการทำงาน 7) การประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนรูปแบบการบริหารคุณภาพสำหรับกิจการ นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ ภารกิจ โครงสร้างความคิดชอบ ในการบริหารคุณภาพและวิธีการดำเนินงานกลยุทธ์การบริหารคุณภาพมี 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ

และความมุ่งมั่นของผู้บริหาร ด้านการจัดสรรและจัดทรัพยากร ด้านการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านการตรวจติดตามและประเมินผล กลยุทธ์แต่ละด้านมีวิธีการปฏิบัติคือ 1) จัดทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร 2) มีเอกสารแสดงว่ามีการจัดสรรทรัพยากร 3) มีคู่มือการทำงานทุกฝ่าย และ 4) มีการประเมินผลทั้งระบบ

สำหรับผลการประเมินคุณภาพของกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ตามเกณฑ์การประเมินของคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน โครงการทางการศึกษา (The Joint Committee on Standards for Education Evaluation) โดยอิงผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า กลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น เป็นประโยชน์ ต่อหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้ กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวมีความถูกต้องตามขั้นตอนกระบวนการวิจัย ของ 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 10 กลวิธี 10 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 10 กลวิธี 10 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียน ประกอบด้วย 6 กลวิธี 6 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ มี 5 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาการนิเทศติดตามประเมินผล มี 4 กลวิธี 4 ตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ ภูเงิน (2546) ได้วิจัยการพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และผู้บริหาร / อาจารย์กิจกรรมนักศึกษา มีความเห็นว่านักศึกษาสถาบันราชภัฏ มีความสามารถในการจัดการตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาและผู้นำนักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาศาสนา สถาบันราชภัฏ จากการสัมภาษณ์อธิการบดี สรุปได้ว่าอธิการบดีส่วนใหญ่พอใจในผลการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการของนักศึกษา เห็นว่านักศึกษายังไม่ค่อยมีความรู้ ความสามารถในการจัดการ ส่วนกลยุทธ์การจัดการกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1) กลยุทธ์หลัก : ด้านการพัฒนานักศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์รองดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ขยายเป้าหมายการพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบแบบบริหารและกลไกด้านกิจการนักศึกษา ให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษา โดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาโปรแกรมการพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ โดยปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานมาใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการให้มากขึ้น กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้เข้มแข็ง กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาด้านวินัยและกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อส่งเสริมการจัดการ 2) กลยุทธ์หลัก : ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์รองดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบกิจกรรมองค์กรนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 ปรับกระบวนการทัศน์อาจารย์และพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาลักษณะการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุมให้หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะ การจัดการของนักศึกษา 3) กลยุทธ์หลัก : การให้บริการนักศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์รองดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแผนงาน นโยบายในการให้บริการ

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This ensures transparency and allows for easy verification of the data.

In addition, the document outlines the procedures for handling discrepancies. If there is a difference between the recorded amount and the actual amount received or paid, it is crucial to investigate the cause immediately. This could be due to a clerical error, a missing receipt, or a fraudulent transaction.

The document also provides guidelines for the storage and security of financial records. All records should be kept in a secure location, protected from fire, theft, and unauthorized access. Regular backups should be performed to prevent data loss.

Furthermore, it stresses the need for regular audits. Conducting periodic audits helps to identify any irregularities or potential fraud before they become a major problem. It also provides an opportunity to review the internal controls and make necessary adjustments.

Finally, the document concludes by stating that maintaining accurate financial records is essential for the long-term success of any business. It provides a clear foundation for decision-making and helps to build trust with stakeholders.

The second part of the document details the specific steps for recording transactions. It provides a clear example of how to format a journal entry, including the date, the accounts involved, and the amounts.

It also discusses the importance of double-checking calculations and ensuring that the debits equal the credits. This is a fundamental principle of accounting that must be followed at all times.

The document further explains how to handle complex transactions, such as those involving multiple parties or different types of assets. It provides a step-by-step guide to ensure that all aspects of the transaction are properly recorded.

In conclusion, this section reinforces the message that attention to detail is key to accurate financial reporting. By following these guidelines, businesses can ensure that their records are reliable and trustworthy.

นักศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการให้คำปรึกษา และแนวการศึกษาต่อและการจัดหางานเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

4) กลยุทธ์หลัก : ด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยกลยุทธ์รองดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 สรรหาแบบอย่างที่ดีของสถาบัน เพื่อการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อม ไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาใน โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีบริบท และทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ใกล้เคียง จะทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ก่อนนำกลยุทธ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมไปใช้ ควรมีการชี้แจงและทำความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2547). สะพานสีเขียว. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ฉลอง ชาตรุประชีวิน.(2552).การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ธนีนาฎ ณ สุนทร. (2545). การพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การบริหารคุณภาพสำหรับกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์ คค. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประเสริฐ ภูเงิน. (2546). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ คค. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พิระพงษ์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2541). การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา :เฉพาะกรณี โรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม
- วินัย วีระพัฒนานนท์. (2546). สิ่งแวดล้อมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเคเอนสโตร์.
- สาโรช บัวศรี. (2534). “จริยธรรมและค่านิยม” วารสารจันทร์เกษม. 216 : 22-35 ; มกราคม – มีนาคม.
- อนุชาติ พวงสำลีและคณะ (2547). ธรรมชาติของสรรพสิ่ง. มูลนิธิสำนึกบ้านเกิด, กรุงเทพฯ

284

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... (คน)
(อ.ดร.วิมล ใจธรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษา
อ.วิมล ใจธรรม

วันที่ 9 พ.ค. 58

การศึกษาและพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท
ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จังหวัดกาฬสินธุ์

เสรี แซ่ตัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2558

285

ตรวจความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ชื่อ..... น. น. (กรณ.)

(..... 0.05.58 (.....))

อาจารย์ที่ปรึกษา..... วิทวัส

..... 7.11.58

THE STUDY AND DEVELOPMENT OF RENEWAL ENERGY
BY PARTICIPATION LEARNING PROCESS
FOR RURAL HOUSEHOLDS IN KALASIN PROVINCE

SEREE SAETAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN ENVIRONMENTAL EDUCATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI
2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาและพัฒนการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท
 ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จังหวัดกาฬสินธุ์
 ชื่อนักศึกษา เสรี แซ่ตัน
 รหัสประจำตัว 53B74740128
 ปริญญา ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

 ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธีรพัฒน์ สุทธิประภา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธาน

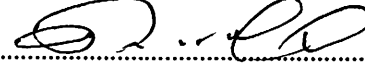
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวารี ศรีบุญ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธีรพัฒน์ สุทธิประภา)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธงชัย นิลคำ)

 กรรมการและเลขานุการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.วิญญู สะตะ)

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ ศรีวิหทาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่... ๑๕... เดือน... ๒๕๖๓... พ.ศ. ๒๕๖๓

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การศึกษาและพัฒนากาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท	
	ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จังหวัดกาฬสินธุ์	
ชื่อนักศึกษา	เสรี แซ่ตัน	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	53874740128	
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	สิ่งแวดล้อมศึกษา	(.....)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์	
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ธีรพัฒน์ สุทธิประภา	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
		วันที่..... 7 พ.ค. 58

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพกาการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท 2) พัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 3) ประเมินผลการพัฒนาวิธีการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบทด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้านความรู้ พฤติกรรม ก่อน หลังการพัฒนา และหลังการพัฒนาแล้วทุกเดือน รวม 6 เดือน อย่างต่อเนื่อง และ 4) เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการใช้พลังงานของครัวเรือน ก่อนและหลังการพัฒนา รูปแบบการใช้การวิจัยและพัฒนา มีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม รวม 70 คน ได้แก่ 1) ตัวแทนกลุ่มผู้นำ กรรมการหมู่บ้าน ชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนชุมชนด้านการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขจำนวน 40 คน ในตำบลนาบอน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้ในการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาสภาพกาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท และ 2) ตัวแทนครัวเรือน จำนวน 30 ครัวเรือน รวม 30 คน ที่มีความพร้อมจะพัฒนากาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ร่วมปฏิบัติการพัฒนากาการใช้พลังงานทดแทน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับสภาพกาการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบวัดความรู้ และแบบวัดพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้พลังงานและพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน แบบวัดความรู้และแบบวัดพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้พลังงานและพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท คุณภาพของเครื่องมือมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.85 และ 0.78 และแบบสำรวจข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านพลังงานครัวเรือนก่อนและหลังการพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และเชิงปริมาณด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบค่าที แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน และการทดสอบเอฟ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ การทดสอบความแปรปรวนแบบจำแนกหลายทาง

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพกาการใช้พลังงานและพลังงานทดแทนของครัวเรือนชนบท ส่วนใหญ่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซหุงต้ม และไฟฟ้า มีค่าใช้จ่ายค่าพลังงาน เฉลี่ยครัวเรือนละ 3,000 บาทต่อเดือน ส่วนกาใช้พลังงานทดแทน มีการใช้พลังงานเชื้อเพลิงชนิดถ่านประสิทธิภาพสูง และมีการใช้อุปกรณ์ชนิดเตาถ่านประสิทธิภาพสูง

2) การพัฒนาวิธีการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมพัฒนามาจากทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้แบบการมีส่วนร่วม แนวคิดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม แนวคิดการศึกษาดูงาน และหลักการสิ่งแวดล้อมศึกษา สรุปได้ว่ามี 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาสภาพการใช้พลังงานในครัวเรือนชนบท (2) การสะท้อนผลการใช้พลังงานด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (3) การเรียนรู้ความรู้เรื่องพลังงาน (4) การพัฒนาแนวทางการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท (5) การดำเนินงานในครัวเรือน และ (6) การติดตามประเมินผลการปฏิบัติในครัวเรือน การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมกระบวนการกลุ่มทุกขั้นตอน มีผลทำให้เพิ่มชนิดเชื้อเพลิงพลังงานทดแทนเป็น 3 ชนิด ได้แก่ ถ่านประสิทธิภาพสูง ฟืนจากไม้ที่ปลูกทดแทน และก๊าซชีวภาพ และเพิ่มอุปกรณ์การใช้พลังงานทดแทน เป็น 5 ชนิด ได้แก่ เตาประสิทธิภาพสูง เตาเผาถ่านประสิทธิภาพสูง จักรยานปั่นน้ำ เตาแก๊สประสิทธิภาพสูง และแผงโซลาร์เซลล์

3) ผลการประเมินการพัฒนาวิธีการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้านความรู้ พฤติกรรมลดการใช้พลังงาน และการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท หลังการจัดกระบวนการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการจัดกระบวนการเรียนรู้ และหลังการจัดกระบวนการเรียนรู้ 6 เดือน สูงกว่าหลังการจัดกระบวนการเรียนรู้ และก่อนการจัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผลการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการใช้พลังงานของครัวเรือนชนบท ก่อน และหลังการจัดกระบวนการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พบว่าค่าใช้จ่ายค่าพลังงานหลังการเรียนรู้ลดลง 215.28 บาท คิดเป็น ร้อยละ 25.02 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... (น.ค.)

(อ.ดร.จิตรดี อัครินทร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา อัครินทร์

วันที่ 7 พ.ค. 58

Thesis Title The Study and Development of Renewal Energy by Participation Learning Process for Rural Households in Kalasin Province

Student Seree Saetan ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

Student ID 53874740128

Degree Doctor of Philosophy ลงชื่อ..... *Seree Saetan*.....

Field of Study Environmental Education (..... *อ.ดร. วินัย วีระวัฒน์*.....)

Thesis Advisor Associate Professor Dr.Vinai Veerawattananond

Thesis Co-Advisor Dr.Teerapat Suttiprapa อาจารย์ที่ปรึกษา..... *ดร.ธีรภัทร*.....

วันที่..... *9 พ.ค. 58*.....

ABSTRACT

This research aimed to 1) Study the energy consumption and use of renewal energy in rural households. 2) Development of renewal energy in rural households through participatory learning processes. 3) Evaluate the development of renewal energy in rural households through participatory learning processes in knowledge, behavior pre, post process, and sixth month post. 4) Compare the cost of energy. of households before and after 6 months of development of renewal energy in rural households through participatory learning processes. Samples with 2 groups: 1) the focus group to study the use of renewal energy in rural households. Comprised of leading groups Executive Director of the village community organization. Sage communities living the sufficiency economy. Health officials Volunteers, 40 men and 2) the development of renewal energy in rural households. A household of 30 people were selected by multistage random sampling. The tools used focus group questions, focus group recording the energy and renewal energy use in rural households. and in this study were knowledge test behaviors relating to energy efficiency and renewal in rural households test, energy cost data recording. Analysis of both qualitative content analysis. And quantitative statistics, percentage, mean, standard deviation. The hypotheses were tested by Paired t-test technique and the F-test Repeated Measure, Multi way ANOVA, Multi way MANOVA techniques.

Research results were as follows:

1) The energy of the rural households in Kalasin province. It is used as fuel, gas, electric for energy is the problem of the cost of energy. 3,000 baht per household per month for the use of renewal energy, types of high-efficiency charcoal, high-performance stove in sample household.

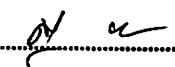
2) The Development of renewal energy in rural households through participatory learning processes conclude that there are six stages Development of Participation learning process theory. The concept of group learning process. Field

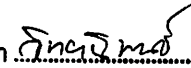
study concept. Environmental Education Concept: (1) A study of the use of energy in rural households (2) to reflect the energy of the workshop on participatory (3) Learn about energy (4) develop guidelines for the use of renewal energy in rural households (5) operating in the household, and (6) to evaluate the performance of the household. As a result, two types of fuel are high-efficiency charcoal, wood from renewal plant, biogas. and three types of high-performance renewal energy tool. high-performance stove, high efficiency furnace, bicycle pump, high efficiency furnace chaff, and solar cell.

3) The assessing the development of renewal energy in rural households. Participation learning process in knowledge, behavior, reduce energy consumption. And the use of renewable energy in rural households. After the learning process Higher than before the learning process. And after the learning process more than six months after the learning process. Before the learning process. Level of statistical significance. 05.

4) The comparison between the cost of the energy consumption of rural households before and after the process development using renewal energy in households with a participatory learning process. Found that the cost of energy after learning 215.28 baht, down 25.02 percent, which was significantly different at the statistical level. 05.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... (กน.)
(..... อ.อส-สุเมธ (อ.อ.อ.)

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

วันที่..... ๗ พ.ค. ๕๘

291

The Association for Environmental Education of Thailand : AEE-T
สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย-สสศท
188 หมู่ 1 ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

ที่ สสศท 060/ 2557

13 ตุลาคม 2557

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน นายเสรี แซ่ตัน

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาและพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จังหวัดกาฬสินธุ์” เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท นั้น กองบรรณาธิการได้ทำตามกระบวนการพิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณาและตรวจแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์

ในการนี้ กองบรรณาธิการขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความวิจัยของท่าน ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ (ครบรอบ 5 ปี) ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒน์นันท์)
นายกสมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

Dr. Vinal Veeravairanond - Editor

The Study and Development of Renewal Energy Utilization by Participation Learning Process for Rural Households in Kalasin Province

Seree Saetan¹, Vinai Veerawatnanond², Teerapat Suttiprapa³

¹Student of Doctoral Degree, Environmental Education Program, Valaya Alongkorn Rajabhat University, Under The Royal Patronage

^{2,3}Lecturer, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under The Royal Patronage

Abstract: This research aims: 1) to study and develop the use of renewable energy in rural households. The learning process is involved, 2) to study the development of renewal energy in rural households. Learning processes involved in knowledge, behavior and energy expenditure of households. A representative sample of 30 households were selected by multistage random sampling. The instruments used in the study. The measurement of knowledge And measurement of the energy consumption. And renewal energy in rural households Integrated analysis of average and standard deviation. And F. statistical hypothesis test.

The results showed that

1. The use of renewal energy in rural households. Learning processes involved There are 6 stages: 1) to study the energy consumption in rural households, 2) to reflect the workshop participant 3) learning about power 4) development. Guidelines for the use of renewal energy, rural households, 5), the household and 6) monitoring and evaluation practices in the household.

2. Knowledge and behavior in the energy and renewal energy in rural households after the learning process a participatory than before reformatting the learning process involved. Statistically significant Significance. 05, and household energy costs first. And after the development of renewal energy in rural households engaged in the learning process. Vary significantly. Significance at .05

Keywords: Renewable energy, Learning process is involved, Knowledge and Behavior

การศึกษาและพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท
ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จังหวัดกาฬสินธุ์

เสรี แซ่ตัน¹, รศ.ดร.วินัย วิระวัฒนานนท์², อาจารย์ ดร.ธีรพัฒน์ สุทธิประภา³
¹นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้านความรู้ พฤติกรรม และค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนครัวเรือน จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวัดความรู้ และแบบวัดพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้พลังงานหลัก และพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท วิเคราะห์ข้อมูลแบบผสมผสาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน F-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. การใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพการใช้พลังงานในครัวเรือนชนบท 2) การสะท้อนผลใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3) การเรียนรู้ความรู้เรื่องพลังงาน 4) การพัฒนาแนวทางการใช้พลังงานทดแทนครัวเรือนชนบท 5) การดำเนินงานในครัวเรือน และ 6) การติดตามการปฏิบัติในครัวเรือนและประเมินผล

2. ความรู้และพฤติกรรมในการใช้พลังงานและพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท หลังการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สูงกว่า ก่อนการจัดรูปแบบกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และค่าใช้จ่ายพลังงานครัวเรือนก่อนและหลังการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบทด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

คำสำคัญ: พลังงานทดแทน ,กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ,ความรู้และพฤติกรรม

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของโลกในระยะประมาณ 200 ปีที่ผ่านมา นับว่ามีความรวดเร็วมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม สาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรโลก การพัฒนาเทคโนโลยี การปฏิวัติการเกษตรในการผลิตเพื่อตอบสนองการบริโภคตามความต้องการของประชากรโลกที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น (วุฒิสาสตร์ โชคเกื้อ "วิกฤติพลังงาน วิกฤติโลก",วารสารรางวัลลูกโลกสีเขียว.2551)

การพัฒนาเศรษฐกิจในปัจจุบัน มาจากการใช้ทรัพยากรที่มนุษย์ค้นพบมาเป็นปัจจัยในการพัฒนาที่เรียกว่า เชื้อเพลิง "พลังงาน" ซึ่งพบว่า มีการใช้ทรัพยากร ที่เป็นพลังงานจากแหล่งพลังงานต่าง ๆ อย่างมากมาย ทั้งส่วนที่เป็นพลังงานจากธรรมชาติ พลังงานที่มาจากการพัฒนาขึ้น แต่อย่างไรก็ตามพลังงานเหล่านั้นก็ไม่สามารถที่จะสนองต่อความต้องการพลังงานซึ่งเพิ่มขึ้นทั่วโลกมากกว่าประมาณร้อยละ 4.8 ต่อปี และทั้งที่โลกยังมีน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ อยู่ให้ใช้ได้ก็อีกเพียง 50 กว่าปี เกิดปัญหามูลค่าพลังงานที่สูงขึ้นจากราคาน้ำมันดิบ ในปัจจุบัน (อรศรี งามวิทยาพงศ์.2551) และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโลก จากการใช้ทรัพยากรดังกล่าวมีผลทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อโลกและมนุษย์โดยตรงเช่น การเกิดภาวะโลกร้อนภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย(วินัย วีระวัฒนานนท์.2550)

การเพิ่มขึ้นของประชากรไทยนั้นมีแนวโน้มเช่นเดียวกับประชากรโลกคือมีอัตราการเพิ่มอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ทิศทางการใช้และพัฒนาพลังงานทั้งทั่วโลกและประเทศไทยต่างก็มีแนวโน้มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน แต่แนวทางในการวิจัย ค้นหา และกำหนดนโยบายในการแสวงหาพลังงานทางเลือก พลังงานทดแทน และพลังงานธรรมชาติ ที่สะอาด สามารถหมุนเวียนมาใช้ได้อย่างไม่จำกัดแต่ในปัจจุบัน ทั่วโลกมีเพียงร้อยละ 16 สำหรับประเทศไทยมีการใช้พลังงานทางเลือก พลังงานทดแทนทุกประเภทเพียงร้อยละ 9.4 ในขณะที่ภาครัฐกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาให้ได้ร้อยละ 25 ภายใน 10 ปีต่อจากนี้ไป(กรมพัฒนาพลังงานทดแทน.2555)

สำหรับปัญหาในระดับครัวเรือนชุมชนนั้น จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2554 พบว่าครัวเรือนทั่วประเทศ มีค่าใช้จ่ายด้านพลังงานคือเป็นค่าไฟฟ้า ร้อยละ 25.6 และค่าถ่าน ไม้และฟืน ร้อยละ 2.1 ปริมาณการใช้ดังกล่าวมีมูลค่าสูงขึ้นอย่างมากเช่นจากราคาน้ำมันเบนซินที่มีราคาประมาณสิตรละ 13 บาท เมื่อปี พ.ศ. 2545 เป็นสิตรละ 44 บาทในปี 2554 จากภาวะความขาดแคลนระดับโลกสู่ระดับประเทศ และชุมชน ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ภาค และการเพิ่มขึ้นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการเพิ่มการใช้พลังงานสูงกว่าทุกภาคใน 3 ปีที่ผ่านมา (วุฒิสาสตร์ โชคเกื้อ "วิกฤติพลังงาน วิกฤติโลก",วารสารรางวัลลูกโลกสีเขียว.2551, อรศรี งามวิทยาพงศ์ 2551)

จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนอีกจังหวัดหนึ่ง โดยเฉพาะด้านรายได้ประชากร ซึ่งมาจากค่าใช้จ่ายครัวเรือน ด้านการใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพ ทั้งการเกษตร การอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมเกษตร ถึงร้อยละ 50 ของรายได้ต่อปี และส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการใช้พลังงานถึงร้อยละ 27 (สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์.2555) การใช้พลังงานในกลุ่มข้อมูลค่าใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพพบว่าค่าใช้จ่ายของครัวเรือนในอำเภอคำม่วงอยู่ในลำดับที่หนึ่งของจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ามีรายจ่าย

ของครัวเรือนถึงร้อยละ 57 ของรายได้ครัวเรือนต่อปี จึงเป็นปัญหาที่ต้องการการแก้ไขทั้งในส่วนที่เป็นภาครัฐ ส่วนราชการ หน่วยงานที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชนระดับตำบล หมู่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น และแม้แต่ครัวเรือนเอง(สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. 2554)

ในประเด็นปัญหาการพัฒนาพลังงานทดแทนพบว่า ในการพัฒนาพลังงานชุมชนเพื่อเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ชาญชัย ลิมปิยากร (2554) พบว่าปัญหาพลังงานอยู่ที่การศึกษาและความตระหนักของกลุ่มที่มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้บริหารองค์กรท้องถิ่น ครู นักเรียน ชาวบ้าน เป็นต้น การวางแผนพลังงาน จึงเป็นวิธีสร้างการเรียนรู้และความตระหนักที่สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคคือสร้างพลังงานชุมชนได้ การวางแผนนี้สามารถทำได้ในระดับครัวเรือนและชุมชน สอดคล้องลงไปในระดับครัวเรือนปัญหาการใช้พลังงานและพลังงานทดแทนเกิดจาก ขาดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และขาดทักษะการปฏิบัติ ความต่อเนื่องที่จะพัฒนาไปสู่การเกิดพฤติกรรมที่จะใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนในที่สุด (ชัยวิทย์ รักษาพวง.2551, ศราพร ไกรยะปักษ์.2553,กรมพลังงานทดแทน. 2554)

ปัญหาดังกล่าวมาสาเหตุเกิดจากการกระทำของคน และการพัฒนาต้องแก้ที่ต้นเหตุของปัญหาด้วยการพัฒนาคนให้เกิดความรู้ และพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการสร้างการเรียนรู้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม(Participation learning) เป็นหลักทั้ง 4 ขั้นตอนของการเรียนรู้ ได้แก่ 1. ขั้นตอนการทบทวนประสบการณ์เดิมของผู้เรียน 2.ขั้นตอนการอภิปรายสะท้อน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3. ขั้นตอนการเกิดความคิดรวบยอด และ 4. ขั้นตอนประยุกต์ปรับทดลองใช้ (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.2544) และมีการปรับการพัฒนาเข้ากับทรัพยากรชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านที่สามคือด้านกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ จากบุคคล สถานที่ และ เหตุการณ์จริงในชุมชนท้องถิ่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การพัฒนาตนเองทั้งด้านการคิด การวิภาค การแก้ปัญหา การสรุปสู่การพัฒนาจิตสำนึก จริยธรรมคุณธรรมสิ่งแวดล้อม (วินัย วีระวัฒนานนท์. 2555)

จากสภาพการณ์ปัญหา และผลกระทบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในระดับบุคคล ครัวเรือน และปัญหาและการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมบูรณาการกับแนวคิดการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียนที่เข้าร่วม โครงการวิจัย เพื่อปรับเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชุมชนชนบท จนเกิดการปรับ การปฏิบัติ และเปลี่ยนพฤติกรรม จนสามารถลดผลกระทบเบื้องต้นในด้านค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน เกิดผลดีกับสภาพแวดล้อมครัวเรือน ชุมชน จนสามารถได้แนวทางพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนที่สามารถใช้พัฒนาครัวเรือนในเขตรับผิดชอบการพัฒนาและปรับใช้ไปสู่ครัวเรือน ชุมชนที่มีลักษณะองค์ประกอบครัวเรือน และสิ่งแวดล้อมชุมชนคล้ายกันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือน กลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทน
2. เพื่อพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้
 - 3.1 เพื่อวิเคราะห์ความรู้ และพฤติกรรมการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ของตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ
 - 3.2 เพื่อเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมเรื่องการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ของตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ระหว่าง ก่อน หลัง และหลังการจัดกระบวนการเรียนรู้ 6 เดือน
 - 3.3 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ พฤติกรรมการใช้พลังงานและพลังงานทดแทน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะของครัวเรือนแตกต่างกัน
 - 3.4 เพื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของครัวเรือนก่อน และหลังการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบทด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development ; R&D) โดยประยุกต์แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ครัวเรือนใน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 250,550 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือน ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนที่เป็นการประยุกต์ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอื่น ๆ ในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ วิธีการสุ่มแบบ Multi-stage Cluster Random Sampling (วรณี แกมเกต, 2551) สุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้เกณฑ์การคัดเลือกเข้ากลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าร่วมการศึกษาวิจัย (Inclusion Criteria) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อความสะดวกในการศึกษาวิจัยได้

ระยะเวลาดำเนินการวิจัยตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2557 รวมระยะเวลาในการทำวิจัยทั้งหมด 9 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการพัฒนา ได้แก่ รูปแบบการศึกษาและพัฒนาการใช้พลังงานทดแทน หมายถึง กระบวนการในการศึกษาและพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ได้แก่

1) ชั้นการศึกษาสภาพการใช้พลังงานและพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท 2) ชั้นการสะท้อนผลสภาพการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนครัวเรือนชนบท 3) ชั้นการเรียนรู้การใช้พลังงานและพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท 4) ชั้นการพัฒนาแนวทางการใช้พลังงานทดแทนครัวเรือนชนบท และการฝึกปฏิบัติ 5) ชั้นการดำเนินงานในครัวเรือนชนบท และ 6) ชั้นการติดตามการดำเนินงานในครัวเรือน

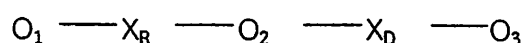
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบสำรวจชนิดและอุปกรณ์ เกี่ยวกับการใช้ไฟฟ้า ประยุกต์ใช้แบบสำรวจที่พัฒนามาจากแบบสำรวจของกรมพลังงานทางเลือก กระทรวงพลังงาน และแบบวิเคราะห์ต้นทุนครัวเรือน
2. แบบทดสอบความรู้ ในการใช้พลังงานและพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท
3. แบบสอบถามพฤติกรรมในการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท
4. แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานค่าใช้จ่ายพลังงานที่ประยุกต์ใช้แบบบันทึกบัญชีครัวเรือน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา(Research and Development ; R&D) โดยประยุกต์แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประสานวิธี(Mixed Method) ทั้งเชิงคุณภาพ(Quality) และเชิงปริมาณ(Quantity) ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นตัวนำ และใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นตัวยืนยัน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างครอบคลุมในทุกประเด็นของการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2 รูปแบบการวิจัย

O_1 คือ การศึกษาข้อมูลการใช้พลังงานพลังงานทดแทน ได้แก่ ข้อมูลการใช้พลังงานหลัก (น้ำมัน ไฟฟ้า ก๊าซหุงต้ม) ปัญหาการใช้ข้อมูลการใช้พลังงานทดแทน ปัญหาการพัฒนาพลังงานทดแทน

X_R คือ การดำเนินงานกระบวนการพัฒนา

O_2 คือ การวัดผลจากการพัฒนา

X_D คือ การพัฒนาที่เกิดจากการปรับกระบวนการจากผลการพัฒนารอบแรก

O_3 คือ การประเมินผลการพัฒนาหลังการปรับกระบวนการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis)

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย กิจกรรมการจัดระเบียบข้อมูล การจัดกลุ่มข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูล และการหารูปแบบ (Pattern) จากข้อมูล ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การพรรณนา (Descriptive Analysis)

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะคร่าวเรียน ตัวแทนคร่าวเรียน สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน สถิติ Paired Samples t-test เพื่อ วิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายพลังงานคร่าวเรียน สถิติ F-test ด้วยเทคนิค Repeated measure เพื่อ วิเคราะห์ข้อมูล ความรู้ พฤติกรรม ก่อน หลัง และหลัง 6 เดือน ของการร่วมกระบวนการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทน สถิติ Multi way ANOVA เพื่อ ใช้เปรียบเทียบความรู้ และพฤติกรรมโดยรวม และสถิติ Multi way MANOVA เพื่อเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมรายด้าน

สรุปผลการวิจัย

- กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ได้แก่
 - 1) ขั้นการศึกษาสภาพการใช้พลังงานและพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท
 - 2) ขั้นการสะท้อนผลสภาพการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนครัวเรือนชนบท
 - 3) ขั้นการเรียนรู้การใช้พลังงานและพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท
 - 4) ขั้นการพัฒนาแนวทางการใช้พลังงานทดแทนครัวเรือนชนบท และการฝึกปฏิบัติ
 - 5) ขั้นการดำเนินงานในครัวเรือนชนบท
 - 6) ขั้นการติดตามการดำเนินงานในครัวเรือน
- เปรียบเทียบความรู้เรื่องการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ของตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ระหว่างก่อน หลัง และหลังการจัดกระบวนการเรียนรู้ 6 เดือนพบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อน หลัง และติดตาม หลัง 6 เดือน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .000$) โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้หลังการจัดรูปแบบดีกว่าก่อน และติดตามหลัง 6 เดือน นอกจากนี้ยังพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ติดตามหลัง 6 เดือน ดีกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ
- เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท ของตัวแทนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ก่อน หลัง และหลังจัดกระบวนการเรียนรู้ 6 เดือนพบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม ก่อน หลัง และติดตาม หลัง 6 เดือน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .000$) โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมติดตามหลัง 6 เดือน และหลังการจัดรูปแบบดีกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ
- เปรียบเทียบความรู้ การใช้พลังงานและพลังงานทดแทน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะของครัวเรือนรายได้ และค่าใช้จ่ายด้านพลังงานต่างกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะของครัวเรือนต่างกัน มีความรู้การใช้พลังงานทดแทนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .002$) โดยพบว่าครัวเรือนขนาดเล็กมีความรู้ดีกว่าครัวเรือนขนาดใหญ่

5. เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้พลังงานและพลังงานทดแทน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะของครัวเรือน รายได้ และค่าใช้จ่ายด้านพลังงานต่างกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะของครัวเรือน รายได้ และค่าใช้จ่ายด้านพลังงานต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้พลังงานทดแทนไม่ต่างกัน

6. เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายพลังงานครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างประเภทค่าไฟฟ้า ค่าก๊าซหุงต้ม และพลังงานอื่น ๆ ก่อน และหลังกระบวนการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 ($p = .000, .000, .005$) ส่วนค่าใช้จ่ายพลังงานประเภทเชื้อเพลิง ก่อนและหลังกระบวนการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบทไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาและพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบทด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จังหวัดกาฬสินธุ์สามารถพัฒนาผู้เรียน ได้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ การปฏิบัติสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นของการเรียนรู้ Bloom (1956) จุดเน้นอยู่ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจนเกิดความรู้สึกร่วมกันทางด้านจิตใจ จนถึงระดับการมีความเป็นเจ้าของ ประกอบด้วยวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experiential learning) ของแต่ละบุคคลกับการใช้กระบวนการกลุ่ม(Group Process) (ธีรพัฒน์ สุทธิประภา.2550) ตามแนวคิดสิ่งแวดล้อมศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาองค์ความรู้แก่ “คน” ที่เป็นต้นเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกจากการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้คนมีองค์ความรู้ใน “สิ่งแวดล้อม” จนมีความตระหนักถึงปัญหา เข้าใจความจำเป็น ความพอเพียง มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ขึ้น และปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมด้วยความเป็นมิตร เกิดผลตามมาจนเป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ครัวเรือน ชุมชน สังคม (วินัย วีรพัฒนานนท์. 2555, อิศักดิ์ สิงห์สีโว.2554) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพการใช้พลังงานและพลังงานทดแทนครัวเรือนชนบทโดยการศึกษาสภาพการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบทใช้กิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ขั้นที่ 2 ขั้นการสะท้อนผลสภาพการใช้พลังงาน และพลังงานทดแทนครัวเรือนชนบท

ขั้นที่ 3 ขั้นการเรียนรู้การใช้พลังงานและพลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบทในขั้นตอนการพัฒนาการเรียนรู้การใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท

ขั้นที่ 4 การพัฒนาแนวทางการใช้พลังงานทดแทนครัวเรือนชนบท และการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 การดำเนินงานในครัวเรือนชนบทหลังเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นตอนที่ผ่านมา สุดท้ายที่การดูงาน และฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 6 การติดตามการดำเนินงานในครัวเรือนนอกจากการติดตามเยี่ยมในพื้นที่แล้วยังมี การประเมินผลการพัฒนาทั้งการประเมินความรู้ ประเมินพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำเอารูปแบบเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบท เพื่อให้สามารถปรับใช้ทรัพยากรพลังงานทดแทนที่มีอย่างเหมาะสมในชนบท ทั้งการพัฒนาความรู้ การพัฒนาพฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงการใช้พลังงานหลัก การใช้พลังงานทดแทน เป็นการลดปัญหาผลกระทบ
2. ควรเพิ่มการศึกษาวิจัยรูปแบบ วิธีการ เทคนิค ของการผลิต การใช้ และประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพผล ในทุกประเภทของเครื่องมือเครื่องใช้พลังงานทดแทนในครัวเรือนชนบทที่มีความสอดคล้อง ง่าย และต้นทุนในการใช้ต่ำ

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: วงศ์กมล โปรดักชั่น จำกัด.
- ชาญชัย ลิ้มปียากร. (2554). จุดเริ่มต้นของการวางแผนพลังงาน และบทบาทต่อการทำงานปัจจุบันการวางแผนพลังงานชุมชน ยาสาสามัญประจำชุมชน.วารสารจดหมายข่าวพลังงาน ปีที่ 1 ฉบับที่ 6/2554
- ธีรพัฒน์ สุทธิประภา. (2554). รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ปลูกชะอมเพื่อลด ผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม.วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฌีบัณฑิต:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วินัย วีระวัฒนานนท์. (2550). สิ่งแวดล้อมศึกษา การศึกษาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สม นาสะอ้าน. (2551). การพัฒนารูปแบบชุมชนอยู่เย็นเป็นสุขในหมู่บ้านชนบทอีสาน.วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฌีบัณฑิต:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2550) . การวิจัยเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและการใช้พลังงานหมุนเวียนและการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงานในประเทศไทย.กรุงเทพมหานคร:สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- เมธี ศุภโชคอวยชัย. (2550) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการใช้พลังงานชีวมวล ตำบลท่าพุทรา อำเภอลองของจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ยุทธศาสตร์การพัฒนา):มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- Biswas WK, Bryce P and Diesendorf M. (2001). "Model for empowering rural poor through renewable energy technologies in Bangladesh". Environmental Science & Policy 4 : 333-34

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... กิ่ง 302
(๐๗-๙-๑๖๖๖ ๙๖๖๖)

อาจารย์ที่ปรึกษา..... รัตนพงศ์ (๐๗)

วันที่..... 3 พค 58

การพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย

ปรัชญกุล ตลาชม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2558

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ..... *กฤษ* 303
(*ผ.ดร.จตุรงค์ สติยาน*)

อาจารย์ที่ปรึกษา *ธีรนาถพงศ์ (กษ)*

วันที่ *8 พค 58*

A DEVELOPMENT OF MULTI-MEDIA ON GLOBAL WARMING
FOR INFORMAL EDUCATION

PRACHAYAKUL TULACHOM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN ENVIRONMENTAL EDUCATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI
2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย
 ชื่อนักศึกษา ปรีชญกุล ฑลาชม
 รหัสประจำตัว 54M74740114
 ปริญญา ปรัชญาดุสิตบัณฑิต
 สาขาวิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 ประธาน
 (อาจารย์ ดร.บุญเลิศ วงศ์โพธิ์)
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ)

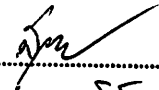
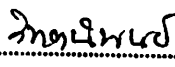
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
 ประธาน
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒน์นันท์)
 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.อรุวรรณ ภัสสรศิริ)
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ)
 กรรมการและเลขานุการ
 (อาจารย์ ดร.บุญเลิศ วงศ์โพธิ์)
 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ)
 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิภัส ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย	
ชื่อนักศึกษา	ปรัชญกุล ตูลาชม	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
รหัสประจำตัว	54M74740114	
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	สิ่งแวดล้อมศึกษา	(ศษ.ว. ๒๖๖๕ ๗๕/๒๕๕)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.บุญเลิศ วงศ์โพธิ์	อาจารย์ผู้ปรึกษา
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เปาใจ	วันที่ ๒๓.๑๑.๕๘

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ เจตคติเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและความต้องการในการใช้สื่อเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของประชาชนจังหวัดสระแก้ว 2) สร้างและพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชน 3) ประเมินความรู้ความเข้าใจและเจตคติเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของประชาชนหลังการใช้สื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย และ 4) ศึกษาความคงทนด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนหลังการใช้สื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์ พื้นที่วิจัยคือจังหวัดสระแก้ว เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ประสบปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม อุณหภูมิเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า ประชาชนในจังหวัดสระแก้วขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน โดยเลือกศึกษา 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอมโนรมย์ อำเภอมัญจาคีรี และอำเภอนาคู ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้การวิจัยแบบผสมวิธีทั้งวิธีการเชิงคุณภาพและวิธีการเชิงปริมาณ ในขั้นการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ เจตคติเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและความต้องการในการใช้สื่อ รวมทั้งการประเมินความรู้ความเข้าใจ เจตคติและศึกษาความคงทนด้านความรู้ความเข้าใจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีอายุระหว่าง 15 - 60 ปี จำนวน 101,725 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเคร็จซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ (1) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อน เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก คุณภาพของเครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 (2) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อนและความต้องการในการใช้สื่อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 (3) สื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน ที่บรรจุในแผ่นซีดี การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที แบบตัวอย่างอิสระ การทดสอบค่าเอฟ กรณีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ชั้นสร้างและพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน ผู้วิจัยได้สร้างสื่อประสมที่บรรจุในแผ่นซีดี แล้วประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ด้านสิ่งแวดล้อม 2 คน และด้านสื่อ 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของสื่อเป็นไปตามเกณฑ์ 85/85 การวิเคราะห์เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของสื่อใช้สูตร E_1/E_2 จากประชาชนในจังหวัดสระแก้ว ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของประชาชนอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 46.98) มีเจตคติในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.75) โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกันมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อภาวะโลกร้อน ไม่แตกต่างกัน และด้านความต้องการในการใช้สื่อมีความต้องการประเภทสื่อประสม มากที่สุด (ร้อยละ 75.68)

2) สื่อประสมที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นสารคดีบรรจุในแผ่นซีดี บรรยายด้วยภาษาไทย มีภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว แสง สี เสียง ใช้เวลาในการนำเสนอ 100 นาที มีเนื้อหา 4 ตอน ได้แก่ สภาพและปัญหาภาวะโลกร้อน สาเหตุของปัญหา ผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม แนวทางป้องกันการแก้ไขและวิธีลดผลกระทบจากภาวะโลกร้อนโดยบทบาทของประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ประเมินคุณภาพสื่อแล้วนำสื่อมาพัฒนาโดยปรับปรุงเนื้อหาให้กระชับ ปรับเสียงให้ชัดเจน และปรับการใช้นาฬิกาเสนอสื่อเป็น 80 นาที ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินสื่อมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.17) ผลการประเมินประสิทธิภาพสื่อมีค่าเท่ากับ 86.67/87.45 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของประชาชนหลังการใช้สื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่ามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 79.35) เมื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้สื่อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านเจตคติของประชาชน พบว่ามีความเจตคติในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.55) เมื่อเปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังการใช้สื่อ พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ความคงทนของความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อภาวะโลกร้อน หลังการใช้สื่อประสมผ่านไป 4 สัปดาห์ พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 78.20) และมีเจตคติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.56).

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่

Thesis Title	A Development of Multi-Media on Global Warming for Informal Education	
Student	Prachayakul Tulachom	มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา
Student ID	54M74740114
Degree	Doctor of Philosophy
Field of Study	Environmental Education	(.....)
Thesis Advisor	Dr.Bunlert Wongpho
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Pairot Boajai

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the level of knowledge, understanding and attitude on global warming and the requirement of multi-media about global warming of people in Sa Kaeo province 2) create and develop the multi-media on global warming for non-formal education of people 3) evaluate the knowledge, understanding and attitude on global warming after using the multi-media on global warming for non-formal education of people and 4) study the durability of knowledge, understanding of people on global warming after using the multi-media on global warming for non-formal education for 4 weeks. The research area was Sa Kaeo province because this area confronted the drought, flood and temperature change severely and continually. The preliminary survey showed that people in Sa Kaeo lacked of knowledge, understanding on global warming. This study selected 3 districts namely Wang Nam Yen, Klong Hat and Ta Praya which using the multi-stage sampling. This research was conducted by mixed methods of qualitative and quantitative research in the phase of studying the knowledge, understanding, attitude and durability about global warming. The population were the people who were 15-60 years of 101,725 persons and the sample size followed by Krejcie and Morgan's table and the sample were 400 respondents. The tools were (1) the 4 multiple choices test of knowledge, understanding on global warming with reliability of 0.96 (2) the 5 level rating scale questionnaire on the attitude of global warming and requirement on using multi-media with reliability of 0.93 (3) the multi-media on global warming which the researcher constructed in the form of CD. The data were analyzed by statistics of percentage, mean, standard deviation, Independent t-test, F-test and content analysis. The phase of creation and development the multi-media about global warming, using CD and evaluated by 5 experts namely 2 persons in environment and 3 persons in multi-media. The tool for evaluation was the structured interviewing by the method of content analysis. The criteria determined the efficiency as 85/85 and used the formula of E1/E2.

The results of the research were as follows:

1) The level of knowledge, understanding on global warming of people were at the low level (46.98 percent) and attitudes were at the moderate level ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.75). The people who were different in education level and occupations had no differed in knowledge, understanding and attitude on global warming. While the requirement of multi-media were at the highest (75.68 percent).

2) The created multi-media were the documentaries that contained in CD, narrated in Thai language with graphic pictures, movable pictures with light, color and sound in time consumption of 100 minutes. The contents were divided into 4 sections namely the states and problems of global warming, causes of problems, the impacts on human kind and environment, the approaches of solution and methods to reduce the problems by the people's roles. The experts evaluated the quality of multi-media, then suggested the developing to refine the contents such as clear sound and reduced the time consumption to 80 minutes. The results of evaluation was at the highest level ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.17) and the efficiency of multi-media was 86.67/87.45 accordance with determined criteria.

3) The knowledge, understanding and attitude on global warming after using the multi-media on global warming for non-formal education of people found that were at the very good (79.35 percent). When compared before and after using the multi-media found that had differed at a statistical significance of 0.05. The attitudes of people were at the high level ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.55), and differed between before and after using the multi-media at a statistical significance of 0.05.

4) The durability of knowledge, understanding of people after using the multi-media on global warming for non-formal education for 4 weeks found that were at the very good level (78.20 percent) and attitudes of people were at the high level ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.56).

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
 (ดร. กุณฑล จันทรวงษ์)
 อาจารย์ที่ปรึกษา
 วันที่ 3 พ.ค. 58

309

The Association for Environmental Education of Thailand : AEE-T
สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย-สสศท
188 หมู่ 1 ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

ที่ สสศท 059/ 2557

13 ตุลาคม 2557

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน นายปรัชญกุล ตูลาชม

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “เจตคติของประชาชนที่มีต่อการศึกษาสื่อ
มัลติมีเดียเรื่องภาวะโลกร้อน” เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท นั้น
กองบรรณาธิการได้ทำตามกระบวนการพิจารณาบทความ โดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณาและตรวจแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลง
ตีพิมพ์

ในการนี้ กองบรรณาธิการขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความวิจัยของท่าน ได้ผ่านการ
พิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ 5
ฉบับพิเศษ (ครบรอบ 5 ปี) ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)
นายกสมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

Multimedia Education Attitude Of The People On Global Warming

Prachayakul Tulachom¹, Dr. Bunlert Wongpho², Assistant Professor Dr. Pairoj Bowjai³

¹Doctor of Philosophy Degree, Environmental Education, Valaya Alongkron Rajabhat University Under The Royal Patronage Pathumthani

²Lecturer, Valaya Alongkron Rajabhat University Under The Royal Patronage Pathumthani

³Lecturer, Chandrakasem Rajabhat University

Abstract : This research aimed 1) To develop a multimedia about global warming to education. 2) to study about knowledge understanding and attitude of people about global warming before and after studying multimedia about global warming education and 3) to study the retention of knowledge people understanding and attitudes After studying multimedia global warming to education past four weeks The tool used in study include : multimedia about global warming to education and the questionnaire for studying level of knowledge understanding and attitude measurement about global warming , and the population for the research is people who have the domicile and live in Wangnamyen District , Klonghad District and Tapraya District of Sakaeo province , 101,725 peoples amounts are total a person , A sample was selected between 15 - 60 years old , by opening a sizing samples Krejcie & Morgan The sample size was 384 persons \pm 5% tolerance level, the researchers increased the number of samples is 400 persons, used for data analysis ; percentage value, mean, standard deviation the statistics tests t , the statistics tests f

The findings indicated that :

1) Multimedia about global warming to education. Quality is at the highest level (4.79), which is based on specified criteria.

2) Deep understanding of the people about global warming. Before and after study learning about global warming to education vary with the level of statistical significance 05.

3) Attitudes of people towards global warming. Before and after the educational multimedia global warming to education vary with the level of statistical significance 05.

4) The retention of a deep understanding of people about global warming. The multimedia education about global warming for the past 4 weeks, people education and awareness. Understanding the level great accounted for 78.2 percent and attitudes of people towards global warming. The multimedia education about global warming for the past 4 weeks, people education, the attitude at many levels. (\bar{X} =4.07, S.D.=.56)

Keywords: Education, Multimedia, Global warming, Persistence, Attitude, Retention

เจตคติของประชาชนที่มีต่อการศึกษาสื่อมัลติมีเดียเรื่องภาวะโลกร้อน

ปรัชญกุล ตูลาชม¹, ดร.บุญเลิศ วงศ์โพธิ์², ผศ.ดร.ไพโรจน์ เบาลใจ³

¹นิสิตปริญญาเอก, สาขาการสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

²อาจารย์ คณะสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

³อาจารย์ คณะสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

บทคัดย่อ : การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถาธิบาย 2) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติของประชาชนก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถาธิบาย และ 3) เพื่อศึกษาผลความคงทนของความรู้ความเข้าใจและเจตคติของประชาชน หลังการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถาธิบาย ผ่านไป 4 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถาธิบาย และแบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจและแบบวัดเจตคติเกี่ยวกับภาวะ โลกร้อน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตอำเภอวังน้ำเย็น อำเภอคลองหาด และอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 101,725 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 60 ปี โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 384 คน ที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที สถิติทดสอบเอฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถาธิบาย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (4.79) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับภาวะ โลกร้อน ก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถาธิบาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เจตคติของประชาชนต่อภาวะ โลกร้อน ก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถาธิบาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลความคงทนของความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับภาวะ โลกร้อน หลังการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถาธิบาย ผ่านไป 4 สัปดาห์ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 78.2 และด้านเจตคติของประชาชนต่อภาวะ โลกร้อนหลังการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถาธิบาย ผ่านไป 4 สัปดาห์ ประชาชนมีเจตคติในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=.56)

คำสำคัญ : การศึกษา สื่อมัลติมีเดีย ภาวะ โลกร้อน ความคงทน เจตคติ

บทนำ

ภาวะโลกร้อน (Global Warming) เป็นภาวะที่ภูมิอากาศเกิดการเปลี่ยนแปลง (Climate Change) การที่อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นจากผลของภาวะเรือนกระจก (Greenhouse Effect) ซึ่งมีต้นเหตุสำคัญจากการที่มนุษย์ได้เพิ่มปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิง การขนส่ง การผลิตในโรงงาน อุตสาหกรรม การใช้สารเคมีทางการเกษตรที่มีปริมาณการใช้เพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว การบริโภคและเบียดเบียนทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ที่ขาดความยั้งคิดจากจำนวนประชากรโลกเพิ่มขึ้นอย่างมากและรวดเร็ว เป็นสาเหตุสำคัญต่อการเร่งรัดให้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ความเชื่อและค่านิยมของมนุษย์ที่เปลี่ยนไปการใช้ชีวิตที่สุขสบาย หรุกรามักง่ายและตั้งอยู่บนความประมาท ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากมาย แต่การพัฒนาที่ผ่านมาเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ เน้นการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรม มุ่งเน้นรายได้มวลรวมของประเทศเป็นสำคัญ GDP (Gross Domestic Product) เป็นการพัฒนาที่ล้มต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมขาดการพัฒนาทางด้านจิตสำนึก ความตระหนัก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว

ภาวะโลกร้อน (Global Warming) ปัจจุบันเป็นประเด็นสำคัญที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสนใจเนื่องจากมีปรากฏการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งในรอบหลายปี ที่ผ่านมาเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติขึ้นบนโลกมากมาย สร้างความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ประเทศไทยก็ประสบปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เช่นเดียวกัน

สำหรับประเทศไทย ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ต่างให้ความสำคัญต่อการร่วมกันแก้ไขและลดปัญหา ด้านภาวะโลกร้อน เห็นได้จากการจัดทำนโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้มีการลดการใช้พลังงานลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเช่น โครงการไปทางเดียวกันไปด้วยกัน โครงการลดโลกร้อนด้วยมือเรา การส่งเสริมให้ใช้พลังงานทดแทน การรณรงค์เพื่อการรีไซเคิลและยังมีโครงการต่าง ๆ มากมายที่เป็นการรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึก ความตระหนัก การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน ทุกกิจกรรมสามารถใช้เป็นหลักฐานยืนยันได้ว่าประเทศไทยให้ความสำคัญ ความตระหนักต่อภาวะโลกร้อนและให้ทุกคนร่วมมือกันแก้ไขวิกฤตการณ์เนื่องจากมนุษย์เป็นกุญแจสำคัญที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนให้มีการลดภาวะโลกร้อนอย่างยั่งยืนได้

ถึงแม้ว่าภาครัฐ ภาคเอกชนและส่วนท้องถิ่น ได้จัดกิจกรรมรณรงค์ด้านภาวะโลกร้อนต่าง ๆ มากมายที่เป็น การรณรงค์เพื่อสร้างความรู้ ทักษะ ความตระหนักการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนแต่ประชาชนยังขาดความรู้ที่ถูกต้อง ขาดความตระหนัก ขาดทัศนคติ ซึ่งการสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้อง การสร้างความตระหนัก การปรับเปลี่ยนทัศนคติเป็นกระบวนการที่สำคัญประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ล้วนมีองค์ประกอบในลักษณะสื่อประสม และมีลักษณะ ปฏิสัมพันธ์เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถเรียนรู้หรือทำกิจกรรม รวมถึงดูสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ สื่อต่าง ๆ ที่นำมารวมไว้ในสื่อประสมสามารถผสมผสานกันระหว่าง ข้อความ ฐานข้อมูล ตัวเลข กราฟิก ภาพเสียง และวีดิทัศน์เข้าไว้

ด้วยกัน จึงช่วยให้เกิดความหลากหลายในการใช้ และจะสามารถสร้างแรงจูงใจ สร้างความสนใจ เพิ่มความสนุกสนานในการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่ง เนื่องจากผู้ใช้สื่อสามารถตอบสนองกับความรู้ที่ได้สอดคล้องกับสื่อประสมได้ ตัวสื่อที่น่าสนใจก็มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวตลอดเวลา มีเสียงมีภาพประกอบสิ่งเหล่านี้ต่างเป็นสิ่งเร้ากระตุ้นและการเสริมแรงที่สำคัญที่จะทำให้ผู้ใช้เกิดการรู้และเกิดความสนใจและในที่สุดก็จะเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้สอดคล้องไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัย โดยใช้การศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชน มีความรู้ ความตระหนัก จิตสำนึกและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรักษ์สิ่งแวดล้อมและนำแนวทางการป้องกันและบรรเทาผลกระทบไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนของประชาชน ก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อภาวะ โลกร้อนของประชาชน ก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย
4. เพื่อศึกษาผลความคงทนของความรู้ความเข้าใจและเจตคติ หลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษา ตามอัธยาศัย โดยศึกษาสภาพปัญหาของด้านภาวะ โลกร้อน รูปแบบชุดความรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's taxonomy) การผลิตสื่อ กระบวนการเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา ทฤษฎีการสื่อสารของ เดวิด เค. เบอร์โล (David K. Berlo) วิธีการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อประสม โดยเรียนรู้จากการนำเสนอของ อัล กอร์ อดีตรองประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ที่บรรยายธรรมรงค์เรื่อง ภาวะ โลกร้อน ทั้งทั้งสหรัฐอเมริกา มาเป็นแบบอย่างและทำการพัฒนาให้มีความเหมาะสม จากองค์ความรู้ที่ได้จากการรวบรวมและศึกษาข้อมูล เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีของผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสิ่งแวดล้อมและสาขาที่สัมพันธ์กับการวิจัยมาประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ที่จัดทำขึ้นประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเกิดภาวะ โลกร้อน
- ตอนที่ 2 ปัญหาจากภาวะ โลกร้อน
- ตอนที่ 3 ผลกระทบจากภาวะ โลกร้อน

ตอนที่ 4 การป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภาวะโลกร้อน

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 60 ปี ที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตอำเภอวังน้ำเย็น อำเภอลองหาด และอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ทำการเลือกด้วยวิธีการจับฉลากโดยไม่ใส่คืน จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 101,725 คน ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 60 ปี จำนวน จำนวน 384 คน ที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจและเจตคติของประชาชนเมื่อได้ทำการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถจำแนกได้ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

1. สื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย
2. สถานะภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

1. ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง ภาวะโลกร้อน
2. เจตคติต่อภาวะโลกร้อน
3. ความคงทนของความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อน และด้านเจตคติ

ต่อภาวะโลกร้อน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการศึกษาวิจัยสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องจนเสร็จสิ้น โดยใช้ระยะเวลา 12 เดือน

สมมติฐานการวิจัย

1. สื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะ โลกร้อนของประชาชน ก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกัน
3. เจตคติต่อภาวะ โลกร้อนของประชาชนก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกัน
4. ความคงทนของความรู้ความเข้าใจและเจตคติ หลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา(Research and Development) เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method)

เครื่องมือการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะโลกร้อน ทั้งในต่างประเทศและในประเทศ โดยศึกษาสภาพปัญหาของด้านภาวะโลกร้อน รูปแบบชุดความรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's taxonomy) การผลิตสื่อ กระบวนการเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา ทฤษฎีการสื่อสารของ เดวิด เค. เบอร์โล (David K. Berlo) วิธีการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อประสม โดยเรียนรู้จากการนำเสนอของ อัล กอร์ อดีตรองประธานาธิบดีของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่บรรยายบนเวทีเรื่อง ภาวะโลกร้อน มาเป็นแบบอย่างและทำการพัฒนาให้มีความเหมาะสม จึงกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยประกอบไปด้วย กระบวนการสร้างเครื่องมือแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาด้านภาวะโลกร้อน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการเขียนบทรายการ

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน โดยใช้แนวทาง ทฤษฎี ที่ได้ศึกษามาข้างต้น ตลอดจนการศึกษาและสังเกตวิธีการนำเสนอความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมของ อัล กอร์ รองประธานาธิบดีของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่บรรยายบนเวที เรื่อง ภาวะโลกร้อน ทั้งทั้งสหรัฐอเมริกาซึ่งต่อมามีการถ่ายทำเป็นสารคดี จนได้รับรางวัลออสการ์ เรื่อง จริจซ็อคโลก (An Inconvenient Truth)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินคุณภาพสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณภาพตามหลักการและทฤษฎี และดำเนินการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกลุ่มสนทนา เพื่อยืนยันคุณภาพสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย

ตอนที่ 2 เป็นขั้นการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนและแบบวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ภาวะโลกร้อน กระบวนการเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและแบบวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน

2) ศึกษาการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อน

3) ศึกษาการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน

4) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Selection) เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของแต่ละตำบล
- 2) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มอาสาสมัครเข้าร่วมทำงานวิจัย โดยคัดเลือกจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ดำเนินการส่งแบบสอบถาม สื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เอกสารประกอบการเรียนรู้ สื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน และเก็บรวบรวมข้อมูลส่งกลับให้กับผู้วิจัยตรงตามเวลาที่กำหนดจนครบจำนวน 400 คน
- 3) ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อน และแบบวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน ก่อนการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษา ตามอรรถศาสตร์ ให้กับกลุ่มตัวอย่างผ่านทางอาสาสมัครเข้าร่วมทำงานวิจัย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เพื่อเก็บข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนและเจตคติต่อภาวะโลกร้อน และอาสาสมัครเข้าร่วมทำงานวิจัยเก็บแบบสอบถามคืนผู้วิจัยจนครบจำนวน 400 ชุด
- 4) ผู้วิจัยดำเนินการส่งสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอรรถศาสตร์และเอกสารประกอบการเรียนรู้สื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยผ่านทางอาสาสมัครเข้าร่วมทำงานวิจัย ได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการศึกษาเรียนรู้นั้นจะใช้เวลาว่างจากการปฏิบัติหน้าที่ประจำวัน ศึกษาเรียนรู้เนื้อหาจนครบทั้ง 4 ตอน
- 5) ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนและแบบวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน ให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เพื่อเก็บข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนและเจตคติต่อภาวะโลกร้อน หลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน และอาสาสมัครเข้าร่วมทำงานวิจัยเก็บแบบสอบถามคืนผู้วิจัยจนครบจำนวน 400 ชุด ภายใน 2 สัปดาห์
- 6) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อน และแบบวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน ที่ได้รับกลับคืนอาสาสมัครเข้าร่วมทำงานวิจัย เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วน
- 7) ผู้วิจัยจัดทำรหัสข้อมูลและบันทึกข้อมูลของแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนและแบบวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน ลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
- 8) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อน และแบบวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน มาทำการจัดกลุ่มของข้อมูล โดยแยกเป็น ข้อมูลทั่วไป ข้อมูล ด้านความรู้ความเข้าใจ ข้อมูลด้านเจตคติ เพื่อทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

- 1) ค่าร้อยละ (percentage)

2) ค่าเฉลี่ย (Mean)

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบผลการศึกษาลือประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยของกลุ่มตัวอย่างในด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อน ด้วยการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบสอบถามก่อนและหลังการศึกษาลือประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย

3. เปรียบเทียบผลการศึกษาลือประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ในกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) ในกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

4. เกณฑ์การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

ผลการวิจัย

1) กระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (4.79)

2) ข้อมูลทั่วไป

ประชาชนที่ศึกษาลือประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยจำนวน 400 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 51.25 และ 48.75) ส่วนใหญ่มีอายุ 36 - 45 ปี รองลงมา มีอายุ 46 - 60 ปี และมีอายุ 26 - 35 ปี (ร้อยละ 41.50, 33.75 และ 13.75 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในมัธยมศึกษา รองลงมา มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 39.75, 36.75 และ 12.00 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมา มีอาชีพรับจ้าง และมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (ร้อยละ 40.50, 25.50 และ 13.50 ตามลำดับ)

3) ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนก่อนและหลังการศึกษาลือประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนโดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 60 ปี ที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตอำเภอวังน้ำเย็น อำเภอลองหาด และอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ทำการเลือกด้วยวิธีการจับฉลากโดยไม่ใส่คืนและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อน สรุปผลการวิจัยได้ว่า ประชาชนในจังหวัดสระแก้วมีความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนก่อนการศึกษาลือประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจากที่ ประชาชนในจังหวัดสระแก้วได้รับการศึกษาลือประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ

การเกิดภาวะโลกร้อน ตอนที่ 2 ปัญหาจากภาวะโลกร้อน ตอนที่ 3 ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน และตอนที่ 4 การป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภาวะโลกร้อน สื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น เป็นสื่อที่น่าสนใจ มีทั้งข้อความ ภาพและเสียงที่สร้างความเข้าใจชวนติดตาม ผ่านกระบวนการสร้างหรือการพัฒนาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาและด้านการพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างถูกต้อง การศึกษาพบว่า หลังจากที่ประชาชนในจังหวัดสระแก้วได้ศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย มีความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อน อยู่ในระดับดีมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำความรู้ที่สอดคล้องอยู่ในเนื้อหาของสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย แต่ละตอนมาวิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุ ผลกระทบของการเกิดภาวะโลกร้อนได้และนำเสนอแนวทาง การป้องกันและบรรเทาผลกระทบ ไปประยุกต์ใช้ เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ผลการศึกษาเจตคติต่อภาวะโลกร้อนก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเจตคติต่อภาวะโลกร้อนของประชาชนในจังหวัดสระแก้ว โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท สรุปผลการวิจัยได้ว่า ประชาชนในจังหวัดสระแก้วมีเจตคติต่อภาวะโลกร้อนก่อนการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจากที่ประชาชนในจังหวัดสระแก้วได้รับการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย แล้วพบว่า มีเจตคติต่อภาวะโลกร้อน อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือเมื่อประชาชนในจังหวัดสระแก้ว ได้ศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นสื่อที่น่าสนใจมีทั้งข้อความ ภาพและเสียงที่สร้างความเข้าใจชวนติดตามพร้อมทั้งมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องอยู่ในแต่ละตอน มาวิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุ ผลกระทบของการเกิดภาวะโลกร้อนได้ และสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นผ่านกระบวนการสร้างหรือการพัฒนาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน โดยผ่านการตรวจสอบ จากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาและด้านการพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างถูกต้อง จึงทำให้ ผู้ที่ได้รับการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย เกิดความตระหนัก จิตสำนึกและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรักษ์สิ่งแวดล้อม และนำเสนอแนวทาง การป้องกันและบรรเทาผลกระทบ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ผลการศึกษาผลความคงทนของความรู้ความเข้าใจและเจตคติของประชาชนหลังการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาผลความคงทนของความรู้ความเข้าใจและเจตคติของประชาชนหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม

วัดความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนและแบบวัดเจตคติต่อภาวะโลกร้อน สรุปผลการวิจัยได้ว่าประชาชนในจังหวัดสระแก้วมีความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนหลังการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อนเพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับดีมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชาชนในจังหวัดสระแก้วมีเจตคติต่อภาวะโลกร้อนหลังการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่า เมื่อประชาชนในจังหวัดสระแก้วหลังทำการการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์ ยังมีความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนอยู่ในระดับดีมาก และเจตคติต่อภาวะโลกร้อนอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าประชาชนในจังหวัดสระแก้วยังมีความคงทนของความรู้ มีความตระหนัก มีจิตสำนึกให้ความสำคัญต่อปัญหาภาวะโลกร้อน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าผลงานการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผลงานวิจัยที่มีความสอดคล้อง กับความรู้ความเข้าใจ และเจตคติต่อภาวะโลกร้อน ปรากฏผลของการศึกษา ดังนี้

1) ผลการศึกษาคำรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า ประชาชนในจังหวัดสระแก้วหลังทำการการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย มีความรู้ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนมากขึ้นกว่าก่อนการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อุไรวรรณ หาญวงศ์ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น ที่บูรณาการวิธีการสอนแบบเน้นกระบวนการ สำหรับนักเรียนที่เรียน ในกลุ่มสาระระดับชั้น และศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่สร้างขึ้นในด้านทักษะการคิดสูง จิตสำนึกต่อท้องถิ่นและพฤติกรรมความร่วมมือในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า 1) ทักษะการคิดสูง ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งประเมินจากผลงานกลุ่มและประเมินหลังการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์การประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) 2) จากการสร้างผลงานระหว่างเรียน นักเรียนมีคะแนนจิตสำนึกต่อท้องถิ่นอยู่ในระดับสูงทุกผลงาน และทำการวัดผลหลังการใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนมีจิตสำนึกโดยรวมอยู่ในระดับสูงเช่นกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดา ดุ้ยดำ (2553) การพัฒนาชุดฝึกอบรมการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขสุขประจำหมู่บ้าน พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความรู้สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมจึงมีความสนใจมีความตั้งใจ และมีความพร้อมที่จะรับความรู้จากนี้การมีส่วนร่วมในกระบวนการ การฝึกอบรม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ฝึกอบรม และระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมและความรู้ความสามารถ เทคนิค วิธีการสอน

ของวิทยากรที่กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น บุญเลิศ วงศ์โพธิ์ (2554) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบรายการวิทยุชุมชนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของรูปแบบรายการวิทยุ ชุมชนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีเกณฑ์คุณภาพอยู่ในระดับดี ประชาชนที่รับฟังรายการวิทยุชุมชน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีความรู้หลังการรับฟังสูงกว่าก่อนการรับฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ผลการศึกษาเจตคติต่อภาวะโลกร้อนก่อนและหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่า ประชาชนในจังหวัดสระแก้วหลังทำการศึกษา สื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย มีเจตคติต่อภาวะโลกร้อนมากขึ้นกว่า ก่อนการศึกษาสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ฟาริดา แสงเอี่ยม (2553) ได้ศึกษา การพัฒนา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ FARIDA เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการขยะมูลฝอย ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบ FARIDA เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยที่ได้พัฒนาปรับปรุงขึ้นส่งผลทำให้ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการขยะมูลฝอยสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติและยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พระปานทอง นิละพันธ์ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเทศนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับ ประชาชน ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ประชากรในการวิจัยเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลภูน้ำ หุด อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 502 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 80 คน โดยการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสุขภาพอนามัย,กลุ่มอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มเยาวชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบทดสอบวัดความรู้ แบบวัด เจตคติ แบบวัดความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน หลังฟังการเทศนา สูงกว่าก่อน การฟังเทศนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของประชาชน หลังฟังการเทศนา สูงกว่าก่อนการฟังเทศนา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3) ผลการศึกษาผลความคงทนของความรู้ความเข้าใจและเจตคติของประชาชนหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์ พบว่า ประชาชนในจังหวัดสระแก้วมีความรู้ ความเข้าใจด้านภาวะโลกร้อนหลังการศึกษาสื่อประสม เรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์ อยู่ในระดับดีมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชาชนในจังหวัดสระแก้วมีเจตคติ ต่อภาวะโลกร้อนหลังการศึกษา สื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์ อยู่ใน ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และยังพบว่า เมื่อประชาชนในจังหวัดสระแก้วหลังทำการศึกษา สื่อประสมเรื่อง ภาวะ โลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ผ่านไป 4 สัปดาห์ ยังมีความรู้ความเข้าใจ ด้านภาวะ โลกร้อนและเจตคติต่อภาวะ โลกร้อน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปทุมพร วรดิพิงศ์ (2552) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า หลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 และผู้เข้ารับการอบรมมีเจตคติต่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. สื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นควรได้รับการส่งเสริมและให้ความสำคัญจากสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาสถานประกอบการ ในการนำสื่อประสมเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ไปเผยแพร่และสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับข้าราชการ ลูกจ้าง นักเรียน นักศึกษาประชาชนทั่วไปให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อประสมด้านสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ เช่น ป่าไม้ ขยะ มลพิษ แก่นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจและต้องการศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องทางด้านสิ่งแวดล้อม และจิตสำนึกความตระหนัก นำไปสู่การประยุกต์ใช้ กระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ของประชาชนต่อการเรียนรู้สื่อประสมด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาสื่อมัลติมีเดียให้มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

4. ควรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ โทรทัศน์ผ่านสายเคเบิล อินเทอร์เน็ตเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมออกเป็นวงกว้างและเข้าถึงประชาชนมากขึ้น

5. หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนและจัดให้มีกระบวนการให้ความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อประสม หรือสื่ออื่น ๆ อย่างต่อเนื่องกับประชาชน เพื่อสร้างความตระหนัก จิตสำนึกและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รักสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. สื่อประสมทางด้านสิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้นควรมีบทเรียนที่เป็น CAI แทรกในเนื้อหา เพื่อสร้างการตอบโต้เพิ่มแรงจูงใจในการเรียน กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดความอยากเรียนรู้มากขึ้น

2. สื่อประสมทางด้านสิ่งแวดล้อมควรจัดทำให้มีหลากหลายภาษา เช่น ลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมสู่นานาชาติแล้วทำการเปรียบเทียบการรับรู้ เจตคติของแต่ละชนชาติ

บรรณานุกรม

- บุญชม ศรีสะอาด. (2533). การพัฒนาการวิจัยโดยใช้รูปแบบ. วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 20(2): 1 - 6.
- _____. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- _____. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุริยสาส์น.
- บุญเลิศ วงศ์โพธิ์. (2554). การพัฒนารูปแบบรายการวิทยุชุมชนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต. สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- ปทุมพร วรดิพิงศ์. (2552). การพัฒนาหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืน. คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมดุขฎิบัณฑิต. ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- พระปานทอง นิละพันธ์. (2556). การพัฒนารูปแบบการเทศนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชนในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต. สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- พาริดา แสงเอี่ยม (2553) การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ FARIDA เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการขยะมูลฝอย หลักสูตรปริญญาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ศักดิ์ดา ตู๋หาล้า. (2552). การใช้ชุดฝึกอบรมการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย สำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ตำนานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. (2535). พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- อุไรวรรณ หาญวงศ์. (2551). การพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นที่บูรณาการวิธีการสอนแบบเน้นกระบวนการสำหรับนักเรียนที่เรียนในกลุ่มลาระระดับชั้น. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- Bloom, B. S. (1962). Taxonomy of Educational Objectives Book 1: Cognitive Domain. 25th ed. New York: Longman.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
 (.....
 อาจารย์ที่ปรึกษา.....
 วันที่ ๒ ๗ ๕๘.....

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
 เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

พัฒนา พรหมณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดอุบลราชธานี
 พ.ศ. 2558

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(..... ๑-๐๕-๑๓๖๖.....)
อาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.พนม.....
วันที่..... ๒ พ.ค. ๕๘.....

A DEVELOPMENT OF AN AGRICULTURIST PESTICIDE USAGE TRAINING
MODEL FOR REDUCING IMPACTS ON HEALTH AND ENVIRONMENT

PATTANA PROMMANEE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN ENVIRONMENTAL EDUCATION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรในการใช้สารเคมี
 กำจัดศัตรูพืชเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
 ชื่อนักศึกษา พัฒนา พรหมณี
 รหัสประจำตัว 54M74740120
 ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 ประธาน
 (อาจารย์ ดร.สุนทรี จินธรรม)
 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.รวีวรรณ สนั่นวรเกียรติ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
 ประธาน
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์)
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวารีย์ ศรีบุญณะ)
 กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.รวีวรรณ สนั่นวรเกียรติ)
 กรรมการและเลขานุการ
 (อาจารย์ ดร.สุนทรี จินธรรม)
 ผู้ทรงคุณวุฒิ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษ ศรีโวหาร)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 24 เดือน เมษายน พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	
ชื่อนักศึกษา	พัฒนา พรหมณี	
รหัสประจำตัว	54M74740120	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	ลงชื่อ.....
สาขาวิชา	สิ่งแวดล้อมศึกษา	(.....)
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.สุนทรี จินธรรม
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.รวีวรรณ สนั่นวรเกียรติ	อาจารย์ที่ปรึกษา.....
		วันที่.....

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและประเมินคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม 2) เปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และทักษะของเกษตรกรเกี่ยวกับการลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบการฝึกอบรม 3) เปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และทักษะของเกษตรกรเกี่ยวกับการลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการฝึกอบรมตามรูปแบบกับระดับการศึกษาและลักษณะอาชีพทางการเกษตรที่ต่างกัน 4) ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรม และ 5) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร หลังการฝึกอบรมตามรูปแบบการวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา มี 3 ขั้นตอนดังนี้ คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและประเมินคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกร ประชากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกษตรกรในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 56 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่าย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ข้อกำหนดของวิธีการเทคนิคเดลฟาย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการเทคนิคเดลฟาย เก็บข้อมูล 3 รอบ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.77 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำผลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรและประเมินคุณภาพรูปแบบด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมและศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรม ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรในอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ข้อกำหนดของงานวิจัยเชิงทดลอง สุ่มตัวอย่าง เข้าสู่กลุ่มทดลองตามแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.60 ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.35 ถึง 0.60 และหาค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.40 ถึง 0.60 แบบวัดเจตคติ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 แบบวัดทักษะที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาพฤติกรรมการลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการฝึกอบรมหนึ่งเดือน

โดยใช้แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72 ในกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเดียวกับขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพื่อลดผลกระทบที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเป็นรูปแบบที่ใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรมแบบกระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้ผู้ใหญ่ แนวคิดสิ่งแวดล้อมศึกษาและแนวคิดการสร้างมโนทัศน์กว้างล่วงหน้า มีหลักการ คือ การสร้างความคิดรวบยอด การจดจำสาระความรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้ ภายใต้อัน 6 ขั้นตอนของรูปแบบ คือ (1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ เป็นการเตรียมความพร้อมและดึงดูดความสนใจด้วยวิธีการบรรยาย (2) ขั้นเสนอกรอบความรู้และสาระใหม่ เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระทั้งหมดที่สำคัญ และประโยชน์ที่นำไปใช้ได้ด้วยวิธีการอธิบายและกระบวนการกลุ่ม (3) ขั้นเน้นเนื้อหาสาระสำคัญ เป็นการสรุปลักษณะสำคัญของความรู้หรือแก่นความรู้ด้วยวิธีการอธิบายและกระบวนการกลุ่ม (4) ขั้นจดจำสาระสำคัญและเชื่อมโยงความรู้ เป็นการสร้างการตระหนักรู้ที่ลึกซึ้งด้วยวิธีการอ่าน คิดตั้งคำถาม หาคำตอบ (5) ขั้นประยุกต์ความรู้และส่งเสริมให้เกิดความคงทนของความรู้ เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจและถ่ายทอดการนำไปใช้ได้ ด้วยวิธีการอภิปราย (6) ขั้นประเมินความรู้ เป็นการสร้างความหมายของความรู้ด้วยวิธีการเขียนหรือการบันทึก ในด้านการดำเนินการฝึกอบรมควรดำเนินการตามแผนการฝึกอบรมของรูปแบบซึ่งได้กำหนดสาระความรู้ ขั้นตอน สื่อการฝึกอบรมและวิธีการวัดผล ที่เป็นลักษณะเฉพาะของรูปแบบนี้ไว้แล้ว ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกร พบว่า มีคุณภาพในระดับดี (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.35)

2) เกษตรกรมีความรู้ เจตคติ และทักษะเกี่ยวกับการลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับสูง โดยหลังการฝึกอบรม เกษตรกรมีความรู้ เจตคติ และทักษะอยู่ในระดับที่สูงกว่าก่อนฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

3) เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาและลักษณะอาชีพทางการเกษตรที่ต่างกัน โดยหลังการฝึกอบรม เกษตรกรมีความรู้ เจตคติและทักษะเกี่ยวกับการลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชไม่แตกต่างกัน

4) ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรพบว่า หลังการฝึกอบรมเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

5) เกษตรกรมีพฤติกรรมการลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับ ดีที่สุด

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(.....)
อาจารย์ที่ปรึกษา.....
วันที่.....

Thesis Title	A Development of an Agriculturist Pesticide Usage Training Model for Reducing Impacts on Health and Environment	
Student	Pattana Prommanee	
Student ID	54M74740120	ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
Degree	Doctor of Philosophy	ลงชื่อ..... <i>[Signature]</i>
Field of Study	Environmental Education	(..... <i>[Signature]</i>)
Thesis Advisor	Dr.Soontaree Cheentam	
Thesis Co-Advisor	Dr.Rawewan Sanunworakeat	อาจารย์ที่ปรึกษา..... <i>[Signature]</i>
		วันที่..... <i>[Signature]</i> 58

ABSTRACT

The objective of this research was to 1) construct and evaluate an agriculturist pesticide usage training model for reducing impacts on health and environment 2) compare knowledge attitude and practical skill for reducing pesticide usage before and after training from an agriculturist pesticide usage training model 3) compare knowledge attitude and practical skill for reducing pesticide usage after training by a model in different education and agricultural occupation 4) study the satisfaction of agriculturist pesticide usage training model for reducing impacts on health and environment 5) study agriculturist behaviors after training through a training model. This research is research and development method. 3 phases of this research were as follows: Phase 1 construction and evaluation of training model. The populations were 56 experts of agriculturist trainer on pesticide usage from Phetchabun Public Health office and the samples were determined form Delphi Technique method by simple random sampling to obtain 17 experts. Research data was collecting by Delphi Technique method in three-round. The research instruments consisted of rating scale questionnaire with that the Index of Item Objective Congruence: IOC at the 0.77 level and the reliability significance of 0.73. Results were analyzed by percentage, mean and standard deviation. Agriculturist pesticide usage training model was synthesized by results of this process. Agriculturist pesticide usage training model was evaluated by rating scale questionnaire which the reliability significance of 0.73. Results were analyzed by mean and standard deviation. Phase 2 trial and study satisfaction of training model. The samples were 30 agriculturists in Sithep District Phetchabun Province. The samples were determined form experimental research method by multi-stage random sampling and randomized into the one-group pretest-posttest design of experimental group. The research instruments consisted of knowledge pretest-posttest which the reliability significance of 0.60 and the discrimination ranging from 0.71 to 0.72, attitude pretest-posttest which the reliability

significance of 0.73, practical skill pretest-posttest which the reliability significance of 0.73, questionnaire for satisfaction of an agriculturist training model which the reliability significance of 0.73. Results were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test (Dependent) and F-test (One-way ANOVA). Phase 3 study agriculturist behaviors after training one month. Collecting data by checklist behavior test which the reliability significance of 0.72. The samples were same group of phase 2. Result was analyzed by percentage mean and standard deviation.

The research findings were as follows:

1) An agriculturist pesticide usage training model for reducing impacts on health and environment generated from concept of group process, concept of adult learning, environmental education concept, and advance organizer concept. Principles of this model were creating concepts, creating knowledge and application of knowledge. 5 steps of an agriculturist pesticide usage training model consisted of (1) stimulating attention was preparing and appealing by description, (2) proposed new knowledge framework was presenting of all knowledge and benefits apply by description and group process, (3) emphasize knowledge was summary of knowledge or core knowledge by description and group process, (4) recognize and associate knowledge were creating profound awareness by reading thinking questioning and answering, (5) application and encouraging retention of knowledge were creating and understanding knowledge and transferring adoption by description, (6) assessment was creating meaning of knowledge by writing or recording. Should be training by training plans of a model which that training plans in specialty were consisted of content of knowledge, media and measurement. The quality of an agriculturist pesticide usage training model was at good level.

2) Knowledge attitude and practical skill on reducing impacts on health and environment of agriculturist pesticide usage in posttest were higher than pretest with significantly difference at 0.01.

3) Knowledge attitude and practical skill on reducing impacts on health and environment of agriculturist pesticide usage with different education and agricultural occupation were not different after training from agriculturist training model for reducing pesticide usage.

4) The satisfaction of agriculturist training model for reducing pesticide usage on health and environmental impacts was at a high level.

5) Agriculturist behaviors test after training through an agriculturist training model was at very good level.

ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
ลงชื่อ.....
(.....)
อาจารย์ที่ปรึกษา.....
วันที่.....

330

The Association for Environmental Education of Thailand : AEE-T
สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย-สสศท
188 หมู่ 1 ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

ที่ สสศท 053/ 2557

10 ตุลาคม 2557

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน นายพัฒนา พรหมณี

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง “การใช้รูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม” เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท นั้น กองบรรณาธิการได้ทำตามกระบวนการพิจารณาบทความ โดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณาและตรวจแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์

ในการนี้ กองบรรณาธิการขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความวิจัยของท่าน ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยตีพิมพ์ในวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ (ครบรอบ 5 ปี) ประจำเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)
นายกสมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

A Usage of an Agriculturist Training Model for Reducing Pesticides Usage on Health and Environmental Impacts

Pattana Prommanee¹, Dr. Soontaree Cheentham², Dr. Raweewan Sananworakiat³
¹Doctor of Philosophy Degree, Environmental Education Program, Valaya Alongkron Rajabhat University, Under The Royal Patronage
^{2,3}Lecturer, Valaya Alongkron Rajabhat University Under The Royal Patronage

Abstract: The objective of this experimental research was to experiment and use an agriculturist training model for reducing pesticide usage on health and environmental impacts. The samples were determined from experimental research method by multi - stage random sampling to 30 agriculturists. The instruments consist of 1) knowledge pretest - posttest which that IOC at the 0.77 level and the reliability significance of 0.60, 2) attitude pretest - posttest which IOC at the 0.74 level, the reliability significance of 0.73 and the discrimination ranging from 0.25 to 0.77, 3) skill pretest - posttest which IOC at the 0.82 level, the reliability significance of 0.73 and the discrimination ranging from 0.71 to 0.72, and 4) action test which IOC at the 0.90 level. Results were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test (Dependent) and F-test (One-way ANOVA).

The research findings were as follows: knowledge attitude and skill of posttest were higher than pretest with significantly difference at 0.01, knowledge attitude and skill with different education and agricultural occupation were not different and behaviors test after training through an agriculturist training model for one month, the results showed that the action score of agriculturist pesticide usage was at very good level.

Keywords: Agriculturist, Usage of Training Model, Pesticide

การใช้รูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
ที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

พัฒนา พรหมณี¹, อาจารย์ ดร. สุนทร จินธรรม², อาจารย์ ดร.รวิวรรณ สนั่นวณิชเกียรติ³

¹นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรจำนวน 30 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ข้อกำหนดของงานวิจัยเชิงทดลอง สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.74 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.60 2) แบบทดสอบวัดเจตคติก่อนและหลังการฝึกอบรม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.74 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73 และค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.25 ถึง 0.77 3) แบบทดสอบ วัดทักษะก่อนและหลังการฝึกอบรม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.82 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73 และค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.71 ถึง 0.72 4) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test (Dependent) และค่า F-test (ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ เจตคติและทักษะของเกษตรกรหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ผลการเปรียบเทียบ ความรู้ เจตคติและทักษะ กับระดับการศึกษาและลักษณะอาชีพของเกษตรกรต่างกัน พบว่าเกษตรกรมีความรู้ เจตคติและทักษะ ไม่แตกต่างกัน และพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในเกษตรกร หลังเข้ารับการฝึกอบรมตามรูปแบบแล้วหนึ่งเดือนเกษตรกรมีระดับพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชโดยรวมในระดับ ดีที่สุด

คำสำคัญ : การใช้รูปแบบการฝึกอบรม, เกษตรกร, สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

บทนำ

ปัจจุบันประชากรโลกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มากขึ้น อีกทั้งมีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในทุกภาคส่วน ของโลก รวมทั้งประเทศไทยทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายทุนจำนวนมาก ส่งผลให้กิจกรรมทางธุรกิจ ในภาคการเกษตรมีการขยายตัวสูงขึ้นเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ให้เพียงพอต่อการบริโภค (วินัย วีระพัฒนานนท์, 2553) จำเป็นต้องพัฒนาเทคโนโลยีให้สามารถผลิตพืชอาหารให้ได้ในปริมาณคราวละมากๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่นำมาใช้เพื่อกำจัดศัตรูพืชเพื่อเพิ่มผลผลิตและกำจัดสัตว์ที่เข้ามาทำลายพืชเกษตรเหล่านั้น (ศักดา ศรีนิเวศน์, 2548) รวมทั้ง การพัฒนาประเทศตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2559) (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2554) ที่ต้องการให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลกส่งผลให้กิจกรรม ในภาคการเกษตรได้ถูกพัฒนาและส่งเสริมการทำการเกษตรรูปแบบใหม่ นำไปสู่การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่เข้ามามีบทบาทในวงการเกษตรของประเทศไทยในทุกขั้นตอน (ศักดา ศรีนิเวศน์, 2548) เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนต่อการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่เข้าใจว่าจะช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้ ในทางตรงข้ามส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้น้อยลง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554) อีกทั้งการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชยังส่งผลต่อสุขภาพของเกษตรกรเองทั้ง โดยตรงและโดยอ้อม ทั้งแบบรุนแรงและเฉียบพลัน (ศักดา ศรีนิเวศน์, 2548) การส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ทำให้สัตว์หรือพืชบางชนิดกลายเป็นพันธุ์หรือสูญพันธุ์ เกิดพิษตกค้างในดินและน้ำ เข้าสู่ห่วงโซ่อาหารกระจายเข้าสู่คนอีกทางหนึ่ง (ประเวศ วะสี, 2547)

จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจังหวัดทางตอนใต้ของภาคเหนือของประเทศไทย มี 11 อำเภอ มีเนื้อที่ทั้งหมด 7,917,760 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 3,199,759 ไร่ มีเกษตรกรจำนวน 698,132 คน ทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยวที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่เกษตรทั้งหมดของจังหวัดเพชรบูรณ์ การซื้อหาสารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้จากร้านขายสินค้าเกษตรทั่วไป ข้อมูลวิธีการใช้ได้รับ การแนะนำจากผู้ขายทั้งที่ผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรมจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แต่ไม่สำคัญเท่ากับการบอกต่อๆ กันของเกษตรกรถึงประสิทธิภาพของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและวิธีใช้ที่ไม่สามารถบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่เพียงใด (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554) จำเป็นต้องมีการให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่เกษตรกรเพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติ ทักษะ การปฏิบัติ ที่ถูกต้อง (สุวิทย์ วรรณศรี, 2552) การที่จะให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหรือให้ใช้ได้อย่างถูกต้อง จำเป็นต้องให้เกษตรกรมีความรู้ ความตระหนัก มีทักษะที่ดีและมีค่านิยมที่ถูกต้องทางการเกษตร ที่สำคัญยิ่งในกระบวนการให้ความรู้ จำเป็นต้องหาวิธีการและรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง เกิดแรงจูงใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา โดยมีปัจจัยการเรียนรู้ทางด้านกลวิธีการสอนคุณภาพของเนื้อหา สภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ความสนใจ สภาพของผู้เรียนและการรับรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (วินัย วีระพัฒนานนท์, 2553)

กระบวนการสำคัญในการส่งผ่านความรู้ เจตคติ และทักษะปฏิบัติที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่เกษตรกรเพื่อลดผลกระทบจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม นั้นเป็นที่ยอมรับว่าการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่สำคัญเหมาะสมอย่างยิ่ง (สุวิทย์ วรรณศรี, 2552) โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมเป็นเครื่องมือสำคัญให้กับเกษตรกรมีความรู้ เจตคติและทักษะปฏิบัติที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (ศิริชัย กานจนวาสี, 2547) เป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจในการแก้ปัญหาด้วยการใช้รูปแบบ การฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรมเกษตรกร ซึ่งรูปแบบนี้ได้จากการรวบรวมและวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ที่มีองค์ประกอบของรูปแบบ คือ 1) ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ 2) แนวคิดและทฤษฎีสำหรับการสร้างรูปแบบ 3) ความหมายของรูปแบบ 4) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 5) ขั้นตอนของรูปแบบ จำนวน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนความสนใจ ขั้นเสนอกรอบความรู้และสาระใหม่ ขั้นเน้นเนื้อหาสาระสำคัญ ขั้นจดจำสาระสำคัญและเชื่อมโยงความรู้ ขั้นประยุกต์ความรู้และส่งเสริมให้เกิดความคงทนของความรู้ และขั้นประเมินความรู้ 6) การนำไปใช้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการฝึกอบรมนี้มาทดลองใช้ในการวิจัยเพื่อการป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพของเกษตรกรและคงความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้สมดุลและเหมาะสมแก่การดำรงอยู่ของมนุษย์และทุกสรรพสิ่งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และทักษะของเกษตรกรเกี่ยวกับการลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อน และหลังการฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และทักษะเกี่ยวกับการลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกร กับระดับการศึกษาและลักษณะอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกรที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร หลังการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเกษตรกรในอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 54,372 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้จากวิธีการสุ่ม แบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ประเภทงานวิจัยเชิงทดลองเป็นตัวกำหนด ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน (สมชาย วรภิรมย์สกุล, 2554)

2. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ดำเนินการวิจัยในช่วง เดือนมิถุนายน 2556 ถึง มีนาคม 2557

3. เนื้อหาในการวิจัย เป็นเนื้อหาของรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (The One - group Pretest - Posttest design) มีขอบเขตของการศึกษาเพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

2. ประชากร เป็นเกษตรกรในอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 54,372 คน

3. กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 30 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ประเภทงานวิจัยเชิงทดลองเป็นตัวกำหนด ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมและศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชโดยมีการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม ดำเนินการทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (The One - group Pretest - Posttest design)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.74 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.60 แบบวัดเจตคติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.74 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25 ถึง 0.77 และแบบวัดทักษะมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.82 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.71 ถึง 0.72 สำหรับใช้ทดสอบก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม และแบบสัมภาษณ์เกษตรกรเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฝึกอบรมแล้ว 1 เดือน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.90

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าสถิติในรูปของค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลพื้นฐาน แล้วสรุปอภิปรายผลและเขียนรายงานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ เจตคติและทักษะของเกษตรกรเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมพบว่าหลังฝึกอบรมเกษตรกรมีความรู้ เจตคติและทักษะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และทักษะเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการฝึกอบรมเกษตรกร กับระดับการศึกษาและลักษณะอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกรที่ต่างกัน พบว่า หลังการฝึกอบรมเกษตรกรมีความรู้ เจตคติ และทักษะ ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรหลังการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมหนึ่งเดือน พบว่า เกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชโดยรวม ได้ถูกต้องถึง ร้อยละ 89.17 หรือมีระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติโดยรวมในระดับ ดีที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ความรู้ เจตคติและทักษะของเกษตรกรเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับการศึกษาของ สุจิตรา ขอดจันทร์ (2554) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4, 8 และ 12 ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) คะแนนเฉลี่ยความแตกต่างของการรับรู้ความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการทดลอง 12 สัปดาห์ของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่าหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4 และ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ชีรพัฒน์ สุทธิประภา (2550) ที่ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากการใช้สารเคมีและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารเคมี พบว่าหลังการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยการให้เกษตรกรได้ร่วมรับรู้และร่วมสนทนากลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกชะอมมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารเคมีที่เหมาะสมมากขึ้นและมีความคงทนของพฤติกรรมจนสามารถลดการตกค้างของสารเคมีในสิ่งแวดล้อมและในเลือดของเกษตรกรได้

2. ความรู้ เจตคติ และทักษะเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการฝึกอบรมเกษตรกร กับระดับการศึกษาและลักษณะอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกรที่ต่างกัน เกษตรกรมีความรู้ เจตคติ และทักษะ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของพงศ์พันธ์ สุนทรชัย (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการฝึกอบรมการจัดการขยะสำหรับผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย พบว่าผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุและระดับการศึกษาของผู้เข้ารับการอบรมต่างกัน หลังฝึกอบรมแล้วมีความรู้และความตระหนักไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภศักดิ์ เมืองพรหม (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการฝึกอบรมการจัดการมูลฝอยในชุมชนชนบทจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าเพศ

อายุและระดับการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมที่แตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติต่อการจัดการมูลฝอยและการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร หลังการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อลดผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม หลังการฝึกอบรมหนึ่งเดือน ผู้วิจัยได้ติดตามศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชโดยรวมได้ถูกต้องถึง ร้อยละ 89.17 หรือมีระดับพฤติกรรมการปฏิบัติโดยรวมในระดับ ดีที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สุจิตรา ยอดจันทร์ (2554) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 4, 8 และ 12 ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) แสดงว่า โปรแกรมความเชื่อด้านสุขภาพที่สร้างขึ้นจากแบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ มีผลทำให้ชาวนามีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชสูงขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ ชีรพัฒน์ สุทธิประภา (2550) ที่ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากการใช้สารเคมีและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารเคมี พบว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารเคมีทำให้เกษตรกรเกษตรกรผู้ปลูกชะอมมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารเคมีที่เหมาะสมมากขึ้นและมีความคงทนของพฤติกรรมจนสามารถลดการตกค้างของสารเคมีในสิ่งแวดล้อมและในเลือดของเกษตรกรได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในขั้นตอนการฝึกอบรมที่มีการฝึกปฏิบัติ ควรต้องมีแหล่งฝึกภายนอกที่มีการเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้าให้เหมาะสมตรงกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

1.2 อาจนำวิธีการฝึกอบรมนี้ไปปรับใช้กับเนื้อหาอื่นๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม เพื่อสร้างเสริมความรู้ เจตคติและทักษะที่เหมาะสมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการวิจัยกับเนื้อหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพด้านอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของรูปแบบอย่างลึกซึ้ง ตามที่ผู้วิจัยสนใจ

2.2 อาจดำเนินการศึกษากับกลุ่มประชากรในลักษณะอื่นว่าจะมีผลการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อความรู้ เจตคติและทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างไร

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านเกษตรอินทรีย์ชีวภาพเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร ได้แก่ สำนักงานเกษตร สำนักงานสาธารณสุข ทั้งระดับจังหวัด อำเภอและตำบล ตลอดจนกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาล สามารถนำรูปแบบการฝึกอบรมนี้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

ธีรพัฒน์ สุทธิประภา. (2550). กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากการใช้สารเคมีและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารเคมี. คุุณิพนธ์ปริญญา คุุณิบัณชิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประเวศ วะสี. (2547). ธรรมชาติของสรรพสิ่ง: การเข้าถึงความจริงทั้งหมด. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน.

พงษ์พันธ์ สุนทรชัย. (2553). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการจัดการขยะสำหรับผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย. คุุณิพนธ์ปริญญา คุุณิบัณชิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วินัย วิระวัฒนานนท์. (2553). สิ่งแวดล้อมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.

ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2547). ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศักดิ์ ศรีนิเวศน์. (2548). ผลกระทบของสารเคมีที่มีต่อสุขภาพ. เมืองไม้ผล. 5(56): 44-46.

สมชาย วรภิเกษมสกุล. (2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุตรธานี: อักษรศิลป์การพิมพ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2553). รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2553. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. (2544). การสาธารณสุขไทย 2551-2553. กรุงเทพฯ: องค์การทหารผ่านศึก.

สุจิตร์ ยอดจันทร์. (2554). ผลของโปรแกรมความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของชาวนา. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ. 5(2): 45-54.

สุวิทย์ วรรณศรี. (2552). สารเคมีทางการเกษตรและสุขภาพอนามัยของเกษตรกรในจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

สุวิมล ว่องวานิช. (2548). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกศักดิ์ เมืองพรหม. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้การจัดการมูลฝอยในชุมชนชนบท จังหวัดร้อยเอ็ด. คุุณิพนธ์ปริญญา คุุณิบัณชิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

339

อนุมัติวันที่ 24 เมษายน 2558

สาขาวิชา	จำนวน	อนุมัติก่อน	อนุมัติ	คงเหลือ	ร้อยละของ	ร้อยละของ
	นักศึกษา	24 เม.ย.58	24 เม.ย.58	24 เม.ย.58	สำเร็จการศึกษา	ไม่สำเร็จการศึกษา
รวมสาขาวิชาการบริหารการศึกษา	301	196	4	101	66.45	33.55
รวมสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	142	61	3	78	45.07	54.93
รวมสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	504	395	1	108	78.57	21.43
รวมสาขาวิชาการจัดการเพื่อความมั่นคง	36	28	0	8	77.78	22.22
รวมสาขาการบริหารงานตำรวจและกระบวนการยุติธรรม	71	55	0	16	77.46	22.54
รวมสาขาวิชาการจัดการความขัดแย้งแบบบูรณาการ	27	18	0	9	66.67	33.33
รวมสาขาวิชานวัตกรรมวิทยาการจัดการสื่อสาร	4	1	0	3	25.00	75.00
รวมสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา	15	2	0	13	13.33	86.67
รวมสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการเกษตร	13	4	0	9	30.77	69.23
รวมสาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา	25	3	2	20	20.00	80.00
รวมสาขาวิชาบริหารธุรกิจ	241	106	9	126	47.72	52.28
รวมผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท	1,379	869	19	491	64.39	35.61

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียน สุดท้าย	จำนวน	อนุมัติก่อน	อนุมัติ	คงเหลือ	ร้อยละของ	ร้อยละของ
			นักศึกษา	24 เม.ย.58	24 เม.ย.58	24 เม.ย.58	สำเร็จการศึกษา	ไม่สำเร็จการศึกษา
การบริหารการศึกษา	53B546501	3/2554	12	6	0	6	50.00	50.00
	53B546502	1/2555	38	34	0	4	89.47	10.53
	53B546503	2/2555	28	9	3	16	42.86	57.14
	53K546501	1/2554	35	27	0	8	77.14	22.86
	53K546502	2/2554	59	58	0	1	98.31	1.69
	53M546501	1/2555	29	24	0	5	82.76	17.24
	53M546502	1/2555	17	10	0	7	58.82	41.18
	53M546503	1/2555	12	9	0	3	75.00	25.00
	54B546501	3/2555	25	11	0	14	44.00	56.00
	54B546502	1/2556	10	3	1	6	40.00	60.00
	54B546503	2/2556	36	5	0	31	13.89	86.11
รวมสาขาวิชาการบริหารการศึกษา			301	196	4	101	66.45	33.55
หลักสูตรและการสอน	53B546801	3/2554	16	3	1	12	25.00	75.00
	53B546802	1/2555	2	2	0	0	100.00	0.00
	53B546803	2/2555	18	6	0	12	33.33	66.67
	53M546801	1/2555	21	13	0	8	61.90	38.10
	53M546802	1/2555	27	12	2	13	51.85	48.15
	53M546804	1/2555	17	16	0	1	94.12	5.88
	54B546801	3/2555	25	8	0	17	32.00	68.00
	54B546802	1/2556	8	0	0	8	0.00	100.00
	54B546803	2/2556	8	1	0	7	12.50	87.50
รวมสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน			142	61	3	78	45.07	54.93
รวมหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต			443	257	7	179	59.59	40.41

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

340

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียน สุดท้าย	จำนวน นักศึกษา	อนุมัติก่อน 24 เม.ย.58	อนุมัติ 24 เม.ย.58	คงเหลือ 24 เม.ย.58	ร้อยละของ สำเร็จการศึกษา	ร้อยละของ ไม่สำเร็จการศึกษา
รัฐประศาสนศาสตร์	52B533306	3/2553	17	16	0	1	94.12	5.88
	53B533302	2/2554	10	9	0	1	90.00	10.00
	53B533303	2/2554	51	49	0	2	96.08	3.92
	53B533305	3/2554	22	20	0	2	90.91	9.09
	53K533301	1/2554	25	24	0	1	96.00	4.00
	53K533302	1/2554	38	35	0	3	92.11	7.89
	53K533303	1/2554	32	28	0	4	87.50	12.50
	53K533304	2/2554	23	21	0	2	91.30	8.70
	53K533305	3/2554	42	35	0	7	83.33	16.67
	53K533306	3/2554	27	21	0	6	77.78	22.22
	53M533301	2/2554	41	37	0	4	90.24	9.76
	54B533301	1/2555	42	31	0	11	73.81	26.19
	54B533302	2/2555	31	26	0	5	83.87	16.13
	54B533303	3/2555	24	16	0	8	66.67	33.33
	54M533301	2/2555	24	19	0	5	79.17	20.83
	55B533301	2/2556	36	7	1	28	22.22	77.78
	55B533302	3/2556	19	1	0	18	5.26	94.74
รวมสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์			504	395	1	108	78.57	21.43
การจัดการเพื่อความมั่นคง	54K547601	1/2555	23	19	0	4	82.61	17.39
	54K547602	3/2555	13	9	0	4	69.23	30.77
รวมสาขาวิชาการจัดการเพื่อความมั่นคง			36	28		8	77.78	22.22
การบริหารงานตำรวจและ กระบวนการยุติธรรม	54K547701	1/2555	2	2	0	0	100.00	0.00
	54K547702	2/2555	22	13	0	9	59.09	40.91
	54K547703	3/2555	47	40	0	7	85.11	14.89
รวมสาขาการบริหารงานตำรวจฯ			71	55	0	16	77.46	22.54
รวมหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต			611	478	1	132	78.40	21.60

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียน สุดท้าย	จำนวน นักศึกษา	อนุมัติก่อน 24 เม.ย.58	อนุมัติ 24 เม.ย.58	คงเหลือ 24 เม.ย.58	ร้อยละของ สำเร็จการศึกษา	ร้อยละของ ไม่สำเร็จการศึกษา
การจัดการความขัดแย้งแบบบูรณาการ	53K547201	3/2554	27	18	0	9	66.67	33.33
นวัตกรรมวิทยาการจัดการสื่อสาร	54B547501	1/2555	4	1	0	3	25.00	75.00
รวมหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต			31	19	0	12	61.29	38.71

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

341

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียน สุดท้าย	จำนวน นักศึกษา	อนุมัติก่อน 24 เม.ย.58	อนุมัติ 24 เม.ย.58	คงเหลือ 24 เม.ย.58	ร้อยละของ ผู้สำเร็จการศึกษา	ร้อยละของ ไม่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร์ศึกษา	52B546702	1/2554	2	1	0	1	50.00	50.00
	52B546703	2/2554	1	0	0	1	0.00	100.00
	53B546701	3/2554	2	1	0	1	50.00	50.00
	53B546703	3/2555	1	0	0	1	0.00	100.00
	53G546701	2/2554	2	0	0	2	0.00	100.00
	54B546701	3/2555	4	0	0	4	0.00	100.00
	54B546702	1/2556	1	0	0	1	0.00	100.00
	54B546703	2/2556	2	0	0	2	0.00	100.00
รวมสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา			15	2	0	13	13.33	86.67
เทคโนโลยีการจัดการ การเกษตร	52B525902	1/2554	4	3	0	1	75.00	25.00
	53B525901	3/2554	2	0	0	2	0.00	100.00
	54B525901	3/2555	4	0	0	4	0.00	100.00
	54B525902	1/2556	2	1	0	1	50.00	50.00
	54B525903	2/2556	1	0	0	1	0.00	100.00
รวมสาขาเทคโนโลยีการจัดการเกษตร			13	4	0	9	30.77	69.23
สิ่งแวดล้อมศึกษา	54B547401	2/2556	8	0	0	8	0.00	100.00
	54M547401	3/2555	17	3	2	12	29.41	70.59
รวมสาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา			25	3	2	20	20.00	80.00
รวมหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต			45	9	2	34	24.44	75.56

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียน สุดท้าย	จำนวน นักศึกษา	อนุมัติก่อน 24 เม.ย.58	อนุมัติ 24 เม.ย.58	คงเหลือ 24 เม.ย.58	ร้อยละของ ผู้สำเร็จการศึกษา	ร้อยละของ ไม่สำเร็จการศึกษา
บริหารธุรกิจ	52B531803	3/2553	32	22	0	10	68.75	31.25
	52B531804	1/2554	20	13	2	5	75.00	25.00
	53B531801	2/2554	44	30	0	14	68.18	31.82
	53B531802	3/2554	19	6	0	13	31.58	68.42
	53B531803	1/2555	28	10	7	11	60.71	39.29
	54B531801	3/2555	23	14	0	9	60.87	39.13
	54B531802	3/2555	19	7	0	12	36.84	63.16
	54B531803	1/2556	19	3	0	16	15.79	84.21
	54B531804	2/2556	19	0	0	19	0.00	100.00
	54B531805	2/2556	18	1	0	17	5.56	94.44
รวมหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต			241	106	9	126	47.72	52.28

ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

942

อนุมัติ วันที่ 24 เมษายน 2558

สาขาวิชา	จำนวน นักศึกษา	อนุมัติก่อน 24 เม.ย.58	อนุมัติ 24 เม.ย.58	คงเหลือ 24 เม.ย.58	ร้อยละของ สำเร็จการศึกษา	ร้อยละของ ไม่สำเร็จการศึกษา
รวมสาขาวิชาการบริหารการศึกษา	54	23	2	29	46.30	53.70
รวมสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	39	12	0	27	30.77	69.23
รวมสาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา	55	9	5	41	25.45	74.55
รวมสาขาวิชานวัตกรรมวิทยาการจัดการสื่อสาร	7	2	0	5	28.57	71.43
รวมสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	119	62	0	57	52.10	47.90
รวมสาขาวิชาบริหารธุรกิจ	28	0	0	28	0.00	100.00
รวมผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก	302	108	7	187	38.08	61.92

หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียน สุดท้าย	จำนวน นักศึกษา	อนุมัติก่อน 24 เม.ย.58	อนุมัติ 24 เม.ย.58	คงเหลือ 24 เม.ย.58	ร้อยละของ สำเร็จการศึกษา	ร้อยละของ ไม่สำเร็จการศึกษา
การบริหารการศึกษา	52B746501	3/2554	12	5	2	5	58.33	41.67
	52G746501	2/2554	11	4	0	7	36.36	63.64
	53B746501	3/2555	6	1	0	5	16.67	83.33
	53G746501	2/2555	7	2	0	5	28.57	71.43
	54G746501	2/2556	6	0	0	6	0.00	100.00
	55B746502	2/2556	12	11	0	1	91.67	8.33
รวมสาขาวิชาการบริหารการศึกษา			54	23	2	29	46.30	53.70

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียน สุดท้าย	จำนวน นักศึกษา	อนุมัติก่อน 24 เม.ย.58	อนุมัติ 24 เม.ย.58	คงเหลือ 24 เม.ย.58	ร้อยละของ สำเร็จการศึกษา	ร้อยละของ ไม่สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรและการสอน	52B746801	3/2554	12	4	0	8	33.33	66.67
	52G746801	2/2554	4	2	0	2	50.00	50.00
	53B746801	3/2555	8	4	0	4	50.00	50.00
	54B746801	3/2556	12	1	0	11	8.33	91.67
	54G746801	2/2556	3	1	0	2	33.33	66.67
รวมสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน			39	12	0	27	30.77	69.23
สิ่งแวดล้อมศึกษา	53B747401	2/2556	14	4	3	7	50.00	50.00
	53B747402	2/2556	8	1	0	7	12.50	87.50
	53B747403	2/2556	10	4	0	6	40.00	60.00
	54M747401	3/2556	23	0	2	21	8.70	91.30
รวมสาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา			55	9	5	41	25.45	74.55
นวัตกรรมวิทยาการจัดการสื่อสาร	54B747501	3/2556	7	2	0	5	28.57	71.43
รวมสาขาวิชานวัตกรรมวิทยาการจัดการสื่อสาร			7	2	0	5	28.57	71.43
รวมหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต			101	23	5	73	27.72	72.28

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต

343

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียน สุดท้าย	จำนวน นักศึกษา	อนุมัติก่อน 24 เม.ย.58	อนุมัติ 24 เม.ย.58	คงเหลือ 24 เม.ย.58	ร้อยละของ สำเร็จการศึกษา	ร้อยละของ ไม่สำเร็จการศึกษา
รัฐประศาสนศาสตร์	51B733303	2/2554	13	9	0	4	69.23	30.77
	52B733301	3/2554	20	15	0	5	75.00	25.00
	52B733302	3/2554	11	7	0	4	63.64	36.36
	52B733303	1/2555	10	5	0	5	50.00	50.00
	52G733301	3/2554	5	2	0	3	40.00	60.00
	53B733301	3/2555	14	8	0	6	57.14	42.86
	53B733302	3/2555	10	2	0	8	20.00	80.00
	53B733303	2/2556	13	3	0	10	23.08	76.92
	54B733301	3/2556	12	3	0	9	25.00	75.00
	55B733302	1/2556	11	8	0	3	72.73	27.27
รวมหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต			119	62	0	57	52.10	47.90

หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา	หมู่เรียน	ภาคเรียน สุดท้าย	จำนวน นักศึกษา	อนุมัติก่อน 24 เม.ย.58	อนุมัติ 24 เม.ย.58	คงเหลือ 24 เม.ย.58	ร้อยละของ สำเร็จการศึกษา	ร้อยละของ ไม่สำเร็จการศึกษา
บริหารธุรกิจ	53B731801	1/2256	17	0	0	17	0.00	100.00
	54B731801	3/2556	11	0	0	11	0.00	100.00
รวมหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต			28	0	0	28	0.00	100.00